

Erdészeti és faipari

XXV. évfolyam 1. szám, 2015. március

HÍRADÓ

ERDÉSZETI ÉS FAIPARI DOLGOZÓK SZAKSZERVEZETÉNEK LAPJA

A tartalomból:

CEF ülés

Freiburgban

*

Véleményünk

*

Kitekintés

*

Két tragédia

*

Az újjávarázsolt

Karapancsa

*

Alsóperén

Párizsra gondoltam

*

Fafeldolgozás Erdélyben

*

Nem régi történet

CEF ülés Freiburgban

Az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezete az Európai Erdészek Tanácsának (CEF) alapító tagja. A szervezet maga 2001 óta működik, és tagsági köre és ezzel párhuzamosan tevékenysége is az évek során egyre szélesedett.

2013 év augusztusától a CEF soros elnöki tisztét dr. Halmágyi János, az EFDSZ akkori elnöke töltötte be.

A soros elnöki funkció átadására idén januárban került sor Freiburgban. A helyszínnnek és az átadás időpontjának magyarázata, hogy az új soros elnökséget dr. Barbara Koch professzor asszony vállalta, aki az Albert-Ludwigs-Universitát Környezetgazdálkodási Karának dékánja és a „Fenntartható Fejlődés Intézet”-ét vezeti. Az Egyetem rektora, Prof. Dr. Dr. h.c. Hans-Jochen Schiewer, szívügyének tekinti ezt a megbízatást, házigazdaként csak erre az időpontra tudta megszervezni a CEF delegációk fogadását.

A rendezvény házigazdái meghívták dr. Zeigler urat, a Német Erdésztanács Egyesülettől, Prof. von Teuffel urat, a Baden-Württembergi Erdészeti Kutatóintézet vezetőjét, dr. Max Regert, Baden-Württemberg erdészeti miniszterét, valamint Meinrad Joos urat, Freiburg erdészeti kormány megbízottját. Végül is az ülésen nem jelent meg minden meghívott hivatalos személy, de támogatásukról biztosították Koch asszony működését.

Az átadási ceremóniára az Egyetemen került sor, ahol a meghívó rektor és Koch asszony, valamint az Egyetem és a kutató intézet néhány vezető munkatársa vett végül részt. A CEF tagok képviselői, Romániából Marian Stoicescu, a Consilva elnöke és kollégái, Törökországból I. Hakki Bari, az Erdőmérnöki Kamara alelnöke és Mevlut Düzgün minisztériumi osztályvezető vettek részt. Magyar részről dr. Halmágyi János, a CEF soros elnöke, Dudás Péter, az EFDSZ elnöke és Dubravszky József, a CEF elnökség titkára jelent meg.

Schiewer rektor köszöntötte a megjelenteket, és rövid tájékoztatást adott az Egyetem működéséről. Beszédében elmondta, egyetemük a hozzátartozó kutatóintézetekkel az orvostudománytól az erdészetig több tudományág oktatását öleli fel (mint később kiderült, ő maga történész).

Beszédében kiemelte, hogy Németországban fontos a természet megőrzése és annak fenntartható módon történő kezelése. Ezért örül annak, hogy Koch asszony, aki ebben nagy tekintélynek örvendő szakember, ilyen tisztséget tölthet be. Abban bíz, hogy ez a szakmai kapcsolatokat is fejleszteni fogja térségünkben.

Az egyetemen oktató dr. Tim Freytag professzor tájékoztatót tartott a Környezetvédelmi és Természeti Erőforrás Szakon folyó oktatásról és kutatásokról.

*

A megnyitó beszédek után dr. Halmágyi János ismertette soros elnöki jelentését. Mivel lapunk előző számai foglalkoztak a CEF elnökség 2013-2014 évi CEF elnökség aktivitásával, a jelentésről az alábbiakban, csak vázlatosan számolunk be.

A CEF rövid bemutatására röviden került sor. A CEF 12 európai ország 58000 erdészét összefogó fontos nemzetközi

nem-kormányzati szervezet (résztevők Bosznia-Hercegovina, Horvátország, Finnország, Németország, Magyarország, Olaszország, Moldova, Románia, Oroszország, Szerbia, Törökország és Ukrajna).

Az elmúlt időszak jelentősebb eseményei közül kiemelte a 2013 augusztus 30-i soros elnöki átadást Budapesten, ahol a török kollégáktól, Ali Kucukaydin úrtól, a Török Erdőmérnöki Kamara elnökétől vettük át az elnökséget. Az átadásvétel keretében egy komoly szakmai tapasztalatcserére is alkalom nyílt.

2013 szeptemberében, Romániában, Félixfürdőn, a hagyományos Nemzetközi Erdészetalálkozó került sor a CEF és szakértő testülete, az AGFEE ülésére. Itt egy szimpóziumot is rendeztek az Európai erdőügyi egyezményről.

Genfben, 2013 novemberében, a Forest Europe Kormányközi Egyeztető bizottság (INC4+) ülésének keretében, a Európai Erdőkre Vonatkozó Jogi Kötelezettséggel Bíró Egyezmény tárgyalássorozata folytatódott. Itt kandidáló megfigyelőként már részt vett a CEF vezetése is. Mariann Stoicescu, az Európai Erdőszakértők Tanácsadó Csoportja (AGFEE) elnöke felolvashatta a CEF nyilatkozatát, amely többek között az Egyezmény elfogadásának jelentősége mellett kihangsúlyozza az Egyezmény működtetése során az európai erdészek képviselőinek folyamatos részvételét is megvalósítás terén.

Több éves folyamat eredményeként 2014. február 4-én, a CEF által 2013-ban küldött kérelem alapján a Forest Europe (Az európai erdők ügyében 1990 óta működő, 46 ország részvételével működő miniszteri konferencia) megadta a megfigyelői státuszt az Európai Erdészek Tanácsának azzal, hogy részt vehet a kerekasztal egyeztetéseken, a workshopokon, a munkacsoportok munkájában és szakértői szintű egyeztetéseken.

2014. április 14-én Bukarestben tartottuk meg a Nemzetközi Erdészetalálkozót, amin Bosznia, Magyarország, a Moldovai Köztársaság, Románia, Szerbia és Ukrajna erdészei vettek részt.

A Bukaresti Nemzetközi Erdészetalálkozót a Consilva Konföderáció, az (AGFEE) és a Romániai Nemzeti Erdészeti Igazgatóság (Romsilva) szervezték meg.

A Nemzetközi Erdészetalálkozóon a résztvevők országaik Erdészeti stratégiáit ismertették meg a többiekkel szakmai-civil szemszögből. Az EFDSZ szakértői által készített anyagot dr. Halmágyi János elnök adta elő.

Az Európai Erdőszakértők Tanácsadó Csoportja (AGFEE) által odaitélt díszoklevél és kristálykupa átadására is sor került a különböző országokban dolgozó média képviselők számára, akik munkájukkal kiemelkedően támogatták az erdészek érdekeit és népszerűsítették az erdészek tevékenységének fontosságát. Hazánkban dr. Király Pál, erdészeti szakújságíró, az ERFA Híradó szerkesztője vehette át az elismerést.

A 2014 évi utolsó nagy rendezvénye a Romániai Nemzetközi Erdészetalálkozó, ahol a CEF és az AGFEE együttes ülést tartott. Az ülésen elfogadták a CEF 2014-19 közötti stratégiáját és ezzel párhuzamosan az AGFEE 2014-15-ös

akciótervét. A CEF elnöksége és a szakértői testület követi az európai egyezmények alakulását, és képviselői megjelennek a különböző ezzel kapcsolatos fórumokon is.

A képen balról jobbra: prof. Tim Freytag, prof. Hans-Jochen Schiewer rektor, Barbara Koch professzor asszony, Marian Stoicescu, Silviu Geana, Dr. Halmágyi János, Dubravszky József (fotó Consilva)

A Stratégia fő elemei:

1. A CEF célja a fenntartható erdőgazdálkodás bevezetésének fontosságát és szükségességét hangsúlyozni minden európai erdőterületre vonatkozóan. Mindezt az erdők három funkcióját (gazdasági, ökológiai és társadalmi) figyelembevételével kell elérni:
2. Az elnyert Forest Europe akkreditáció alapján a CEF minden meghívásra reagál.
3. Az Európai Unió felé küldött kérelmek folytatása:
 - a. az Európai szintű erdészeti felügyeleti szerv létrehozásának támogatása
 - b. az erdészetért és parafáért felelős tanácsadó csoportban való tagság megszerzése
4. részvétel az UNFF ülésein
5. A CEF és az AGFEE részvétele a CEF tagok által szervezett szakmai eseményeken
6. A CEF elnökség, az AGFEE és a CEF tagok ösztönzése, hogy közös projektekben működjenek együtt a kiemelt területeken, amelyekhez az új EU-s irányelvek alapján EU-s forrás is szerezhető.
7. Az erdők szerepét érintő kutatások erősítése és népszerűsítése.
8. A CEF tagok számának növelése.

*

Mint résztvevő, meg kell jegyezmem, hogy az akkori CEF ülés után nagyon érdekes beszélgetés zajlott az ülést követő sajtótájékoztatón, ahol a romániai szakújságírók heves vitát provokáltak a jelenlévő államtitkárral a romániai erdők védelméről. Ennek kapcsán az újságírók kíváncsiak voltak arra is, hogy a CEF tagok országai milyen helyzetben vannak az illegális fakitermeléseket illetően. Mint tudjuk, az-

óta már lényegesnek mondható pozitív változások történtek a szomszédos országban.

*

Visszatérve a freiburgi eseményekre, a török delegáció vezetője is rövid bemutatkozást tartott országuk erdészeti kultúrájáról, intézményrendszeréről. Erről a témáról már korábbi (2013/2.) lapszámunkban szintén írtunk.

Az elnökség átadása-átvétele után Marian Stoicescu az AGFEE elnöke elismerő oklevelet adott át Hans Jochen Schiewer rektor úrnak a CEF működését támogató tevékenységéért és dr. Halmágyi Jánosnak, a soros elnöki tisztség alatti kiváló munkájáért.

Az ülést az új elnök, Barbara Koch professzor asszony zárta, azzal, hogy igyekszik aktívan ellátni a soros elnöki feladatait, melyek közül az első az elektronikus irattár átvétele és a kapcsolatok felvétele. Ebben számít az eddigi elnökök közreműködésére is.

Mi magyar erdészek, és a térségbeli kollégáink is őszintén reméljük, hogy az Európai Erdészek Tanácsa nem csökkenti aktivitását, és egyre erősebb civil szervezetként tud közös ügyeinkért tevékenykedni.

*

A hivatalos aktus végeztével a rektor egy finom „üzemi” ebédre hívta meg a résztvevőket, mely az óváros egyik patinás egyetemi épületének kávétermében történt meg. Az ebédhez az egyetem borát, egy helyi termésű rajnai rizlinget kínálták a vendéglátók.

Tekintettel a rövid ott tartózkodásra, csak néhány óránk maradt magára a városra. Freiburg Baden-Württemberg tartomány jelentős városa. Egyetemi város. A Campuson kívül szépen rendben tartott Óvárosában is találhatunk egyetemi épületeket. E sorok írója táplálékbeszerező körútja alkalmából, egy átjáró háznak induló udvaron átvágva, teljesen véletlenül az erdészeti fakultás épületében találta magát. Itt minden ilyen nyitott.

Az utcákon pici csatornákon friss víz folyik le a környező hegyekből. Ezek a csatornácskák eredetileg a szennyvíz elvezetését szolgálták a középkorban. Ma már a belvárosi utcák jellegzetes elemei. A híres dóm, a „Freiburger Münster” tornyának felső szintjeit most is tatarozzák. Ez azonban semmit nem von le az építését 1200-ban elkezdett, hatalmas egyházi épület monumentalitásából, mely meghatározza a város látképét, bárhonnet is tekintünk rá.

A nagyszámú diákság esténként a város törzsvendéglőiben, jó hangulatú sörözőiben találkozunk. Részeg embert nem nagyon láttunk. Úgy látszik, itt még komolyan veszik, hogy másnap órára kell menni...

Bár a városnak közvetlen repülőtere nincs, kitűnő infrastruktúra révén, a francia oldalon épült, mindenhol elérhető légikikötő szolgálja ki a svájci Bazel a német Freiburg és a francia Mulhouse városának és vendégeinek igényeit. Ha megtehetjük, érdemes ezt a vidéket, már csak a közeli Fekete-erdő tájai miatt is felkeresni.

A CEF dokumentumok felhasználásával szerkesztette és írta

Dudás Péter

Véleményünk

Elégge közismert szakköreinkben, hogy az Európai Uniónak nincs egységes, és kötelezően követendő, mindegyik tagállamra kiterjedő, a nemzeti gazdaságpolitikákba beépítendő erdészeti politikája. Hírlik ugyan, hogy az erdőügyekért felelős miniszterek időnként itt vagy ott összegjövő tanácsának berkeiben készül valamilyen, majdan törvényerővel rendelkező dokumentum, erről azonban még kevés információval rendelkezünk.

Az EU Erdészeti Stratégiája

Viszont van az EU-nak un. *erdészeti stratégiája, amelyet időről időre megújítanak*. Nyilván orientációs céllal készül és elvi sikon mozog azért, hogy a legfontosabb témákban a tagországok azonos irányba haladjanak és a pénzügyi támogatás is nagyjából ugyanabba az irányba mozdítsa elő az erdőgazdálkodás menetét.

Ennél többet valóban nehéz elérni, mivel az Unió az Északi-sarkkörtől a Mediterráneumig hatalmas területre terjed ki, amely több éghajlati zónát és az ökoszisztéma-típusok sokaságát öleli fel. A több mint kéttucat tagország is a gazdasági, a tudományos és technikai fejlettség fölöttébb heterogén képét mutatja. De még *a természethez való morális viszonyulás*, az erdő és az ember kapcsolata is szóródást mutat, ami mögött ugyancsak évezredek fejlődési folyamata áll.

Ilyen körülmények között valamilyen homogenításra való törekvés, vagy éppen nivellálási kísérlet talán nem is volna lehetséges.

Az Európai Tanács stratégiai közleménye

Legjobb tudomásunk szerint az EU-nak 1998 óta létezik erdészeti stratégiája, legalább is erről van adatunk. A legutóbbi a 2007- 2011. évekre szól, s inkább cselekvési tervnek nevezték. A jelenlegi dokumentum 2013-ban datálódott. Címe: *„Az erdőket és az erdőalapú ágazatot érintő új uniós erdőgazdálkodási stratégia*.” A dokumentumot az Európai Bizottság „Közlemény” minő-

sítéssel küldte meg az Unió több magas szintű szervezetének.

A közlemény ismert lehet tagtársaink többsége előtt, mivel Nagy László úr, az „Erdészeti Lapok” főszerkesztője elkészítette szerkesztett változatát. Ezt 20 oldalas illusztrált színes füzet formájában az Országos Erdészeti Egyesület kiadta (a korábbi Vidékfejlesztési Minisztérium támogatásával), s az „Erdészeti Lapok” mellékleteként megküldte tagjainak, a Lapok olvasóinak.

Szakszervezetünk (még a múlt őszszel) lehetőséget kapott a témában illetékes magyar szervek irányában *véleményét nyilvánítania* a dokumentummal kapcsolatban, amit a vezetőség meg is tett.

Természetesen Szakszervezetünk hivatásának megfelelően *elsősorban az erdőben és az erdőért dolgozó emberek, tagtársaink szempontjából közelítettünk a témához*. Több ponton azonban a közlemény egészéhez is fűztünk észrevételeket.

Úgy véljük, hogy első pillanatra bármennyire is a tö melletti kollégáinktól távol esőnek, elvontnak tűnő témáról van szó, a stratégia elvei, akár áttételeken keresztül is, de előbb-utóbb eljutnak az erdőgazdálkodás közvetlen termelési szintjére is.

Ezért közreadjuk Szakszervezetünk észrevételeit azzal a javaslattal, hogy az OEE által közreadott füzetet és ezt az írást együttesen tanulmányozzák.

Értelmezési problémák

Egy idegen nyelvű szöveg magyar nyelvre történő átültetése eleve önmagában hordozhatja az olvasó számára bizonyos merevség, idegenszerűség érzetének veszélyét.

Fokozza ezt az olvasói érzést az a körülmény, hogy a szöveg magától értetődő természetességgel utal olyan más EU-s dokumentumokkal való összefüggésekre, amelyekkel az EU apparátusában élők valóban napi rendszerességgel foglalkoznak. A hivatali körön kívül állók számára azonban ezek az összefüggések korántsem ennyire magától értetődőek.

Ha az Európai Bizottság igényli a szélesebb közvélemény rokonszenvét és támogatását a dokumentummal kapcsolatban, akkor ezt a merevséget célszerű lenne némileg oldani, még akkor is, ha ez a terjedelem bizonyos növekedésével járna.

Itt tartjuk szükségesnek megemlíteni azt a nyelvezeti problémát is, hogy *bizonyos kifejezések erdészeti értelmezése is nehézséget okozhat* még szakember számára is. Ennek illusztrálására példaként *három mondatot* említünk meg.

„Az Európai Unió 1998-as erdészeti stratégiája a szubszidiaritás és a felelősségmegosztás elveire építve létrehozta azon erdészeti vonatkozású intézkedések koordinációs keretét, amelyek a fenntartható erdőgazdálkodást támogatják, és az európai uniós és tagállami politikák és kezdeményezések közötti kooperatív, előnyös kapcsolatokat nyugszanak.”

„Ez a javaslat támogatja az erdőgazdálkodás koherens, holisztikus szemléletét, számba veszi az erdők nyújtotta sokféle előnyt, integrálja a belső és külső erdőgazdálkodás-politikai kérdéseket és figyelembe veszi a teljes erdészeti értékláncot.”

„A közös célok elérése, valamint a koherencia és a szinergiák javítása érdekében elengedhetetlen a tagállamok közötti koordináció.”

Az erdész szakma mellőzöttsége

Tartalmi szempontból azt tudjuk észrevenni, hogy maga az erdészet, mint *autonóm szakma*, nagyon halványan van jelen a dokumentumban. A stratégia az erdőgazdálkodást többnyire csak az ökológiai környezetvédelem és szolgáltatás *eszközének* és a vidékfejlesztés *egyik komponensének* tekinti, ekként kezeli. Magának a *szakmának a fejlesztéséről nemigen esik szó*. *S hiányzik a stratégiából az ember*, az erdészeti dolgozó: az erdész és az erdei munkás, a vállalkozó is. *Számukra a stratégia nem nyújt semmi perspektívát*; nem említi egzisztenciájuk előbbrevitelét, élet- és munkakörülményeik fejlesztését, még mindig létező urbanizációs hátrányaik csökkentését és/vagy kompenzálását, a

„humán erőforrás” fejlesztését (a képzés és továbbképzés fejlesztése minden szinten), s általában a szakmai infrastruktúrát.

Árnyaltabb, rugalmasabb stratégiára lenne szükség

A stratégia másik fogyatékosága: annyira az általánosságok, szinte csak már közhelyszerű alapelvek retorikájának szintjén mozog, s annyira nem vesz tudomást az Unió erdővagyonának ökológiai sokszínűségéről – amely a tundráktól, a boreális fenyőrégiótól a közép-európai lombos erdőkön át a mediterráneumig terjed –, hogy nem fog tudni segítséget nyújtani az egyes országok szakpolitikájának kidolgozásához. Az általánosításra, a részletekben való elvesztés elkerülésére szükség van, *de nem ennyire.*

Így az uniós harmonizáció is majd csupán erdőkezelési lózungok azonosságában, ismétlődésében fog megnyilvánulni, amivel szemben a konkrét nemzeti cselekvési programok majd esetleg nagy szóródást mutatnak. Ebből nagy konfliktushelyzetek keletkezhetnek az EU és az egyes tagállamok között abban az esetben, ha az erdőgazdálkodás pénzügyi támogatási rendszere az előbbire, a lózung-azonosságra épül.

Tehát némileg árnyaltabb, rugalmasabb stratégiára volna szükség. Olyanra, amely némely speciális, különösen indokolt esetben még az egyéni mérlegelés számára is nyitva hagyná az ajtót.

Saját példánk az árnyalás szükségességéhez

A stratégia árnyaltabbá tétele egyik szempontjának kellene lennie a tagországok erdőszültségeinek. Az EU erdőszültségeinek átlaga 40-41% körül van, de több országa is jóval ez alatt van. Magyarországon ez az érték kb. 21%, de vannak olyan országárszeink (a Tiszántúlon), ahol nem éri el a 2%-ot sem! Ez nyilván megengedhetetlen az ott élők szempontjából, mert nekik is joguk van az egészséges lakóhelyi környezethez.

Ezért egy stratégiai határvonalat kellene húzni ebből a szempontból és lehetővé tenni az állam erdőtelepítő-fásító tevékenységének minél magasabb mértékű uniós támogatását, mivel az

kifejezetten a közjó (bonum publicum) kiterjesztését szolgálja a humánökológiai szempontból rendkívül elmaradott térségben.

Garantálni kell az ágazati egyenjogúságot, az együttműködés korrektségét

Úgy tűnik, hogy a stratégia, bár jócskán hangoztatja az erdők multifunkcionális jelentőségét és szerepét, mégis végső fokon az erdőgazdálkodást termelő ágazatnak, a gazdasági szféra részének tekinti (amelynek jellemzője a profitorientáltság). Öröndetes, hogy ez nem merül ki a zöld energia termelésében betöltött szereposztással, hanem felhívja a figyelmet az erdőalapú iparágak fejlesztésére is. Stratégiai irányelvként kellene azonban kimondani: a fából összesen kihozható értékből még piacgazdasági körülmények között is akkora hányad maradjon vissza ez ágazatban, amennyi fedezetet nyújt az erdőgazdasági vállalkozás társadalmilag szükséges mértékűnek ítélt önfinanszírozására, munkaerőpiaci versenyképességének megőrzésére, az erdő bővített újratermelésére, valamint az erdei ökoszisztémának a fenntarthatóság elveinek megfelelő gondozására. Ennek számviteltechnikai megoldása a dotációs és az elvonási rendszer megfelelő kialakításán keresztül tagállami feladat; működését azonban az EU ellenőrzi (amihez a stratégiai dokumentum közös elfogadása nyújtja a jogi alapot).

Emlékeztetni kell arra is, hogy az emberiség legnagyobb globális problémája az előrejelzések szerint az élelmiszer- és vízellátás lesz (már nem is a távoli jövőben). S a vidéki tájban tevékenykedő összes tényezőtől, így az erdészettől is elvárják, hogy közreműködjön e probléma megoldásában.

A javaslat mindkét témakört érinti, anélkül azonban, hogy a szubszidiaritás szempontjából tisztázná az egyes ágazatok rangsorát. E nélkül viszont a vizes élőhelyeken álló erdők közül sok áldozatul eshet a vízgazdálkodási stratégia végrehajtásának (a vízgazdálkodási szempontok magasabbrendűsége hangoztatásának). Ugyanígy olyan erdők is, amelyek termőhelye a terepviszonyoknál fogva élelmiszertermelésre is alkalmas.

Mi az agro-szilvo-kultúra?

A stratégiából nem derül ki, hogy készítői mit értenek *agro-szilvo-kultúra* alatt: az állomány végvágása után a terület bizonyos ideig mezőgazdasági jellegű művelését; vagy a már felújítás alá vont területen a mesterséges felújítás mezőgazdasági köztes használatával összekötött ápolását; vagy pedig olyan tájszerkezetet, amelyben fásítások, mezővédő erdősávok és egyéb „lineáris erdők” segítik a mezőgazdasági növénytermesztést? Az első két megoldás ellenkezik a fenntarthatóság elvével, mert nem biztosítja a folyamatos erdőborítást, sőt azt tudatosan megszakítja. Mesterséges telepítésű erdőkben esetleg még a legeltetés is szóba jöhet?

Ezek a kérdések is mutatják, hogy az ördög ebben az esetben is a részletekben bújkol meg. S a stratégiai tervezet olyan jellegű átdolgozása javasolható, amely az általánosságok szintjéről közelebb viszi a konkrétumok szintjéhez.

A stratégiának nincs se eleje, se vége

Végül észrevételezhető, hogy a javaslat mellől hiányzik a jelenlegi helyzetet bemutató, elemző tanulmány, valamint alapo- zó prognózisokra épített jövőkép. Így nehéz meghatározni, hogy honnan hová kívánunk eljutni az erdők és az erdőgazdálkodás fejlesztése terén a következő kb. hat év alatt (s még inkább az azt követő évtizedben).

Különösen hiányzik ez az alapo- zás a globalitás, a világgazdasági kitekintés szempontjából (bár kétségtelen, hogy fél lábbal még a válságban tocsogva, különösen nehéz megbízhatóbb távlati prognózist felállítani). Ilyen esetben variánsok felállítása erősítheti a prognózist. A javaslat azonban nemcsak lineáris és nemlineáris programozásokon nyugvó prognóziseket nem nyújt pl. a nagy fafogyasztó iparágak jövőbeli faigényének várható alakulásáról, hanem még szóbeli orientációt sem nyújt az európai erdészeti vállalkozásoknak arra irányulóan, hogy a fa és fatermékek nemzetközi kereskedelme szempontjából támogatni vagy szűkíteni szándékozik-e az EU fapiacát (az exportot kívánja-e fokozni vagy a belső kitermelést), s melyek a tervei különösen a FÁK reláció vonatkozásában.

(Folytatása a 6. oldalon.)

Kitekintés

Tagtársaink már értesülhettek róla, de mi is megírjuk: a XIV. Erdészeti Világkongresszus (World Forestry Congress, röviden WFC 2015) lebonyolítására ebben az évben szeptember 7-11-én a Dél-Afrikai Köztársaságban, Durban-ben kerül sor. A világkongresszusok megrendezésének felelős gazdája 1948 óta az ENSZ Mezőgazdasági és Élelmezési Szervezete (FAO), amely a II. világháborút megelőző két kongresszust is visszamenőlegesen világkongresszusnak nyilvánította (s amelyeket még a római Nemzetközi Mezőgazdasági Intézet égisze alatt bonyolítottak le).

Ennek megfelelően az erdészeti világkongresszusok helyszínei eddig a következőképpen alakultak.

I.	1926	Róma (Olaszország);
II.	1936	Budapest (Magyarország);
III.	1949	Helsinki (Finnország);
IV.	1954	Dehra-Dun (India);
V.	1960	Seattle (USA);
VI.	1966	Madrid (Spanyolország);
VII.	1972	Buenos Aires (Argentína);
VIII.	1978	Djakarta (Indonézia);
IX.	1985	Mexico City (Mexikó);
X.	1991	Párizs (Franciaország);
XI.	1997	Antalya (Törökország);
XII.	2003	Quebec (Kanada);
XIII.	2010	Buenos Aires (Argentína).

*

Kis hazánk soha el nem múló dicsősége, a még kisebb (1 millió hektáros) magyar erdészet eredményeinek hatalmas nemzetközi elismerése, s nem utolsósorban erdészeti diplomáciánk (Pfeiffer Gyula, dr. Fehér Dániel, dr. Magyar Pál) nagy sikere volt, hogy *mindjárt a második világkongresszust az erdészeti szempontból mondhatni jelentéktelen Magyarországon bonyolították le* (egy híján éppen nyolcvan évvel ezelőtt). Mégpedig az utólagos nemzetközi megnyilatkozásokból következtethetően teljes sikerrel.

(Folytatás az 5. oldalról.)

Befejező gondolatok; teendők

Hasznos dolog, hogy az Európai Bizottság ezzel a stratégiával ösztönözni kívánja az egyes tagállamok illetékes szerveit saját nemzeti stratégiáik kidolgozására, mert már ezek kölcsönös megismerése is informális segítséget nyújthat a nemzeti erdészeti politika kidolgozásához a 2015-2020-as évekre vonatkozóan.

Különösen fontos ez nekünk, magyar erdészeknek, mivel jelenleg érvényben levő Nemzeti Erdőprogramunk már a végét járja; időszerű a folyamatosságáról gondoskodni.

Annál is inkább, mivel a Földművelésügyi Minisztérium részéről már elhangzottak nyilatkozatok arról, hogy új

erdőtörvényt, vadászati és természetvédelmi törvényt szándékoznak készíteni (törvénycsomagként, egymással kódexszerűen összehangolva). Nyilvánvaló, hogy ezt a törvénycsomagot erdészeti részről célszerű volna egy hosszabb távra előretekintő, s mind a társszakmákkal, mind az EU most kommentált tervezetével egyeztetett erdészeti stratégiákkal megalapozni. *Ez nem csak szakmailag erősítené és így időállóbbá tenné a jogszabályt, de tehermentesítené is a jogalkotás folyamatát* számos vitakérdés megvitatásának előzetes lebonyolításával.

Ez a feladatkomplexum elsőrendű módon illeszkedik a CEF által maga elé tűzött célok közé is és tulajdonképpen az első nagy tűzkeresztsége lehetne a Tanácsnak Brüsszelben.

Nagy szerepe volt ebben az Országos Erdészeti Egyesület akkori elnökének, a kereken hetven éve, 1945-ben tragikus módon elhunyt Waldbott Kelemen bárónak, a jeles szőlős- és erdőgazdának és agrárpolitikusnak, akit a világkongresszus egyhangúlag választott elnökéül.

*

A budapesti kongresszus anyagát több kötetbe foglalva példás módon dokumentálták az akkoriban hivatalos nemzetközi, vagyis francia nyelven – azóta sem dolgozta fel itthon senki.

Némiképpen, vagyis két-három kivételtől eltekintve a többi világkongresszus anyagával sem állunk sokkal jobban. Pedig legjobb tudomásunk szerint valamennyin részt vett magyar delegáció is; ebben a tekintetben csak az 1954-es indiai kongresszussal kapcsolatban vagyunk bizonytalanságban. A vasszorgalmú Keresztesi Béla és Halász Aladár hagyatékát kellene megkutatni.

*

Azt még nem tudjuk, hogy Durban-ben lesz-e magyar erdészeti delegáció? Jó lenne, ha lenne és *aktívan szerepelne*. Bár ez a szereplés nem ígérkezik egyszerű feladatnak, mint-hogy más most is tízezres nagyságrendű résztvevői létszámot prognosztizálnak. Az állami és a magánerdőgazdaság, szaktudományunk és a civil szféra, valamint a vadászat legalább egy-egy képviselőjének ott lenne a helye. Mégpedig nemcsak a hallgatóság soraiban, hanem aktív szereplőként. Erre jogosít bennünket az említett évforduló (mögött meghúzódó történelmi tények), s a magyar delegációk eddigi kongresszusi szereplései és a történelmi jelen időben felmutatott eredményeink is.

Érdekes volna tudni, hogy *miként esett a helyszínválasztás Dél-Afrikára* és azon belül az Indiai-óceán partján fekvő nagy kikötővárosra, Durban-re? A köztársaság területe kb.

(Folytatása a 7. oldalon.)

Mozgásterünket növelné az is, ha a Visegrádi Négyek (V4) országcsoporthoz ügyvivő apparátusán belül megtalálnánk az illetékes részleget és sikerülne egy *regionális jellegű közös stratégiai* megjelenni az Európai Unió illetékes fórumain. (Az Unió első embere most Donald Tusk: lengyel ember!)

Ezeknek és az itt nem említett koordinálásokat leginkább *egyetlen fő célt* kellene szolgálniuk: *az erdész szakma autonómiájának fokozását!* Különösen abban a tekintetben, hogy az EU-s pénzügyi támogatásokhoz ne más szakterületek, nemzetgazdasági ágazatok segédüzemágaként, áttételeken keresztül, szakmán kívül állók döntéseinek függvényeként jusson hozzá az erdészet, hanem *közvetlen címzettként*.

Dr. Király Pál

Két tragédia

Kereken hetven évvel ezelőtt, az akkor már magyar földön (is) dúló II. világháború forгатagának közepette történt két olyan tragikus haláleset, amely szakmánkat különösen érintette.

Az egyik: a budapesti harcok befejeződése, a Budai Var feladása előtt egy nappal a Vár alatt, a Krisztinaváros egyik udvarán egy lecsapó aknagránát repeszei oly súlyosan megsebesítették báró Waldbott Kelemen, az Országos Erdészeti Egyesület *funkciójában levő* elnökét, a nemzetközi szinten is ismert (és elismert) erdészeti és agrárpolitikus, hogy sérüléseibe három nap múlva belehalt.

A másik: 1945. január 7-én balatonfenyvesi nyaralójának udvarán szovjet katonák különösebb indok nélkül agyonlőtték Földváry Miksa okl. erdőmérnököt, az egykori M.kir. Kaposvári Erdőigazgatóság ny. igazgatóját, az Országos Természetvédelmi Tanács ügyvezető alelnökét, a magyar természetvédelem egyik jeles és eredményes, széles szakmai közismertségnek örvendő úttörőjét.

A két drámai eseményről az 1945-ös rendszerváltás után hosszú ideig nem volt ildomos írni-beszélni, különösen Földvály brutális lemészárlásáról.

Amikor azonban az Országos Erdészeti Egyesület megalapításának cen-

tenáriuma elérkezett (1966), az OEE százéves történetéről írt könyvemben Waldbott kimagasló alakját meg nem kerülhettem. (Nem is tapsolt ennek akoriban mindenki.) Később megtaláltam a módját, hogy életrajzát részletesebben megírjam (az „Erdőgazdaság és Faipar” 1990. évi 6. és 7. számában.) Ehhez segítséget egy olyan személytől kaptam, akitől erre a legkevésbé számítottam: az érdekes sorsú dr. Kecskés Sándor (1926-2000) okl. vasútépítő és gazdasági mérnöktől, aki 1978-1981-ben a soproni Erdészeti és Faipari Egyetem rektora volt. Később Vácott római katolikus áldozópappá szentelték és már készült a premontrei kanonokrendbe történő felvételére, de 74 éves korában rákbetegségben be kellett fejeznie életét.

Kecskés, mint zempléni származású ember, valamiféleképpen kapcsolatot tartott az egykor Tolcsván élt Waldbott-család egyes tagjaival, mindenekelőtt az OEE-elnök fiával, a Münchenben élt Hans-Georg Freiherr Waldbott von Bassenheim-mel (Tolcsva, 1923. február 9. - München, 1992. november 22). Mivel tudta rólam, hogy foglalkoztat az OEE története és azon belül az egykori elnökök személye is, budai lakásán tette lehetővé személyes találkozásomat az említett Waldbott Jánossal egyik hazalátogatása alkalmával.

Ennek a kapcsolatnak a révén olyan családtörténeti és személyes adatokhoz jutottam, amilyenekhez egyébként soha nem jutottam volna.

Ezekből igyekeztem a leglényegesebbeket (és publikálhatókat) közreadni az említett kétrészes cikksorozatban.

Ezért a következőkben csak röviden elevenítem fel életének néhány fontosabb mozzanatát a szomorú évforduló alkalmából (országgyűlési képviselői, agrárpolitikus, szőlészeti-borászati stb. tevékenységét teljesen mellőzve).

Waldbott Kelemen báró

A Waldbott-nemzetség a Kr.u. VI. századig és Burgundiáig vezet vissza eredetét. *Egyike Európa legrégebbi nemesi családjainak.* A családfa az eltelt másfél évezred alatt több ágra bomlott és Európa több neves családjával került rokonsági kapcsolatba. A mi elnökünk a bárói és bassenheimi ág tagja volt.

Édesapja, az 1845-ben született Waldbott Frigyes Beust Hedvig bárónővel 1874-ben kötött házassága kapcsán került Magyarországra és felesége révén vált jómódú (de nem oligarcha) zempléni földbirtokossá, amit ügyes vásárlá-

(Folytatása a 8. oldalon.)

(Folytatás a 6. oldalról.)

13-szor nagyobb hazánkénál, de lakosainak a száma csak kb. kétszerese a miénknek; az erdősültsége pedig kb. csak a fele. Ásványi kincsekben gazdag, de agráriumát – benne az erdészetet – tekintve szegény ország. Történelme zilált, elmentmondásos, akár csak a miénk; nemzeti függetlenségét a II. világháború után nyerte el.

Humánökológiai és egyéb környezeti gondjai nem csekélyek. Nem lehet könnyű az ENSz világkonferenciái által meghirdetett fenntartható fejlődés és az emberhez méltó, vagy legalább élhető környezet, valamint a polgári demokratikus vívmányok biztosítása minden lakos számára.

*

Az említettek tekintetében a Dél-Afrikai Köztársaság az un. harmadik világ számos más országának sorsát, helyzetét is példázza. Ezek a hasonló országok egyébként már korábbi erdészeti világkongresszusokon nem egyszer szóvá tették, hogy a kongresszusok ne csak a gazdag, fejlett országok erdészetének témáival és bemutatásával foglalkozzanak, hanem a lemaradottabbakkal is. Ennek egyik megnyilvánulása és ki-

fejezésformája lehet a kongresszusi helyszín kiválasztása is (a „hazai pálya” közvetlen és közvetett hatásai, a csatlakozó tanulmányutak stb.).

*

Persze, ez csak egy a lehetséges szempontok közül. Talán szeptemberig több is kiderül Durbanról. S még inkább reméljük, hogy érdemi értesüléseket kapunk majd – magyar résztvevők révén – magáról a kongresszusról, a döntésekről és ajánlásokról. *Reméljük azt is, hogy ezek a döntések, határozatok érdemben segítik majd a magyar erdészetet is a következő években stratégiai feladatainak megoldásában.* Erősítik a szakmai autonómiát is és a kooperációt is az együttműködő partnerekkel és az általános társadalompolitika szférájával.

*

Azt ugyanis ne feledje senki: az erdészeti világkongresszusok nemzetközi szakpolitikai fórumok és ajánlásait elsősorban a Föld országainak kormányaihoz intézik. Az már politikai kultúra és etika kérdése is, hogy ki mennyit hall meg belőlük. Az pedig még inkább, hogy ki mennyit vált valóra.

K. P.

(Folytatás a 7. oldalról.)

sokkal tovább bővített. Mező-, erdő- és szőlőgazdasága mintabirtok hírében állt. A magyar agrártörténetbe elsősorban mint a nagy filoxéra-járvány következtében hatalmas veszteséget szenvedett Tokaj-hegylajai szőlőtermesztés egyik rekonstruktor, talpraállítója írta be a nevét.

Hét gyermeke közül a második fiú volt W. Kelemen, aki már Tolcsván született 1882. január 19-én. Ő a katonai pályára lépett. A tiszti akadémiát a wienernerustadt Theresianum-ban végezte el 1904-ben.

Az I. világháborúban, száz évvel ezelőtt *csapattisztként 26 hónapig harcolt a fronton*, majd vezérkari szolgálatra vezényelték. Számos magas kitüntetéssel szépen dekorált századosként vált meg a hadseregtől 1919-ben, majd hamarosan szolgálton kívüli őrnaggyá léptették elő. Legjobb tudomásom szerint vitézzé is avatták, de ezt az adatot még nem ellenőriztem.

Atyjának 1923-ban bekövetkezett halála után átvette a birtok irányítását, amelyet ghimesi és gácsi *Forgách* Erzsébet grófnővel 1920-ban kötött házassága révén még kb. 3 ezer kat. holddal tovább bővített. Főprofilja a szőlészet-beréplés volt, de *jelentős erdőbirtoka révén* az erdészetet sem mellőzte.

Szakmai közéletünk mezejére éppen az érdekvédelem-érdekképviselői szférájában lépett (persze, nem a szakszervezeti mozgalomban): 1923-ban a miskolci székhelyű Borsod-, Gömör-, Heves Megyék (később Tiszajobbsági Vármegyék) Erdészeti Egyesülete alelnökévé választották; 1929-ben pedig a parádi közgyűlésen az OEE alelnökévé. („Jókor” – a nagy gazdasági világválság kezdetekkor.)

Alelnöki minőségében legfőbb fegyverténye az volt, hogy társadalmi vonalon *az általa vezetett egyesületi bizottság készítette elő „az erdőkről és a természetvédelemről” szóló 1935. évi IV. törvényeket*, amely akkoriban nemzetközi összehasonlításban is egyike volt a legkorszerűbb erdőtörvényeknek a világon. Ennek éppen 80 esztendeje!

1933 decemberében egyhangúlag választották meg az OEE elnökévé. Ebben a minőségében

a legkiemelkedőbb esemény, amellyel neve elválaszthatatlanul összeforrt: a Magyarországon 1936-ban lebonyolított II. Erdészeti Világkongresszus, amelynek elnökévé szintén őt választották.

(Egy híján ennek is már éppen 80 éve!) Ugyanígy a világkongresszus határozata alapján 1939-ben Berlinben felállított Nemzetközi Erdészeti Központ *első* elnökévé is.

Ezt a bravúrt azóta sem csinálta utána egyetlen magyar erdész sem. S éppen *idősebb* mindegyik a kerek számú évforduló apropóján is ebben az évben, a XIV. Erdészeti Világkongresszus évében emlékeztetni.

Csak kis széljegyzetként említem meg, hogy a „*fagazdaság*” kifejezés szakmai szóhasználatunkban Waldbotthoz kapcsolódik, és nem valamiféle „szocialista találmány (bár akkor is találozhatna). Legjobb tudomásom szerint ő használta egy soproni előadása alkalmával és ez nyomtatásban is így megjelent.

Ezután már a zűrzavaros, nehéz háborús évek következtek, amelyek végén – amint mondani szokták – „rosszkor volt rossz helyen”. S az a bizonyos ostoba akna tett pontot értékes élete végére, mert nem tudta rászanni magát hazája elhagyására. (Ámbár ki tudja, mi várt volna rá az új, 1945 utáni rendszerben? Sejtéseim vannak.)

Amint már említettem, Waldbott Kelemen aktív, funkciójában levő egyesületi elnökként érte a halál. Erre még csak egyetlen másik példa van az OEE eddigi másfél százados történetében: a legnagyobb egyesületi elnök, *gróf Tisza Lajos* 1898-ban történt elhalálozása (aki vesebetegség következtében hunyt el).

Az OEE 1992. évi zempléni vándorgyűlése alkalmával emléktáblát helyeztek el Tolcsván egykori, szerény megjelenésű kastélyának falán,

és életrajzát is megkapták a résztvevők a múlt évben elhunyt kitűnő helyes erdészettörténészünk, *dr. Járasi Lőrinc* gyémántokl. erdőmérnök kolléga tollából. Az eseményről tudósított az „Erdészeti Lapok” 1992. évi szeptemberi száma is (256-258.p.).

Ezzel a szakma báró Waldbott Kelemennel kapcsolatos régi tartozását úgy,

ahogy rendezte. Most, tragikus halálának 70. évfordulója alkalmából tisztelettel idézzük fel emlékét mi is. (Talán még egy kis koszorúra is futja majd arra a bizonyos tolcsvai táblára.)

Földvály Miksa

A másik mártírhaltalt halt áldozatról, bár aktív korában ismert nevű ember volt a szakmában, mégis kevesebbet tudunk, mert kevésbé állt a közfigyelem sugarában, mint a valóban közéleti személyiségnek számító Waldbott báró.

Földvály Miksa Siklóson született 1877-ben Földvály Dániel és Müller Franciska gyermekeként. Középiskolai tanulmányait Pécsen végezte, majd a pécsi róm. kat. papnevelde szeminaristája lett. Szándékát azonban megváltoztatta és 1898-ban beiratkozott a selmeci Erdészeti Akadémiára. *Erdőmérnöki oklevelét 1903-ban szerezte meg*, majd állami szolgálatba lépett. Volt szakiskolai oktató Liptóújvárott, erdőgondnok, erdőfelügyelő. 1925-ben nevezték ki a debreceni erdőigazgatóság vezetőjévé. Két évvel később áthelyezték a kaposvári erdőigazgatóság élére.

1939-ben az 1935. évi erdőtervény alapján 1938-ban megalakított Országos Természetvédelmi Tanács ügyvezető alelnöke lett, s ebben a minőségében a nagy Kaán Károly operatív helyettese, jobbkeze. Ebben a funkcióban érte őt a halál.

Azt, hogy mikor és milyen külső-belső impulzusok hatására kezdett a természetvédelemmel intenzívebben foglalkozni, életműve mindeddig elmaradt tüzetesebb feldolgozásának kellene feltárnia. Talán még a selmeci-honti hegyek vagy a liptói havasok érintették meg, vagy talán a Debrecen-környéki erdőpuszták, a Hortobágy végtelennek tűnő délibábs síksága, esetleg Somogy természeti kincseinek ma is oly bőséges gazdagsága és bukolikus szépsége – nem tudjuk.

A szakbibliográfia szerint első publikációja már kaposvári szolgálata idején, 1928-ban megjelent, mégpedig tudományos intézetünk kiadványában, az „Erdészeti Kísérletek”-ben. A *Balaton és környéke* sem egy eldobni való múzsa egy természetrajongó szempontjából. Lelki alkataráról árulkodik egy másik,

még ugyanabban az évben, de már az „Erdészeti Lapok”-ban publikált írása: „Az erdő poézise”. Évtizedekkel később dr. Majer Antal, az erdőműveléstan nagy tudósa, az erdőesztétikát is szíven viselő kitűnő professzor egyenesen ezt a címet adta ma már klasszikus könyvnek tekintett hangulatos kis kötetének, erdő-ről-fáról szóló versválogatásának.

Ezek után publikációk egész sora következett, mégpedig nemcsak egy-együleti szaklapunkban, hanem a „Természettudományi Közönyben” is.

Látóköre egyre tágult: nem csak szűkebb munkaterületére irányult, hanem fokozatosan kiterjedt az egész Dunántúlra, majd más országgrészekre és a természetvédelem általános kérdéseire is.

Igen találóan jellemezte munkásságát annak egyik későbbi és nagyívű folytatója, Rakonczay Zoltán „A természetvédelem története Magyarországon, 1872-2002” című nagy művében (Bpest, 2009): „Kaán Károly után a második olyan erdőmérnök volt, aki szűk szakmai érdekein túl az általános természetseretet hirdetett és a természetvédelem egészével kívánt foglalkozni. Megfelelő elméleti felkészültsége volt ahhoz, hogy a természetvédelem minden területén eligazodjon és véleményét nyilvánítson. Elméleti írásaiban nyomon követhető a fokozatosság, melyekben előbb egy-egy kisebb dunántúli táj, majd a tájak összességének védelmét szorgalmazza. Aprólékos, egy-egy táj minden értékét bemutató írásainak a magyar nyelvű szakirodalomban alig volt előzménye ... Földváry munkáiban a tájból indult ki, és abban minden értéket sorra vesz. Ebben a vonatkozásban Kaán Károlynál is előbbre jutott.” (75.p.)

Terjedelmi okok miatt Földváry Miksa tevékenységének részletes ismertetésébe nem mélyedhetünk, de valóban autentikus, hivatott és megbízható méltatójának ezzel a csattanójával, amellyel Kaán Károly mellé helyezte, méltatását talán le is zárhatjuk.

Idézzük fel tragikus halálát, amelyről a szakma keveset tudott, s amelyről a kiváló tollú újságíró és helytörténész, Buza Péter lebbentette fel a titok és feledés leplét

egy igen élvezetes stílusban megírt helytörténeti monográfiájában, amelynek címe: „Balatonfenyves. Fejezetek egy nyaralótelep életéből.” A helyi önkormányzat adta ki 1993-ban, amikor már egyet s mást meg lehetett írni a szovjet katonák által 1944/45-ben magyar földön elkövetett túlkapásokból is.

Földváry állandó lakása Budapest, XII. ker. Maros utca 23. szám alatt volt, nem messze Kaán Károlytól. A gyér adatokból arra lehet következtetni, hogy Klinkó Irén nevű felesége 1944-ben már nem élt. Két gyermekükről tudunk: Lászlóról (1905-1978) és Idáról (?-1993). László erdőmérnök, közgazdász és neves statisztikus lett, 1945-ben elhagyta az országot és Ausztráliában halt meg. Ida dr. Magyar Pál erdőmérnöknek a jeles erdőművelőnek és alföld-fásítónak lett a felesége. Ő vette meg Balatonfenyvesen 1935-ben a Kölcsey utca 3. szám alatti telket, amelyre még azon évben egy kis üdülővillát építettek (amely – némi átalakítással – ma is megvan).

Földváry 1944. december 1-én Budapestről Balatonfenyvesre utazott vonattal néhány halaszthatatlannak tűnő teendő elvégzése céljából. December 3-án azonban megszűnt a vasúti közlekedés a főváros irányába. Így a villában ragadt, amelyet elhagyni nem akart, mert nyilván tisztában volt azzal is, hogy mi lesz a sorsa a háborúban gazdátlanul hagyott lakóházaknak. Pedig élelmiszerkészlete alig volt, jöszerevével csak a kertben termett alma. Ráadásul befogadott és hajlékot adott egy menekült házaspárnak is: egy Asztalos János nevű honvédtisztnek és feleségének.

December 15-től naplót vezetett életük folyásáról, amelyet leánya 1945 tavaszán megtalált a feldúlt házban, az említett könyv írása idején pedig eljuttatta Buza Péter kezeihez. Ez a becses írás hiteles forrása az ezután történteknek.

December 16-ra virradó éjszaka a front átvonult Fenyvesen, különösebb csinnadratta nélkül, mivel a németek visszavonultak az előretörő szovjet csapatok elől. Az élet ment tovább, ha döcögösen is.

Januárban azonban egy helyi lakos beárulta a szovjeteknek, hogy a Kölcsey-utcai villában egy katonatisztet bújtatnak. A kiszálló járőr Asztalost meg-

találta és az udvarra hurcolta kivégzésre. Földváry közbevette magát

és különböző érvekkel próbálta menteni a tiszt életét. A katonák azonban ezzel nem törődtek, hanem az okvetetlenkedő öregurat is Asztalos mellé lökték és mindkettőjüket agyonlőtték.

„Szeretteimtől távol nem akarok itt elpusztulni, hogy mint egy kuvaszt, elföldeljenek.” Ez a talán baljós előérzettel sugallt fatális mondat az utolsó bejegyzés január 6-án alkonyatkor az említett naplóban. A következő nap alkonyatján bizony már ott feküdt elföldelve lemészárlása helyszínén, saját kertjében.

Tetemet 1947-ben a községi köztemetőbe exhumálták, ezt követően pedig nem sokkal Sopronba vitték. Most már ott nyugszik, lánya, veje közelében.

A rendszerváltás után a helyi önkormányzat Balatonfenyvesen már több alkalommal rendezett megemlékezést Földváryról januárban, mártírhála évfordulóján. E sorok írója pedig e helyen is köszönetet mond dr. Tarjáné dr. Tajnafi Anna gyémántokl. erdőmérnöknek, ny. környezetvédelmi államtitkárnak asszonynak Buza Péter könyvének rendelkezésre bocsátásáért.

Király Pál

Hírek

Halálozás. Egy budapesti idősotthonban néhány hetes gyengélkedés után 85 éves korában csöndben elhunyt Fleck Ernő gyémántokleveles erdőmérnök, aki 1929-ben született Szombathelyen, diplomáját pedig 1953-ban szerezte meg Sopronban.

Egész szakmai pályafutása az egykori Erdészeti és Faipari Tervező és Szervező Irodához (ERFATERV) kötődött, ahol a mélyépítési osztályon dolgozott úttervezőként, 1989-ben történt nyugállományba vonulásáig.

Munkahelye állandó fővárosi lakosként Budapesthez kötötte; az erdőtől azonban nem szakadt el, mert szinte minden szabadidejét a borsányi erdőben, kismarosai víkendházában töltötte családjával (1959-ben kötött házasságot, amelyből két leánygyermek született).

Hamvait a Farkasréti-temetőben helyezték végső nyugalomra.

Az újjávarázsolt Karapancsa

Kis hazánkra már többféle jelzöt is aggattak az idők során. Talán nevezhetők volna a kastélyok országának is (bár természetesen ebben a tekintetben nem volt egyedülálló a Földön; gondoljunk csak pl. Franciaországra). Szinte nem volt olyan számottevőbb település, ahol ne lett volna legalább egy nagyobb méretű lakóépület, kúria. S természetesen főleg előkelőbb családok, zömmel a földbirtokos arisztokrácia tagjainak tulajdonában.

Kastélysorsok kastélyországban

Közismert, hogy kastélyaink zömének mi lett a sorsa az 1945-ös rendszerváltást követően; elsősorban azoké, amelyek gazdája elmenekült az országból a közeledő szovjet hadsereg elől. A magára, vagy legfeljebb egy – vagyoni védelmi lehetőségekkel nem rendelkező – alkalmazottra hagyott kastélyok, kúriák közprédává váltak. Először gondos kezek alaposan kifosztották őket, elhordták az ingóságokat. Majd maguk az épületek következtek. Épületgépészeti szerelvény, ajtó, ablak, cserép, gerenda, márványkandalló – minden kelendő érték volt. Azután a fali téglák, az alapkö is, a kovácsoltvas kerítésről nem is beszélve.

Még szerencsés volt az az építmény, amelynek sikerült legalább úgy, ahogy valamilyen funkciót találni. Többségükből termelőszövetkezeti iroda és/vagy raktár, szociális-egészségügyi, oktatási kulturális intézmény, tanácsoló lett, esetleg honvédségi, határőrségi létesítmény, turisztikai kulcsosház stb.

A Karapancsai Vadászmajor

Bács-Kiskun megye déli részén, szinte már csak közhajásnyira a magyar-szerb országhatártól, egy szép parkerdő által körülvett 30 hektáros angolpark hatalmas fái között is áll néhány szép régi épület, amelyek sorsának alakulása nagyjából a bevezetőben vázolt „magyar kastély életpálya-modellt” mintázza. De azzal a nem elhanyagolható különbséggel, hogy ez a történet happyenddel végződött. (Legalább is eddig és reményeink szerint továbbra is.)

*A Vadászmajor központi épülete: az úgynevezett Nagykastély.
(Badari-Csiszár Angéla felvétele)*

Nevezzük ezt a helyet úgy, ahogyan a történetével foglalkozó irományokban és a helyi szóhasználatban is többnyire szerepel: ez a Karapancsai Vadászmajor!

A térképek többségén hiába keresünk, ezért eláruljuk: Hercegszántótól nem messze fekszik nyugati irányban, a Duna bal partján, a Nagy-Alföldön. A helyi elnevezés szerinti következő tucatnyi épület együtteséről van szó: Nagykastély, Kiskastély, „L”-alakú épület, Intézőlak, Vadászlak, három gazdasági épület, magtár és góré; továbbá rendezvénypavilon és fogadó épület (utóbbi kettő újabb építmény).

Miért kerül mindez Híradónk oldalaira? Azért, mert az egész épületegyüttes mai gazdája a Gemenci Erdő- és Vadgazdaság Zrt. (röviden Gemenc Zrt.). Ennek a vállalatnak a kollektívája mentette meg gondos munkával az enyészettől azért, hogy amint egykor, még a XIX. századba visszanyúlóan, úgy napjainkban és még tovább is a vadgazdálkodást-vadászatot szolgálja. Ez az eset is példázza, hogy bizonyos hamis szólamokkal, olykor politikai lözúgokkal szemben „az Állam is lehet jó gazda”. Minden az embereken múlik...

A történet Savoyáival kezdődött

De lássuk sorjában (számos érdekes és fontos részlet kényszerű mellőzésé-

vel), hogy miről is van szó? Miként lett Karapancsa a Gemenc Zrt. egyik legfontosabb vadászati bázisa?

A hosszú história a 17. század végére - a 18. század elejére nyúlik vissza. Amikor is Savoyai Jenő, a nagy törökverő hadvezér - miután 1698-ra végleg kiverte a kontyosokat a Magyar Királyság területéről - kétségtelenül hatalmas érdemeinek jutalmául ugyancsak hatalmas, több mint 100.000 kat. hold földbirtokot kapott a királytól a Duna-Tisza közén. Volt miből, mert a török háborúk idején ez a vidék, a hadak útja pusztult ki leginkább, rengeteg föld maradt gazdátlanul.

Savoyai Jenő *bellyei központtal* alakított ki egy nagy uradalmat a Nagy-Alföld déli részén. Ehhez tartozott a karapancsai térség is. Ennek természeti viszonyait mai kifejezéssel tömören úgy jellemezhetjük, hogy vizes élőhely, ennek megfelelő buja növényzettel és gazdag állatvilággal. Itt „teremtek” azután és teremnek ma is pl. a hatalmas, nem egyszer világrekord méretű gímszarvaságancsok. Nem csoda, hogy a dunai árvizek által járt terület mindenkor tulajdonosai, használói főleg vadászterületként hasznosították.

Azután jöttek a Habsburgok...

Minthogy a hadvezérnek nagy, de természetére nézve apró és a fáma szerint fizimiskára nézve sem egy Apolló-arcú, herceggé avanzsált Savoyai utód nélkül hagyta el az élők világát, hatalmas birtokai visszaszálltak a koronára. A Habsburgok azután nem is sokat haboztak, hanem felosztották a dinasztia legszűkebb körében, a főhercegek között.

Így lett Karapancsa ura előbb Albrecht főherceg (aki megítélésünk szerint azonos lehetett a szabadságharc leverését követően a magyar koronataromány kormányzójával). Őt pedig Frigyes főherceg követte a birtokosi székekben (aki viszont száz évvel ezelőtt az osztrák-magyar hadak parancsnoka volt a nagy világhégés idején).

Karapancsa első aranykora ennek a két embernek a nevéhez fűződik. Ugyan is a karapancsai trófeás vad fejdíszének akkor már nemzetközi hírneve volt.

Egymásnak adták itt a kilincset a magasabbnál magasabb társadalmi rangú urak és hölgyeik is; szó szerint királyok, hercegek, grófok.

A kilincset – de melyiket? Mert az látható volt, hogy ezeket a magas méltóságokat már nem lehet holmi füstös vadászkalibában fogadni és sárgult avas szalonnával, vöröshagymával megvendégetni. Ehhez már *vadászkastély* kellett, de nem is akármilyen és nem is akármilyen módon berendezve-felszerelve. A kastélyhoz pedig kiszolgáló és vadászati személyzet kellett. A vadászathoz pedig lovak, hintók, szánok, barkácsoló kocsik; a lovakhoz pedig istállók, kovácsműhely, stb., stb.

...akik építkeztek

A létesítmény az 1880-as évektől az 1910-es évekig terjedő időszakban fokozatosan épült ki az erdő mélyén. Az épületek egyrészt a könnyed, csinos neobarokk stílusjegyeket, másrészt az Osztrák-Magyar Monarchiában elterjed és magas színvonalra fejlesztett vonatkozóan téglapítézet mester munkáit mutatják. A *legigényesebb* külső-belső kiképzésű épület természetesen a *Nagykastély*, de még a cselédlakások is az ország számos pontján megfelelték volna úri vadász háznak.

Azután jött az államosítás

Az 1944/45-ös rendszerváltás itt azzal kezdődött, hogy a Nagykastély gyönyörű, asztalos mester munkát jelentő faburkolattal borított falai között, a finom földszinti szalonban az ide bekötött kozáklovak ropogtatták az abrakot. Viszont a hullatott lótrágyát könnyen fel lehetett lapátolni a csiszolt nemeskő padlózatról.

De nem csak vad kozákok tanyáztak a patinás falak között, hanem voltak itt magyar határőrök is, mert közel volt ide a „láncos kutya”, vagyis Tito marsall és az általa vezetett, s a szocialista táborba beállni sehogy sem akaró Jugoszlávia. Azután jött még ide sok más, mindenféle ember...

Számos példa mutatja a világban, hogy egy-egy épület mi mindent képes kibírni. Egy bizonyos idő után azonban minden cérna elfogy és úgy tűnt, hogy a Vadászmajorban is csak a hült helye és emléke lesz.

Végül jöttek az erdész-vadászok

Ám jöttek az erdészek, a vadászok, az erdész-vadászok, akik tisztában voltak a hely értékével és fontosságával. Jött a Gemenc Zrt. és a Vadászmajor kezdett kimászni a gödörből.

Az eredmény? Kéretik elmenni Karapancsára és megtekinteni! Ha *II. Vilmos német császár*, aki szenvedélyes puskás volt és *négy alkalommal is vadászott* a karapancsai erdőkben, felkelne a sírjából és újra látná a majort, meg is emelné snájdig vadászkalapját, olyan szép lett itt minden, mint új korában.

... akik renováltak-rekonstruáltak

Csonka Tibor vezérigazgató úrral folytatott beszélgetésünk közben az volt a benyomásunk, hogy tengernyi teendője közepette is valahol a szíve csücskében van a Vadászmajor rekonstrukciójának folytatása, melyet elődei a 80-as évek közepén megkezdték...

– Például ezeket a kristályüveg csillárokat Csehországból kellett beszerezni, korhű fazon megadása alapján, azért, hogy a helyreállítás után maga a terem korhű benyomást keltsen – mondja csak úgy mellékesen, s kissé elmerengve a tündöklő világítótesteken az ebédlőteremben. („Te jó ég! És még hányféle hasonló speciális feladatot kellett itt megoldani, amíg idáig eljutottak?” – gondoltuk magunkban, az elejtett megjegyzésen meghökkenve.)

Nem nehéz belátni, hogy az efféle bonyolult munka: csapatmunka. Sok kitűnő ember vett részt benne: a múltat ismerő és feltáró specialisták, kiváló építészek, különféle kézműves mesteremberek, szakmunkások, parkhoz-kerthez értők stb.

Az évekig tartó szívós munkának meg is lett az eredménye. A Nagykastély a régi szépségében pompázik és fogadni tudja a *legigényesebb vadászvendégeket is* (beleértve a kitűnő konyhájának szolgáltatásait is). A többi épület is úgy néz ki, mint amit most húztak ki a skatulyából.

A szép külső mögött gondosan, szakszerűen kiépített közművesítési-épületgépészeti belső biztosítja az épületek magas színvonalon történő üze-

Gímszarvas szobor a Nagykastélynál (Berényi Gyula felvétele)

meltetését. Például a majorság vízellátása saját mélyfúrású kútjából történik.

„Omnes pro bono publico!” „Mindent a közjóért!”

Mindazonáltal a munkálatok még nem teljesen befejezettek. Ottjártunkkor az épületek környezetének kertészeti munkái folytak, valamint az angolpark rekonstrukciója.

Az egész objektumot körülvevő Budzsak-Hóduna elnevezésű erdőréz parkerdővé átalakítása, berendezése érdekében már évekkel korábban sok minden történt (feltárás, tanösvény és játszótér létesítése, erdei bútorok kihe-lyezése stb.).

Mert az igaz, hogy ez a hely a vadászat révén vált híressé, hiszen *világviszonylatban is kiemelkedő minőségű az itteni gímszarvas populáció*. Mutatja ezt pl. az is, hogy 1986-ban az erdő- és vadgazdaság fővadásza itt ejtette el azt a szarvasbikát, amelynek 14,5 kg-os agancsa évekig a világranglista első helyén állt.

Manapság azonban a Gemenci Erdő-és Vadgazdaság Zrt. egész területén minden a közjóléti célú erdőgazdálkodásról szól ennek a része a vadászat is. Amint a régi rómaiak mondták: „Omnes pro bono publico!”, vagyis „Mindent a közjóért!”.

Például ma már a Pörböllyi Erdészeti Ökoturisztikai Centrum ismertsége, hírneve jószerével vetekszik Karapancsáéval. Ez azonban külön nagy riporttéma lehetne, amelyről másik beszélge-

(Folytatása a 12. oldalon.)

(Folytatás a 11. oldalról.)

tő partnerünk, a bájos *Badari-Csizsár Angéla* okl. geográfus tudna sokat mondani, mert ökoturisztikai előadóként a részvénytársaság bajai központjában ennek a szakterületnek a gazdája.

Példaként azért annyit megemlíthetünk, hogy „Az év ökoturisztikai tanösvénye” címért folytatott országos versenyben 2014-ben a *gemenci Molnárka-tanösvény 1. helyet ért el* (megosztva egy szalafői hasonló létesítménnyel).

Vadászati Történelmi Emlékhely

Karapancsa iránt, eziránt az érdekes, szép és még viszonylag „szűz” vidék iránt fokozódik a közönségérdeklődés.

Azt már *Fodermayer Vilmos* erdőmérnök, a Pandúri Erdészet vezetője, ebben a minőségében a Vadászmajornak is közvetlen gazdája mondta el, hogy részben ebből az okból is hozták létre elődei azt a remek *erdészet-, vadászat- és helytörténeti kiállítást*, amely az ún. Kiskastély, másként Frigyes főherceg vadászkastélya termeiben tekinthe-

tő meg. Részben pedig természetesen a hely szelleméből, hírnevéből eredően bemutatni kívánják a híres-neves karapancsai vadászat és vadgazdálkodás nem mindennapi gazdagságú múltját, annak fontosabb mozzanatait.

Karapancsai tudósításunk egyik elsőrendű céljának éppen azt tartjuk, hogy *felhívjuk T. Olvasóink figyelmét* erre a nem is kicsi szakmúzeumra, amely hivatalos elnevezését tekintve *Vadászati Történelmi Emlékhely*.

Sok-sok ritka dokumentum (irat, levél, régi fotó), valamint tárgyi emlék (fegyver, trófea, szerszám), továbbá a környékbeli *sokác* népviseleti és használati tárgy tekinthető itt meg. Ezek többsége egyedi tárgyleírást és értékelést kíván, amelyek alapján már elkészíthető az egész kollekciónak bemutató múzeumi ismertető. Sokak nevében reméljük, hogy előbb-utóbb, de inkább előbb kézbe vehetjük.

Karapancsa jó kezekben van!

A Vadászati Történelmi Emlékhely létezésének jelentőségét többek között

abban is látjuk, hogy kapcsolatot, folyamatosságot jelent a múlt és a jelen között. Ebben a közegben különösen jól cseng vezetőknek és az objektum közvetlen gazdájának a neve: a *Fodermayer* név. Mégpedig úgy is, mint ősi bajor nemesi családnév (1326. óta). S úgy is, mint most már egy többgenerációs magyar erdész-vadász dinasztia neve. (T. Olvasóink a *Fodermayer*ekről is olvashatnak Híradónk 2014/1. számának 16. oldalán.)

Fodermayer Vilmos pandúri erdészvezető tehát már – amint mondani szokták – „a génjeiben hordozza” az affinitást, a mély vonzalmat az erdész és a vadászat iránt. Ez már mesze több, mint vadászösztön – ez már hivatástudat. Miközben napi feladatait végzi, gondolatvilágában, éppúgy, mint *Csonka Tibor* vezérigazgatóéban, a két tevékenységi kör elválaszthatatlanul egységbe tartozik, miként Karapancsa jelene a nagyszerű múlttal.

Mindez így együtt: a Vadászmajor jövőjének záloga. Karapancsa jó kezekben van!

Király Pál

Sportnapok

Szakszervezetünk ebben az évben is megrendezi a tagság körében nagy népszerűségnek örvendő és több száz versenyzőt mozgósító *Erdészet- és Faipari Sportnapokat*, immár a tizenkilencedik alkalommal.

Az operatív szervezés nehéz és kényes feladatát ez alkalommal a *VADEX Mezőföldi Zrt.*, élén *Majoros Gábor* vezérigazgató úrral volt szíves elvállalni. Ebből következik, hogy a versenyek fő helyszíne *Székesfehérvár*, közelebbről a Bregyó Sportközpont lesz. A koronglövészetet a soponyai lőtéren bonyolítják le. Az időpont: június 19-20-21.

*

Közbevetve megjegyezzük: a „Napok”-on belül a tulajdonképpeni versenyek napja június 20., szombat. A felvonulás, a technikai megbeszélések és eligazítások azonban már előző nap megkezdődnek. S mivel az eredményhirdetési - díjátadási ceremóniát

hagyományos módon szívélyes baráti-sporttársi találkozó követi, a résztvevők nagy többsége a harmadik nap reggelén-délelőttjén hagyja el a rendezvény helyszínét. Ezért helyénvaló a többes szám alkalmazása a versenyek időtartamának jellemzésére.

*

Bár lapzártánk idején a versenyprogram még nem volt 100%-os állapotban, annyit megállapíthattunk, hogy ez az idén különösen *színes, változatos*. A tervezett versenyszámok a következők.

1. Asztalitenisz (női, férfi; a tavábbiakban röviden: N,F). **2.** Atlétika, futás 100 és 800 méteren (N,F). **3.** Biatlon: terepfutás 2,1 km-en és lövészet (N,F). A Volán lőtéren lesz vagy kispuskával vagy lézerpisztollyal; a fegyverről a rendezők gondoskodnak. **4.** Bowling (N,F). **5.** Labdarúgás (cégenként csak egy csapat). **6.** Koronglövészet saját fegyverrel (amint már említettük, a soponyai lőtéren). **7.** Rönkhajítás, meghatározott méretű és súlyú

rönkkel. **8.** Sakk (nevezéstől függően N,F). **9.** Sárkányhajózás (cégenként csak egy csapat, de az lehet vegyes is), **10.** Street ball (ugyanígy). **11.** Tarokk, **ulti.** **12.** Úszás 50 méteren (N,F).

*

A *VADEX Zrt.* 600 főben maximálta a lehetséges résztvevői létszámot, tekintettel az elhelyezési lehetőségek korlátozott voltára, mivel a Sportnapok az idegenforgalmi idénycsúcs idejére esnek. A költségkímélés érdekében mindenben a leggazdaságosabb, egyszerű megoldásokra törekednek.

A cégen belül a rendezvény ügyének gazdája *Tóth Károly* termelési vezérigazgató-helyettes, valamint *Fajkuszné Bodrogi Zsuzsanna* közjóléti és kommunikációs osztályvezető.

A nevezéssel kapcsolatos részletes tudnivalókat vállalati-intézményi bizottságaink titkárai megkapták. Bővebb felvilágosítással ők szolgálhatnak. A jelentkezés határideje március hónap vége.

K. P.

Alsóperén Párizsra gondoltam

Nemrég egy csoportos szakmai tanulmányút részese lehettem a Bakonyban. A VERGA Veszprémi Erdőgazdaság Zrt. kezelésében levő erdőkben az utóbbi két-három évben létrehozott közjóléti rendeltetésű létesítményeket tekintettünk meg.

A látottak-hallottak meggyőzően érzékeltették az erdőgazdaság kollektívájának elkötelezettségét a közjóléti erdőgazdálkodás iránt.

A sok szép és értékes látnivaló között engem különösen az *Alsóperén*, a volt *Nádasdy-birtokon* látottak ragadtak meg: az egykori vadászkastély helyén kialakított *Bakony Zöld Szíve Látogatóközpont*, valamint a körülötte levő, gondosan ápolts kis *arborétum*.

A látottak eszembe juttattak két cikket, amelyek az Országos Erdészeti Egyesület által a 20. század elején főként alapfokú (akkor: erdész) képzettségű szakemberek részére kiadott „Az Erdő” című folyóiratban jelent meg két híres neves, történelmi hírnévnek örvendő, Párizshoz viszonylag közel fekvő, a 18. század óta elsődlegesen közjóléti célokat szolgáló erdőtömről. Az egyik a *Bois de Boulogne*, a boulognei erdő (ejtsd: bulonyi); a másik a *fontainebleui* (ejtsd: fontenablói) erdő.

A boulognei erdő

Párizs nyugati oldalán fekszik. 873 hektár területével a francia királyok kedvenc vadászterülete volt. Az uralkodó 1852-ben ajándékozta a városnak azzal, hogy négy év alatt két millió frankot fordítson az akkoriban még meglehetősen kopár, pusztaság helyévé. Ma már állatkert, lóversenypálya, dombok, kilátók, kertek, rétek, tavak, sétautak, szökőkutak emelik szépségét, s egyben a párizsiak kedvelt sétahelye.

„Az Erdő” 1912-ben „Pusztuló fák” című cikkében arról tudósít, hogy az akkor még csak bizonytalan előrejelzésekre képes tudományos meteorológia miatt az erdészek nem képesek kellően reagálni az időjárási változásokra. Emiatt már-már az erdő is kiveszni látszik. Érdekesen, szakavatottan nyilatkozott a jelenség okairól a párizsi parkok akkori igazgatója, M. Forestier: a boulognei erdőnél az emberkéz munkája nem tudta

pótolni a természet áldásainak megfigyeltetését.

A 18. században, XVI. Lajos király idejében az erdőfelügyelőség a vadállomány által okozott pusztítások miatt Dél-Franciaországból molyhostölgyeket (*Quercus pubescens*) telepített át, amelyek szőrös levele kevésbé csábította a kártevő őzeket és szarvasokat. Bebizonyosodott azonban: nem gondolták meg, hogy a délvidékről Párizsba áttulva ezek elsatnyulnak, mert nem bírják ki az éghajlatot, a zord, nedves telet.

Forestier úr megírja továbbá, hogy a vasutak nap nap után *ezrével ontják a kirándulókat*, s a tömeg részéről mindig megnyilvánulnak vandál ösztönök. Rámutat az *automobilok egyre növekvő forgalmára* is, aminek kiszámíthatatlan káros hatása van az erdő növényzetére. A sok autó akkora porfelhőt kavart fel, hogy a falevelek nem tudnak tőle lélegezni.

Forestier volt az első, aki már 1906-ban kísérletet tett a baj feltartóztatására az utak kátrányozásával. Hiábavaló volt.

Szerinte nem 700-800 hektár, hanem – az 1910 körüli gépkocsiforgalom mellett – legalább 2.000 hektár kiterjedésű erdőnek kellene itt lennie.

A fontainebleui erdő

Erről az említett másik híres erdőtömről *Ady Endre* verset is írt: „Sárga akácok zápora / Veri az arcom, / A Bonaparték dült erdejében / Vidor szemekkel vígakat alszom.”

Ez a 208 km² területű, jókora erdő-tömb Párizstól 55 kilométerre fekszik és *évente kb. 11 millióan látogatják!* A mellette lévő kastély Napoleon egyik kedvenc tartózkodási helye volt. Jellemző fafaja a tölgy (44%), a skót fenyő (40%) és a bükk (10%).

„Az Erdő” 1916. évi márciusi száma sötét képet rajzolt az erdő jövőjéről. Ugyanis nagy felháborodás zúdult végig egész Franciaországon a kormány határozata miatt, hogy a francia és belga szénbányák német kézre kerülése miatt elrendelte a fontainebleui állami erdők kitermelését, a nyomasztó tüzelőanyag hiány enyhítésére. Az újságok az ország minden részéből özönével érkező tiltakozások alapján heves kifakadásokat és támadásokat intéztek a kormány ellen. Ezekben arra hívták fel, hogy kímélje

meg a híres erdőt a pusztítástól, mert a francia történelemnek egy értékes emléke, amelyre éppen olyan gondot kell fordítani, mint akár a Louvre műkincseire. Több mint négyszáz esztendő óta kegyelettel és gondossággal ápolt és gondozta ezt az erdőt a nemzet.

„Ezért tehát kötelessége mindazoknak, akikben még csak egy csöppnyi meleg érzés maradt a régi Franciaország iránt, minden eszközt megragadva küzdeni a legszebb francia természet, szépség, valóságos múzeum megszenteltelenítése és lerombolása ellen, nehogy a későbbi idők nemzedéke azzal a váddal illethesse korunkat, hogy nemcsak az ellenség dúlta és pusztította, de még a saját kormánya is közreműködött, hogy történelmi emlékek elpusztuljanak és az ország legszebb vidékeinek egyike sivataggá váljon.” – írta a „Paris Journal”.

Egy nemzetnél sem vagyunk alábbvalók ...

... írta kb. három és fél évszázada *Zrínyi*, a költő és hadvezér (és nagy vadász). A VERGA Zrt. mindenképpen felveszi a versenyt a köz vagyonának megvédéséért, ápolásáért, fejlesztéséért a francia kollégákkal. Érdekes volna összevetni a több száz éves francia erdők társadalmi értékét az újra értéknek tekintett magyar erdőkével. Ez lehetetlen, de az igyekezet, a szándék megvan.

Van azonban valaki, aki az említett összehasonlításból nem a két neves francia erdőt tenné az élre – pedig biztosan jól ismeri őket, mivel Franciaországban él – hanem a kis alsóperai erdő és arborétum lenne nála a győztes.

Gróf Nádasdy Borbála az, aki ezt az összehasonlítást így tenné meg, aki Alsóperén töltötte gyermekkorát. „Mindig könnyek tolultak a szemébe, ha Peréről volt szó” – mesélte kedves kollégánk, Köveskúti Gyurka bátyánk, aki Alsóperétől néhány kilométerre, Tésen született. S egyben a vidék, a tési fennsík és a hozzá kapcsolódó régi tikok nagy ismerője.

Ezekkel a gondolatokkal egészítem ki a jól szervezett tanulmányutunkról és a VERGA Zrt. elhivatottságáról kialakult képet.

Inokai Balázs
okl. erdőmérnök, Nagymaros

Nyugdíjasoknak - nyugdíjasokról A nyugdíjas élete és halála

Hosszú szolgálatnak nyugalom a vége.
Amikor elértem, felnéztem az égre:
Hála az Istennek, most már megpihenek,
Nem parancsol senki, magam ura leszek.

Nem lesz többé nekem zsarnokom az óra,
Nem pislogok félve a nagy mutatóra,
Nem is olvasgatom, mikor üt és bányat,
És nem kell otthagynom a jó meleg ágyat.

Csak akkor kelek fel, amikor jólesik,
Az egész ház népe kívánságom lesik.
Etetnek-itatnak, vakargatják hátam,
Ezt a boldog időt jaj de nagyon vártam.

Most, hogy benne vagyok, ezek a remények
igen ellankadtak, soványak, szegények.
Negyven éves vágygal elmaradt fogalom,
De mindjárt elmondom, milyen a nyugalom.

Rám virradt az első nyugalomnak napja;
Feleségem így szólt: hallja kend, apja!
S reám villogtatta gyanúsán a szemét:
Jogosan igénylem fele segítségét!

Elvégre ezt nekem esküvel fogadta,
de hát amíg szolgált, nem volt foganatja.
Már egy kis segítség énreám is ráfér;
Meglátja, nem lesz sok – meg hisz' most már ráér!

Ezelőtt feleség, házifőnök, gyermek
Mindnyájan nálamnál korábban felkeltek.
Most már négy órakor házamban nem férek
Azon a jogcímen, hogy most már – ráérek!

Feleségem soha nem volt beteg eddig,
Nem is panaszkodott, hogy tán gyengélkedik.
De most, hogy végre is már nyugdíjba léptem,
Nagyokat nyögdecse, minden nyomon-léptem.

Már reggel fájlalja a vállát, a torkát,
Szagolgat napközben frissen reszelt tormát.
Annyi baj eléri, mire eljő az est,
Suttogni tudja csak, hogy vége van rögvest.

Emiatt kell nekem korábban felkelni,
Piacra, henteshez, tejcsarnokba menni.
Emiatt vár reám ezerféle dolog,
hogy néha a szemem karikára forog.

Hej, amikor még szolgálatban voltam,
Pipadobányom sem magam vásároltam.
De most keservesen változott a szöveg:
Hiszen most már ráér, csinálja az öreg!

Éjjel, ha a cica elnyávogja magát,
így szól az anyjukom: ehun van a kabát.
Bocsásd ki öregem, várd is meg, te nem félsz,
Majd aztán lepihensz, hiszen most már – ráérsz!

Ha pékehez, cipészhez vagy a boltba megyek,
Ott is az áldozat biztosan én leszek.
Meggájdul a nyelvem, olyan sokszor kérek,
De hát leintenek – hogy én már ráérek!

Ha meg leülhetnék, jönnek az unokák,
Szilaj, borzas fiúk, maszatos kislánykák.
Mind az én nyakamon ugrálnak, szegények,
Cibálnak, rángatnak; tűröm, mert – ráérek.

Én Istenem, hogyha mindenre ráérek,
Én üljek azért is tán, kit elítélnek?
Hol volt ez a sok baj idáig elbújva?
Biztos arra vártak, hogy menjek nyugdíjba.

Mindennek megvan ám a maga nehéz vége,
Noha ha meghalok, megpihenek végre.
Ámde álmod láttam, ami megmutatja,
milyen boldogság vár fenn – a nyugdíjasra.

A mennyország előtt áll egy nagy-nagy sereg,
Fele mérgeződik, fele meg kesereg.
Meggérdek egy bácsit, aki legbátul áll:
Mondja kérem, ez a sok nép itt meg mire vár?

Azt mondja a bácsi: ez itt mind nyugdíjas,
Pihenésre vágó, kibaszni, foghíjas.
Van itt öcsém, olyan, ki már többszáz éve
lödörög idekint, s vár a bemenésre.

Ezért hát úgy kösd fel te is a nadrágod,
Nem most lesz, mikor te is az Urat meglátod;
Mert ha a kapuig némezik el is ér,
Hátrább! kiált Péter, kend nyugdíjas – ráér!

(Ismeretlen népi szerző
epikai műve.)

forestpress

erdészet – faipar – vadászat természetvédelem

Dr. Danszky István (1927 - 2014)

Budapesten 88 éves korában rövidebb betegeskedés után elhunyt dr. techn. Danszky István vasokl. erdőmérnök, ny. intézeti igazgató.

Tenkegörszéken született 1927-ben erdész családban. Oklevelét 1949-ben szerezte meg Sopronban. Egész szakmai pályafutása során az erdőműveléssel foglalkozott és ezen a téren országos szakmai hírnévre emelkedett. Mint az egykori Országos Erdészeti Főigazgatóság erdőművelési osztályának vezetője, erdőművelésünk korszerűsítésével, ökológiai alapokra helyezésének kiteljesítésével vált széles körben ismertté.

*

Ez egy hosszú folyamat és csapatmunka eredménye volt, amelynek gyökerei még a két világháború közötti korszakra és részben külföldre nyúlnak vissza. S erdészek mellett több más tudomány művelői vettek részt a megvalósításban. Azonban Danszky volt az, aki élni tudott a makro-szintű szakmai irányítási autonómiából fakadó nagyobb mozgási lehetőséggel, s jó szervezéssel dűlőre tudta vinni az ügyet a magyar erdészetben. Nyilván segítette őt ebben a „keleti hátszél” is. Vagyis az a körülmény, hogy a szovjet-orosz erdészettudomány akkoriban már előbbre járt a talaj- és erdőtipológia művelésében (s persze még néhány más ország is).

*

Az OEF 1954 végén történt létrehozása egyébként is véget vetett annak a forrongó, labilis állapotnak, amely az erdészet helyzetét 1949 óta jellemezte.

Danszky először is megszilárdította az erdőművelés üzemi szervezetét. (Erdőművelési előadó rendszeresítése az erdészeteknél lehetőleg erdőmérnöki szakképesítéssel; erdőművelési csoportok kialakítása az erdőgazdasági központokban.) A termelésirányítás szintjén kötelező továbbképzési vizsgaanyagként feldolgozták az „Erdőművelési utasítás” c. főhatósági kiadványt és még egy-két hasonló főigazgatói utasítást. Majd következett az erdőművelés egészének elméleti és gyakorlati felturbóztatása.

Nincs arra lehetőségünk, hogy egy nekrológ kapcsán részletezzük: mi minden történt az erdőművelésben az 1955-1967 közötti bő évtizedben. Ezt mások már megírták. Be kell érünk azzal, hogy a szakma kollektív emlékezete szerint ez az erdőművelés évtizede és egyben a második aranykor volt a magyar erdészet történetében, és ehhez a nagyszerű korszakhoz Danszky István neve elválaszthatatlanul hozzáfűzhető. Szimbóluma pedig a röviden csak „Danszky-féle zöld könyvek”-ként emlegetett, tíz kisebb-nagyobb kötetből és pompás térképmellékletből álló szakirodalmi alkotás, amely – legjobb tudomásunk szerint – a magyar erdészeti szakirodalom eddigi legnagyobb vállalkozása, Teljes, szabatos címe: „Magyarország erdőgazdasági tájainak erdőfelújítási, erdőtelepítési irányelvei és eljárásai”; szerkesztette Danszky István és Rott Ferenc. (Több évre elnyújtottan, szakaszosan jelent meg.)

*

Ennek a munkának kellően nem értékelhető velejárója volt, hogy rengetegen vettek benne részt a szakma legkülönbözőbb területeiről, az erdészetek szintjéről is. Ez az együttműködés – amelynek keretében parázs szakmai viták is kerekedtek – egy nagy táborba hozta össze az erdőművelőket. A szakterület az eléggé sivár központosított tervgazdálkodás közepette egy üdítő zöld oázist jelentett. Danszky pedig a munka közben a szakma egyik szellemi irányítójává emelkedett.

1966-ban megszerezte a mezőgazdasági tudományok (erdészet) kandidátusa tudományos fokozatot. 1967-ben pedig „Az erdőfelújítás és erdőtelepítés gépesítésének főbb kérdései” című disszertációjának a soproni Erdészeti és Faipari Egyetemen történt sikeres megvédése révén a műszaki doktor (dr. techn.) címet. Ez is jelzi, hogy mind elméleti, mind gyakorlati síkon mily sokoldalúan foglalkozott az erdőművelés előtt álló feladatok megoldásának előmozdításával.

Az erdőművelés ökológiai alapokra helyezésének egyik velejárója volt a ter-

mészetes felújítás alkalmazásának kiterjesztése a lehetséges alkalmazási határokig. Továbbá a korábbi évtizedekben ugyancsak megnyűzott magyar erdőkben a minőségi élőfakészlet feltöltése az ígéretes törzsekre alapozott erdőnevelési módszerekkel (V-fás erdőnevelés), továbbá a rontott erdők állományszerkezetének helyreállítása; a tartamosság elvének vitathatatlaná tétele, sőt szálalóerdők létesítése, ahol csak lehet stb.

Mindez nagyon fontos gyakorlati előkészítése volt mindannak, amit napjainkban „fenntartható természetközeli erdőgazdálkodás” cím alatt az erdőben művelünk.

*

Az ökológiai tudományokkal jól megalapozott, új erdőművelési szemlélet és gyakorlat gyors elterjedésének egyik fontos tényezője volt az is, hogy másik jeles kortársának, dr. Sali Emil erdőmérnöknek köszönhetően az erdőrendezők szakmai továbbképző tanfolyamain keresztül az erdő- és termőhely tipológiai ismeretek gyorsan „begyűrtek” az erdőrendezésbe is. Majd pedig az ebben a szemléletben készült erdőgazdasági üzemterveken keresztül mint kötelezően végrehajtandó állami akarat jelentek meg az erdőgazdálkodók irányában.

*

Hosszúra nyúlna annak kifejtése, hogy az erdészetnek és azon belül különösen az erdőművelésnek ez a viszonylagos aranykora milyen tényezők hatására torpant meg és múlt el a '60-as évtized vége felé. Vannak, akik az ún. új gazdasági mechanizmus bevezetésével, a haszonelvűség felerősödésével magyarázzák a jelenséget. Az új gazdasági mechanizmus történelmi léptékű és jelentőségű reformkísérlet volt, de a nagyjából ismert negatív kül- és belpolitikai tényezők hatására félbemaradt.

Ebben a gazdaságpolitikai atmoszférában az egyébként is szerény haszonkulccsal dolgozó és nemzetgazdasági szempontból szinte jelentéktelen erdőgazdaságon belül az erdőművelés amolyan „elkerülhetetlen rossz” megítélés alá került, amely csak viszi a pénzt...

Ez az új szituáció egyben a Danszky-féle erdőművelési vonalvezetés megtörését is jelentette. 1967 áprilisában az

(Folytatása a 16. oldalon.)

(Folytatás a 15. oldalról.)

önálló Országos Erdészeti Főigazgatóságot beolvasztották az akkor létrehozott Mezőgazdasági és Élelmiszerügyi Minisztériumba, ahol Danszky még két évig erdőművelési csoportvezetőként dolgozott. 1970-ben azonban már az Erdészeti Tudományos Intézetben lett műszaki-gazdasági tanácsadó. 1975-ben ismét felelős beosztásba jutott: az OMMI Kertészeti és Erdészeti Igazgatóságának lett a vezetője. 1992-ben vonult nyugállományba.

*

Napi – bőséges – feladatai mellett 1970-től az OEF-korszakban kidolgozott erdőművelési rendszer gyakorlatiasabbá, egyszerűbbé tételén, valamint a gyakorlati alkalmazás egyes műszaki feltételeinek megteremtésén dolgozott (maga is tevékenykedett gépkonstruktorként).

Megértve az idők szavát, hangsúlyozta: úgy kell művelni az erdőt, hogy ne csak az erdész igényeit, hanem elsősorban az egész társadalomnak az erdővel kapcsolatos sokirányú, összetett igényeit kielégítse. A helyesen művelt erdő alkalmas is erre.

Küzdött az erdőművelés terén jelentkező minőségi és más gondok ellen, például a sarjzatatás vagy az akác térfoglalásának újbóli fellendülése ellen. Igyekezett azt a szemléletet megerősíteni, hogy az erdőművelést finanszírozási és más pénzügyi szempontból élesen el kell választani a fahasználatától, a feldolgozástól, az éves eredményérdekeltségtől, mert az erdőművelés nemzetgazdasági és nem vállalati kategória.

*

Nyugállományba vonulása egyben a szakmai közélettől való távolmaradását is jelentette és abban a gondolatvilágban való stagnálását, amelyben pályafutásának zenitjén élt. Ebből azután bizonyos emberi konfliktusai keletkeztek, mert közben az élet nem állt meg. Új emberek jöttek, akik építkeztek a megvetett alapokra, de maga az építkezés talán már másként folyt, mint ahogyan Danszky István gondolta (a genetika erdészeti felhasználása stb). Ő ugyanis egy idő után a „zöld könyvek” megújításában látta volna a jövő útját, de ebben nemigen akadt partnerre. Csupán az ország erdőgazdasági tájbeosztását

taglaló kötet jelent meg ismét, de az is inkább az akadémiai földrajztudomány újabb eredményeit figyelembe vevő – de az erdészettudományok művelőinek szellemi szűrőjén is átbocsátott és elfogadott – módosításokkal.

*

Buda-remetékertvárosi magányában (ahol otthonának kertjét valósággal arborétummá alakította ki) talán azt sem érezte, hogy a polgári rendszerváltás újdonságokat hozott az állam és az erdőtulajdonosok - erdőgazdálkodók viszonyában is és ebből eredően a főhatóságok irányítási módszereiben is. (Az utasításos módszerek lehetőségei beszűkültek.)

Abban Danszkyknak igaza volt, hogy valamiféle azonos irányba haladást országos szinten el kellene érni, de utasításokon alapuló homogenizálás szóba sem jöhet, csupán közvetett, érdekeltségi alapon működő terelés alkalmazása.

Elképzeléseinek megfeneklése nem egy régi kollégájával, ismerősével szembeállította és megkeserítette utolsó éveit. Nehéz belelátni az emberi lélekbe, de úgy tűnik, hogy csalódott, magára maradt emberként távozott az élők sorából.

*

Az utókor azonban remélhetőleg nem erre fog vele kapcsolatban emlékezni, hanem arra az emberre, kollégára, aki oly sokat tett a magyar erdőművelés felvirágoztatásáért akkor, amikor ezt megtehetette.

Ezzel kapcsolatban idézzük öt magát, egy 2008-ban papírra vetett visszaemlékezésének szavait:

„... volt egy kiváló erdőművelői gárda (Aranycsapat), akik minden ismert nehézség mellett nem a politikának, hanem a magyar erdőnek voltak tántoríthatatlan elkötelezettjei. Életük, munkájuk, erkölcsi tartásuk példa lehet a stafétabotot átvéző újabb generációnak.”

Végakaratainak megfelelően csupán családtagjaitól kísértve a Farkasréti temetőben helyezték végső nyugalomra.

Király Pál

Tuboly Zoltán (1979 - 2015)

Pótolhatatlan veszteség érte a Zalaerdő Zrt. Bánokszentgyörgyi Erdészeti, 2015. január 24-én meghalt ifj. Tuboly Zoltán kerületvezető erdész. *Még nem volt 36 éves.* Az egészséges, tervekkel teli fiatal embert hirtelen szívhálál vitte el tőlünk...

Ifj. Tuboly Zoltán 1979. február 16-án született Zalaegerszegen. A gutorföldi általános iskola befejezése után a zalaegerszegi Széchenyi István Műszaki Szakközépiskolában érettségizett 1997-ben.

Az érettségi vizsga után technikus minősítőre járt, de mivel jobban vonzotta az erdész szakma, ezért 1998 szeptemberében beiratkozott a szegedi Kiss Ferenc erdészeti technikum levelező tagozatára, ahol 2000 júniusában szerzett *erdésztechnikusi bizonyítványt*.

Az erdésztechnikusi iskola elkezdésével egyidejűleg 1998. október 1-jétől a Zalai Erdészeti és Faipari Rt. Csömödéri Erdészeténél helyezkedett el hoztatóként. Közben 2001. február 13-tól október 31-ig sorkatonai szolgálatát töltötte Szombathelyen.

2002. január 1-jétől már beosztott erdész munkakörben dolgozott 2004. szeptember 30-ig, október 1-jétől *kerületvezető erdész* néven ki Szentlőrinc és Hosszúrét kerületben.

2007. április 1-jétől a Bánokszentgyörgyi és Csömödéri Erdészetek összevonása után már *Budnya kerületben* látta el kerületvezető erdész munkakörét, a kerületet edesapjától vette át, aki ekkor vonult nyugdíjba. Feladatát nagy lelkesedéssel végezte, mindenkihez volt egy jó szava, mosolya. A nap minden órájában elérhető volt, mindig tette készen. Kollégái barátai kérhették tőle bármit, mindig szívesen segített. Már nem hangzik fel többet a telefonból a vidám „*Tengermély tisztelem!*”

Utolsó útjára a gutorföldi temetőben erdészkollegái sorfala előtt kísértte a hatalmas tömeg, elhangzott az erdészhimnusz, vadászkiáltások búcsúztatták.

„Tengermély” úr maradt utánad Zoli! Nyugodjál békében!

Hopp Tamás

In memoriam Dr. Földváry László

Híradónkban megemlékeztünk Földváry Miksa erdőmérnökről, tragikus halálának hetvenedik évfordulóba alkalmából.

Nem volna teljes ez a megemlékezés, ha nem emlitenénk meg jeles szakmai elődünknek ugyancsak jeles fiát is: Földváry Lászlót. Róla sem sok szó esett az elmúlt évtizedekben.

Vele kapcsolatos forrásunk néhai dr. Kollwenz Ödön erdőmérnök kollégánk írása, amelyet nekrológiaként jelentetett meg az „Erdőgazdaság és Faipar” 1979. évi 6. számának 19. oldalán.

1905-ben született Liptóújíváron. Atyja akkoriban ott teljesített szolgálatot az erdőőri szakiskolában. Szombathelyi és miskolci gimnáziumi évek után Sopron következett. 1927-ben szerezte meg erdőmérnöki oklevelét, amit 1931-ben Budapesten megtetézett egy közgazdász diplomával, majd 1933-ban a köz-

gazdaságtan körében szerzett doktori címmel.

Néhány éves gödöllői és veszprémi államerdészeti szolgálat után 1938-ban a Földművelésügyi Minisztérium Fatermelési Főosztályának Erdőgazdasági Üzemtervezési és Statisztikai Osztályára helyezték erdőtanácsosi rangban.

Örvendetes, de nehéz időszak volt ez, mert a trianoni békeszerződéssel elcsatolt területeink egyes részeinek visszacsatolása idején, gyors változások közepette a statisztikával mondhatni napra készen kellett nyomon követnie az erdőterület változásait (és még sok egyéb feladata is volt). A mindössze hat-hét fővel dolgozó ügyosztály azonban állta a sarat. Sőt Földváry az erdészeti és statisztikai szakfolyóiratokban rendszeresen és részletesen publikálta is, hogy hányadán állunk erdőterületeinkkel. Munkásságának elismeréseként értékelhető, hogy a Magyar Statisztikai Társaság 1941-ben tagjai közé választotta. 1932-1943 között összesen 42 dolgozata jelent meg. Az 1943-ban kiadott „Erdészeti zsebnaptár” I. kötetében a „Statisztika” című fejezet is az ő munkája.

1945-ben, talán a minisztérium Nyugatra telepítése kapcsán, talán apja legyilkolása miatti megrendülésében elhagyta az országot és Németországban élt 1950-ig. Ekkor kivándorolt Ausztráliába. Ott a fizikai munka szintjéről indulva, 1952-től 1961-ig már Sidneyben az ütiügyi minisztériumban üti-vezőként dolgozott. 1962-től 1971-ben történt nyugállományba vonulásáig pedig Melbourne-ben az Ausztrál Ütiügyi Tudományos Intézet statisztikai osztályát vezette.

Angol nyelven 1960-1970 között húsz tanulmányt publikált. Utolsó éveiben a magyar nyelv finnugor, török és sumer eredetének lehetőségeit kutatta statisztikai módszerek alkalmazásával.

*

Az alma tehát nem esett messze a fájától. „Bár szemét külföldön hunyta le, magyarságáról soha el nem feledkezett. Kegyelettel emlékezünk meg róla, mint olyan szakemberről, akinek a magyar erdészet is sokat köszönhet.” – írta róla méltatója, dr. Kollwenz Ödön.

K. P.

Fafeldolgozás Erdélyben

Dr. Oroszi Sándor DSc okl. erdőmérnök, a Nyugat-magyarországi Egyetem magántanára, a Magyar Mezőgazdasági Múzeum főmuzeológusa nem csak szakmai, de egyenesen magyar kultúrtörténeti missziót is teljesített azzal, hogy egy bő évtized alatt feldolgozta és az „Erdészettörténeti Közlemények” (Et.K.) sorozatban 14 kötetben publikálta is az Erdélyben folytatott erdőgazdálkodás és erdőipar történetét. Ez a 14 kötet egyben – legjobb tudásunk szerint – a magyar erdészeti szakirodalom eddigi egyik legnagyobb vállalkozása is. Egyes kötetét már ismertettük Híradónkban, másokat még nem – lehetőségeink mikor hogyan tették lehetővé.

Mindazonáltal kár volna a pompás sorozat recenzíóját végleg lezártnak tekinteni. Mert érdemes időnként visszanyúlni szakmai múltunknak ebbe a kincsesládájába, az „erdők országának”, Erdélynek az erdészettörténetébe.

Az „erdők országának” kincse; a fa

A könyv, amelyre most fel szeretnénk hívni a T. Olvasó figyelmét, az Et.K. sorozat LXXXII. köteteként jelent meg 280 oldal terjedelemben „A fa Erdélyben – a bölcsőtől a koporsóig” címmel.

Amint ez a cím is mutatja, Oroszi Sándor ebben kifejezettebben, jobban koncentrált a fa feldolgozására, mint bármelyik korábbi Erdély-kötetében.

Ám éppen Erdély esetében különösen nehéz volna markáns választóvonalat húzni az alapanyagot termelő erdőgazdálkodás és a fafeldolgozás között, mert a fa, a fából készült termékek sokasága annyira átszővi az ott élők mindennapjait.

Ez a kapcsolat azonban – mai divatos kifejezéssel élve – interaktív volt, mert a fa hasznosításának módja számos helyen és alkalommal visszahatott az erdőgazdálkodásra is. Például bemutatja a szerző, hogy a fáknak a zsinde-

készítők általi ún. kóstolgatása, vagyis a zsindehasításra leginkább alkalmas, még tövön álló törzsek közül megválasztás útján történő kikeresése egyes erdőkben milyen hatalmas károkat okozott.

A faipar makrogazdasági szerepe

Ilyen szerteágazó témák, ilyen ropant adathalmazok „megfogásának” a lelke a rendszerezés, különben a szerző menthetetlenül elvész a részletekben. Oroszi Sándor művét a (1.) bevezetésen és három befejező részen túlmenően a következő főfejezetekre osztotta: 2. A fa mechanikai megmunkálása. 3. A házak és a házi faipar. 4. A fa vegyi átalakítása, felhasználása. 5. Munkás- és oktatásügy. 6. Összefoglalás.

Ezekben belül 31 további fejezet, illetve alfejezet tagolja és teszi áttekinthetővé az anyagot.

Az egyik legfontosabb faipari ágazat, a fűrészipar ismertetését 22 egyko-

(Folytatása a 18. oldalon.)

(Folytatás a 17. oldalról.)

ri vármegyére történő bontásban fogta meg a szerző. Ez az anyagrész azért is jelentős, mert bemutatja, hogy egyrészt a feudális földbirtok, másrészt a hazai és a külföldi finánc-tőke összefogása révén miként vette ki a részét a fagazdaság az 1867-es kiegyezéstől az első világháborúig terjedő bő félvszázadban a hazai tőkekoncentráció, s végző soron a magyar tőkés piacgazdaság létrehozásából. Sajnos, gyakran már akkor is pusztító rablógazdálkodás révén. Amit még megtétezt az a napjainkban is ismert körülmény, hogy az erdőkből így kitermelt profit nem egyszer külföldre vándorolt az onnan jött tőkés befektetők révén.

A terjedelmes 1. sz. melléklet táblázatosan is bemutatja az egyes megyékben létezett fűrész-, illetve erdőipari és erdőkitermelési vállalkozásokat.

A leírásokból megállapítható, hogy ezekben az üzemekben olykor a fatermék továbbfeldolgozására is berendezkedtek, például fagyapot – másként „fagyapjú” – gyártásra.

Igen érdekes a faépítészetről és a házi faiparról szóló főfejezet is, mert ténylegesen tükrözi, hogy a fa milyen sokoldalúan felhasználható megújuló nyersanyag. Ki gondolta volna például, hogy valaha a bükkfataplót (Polyporus fomentarius) a népi gyógyászatban sebezhető anyagnak is használták vérzéscsillapító hatása miatt.

Olyan érdekességeket is megtudunk a 2. főfejezetből, hogy pl. mi a drányica, kik voltak a „fehér kádárok” és a mőczok; vagy, hogy Magyarországon az 1890-es években 600 millió doboz gyufát (kb. 7 milliárd 800 millió gyufaszálat) gyártottak.

Hazánk félgyarmati helyzete

Talán kissé meglepő, de az állami támogatás már a kiegyezés utáni időszakban is létezett. Például a Marosvásárhelyen folytatott, fából dolgozó gyermekjáték készítést a kormány évi 1.000 forinttal támogatta. Hazánk félgyarmati helyzete azonban már akkor is megnyilvánult még a gazdaságnak olyan félreeső kis zugában is, mint például a kosárfonás. „A vadon termő füzért ma valóságos harc folyik, azt az egyes kufárok letarolják, s küldik idegenbe, különösen Galíciába, honnan mint kosarak

kerülnek vissza.” – idézi Oroszi Sándor a korabeli megállapítást. A külföldi áruk beáramlásának akkor sem lehetett gátat vetni: „... tovább is csak Ausztria kapzsi érdekeinek vagyunk kiszolgáltatva.”

A fa vegyi felhasználását ismertető főfejezetből egyetlen momentumot emelünk ki. Mégpedig azt, hogy az erdőgazdálkodást és a fafeldolgozást lehet egymással összhangban, harmonikusan fejleszteni, ezt bizonyította az erdélyi papír- és cellulózyártás. Rájöttek ugyanis, hogy papírgyártásra legal- kalmassabb a nevelővágásokból kikerülő faanyag, amelyen ráadásul tetemes szállítási költséget is meg lehet takarítani. Ezért az aradi, borgóprundi, péterfalvai, tordai stb. gyárosok elsősorban ennek megszerzésére törekedtek. Ez viszont egybeesett az erdészeknek az erdőgazdálkodás belterjességének fokozására irányuló törekvésével.

A korabeli szakszervezeti mozgalom

Bennünket, szakszervezeti tagokat különösen érdekelhet a „Munkás- és oktatásügy” című főfejezet tartalma. A történelmi életkép, amit ez a fejezet az olvasó elé tár, a magyar klasszikus liberálkapitalizmus kialakulásának mozgalmas korszaka, imponáló eredményekkel és ugyanakkor drámai szociális mélységekkel árnyalva. Meglepetve fedezzük fel benne, hogy a századforduló tájára a szakszervezeti mozgalom (és annak szindikátus elnevezésű változata) milyen magas szintre jutott szervezettség és eredményesség tekintetében. Persze, elsősorban a sok, 100-200 főnél is több munkást foglalkoztató, egyetlen helyre koncentrált nagyüzemekben: gőzfűrésztelepeken, asztalosüzemekben, bútorgyárakban. Eredményes sztrájkok, olykor 20-30 százalékos béremelést is kivívó bérharcok, az általában 12 órás munkaidőt kettő - kettő és fél órával csökkentő fellépések jelzik a korabeli szakszervezeti mozgalom színvonalát, erejét, eredményességét. Egy temesvári faüzemmel kapcsolatban egyenesen a szakszervezet „terrorisztikus” fellépését emlegette a korabeli jelentés.

A mozgalom erejét azonban több tényező is gyengítette. Elsősorban az ősi és már-már örökösnek tűnő átok: a széthúzás, a belső egység gyengesége, a dolgozók megosztottsága. Ez minde- nekeltől nemzetiségi megosztottságot

jelentett magyarok és románok között, majd pedig az őshonos és a külföldről importált olasz, krajnai (szlovén), horvát és bolgár vendégmunkások között. Továbbá sztrájkok idején a munkáltatók nem egyszer nyúltak a régi, bevált módszerhez is: sztrájk törő munkásokat hoztak Erdélybe más országrészekből, főként a Felvidékről.

A munkakörülmények változatosak voltak, de általában sanyarúak. A faipar egyes ágazataiban, például a gyufaiparban elterjedt a női és a gyermekmunka, de volt példa az elítélt rabok „fegyencmunkára” fogására is. Sok volt a súlyos, csonkuláshoz, megrokkánáshoz vezető baleset.

A szerző gondosan ismerteti azokat a jogszabályokat is, amelyekkel a törvényhozás igyekezett ebben a prosperáló és perspektivikusnak ígérkező nemzetgazdasági ágazatban szabályozott állapotokat teremteni: 1872. évi VIII. tc., 1884. évi XVII. tc., 1891. évi XIII. tc., 1893. évi XXVIII. tc., 1899. évi XLI. tc., 1900. évi XXVIII. tc., 1907. évi XIX. tc.

Sokoldalúan hasznosítható könyv

Terjedelmi okok miatt nem folytathatjuk ennek az érdekesítő könyvnek a további tartalmi részletezését. Befejezésül még a rendkívül gazdag, 909 tételt tartalmazó „Jegyzetek”-re (ami egyben irodalomjegyzék is) és a négy oldalra rúgó „összefoglalás”-ra hívjuk fel a figyelmet. Igen érdekesek a régi archív felvételeket tartalmazó „Fényképmellékletek” is.

A könyv nem csak a szűkebb és tágabb értelemben vett faipar-fafeldolgozás története szempontjából hézagpótló, nagy érték, hanem több más szakma történészei számára is kincseshánya. Leginkább azoknak, amelyek számára a faipar különféle árucikkeket termelt; például a mezőgazdaság ágazatai, mint a növénytermesztés, állattenyésztés, szőlészet-borászat, méhészet, azután a bőr- és cipőipar, kocsigyártás, vasútépítés, építőipar stb.

A könyv felelős kiadója dr. Oroszi Sándor. Megjelent az „Erdészettörténeti Közlemények” LXXXII. köteteként, az Országos Erdészeti Egyesület, az Ipolyerdő ZRt. és a Ligniwood Kft. támogatásával.

K. P.

Nem régi történet

Lassanként oszladozik-szakadozik az idő múlásával az a kód, amely az 1945-1989 közötti szocialista társadalmi-politikai rendszer életének, működésének számos részletét még ma is elfedi (s számos részletét valószínűleg el is fogja fedni örökre). Nagy igazságot vallott egykori jeles történészünk-régészünk, László Gyula professzor: „A múlt nem azonos azzal, mint ami megmaradt belőle!”

Mindazonáltal mindig vannak emberek, akik nagy kíváncsisággal, szívósággal és ügyességgel azon fáradoznak, hogy a titkok és a feledés leplét minél több helyen fellebbentsék.

Érdekes könyv akadt a kezembe ezzel kapcsolatban, amelynek szerzője Majtényi György, a címe pedig: „K-vonal. Uralmi elit és luxus a szocializmusban.” Már nem egészen friss rajta a nyomdafesték, de éppen ezért tartom indokoltnak felhívni rá T. Tagtársaink, Olvasóink figyelmét. Mert nem új szakönyv ugyan, ám tartalma elég közelről érinti szakmánk közelmúltját is. S olyan adatokat hoz felszínre tegnapi életünk-ből, amilyenekkel a szó szorosabb értelmében vett szakkönyveinkben nemigen találkozunk.

A szocialista korszak intimitásai

Amint ennek a könyvnek a címe is legott elárulja, a szerző a szocialista korszak olyan köznapi intimitásainak járt utána és tárja az olvasó elé, amelyek jó része a maga idejében titkos sem volt, csak éppen nem nagyon szerették a korabeli vezető közéleti személyiségek, ha ez vagy az a szélesebb nyilvánosság fényébe kerül. Például – gondolom – nem lehetett főben járó titok, hogy hol lakott Rákosi Mátyás 1952-ben, mert ezt pontosan tudták még Washingtonban vagy Londonban is az országunk életével foglalkozók. Ám meglehet, hogy fogalma sem volt erről teszem azt az újjáélt párttitkárnak, pedig esetleg érdekelte.

Az már bizonyára nem volt ennyire ártatlan titok, hogy beszervezte-e besúgónak az Államvédelmi Hatóság Czibor Zoltánt, a legendás Aranycsapat bal-szélsőjét, akiről azt írja a könyv, hogy a híres csapatból 1956-ban egyedül ő

viselt fegyvert felkelőként. És sefteltek-e itthon a csapat neves labdarúgói a külföldi turné során hazahozott „cuccokkal”? S kinek járt a különleges, mert a vezetők között közvetlen és gyors kapcsolatteremtést lehetővé tévő – a könyv címével is szolgáló – telefon, a K-vonal? Hogyan rendelt magának szeretőt a női alkati paraméterek megadásával beosztottai révén Péter Gábor, 1945 januárjától a politikai rendőrség, majd az ÁVO, ÁVH megteremtője és rettegett vezetője? Azt hiszem, ez a három-négy példa is érzékelteti a T. Olvasóval, hogy miről van szó ebben a könyvben.

Az elit életformájának eleme: a vadászat

Amiért mindez lapunk oldalaira kívánczik, azért van, mert a szerző terjedelmes fejezetet szentelt a bennünket közelebből érintő vadászat témájának, mint olyannak, amely szerinte „a korban az elit életformájának markáns, ám a közvélemény előtt sokáig titkolt eleme volt” (78.p.).

Majtényi György 1945-től indítja a vadászat kulisszatitkainak, vagy mondjuk inkább így: a nagyközönség előtt kevésbé ismert fejleményeinek feltárását Tildy Zoltán államelnök és Rákosi Mátyás pártfőtitkár vadászataival, amikor belügyminiszterként még Nagy Imre, az 1956-os forradalom vezéralakja is vadásztársasági elnök volt. Gyorsan a színre lép Nagy (Schwend) Endre is, aki nemrég még csendőrszázadosi uniformisban feszített, ám ez a körülmény később nem bizonyult gondnak abban, hogy a legfelsőbb vezetők vadászszerzője legyen.

A fejezet nagyobbik részét azonban már a kádári idők vadászatai teszik ki. Ezekkel kapcsolatban már a szakma mai nemzedékei előtt is ismert nevek (és fotókon arcok) kerülnek a képbe: dr. Balassa Gyula, Dénes István, Földes László stb.

Közbevetve megjegyezzük: hallottunk már a könyvvel kapcsolatban olyan véleményeket, amelyek nem csak annak kissé száraz stílusát kritizálják (ami talán egy dokumentum-jellegűnek szánt mű esetében nem is annyira főbenjáró

bűn, és egyébként is egyéni ízlés dolga). Hanem tárgyi tévedéseket is felrónak a szerzőnek. A témának ehhez az oldalához nem tudunk hozzászólni.

Az Egyetértés Vadásztársaság

Ennek a kb. három évtizedes történetének a gerincét az 1963-ban létrehozott Egyetértés Vadásztársaság története alkotja. Az alapító tagok 18 fős arcképcsarnokában ott láthatjuk az egykori Országos Erdészeti Főigazgatóság három, egymást követő vezetőjét is: Tömpe Istvánt, s a már említett dr. Balassa Gyulát és Földes Lászlót is.

Majtényi György akarva vagy akaratlanul, de szerintünk jó érzékkel tükrözteti az Egyetértés Vt. történetén keresztül, hogy mint mindennek, ami élő, van egy kezdeti felívelő, majd kulmináló, s végül lehanyatló, elmúlásba merülő fejlődési görbéje. Az Egyetértés Vt. is egy kis létszámú, zártkörű klubként indult. Néhány év múlva azonban a valódi hatalomhoz való tartozás szimbólumává vált a politikai elit szemében. Az érezte magát igazán a csúcson állók kis csoportjában, akinek sikerült ebbe a klubba bejutnia. Ennek megfelelően a létszám is fokozatosan bővült; az 1974-es tablón már 60 arcot látunk (van közöttük erdőmérnök is).

A késői-kádárizmus évei

A szerző iménti fejlődési görbéje szerint a kulmináció, majd a hanyatlásba fordulás valamikor az 1970-es évek végén, a 80-as évek elején következett be. Érdekes módon éppen akkor, amikor a protokollvadászat bázisát jelentő állami erdő- és vadgazdaságok területén látványos fejlődés indult be. Tudjuk, hogy ez a dinamikus fejlődés szorosan kapcsolódik a Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Minisztérium (MÉM) 1982-ben megalakult önálló Vadgazdaság-felügyeleti Főosztályának irányító munkájához, amelyről azonban Majtényi a következőt írja: „Az új főosztály mindvégig idegen test maradt a minisztérium szervezetében, még magának a miniszternek sem volt hatalma felette.”

(Folytatása a 20. oldalon.)

(Folytatás a 19. oldalról.)

A 80-as évek a történészek terminológiája szerint már a késői-kádárizmus évei voltak, amikor is az MSZMP első titkárának fizikai és pszichikai meggyengülésével párhuzamosan gyengült az Egyetértés Vt. is.

Ami a múltból megmaradt

1989-ben jött a rendszerváltás, új politikai elittel és annak új időtöltési szokásaival. Megmaradt viszont a múltból a magas színvonalú vadgazdálkodás és vadászati kultúra a maga létesítményeivel és a magas színvonalon képzett, gyakorlott erdészeti-vadászati szakemberekkel, akik tovább viszik az évezre-des magyar vadászat gazdag és nemes hagyományait, s hasznosítják ezt a természeti kincset mindannyiunk javára.

Ez ennek a mozgalmas, számos érdekes, dokumentum-értékű fotóval szemléletessé, színessé tett fejezetnek a részünkről hozzátett befejezése.

k. p.

Trófeaszemle

A kifejezés több értelemben is használható. A mostani esetben egy fölöttébb csinos kis könyv címét jelenti, amely álló A/5 formátumban, 138 oldal terjedelemben, finom fényes műnyomópapírra nyomva színes kivitelben, masz-szív keménytáblás kötésben jelent meg a Gemenci Erdő- és Vadgazdasági Zrt. kiadásában. A 2014. szeptemberében a Zrt. területén terítékre került gímszarvasbikák trófeáit mutatja be.

*

Nem volt könnyű dolga a két szerkesztőnek, Árva Károlynak és Födermayer Vilmosnak (akiről karapancsai tudósításunkban is írtunk). Hiszen a könyvet megnyitó Csonka Tibor vezérigazgató „Köszöntő”-jében leírja: a Gemenc Zrt. üzemi vadászterületén 130 darab gímbika került terítékre. Ezek trófeái közül 21 db. arany-, 28 db. ezüst- és 26 db. bronzérmes minősítést kapott. A pörböllyi területben egy 12,86 kg. súlyú, 241,29 CIC pontot kapott, országosan is kimagasló trófea is esett.

Minden trófea egy oldalt kapott a könyvben. Először is színes fényképen jól szemügyre vehető a nagykoponyával együtt kikészített agancs. A kiváló felvételek Gróf Péter (Creatum Kft.) hozzáértését dicsérik. A kép alatt az adatok következnek: az elejtés helye és ideje, súly és CIC pontszám, a bika kora, végül a kísérő vadász neve.

Egy tágabb korszak trófeatermését bemutató fényképes katalógust természetesen már láttunk, nem is egyet. Olyanról azonban, amely egyetlen bögési idény minőségi terítékét tárná elénk ilyen színvonalasan, csak erről az egyről van tudomásunk.

*

A szép kis könyv forgatása azt a gondolatot keltette bennünk: igazi, folyamatos elemzésre és a legjobb bikákra egyedileg lebontott szarvasgazdálkodás folytatására adna nagy segítséget más-hol is az ilyen szemléletes adatgyűjtemény.

Persze, tudjuk, hogy ehhez sok pénz kell és nincs is feltétlenül kötetre szükség. Megoldható valamiféle törzskar-ton-rendszerben is. De ha mégis...

Addig is gyönyörködünk a „Trófeaszemle” c. kötetben és gratulálunk megalkotásához.

K.P.

Párbeszéd, 1.

Célszerű létszámú munkabizottságok dolgoznak az erdő-, a vadászati és a természetvédelmi törvénycsomag tervezetének szakmai előkészítésén, azért, hogy mielőbb benyújthatók legyenek az Országgyűlésnek – mondotta Ugron Ákos Gábor, a Földművelésügyi Minisztérium Állami Földekért Felelős Államtitkárságának h. államtitkára. Jó lenne, ha 2016. január 1-el hatályba léphetnének. Ugyancsak dolgoznak az Államtitkárság illetékes osztályai a 2015 végével lejárató hatályú Nemzeti Erdőstratégia megújításán is.

Újságírókkal folytatott kötetlen beszélgetése során ezzel kapcsolatban Ugron Ákos elmondta, hogy erdészeti politikánknak három alappillére van:

Címképünk: napkelte a Gemenci Erdő és Vadgazdasági Zrt. Karapancsai Vadászcastélya mellett található gímszarvas szobornál (A fotót Badari Csiszár Angéla készítette.)

ERDÉSZETI ÉS FAIPARI HÍRADÓ

XXV. évfolyam 1. szám.

Kiadja:

az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezete,

1146 Budapest, Thököly út 58-60.

Tel.: 331-4369; Fax: 331-9455

E-mail: efdsz@mailbox.hu

A Szerkesztőbizottság elnöke:

Dudás Péter

A szerkesztésben közreműködött:

Dr. Király Pál.

Nyomda:

Press Time Kft.

1066 Budapest, Lovag u. 15.

Tel.: (06) 1-331-3042

E-mail: grafika@presstime.hu

Felelős vezető:

Schmidt Dániel ügyvezető igazgató

A lap átlagosan negyedévenként jelenik meg.

Hírlapárusi forgalomba nem kerül, terjeszti az EFDSz.

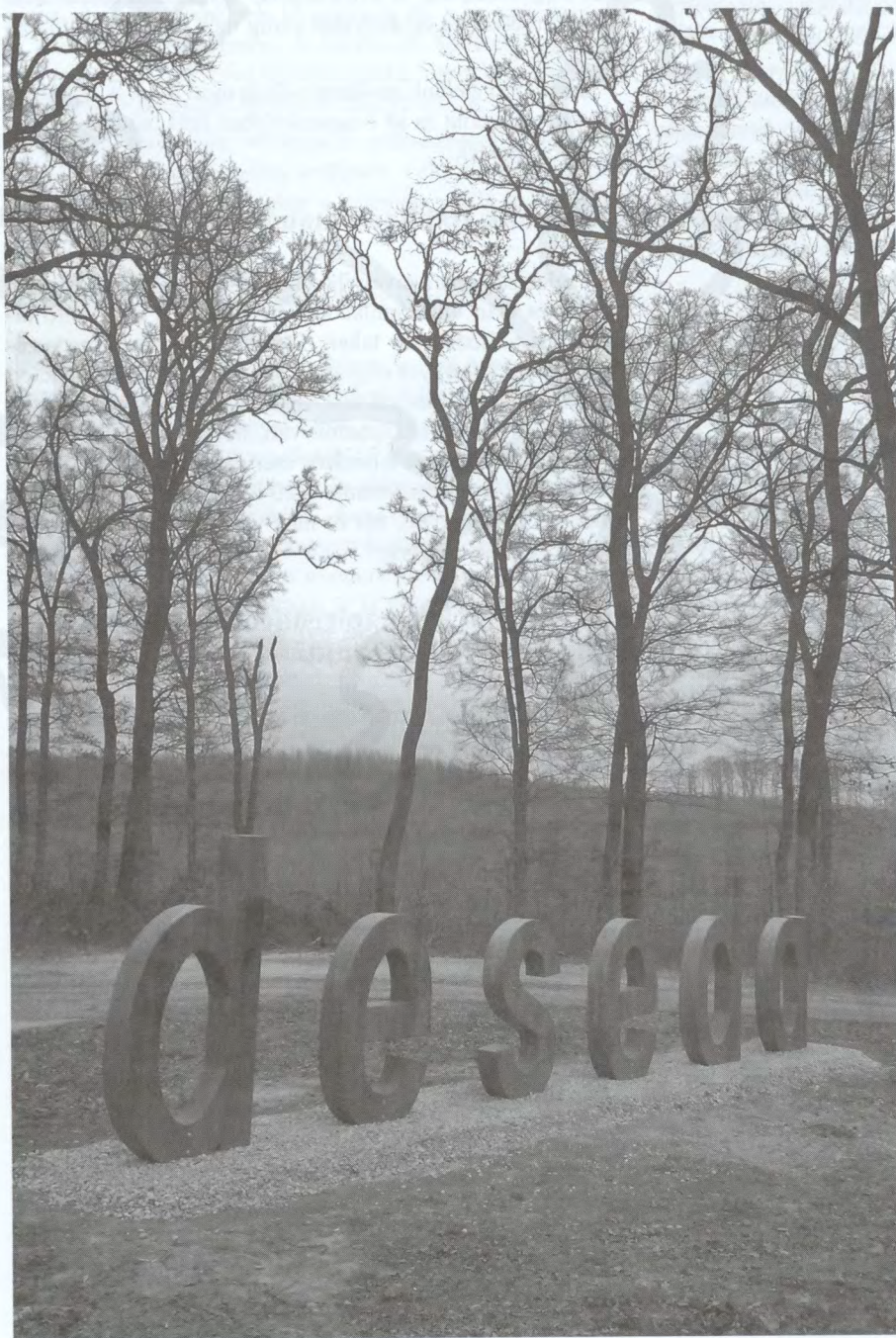
- Erdeink biodiverzitásának megőrzése.
- A természetközeli erdőgazdálkodás általánossá tétele.
- Országunk erdőszűkségének hosszú távon mintegy 27%-ra emelése 500-600 ezer hektár erdőtelepítés révén.

A kölcsönös tájékoztatást szolgáló beszélgetés során egyéb időszerű témákról is szó esett: az elsődleges faipar, a fapiac és a fakereskedelem helyzetéről, a magánerdőgazdálkodás egyes problémáiról (osztatlan közös tulajdon, a faállományok vagyonvédelme, a támogatások és az erdőtervényben foglaltak egyes összefüggései stb.). Szóba került a szeptemberben lebonyolításra kerülő XIV. Erdészeti Világkongresszus is. T. Olvasóink erről Híradónk más helyén olvashatnak.

Erdészeti és faipari HÍRADÓ

XXV. évfolyam 2. szám, 2015. június

ERDÉSZETI ÉS FAIPARI DOLGOZÓK SZAKSZERVEZETÉNEK LAPJA

A tartalomból:

Beszámoló az EFDSZ
VI. Kongresszusáról

*

Párbeszéd 3.

*

A STIHL nagy Családi Napja

*

175 éve született Bedő Albert,
az erdész szakma kiemelkedő
alakja

*

A honfoglaló magyarság
vaskohászata

*

A rózsahegyi
Fiú-Tápintézet története

*

Nyugdíjasoknak
nyugdíjasokról

*

Madarászokról és madarokról

*

Jereb Ottó méltatása

Beszámoló az EFDSZ VI., soros Kongresszusáról

A szokásos előkészületek után, 2015. május 21-én tartotta meg az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezete (EFDSZ) VI. soros Kongresszusát. A vonatkozó törvényi rendelkezések szerint a szervezet legmagasabb fórumának – mely az EFDSZ esetében a Kongresszus – minden évben el kell fogadnia az előző év gazdálkodásának pénzügyi beszámolóját és a következő évi költségvetést. Ezért kell a testületi ülések mellett minden évben kongresszust is tartani.

A törvényi kötelezettségeken túl azonban a rendezvényen alkalom nyílik az eltelt év munkájának összegzésére, a várható feladatok számba vételére is.

Az ország különböző részeiből 49 küldöttet vártunk az Ipar-kamara (volt OKISZ) Thököly úti székházába. A közlekedési viszonyok jók voltak. Ennek ellenére nem volt teljes a létszám. A részvétel azonban így is meghaladta a szükséges kétharmados arányt. Sajnos néhány erdőgazdaságnál cégszintű rendezvény zajlott éppen ezen a napon, és ezért a küldöttek sem tudtak megjelenni.

Az ülést Barton Gábor az Ipolyerdő Zrt szakszervezeti titkára és egyben a Jelölő bizottság elnöke vezette. Ez utóbbi pozíció azért is fontos volt, mert a napirenden egy bizottság megválasztása is szerepelt.

A Mandátumvizsgáló Bizottság elnöke, Górász László bejelentette, hogy a Kongresszus 36 fővel határozatképes.

A levezető elnök, a szükséges formások után – jegyzőkönyvvezető, hitelesítők, mandátum és szavazatszámoló bizottsági tagok megerősítése, illetve a kiesők helyébe újak választása – előterjesztette a Napirendet.

Horváth Borbála (Zalaerdő Zrt.) javaslatára a kiküldött napirendben előre került a tisztségviselők díjazásával kapcsolatos pont, miután az érinti a tervezett költségvetést. A napirendet a javasolt módosítással a kongresszus elfogadta. A munka ezután a napirend szerint zajlott.

*

Dudás Péter elnök az elmúlt év eseményeivel kapcsolatosan igyekezett kiemelni-kiegészíteni az előzetesen kiküldött beszámoló legfontosabb részeit. *(önkritikusan be kell vallani, hogy ez kicsit hosszúra sikerült, a szerk.)* A továbbiakban a szóban elhangzott kiegészítések és az írásban előterjesztett beszámoló fontosabb részleteit emeljük ki.

Változások az ágazati irányításban

Az elnök ismertette, hogy az eltelt egy év alatt is történtek változások ágazatunk területén, nevezetesen az állami erdőgazdasági vállalatok tulajdonosi jogának gyakorlása a Magyar Fejlesztési Banktól átkerült a Földművelésügyi Minisztériumhoz, ahol a dr. Bitay Márton Örs vezette Állami földekért felelős államtitkárság helyettes államtitkára, Ugron Ákos Gábor alá rendelt az a szakmai főosztály is, ahol a portfólióval kapcsolatos igazgatási feladatokat látják el *(ld. 2015/3. lapszámunkat is)*.

Szakszervezetünk alkalmazkodott az új irányításhoz, és a múlt év őszén sikerült felvenni a kapcsolatot a helyettes államtitkárral, akit decemberben titkári testületi ülésünkre is meghívtunk. Itt tájékoztatást adott és a felvetett kérdésekre válaszolt. Ugron Ákos nyitott az együttműködésre, melyet ki is használunk. Jó példa erre a havonta megrendezésre kerülő sajtóbeszélgetés, ahol Dr. Király Pál szakújságíró kollégánk rendszeresen részt vesz, vagy az idei Sportnapokkal kapcsolatos megbeszélések. A lehetőségeket igyekszünk kihasználni olyan kérdésekben is, melyeket eddig még nem sikerült megoldanunk.

Szervezeti életünk rendezett volt és most is az. A testületek munkarend szerint és az Alapszabályban leírt módon és alkalommal üléseztek.

Tagságunk stabilnak mondható

Taglétszámunk a tavalyihoz hasonlóan alakult, azaz némi csökkenés után újra emelkedett. Ez bizonyos munkaerő alkalmazási változásokat takar. Történtek kisebb átszervezések, leépítések is egyes cégeknél, melynek során nem lehetett minden munkaerőt megtartani. Megelégedésünkre az ágazati vezetés is azon az állásponton van, hogy a foglalkoztatottság ne csökkenjen, sőt lehetőség szerint emelkedjen is. 2014. december 31-i taglétszámunk 1520 fő, aktív dolgozó. A tagdíjfizetési morál javult, bár itt még vannak tennivalók egyes alapszervezetek körében.

Nem vesszük le a napirendről az Ágazati Kollektív Szerződés megújítását

Az Ágazati Kollektív Szerződés a helyi szerződések alapja. Ajánlásai vezérfonalat adnak a munkahelyi szociális párbeszéd megvalósításához. Ezért a megszokott tárgyalásokat folytatni kívánjuk, még akkor is, ha ez nem minden vállalati vezető érdekeivel van összhangban. Azt szeretnénk megértetni partnereinkkel, hogy a szerződés mindenképpen megújítandó, hiszen az Új Munkatörvénykönyv jó néhány esetben felülírta a benne foglaltakat. Nincsenek benne olyan szintű ajánlások, melyek elfogadhatatlanok lennének az ágazati szereplők számára. Más oldalról viszont számukra is fontos lehet a munkahelyi béke szempontjából. A Szerződés érvényessége pedig le lenne szűkítve az erdőszet és elsődleges faipar területére. Ez gyakorlatilag az előző elnökség alatt elkészült, csak befogadó partnerség szükséges hozzá. Mi ebben nyitottak voltunk és maradunk is.

Az országos érdekegyeztetés névlegesen működik

A versenyszféra érdekegyeztető fóruma a Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanács, mely az Országos Érdekegyeztető Tanács helyére lépett, deklarálta és gyakorlatilag is

konzultatív testületként működik. Tagjai nem csak a kormány és a szociális partnerek (munkaadói és munkavállalói szervezetek), hanem a társadalom legkülönbözőbb területeiről delegált szervezetek. Itt komoly érdekegyeztetés nem folyik. Egyedüli örökség az éves minimálbér meghatározása, de az is csak konzultáció keretében.

A Kormány meghívásos alapon egy külön érdekegyeztető fórumot működtet alkalmilag versenyszférában (VKF). Ebben nem vesz részt minden érintett konföderáció, működése alkalmi jellegű.

A közszolgálati érdekegyeztetés fórumai OKÉT, KÉF működése szintén nem kielégítő. A költségvetésben dolgozók gazdája, az állam képviselője alapján véve tájékoztatásra, illetve kérdések befogadására használja. Döntési lehetősége nincs. A szakszervezetek javaslataira pl. a hosszú évek óta (7 éve) elmaradt illetmény és béremelés követeléseit a majdan vagy csak bizonyos foglalkoztatási rétegekre bevezetendő életpálya modellek terveivel utasítja vissza.

A szakszervezetek továbbra is szükségesnek tartják a két nagy foglalkoztatási szféra területén, valódi érdekegyeztető testületek működtetését akár a jelenlegi, akár más keretek között.

A béröllő továbbra is nyitva van

Az ágazat továbbra is jelentősen le van maradva a nemzetgazdasági átlagtól. Ez még akkor is így van, ha bizonyos szakmai rétegek bérét igyekeznek a vállalatok differenciáltan fejleszteni, mint ahogy az elmúlt év végén, több vállalatnál a termelésben dolgozó erdészek és műszaki vezetők bérét fejlesztették nagyobb mértékben. Ennek korlátot szab az üzleti tervekben beépített és jóváhagyott bértömeg fejlesztési keretszám. Azt is tudjuk, hogy a mindenkorai tulajdonos korlátozza, illetve bizonyos esetekben le is állíthat bérfejlesztéseket az állam gazdasági helyzetétől függően vagy csak politikai döntés alapján.

Ezzel a helyzettel nem tudunk megbékélni, a törvényes lehetőségekkel élve kell tevékenykednünk a bérezési helyzet javításáért.

Változások a Kormányhivataloknál

A Kormány átszervezte a területi közigazgatást. Ezentúl minden erdészeti szakigazgatási szerv (igazgatóság) részbeni önállóságát is elveszítette és közös Földművelési és Erdészeti Főosztályként, sőt annak egy vagy két osztályaként működik tovább. Nagyszámú vezetői poszt került leépítésre, egyes volt vezetők illetménye és pótléka akár százezer forintot nagyságrendben is csökkent. A vezetői irányítási feladatok megmaradtak, csak most pl. koordinálásnak hívják. A munkatársak helyzete, részben a leterheltség növekedése miatt is – az utóbbi időben sokan elhagyták a hivatalokat – valamint a jogállással kapcsolatos törvényi változások miatt is romlott. A szakszervezet, a konföderációs kapcsolatokat felhasználva részt vett a változásokat szabályozó törvények, illetve a kormányrendelet módosításával kapcsolatos kezdeményezésekben. Az nem véletlen, hogy a törvényt még a köztársasági elnök is visszadobta a parlamentnek.

A jogszabályi hibák és a különböző érdekvédelmi szervezetek, pártok nyomására bizonyos passzusok kedvezőbb irányba változtak, de még most sem látszik megnyugtatónak az átszervezések kedvezőtlen hatásainak elkerülése. Most ezzel kell élni, de nyugodtan kijelenthetjük, itt még sok javításra lesz szükség, ha ez a rendszer így marad. Fő feladatunk marad a szakigazgatásban dolgozó kollégák helyzetének figyelése és a lehetséges megbecsülésének elérése erőforrások (munkaerő, bérezés, előmenetel) tekintetében.

Új CEF elnök

Az elnöki beszámoló és kiegészítés a továbbiakban a partneri kapcsolatokkal foglalkozott. Külföldi kapcsolatainkat illetően kiemelte, hogy megtörtént 2015 januárjában a CEF elnöki tisztségének átadása is. Az új elnök Barbara Koch professzor asszony az Albert-Ludwigs-Universitát, a freiburgi egyetem Környezetgazdálkodási Karának dékánja, aki nagy aktivitással próbálja ellátni feladatát (a váltásról ld. 2015/1 számunkat).

Megújul az ERFA Híradó szerkesztése

A szervezet információs helyzete még hagy kívánnivalót maga után. A testületek tagjaival történő kommunikáció többnyire folyamatos és sikeres. Azt nem tudjuk, hogy tagjaink milyen formában értesülnek ezekből az információkból. Eszközeink, mint az ERFA Híradó, rendszeres megjelenéséről és színvonalas cikkeiről volt ismert. A honlap naprakészsége már nem ilyen szintű. Sajnos, a híradó eddigi szerkesztője és fő cikkírója dr. Király Pál már nem tud ilyen mértékű munkát vállalni. Ezért át kell alakítani a lap szerkesztését, bízva abban, hogy Pali bátyánk továbbra is „bedolgozik” lehetőségei szerint.

Székesfehérváron rendezzük a XIX. Sportnapokat

A VADEX Mezőföldi Zrt. vállalta el idén az Erdészeti és Faipari Sportnapok megrendezését. Sok nem várt nehézség ellenére június 19-21. között megrendezésre kerül Székesfehérváron a sokak által várt esemény mintegy 650 nevezéssel.

A nyugdíjasok idén Isaszegen találkoztak

Az elnök végezetül elismerően szólt a Nyugdíjas Bizottság munkájáról, különös tekintettel arra, hogy újra sikerült egy emlékezetes és tartalmas összejövetelet megszervezni a Pilisi Parkerdő Zrt. és annak Valkói Erdészete segítségével.

A beszámolóhoz véleményeket fűztek a résztvevők. Horváth Borbála a Zalaerdő Zrt SZB titkára bejelentette, hogy tagságuk létszáma az idén tovább emelkedett, ami igen örömdetes ténynek számít.

A kérdésekre kapott válaszokkal együtt a résztvevők egyhangúlag elfogadták a Beszámolót.

(Folytatása a 4. oldalon.)

Párbeszéd 3.

Híradónk előző, idei első számának 20. oldalán „Párbeszéd 1.” című kis tudósításomban már jeleztem, hogy Ugron Ákos Gábor, a Földművelésügyi Minisztérium erdészeti-vadászati-faipari (stb.) ügyekben illetékes *h. államtitkára* kötetlen, un. háttérbeszélgetést kezdeményezett a média munkatársával. A folytatás bizonyította, hogy ez nem egy egyszeri ötlet volt, hanem a *h. államtitkár* nagyon komolyan veszi a szélesebb közvéleménnyel a hírközlő szerveken keresztül folytatott párbeszédet, a tájékoztatást és a tájékozódást.

A második beszélgetésem nyomás akadályoztatásom miatt nem tudtam részt venni. A harmadikról a következőkben adok rövid összefoglalást.

*

Bevezetésként Ugron Ákos felhívta a figyelmet a szakmai közélet azon várható eseményeire, amelyek a konzultáció időpontjában már előreláthatók voltak – s amelyek eme tudósítás megjelenéséig már többségükben le is zajlottak.

Ilyen volt például: erdei iskola átadás az Egererdő Zrt-nél; kilátóavatás a Szombathelyi Erdészeti Zrt-nél és a Gemenc Zrt-nél; utóbbinál a karapancsai felújított kastélypark átadása (lásd ezzel kapcsolatban Híradónk előző számának

11. oldalát is); „Akác Nap” Túrkevéen; „A Föld Napja” megünneplése az FM-ben elismerések átadásával; állásbörze a Nyugat-magyarországi Egyetemen Ugron Ákos tájékoztató előadásával; az Országgyűlés Fenntartható Fejlődés Tanácsa részéről a Fenntarthatósági Díj átadása és emlékfa ültetés (az OGY-FFT elnöke: dr. Kövér László, az OGY elnöke;) 11. Erdészeti Fórum az ENSZ-ben New Yorkban stb.

*

Ebből a kis példatárból is érzékelhető, hogy néhány hét alatt is mennyi minden történik még egy olyan kis szakmában is, mint a miénk. (A tavasz és a nyár eleje, valamint az ősz egyébként is mozgalmas szokott lenni.)

Zétényi Zoltán okl. erdőmérnök, szakújságíró, a ForestPress Sajtóügynökség alapítója-fenntartója fel is vette: az FM Állami Földekért Felelős Államtitkárságának *meg is kellene valósítania egy rendezvény-koordinációt a szakmán belül*. Én is megerősítem, hogy régi problémája és igénye ez a szakmának.

Ugron Ákos nem adott a javaslatra kötelezettségvállaló azonnali választ, de feljegyezte és kilátásba helyezte, hogy a következő, általában pénteki napon le-

bonyolításra kerülő un. háttérbeszélgetések tematikáját csütörtökig lehetőleg a résztvevők tudomására hozzák.

*

Újra-újra visszatérő, fontos témája ezeknek a párbeszédeknek a *szakmai törvényalkotás*. Ugron Ákos elmondta, hogy ezek közül a vadászati törvény megújítása a legsürgősebb, mivel közeleg a vadászterületek újrafelosztásának határideje. (Az FM honlapján megtekinthető.) Így tulajdonképpen az erdő-törvényt és a természetvédelmi törvényt kell majd együtt koncepciólagosan megújítani.

Ugyancsak a beszélgetések még jó ideig vissza-visszatérő témájának mutatkozik a *Nemzeti Erdőprogram megújítása* is, mivel a régi – mint kormányhatározat – ebben az évben hatályát veszti. Ugron Ákos ezzel kapcsolatban elmondta, hogy az ilyen és hasonló kormánystratégiák szerkezeti felépítését jogszabály határozza meg. Folyamatban van az elmúlt tíz év fejleményeinek értékelése, azt követően pedig a *2016-2030 közötti másfél évtizedre szóló új erdészeti stratégiát fogalmaznak meg*. Ennek lesz egy előzetes társadalmi vitaanyag változata is.

(Folytatása az 5. oldalon.)

(Folytatás a 3. oldalról.)

Az elnöki beszámolót követően a Pénzügyi Ellenőrzési Bizottság elnöke, Kolozsvári Ákos ismertette a Bizottság évközi vizsgálatának eredményeit és következtetéseit. A PEB felhívásának év közben eleget tett a vezetőség és a továbbiakban is is igyekszik javítani a gazdasági munkát.

A Kongresszus a továbbiakban az EFDSZ 2014-es gazdálkodásával kapcsolatos pénzügyi beszámolót és a költségvetési teljesítéssel foglalkozott. A 2015-ös költségvetés szintén a napirenden szerepelt. A tisztségviselők tiszteletdíjának, juttatásainak megállapítása is kongresszusi hatáskör. A díjazás kialakításánál figyelemmel kellett lenni a költségvetési keretekre is. Ezek figyelembevételével módosították a tervezett bevételt a taglétszám alakulásának megfelelően. A hozzászólók és kiemelten a PEB elnöke is a pozitív tervezett eredményt tartották elfogadhatónak. Ennek szellemében fogadták el a pénzügyi-gazdasági beszámolókat illetve a 2015-ös tervet.

Az ERFA Híradó szerkesztőjének visszavonulása miatt megválasztották az új Szerkesztő Bizottságot. Az elnöke Dudás Péter, tagjai Berényi Gyula, Győri István és Rásó János. A bizottság tagjai továbbra is számíthatnak dr. Király Pál közreműködésére és tapasztalataira.

A már kissé elfáradt résztvevők még egy, a szervezet életében fontos szabályzatot fogadtak el, amely az EFDSZ Emlékezőm adományozásának módját tartalmazza. Ezt a ki-tüntetést eddig is megkapták az arra érdemes tagjaink, csak a szabályzat nem létezett. Ettől még minden rendben volt, de hát nem Angliában élünk, ahol a szokásjog is elfogadott.

A zárzó előtt Berényi Gyula főtitkár tájékoztatta a résztvevőket a XIX. Országos Erdészeti és Faipari Sportnapok szervezéséről. A rendezvény pontos helyszíne Székesfehérvár európai szintű Bregyó Közi Sportközpontja, illetve a lövészeknek Soponya. A rendezvény előkészületei rendben zajlanak, és mivel a jelentkezők száma meghaladja a 640 főt nem is olyan egyszerű fehérváron megfelelő nagyságú csarnokot találni a megnyitó és záró események megrendezésére. A VADEX Mezőföldi Zrt. munkatársai mindent megtesznek a versenyek korrekt lebonyolítására. Reméljük, hogy az időjárás is kedvező lesz azon a júniusi hétfőn a szabadtéri sportok számára is.

A Kongresszus résztvevői közül jó néhányan azzal búcsúztak egymástól, hogy a közeljövőben, remélhetőleg kissé szabadabb körülmények között találkozhatnak majd Fehérváron...

Dudás Péter

A STIHL nagy Családi Napja

Tudósításunk címe talán még talább lenne, ha úgy fogalmaztuk volna, hogy *a nagy STIHL-család napja volt* május utolsó vasárnapja, *a Nemzetközi gyermeknap*, s ezen keresztül egyben a gyermekes családok ünnepe is.

Közelebből arról a nagyméretű gyermeknap rendezvényéről van szó, amelyet az *Andreas Stihl Kereskedelmi Kft.* rendezett az említett napon dolgozói, továbbá a STIHL Timbersports versenycsapat, valamint üzleti, partneri körének meghívottjai, ezek családja – vagyis a nagy-nagy STIHL-család részére.

Ez egy globális család ...

A magyarországi társaság kollektívája egyben tagja egy még nagyobb: az egész Földre kiterjedő, majd minden országban jelenlevő STIHL-családnak, a cég óriási üzleti hálózatán keresztül. (A remek, megbízható, kiváló minőségű, a jellegzetes, kissé jobbra döntött verzális betűkből alkotott, jellemzően narancssárga márkanévvel ellátott termékek – gépek, szerszámok, ruházati cikkek, kiegészítő felszerelések stb. –

bizonyára még az Antarktiszon is megtalálhatók az ott tevékenykedő kutatóállomásokon.)

A STIHL Családi Nap helyszíne a kft. pompás, modern, szép kialakítású központjában volt, amely *Budaörs és Bátorbágy határán* van, a már nemzetközi ismertségű hatalmas ipari parkban, amely a rendszerváltás óta a magyar gazdaság egyik kiemelkedő gócpontjává fejlődött. Ennek a rohamos fejlődési folyamatnak egyik elválaszthatatlan és markáns alkotóeleme volt – s ma még inkább az – a világcéget 1926-ban

a Stuttgart melletti Waiblingenben szerény magánvállalkozásként megalapító német gépészmérnök nevét viselő kft.

A „nagy világcsalád” jelleget, a magyar társaságot hozzákötő szálát most a waiblingeni központ kiküldötte képviselte.

... mert a STIHL mindenütt jelen van

Kérjük a T. Olvasót: tekintsen el most attól, hogy ezt a motorfűrész-piacot globálisan uraló vállalati világbirodalmat részletesebben bemutassuk. Hiszen szinte nincs olyan település az országban, ahol időnként ne bűgna fel a Stihl-gyártmányú motorfűrész már jól ismert, erős hangja. Ehhez kapcsolódóan azonban megjegyezzük: *a Stihl-cég termékválasztéka ma már messze szélesebb, mint a motorfűrész.* A cég kihasználja mindazon lehetőségeket, amelyek a kismotor-gyártásban rejlenek, mint pl. kertművelő és közműépítési gépek, sokféle tartozék, szerszám stb., amelyek mind a munkakultúra emelését szolgálják. Például láthattunk olyan motorfűrész is (láncfűrész és nem vágóko-

(Folytatás a 4. oldalról.)

Végül Ugron Ákos elmondta azt is, hogy az *Államtitkárság foglalkozik a NEBIH Erdészeti Igazgatóságának a megerősítésével*, az erdőtervezés és az erdőfelügyelet helyzetével, a kormányhivatalok vonatkozásában az erdészeti ügyintézés jogkörének bővítésével és az erdővédelmi (vagyonvédelmi) munka fejlesztésével Mindez azonban nem csak szándék-, hanem pénzkérdés is.

*

A tájékoztató elhangzása után kötetlen beszélgetésre került sor. *Híradónk részéről tett felvetéseim* közül e helyen két témát említek meg.

– Mint szakszervezeti aktivista, arra kértem az illetékeseket, hogy *a Nemzeti Erdőstratégiából ne maradjon ki az ember: az erdész, az erdei munkás, az erdőgazda, az erdészeti vállalkozó.* Hanem a távlati terv nyújtson valamiféle – mai divatos kifejezéssel élve – „pályaképet”, pozitív perspektívát az erdőben és az

erdőért dolgozók számára is a következő 15 évre.

– A *Földművelésügyi Minisztérium* újítsa fel az 1958-ban kormányhatározattal elrendelt „Fásítási hónap” évről évre történő megrendezését, mint az országfásítás társadalmi ki-szélesítésének reprezentatív megjelenítését.

Magának a mozgalomnak közismer-ten mély gyökerei vannak hazánkban. Elég emlékeztetni pl. Tessedik Sámuel tevékenységére, vagy a Kaán Károly által 1918-1920-ban meghirdetett új erdészeti politikára és annak nyomán az alföldi erdők telepítéséről és a fásításokról szóló 1923. évi XIX. törvénycikkre, valamint arra a gazdag tudományos munkára, amely ezzel kapcsolatban kibontakozott a tudományos kutatásban és a szakirodalomban.

A fásítások ügye az 1989/90-es rendszerváltást követő nehéz gazdasági-pénzügyi helyzetben és a bonyolulttá vált földtulajdoni viszonyok között ért-

ető módon háttérbe szorult. 21 %-os erdőszültséggű országunkban azonban változatlanul indokolt és időszerű a folytatása. A társadalmi támogatás és közreműködés hatékony eszköze volt a „Fásítási hónap” évről évre történt megrendezése.

Ezt a felvetésemet kiegészítő javaslatom volt, hogy *a rendezvény központi megnyitó ünnepségének helyszíne legyen a budapesti Széchenyi-sétáten álló „Virulj!” diszkótnál.*

Ez az igényes kivitelű emlékmű azt a jelenetet örökíti meg egy reliefen és a hozzá tartozó szöveges fémtáblán, amikor is gróf Széchenyi Istvánné 1846. március 3-án ezen a helyen széles nyilvánosság előtt elültette azokat a facsemetéket, amelyek a férje által létrehozott első pesti sétater alapvetését jelentették. Ez az emlékmű a fásítási mozgalom történelmi patináját is növelhetné és mintegy kultikus helyévé válhatna.

Király Pál

rongot!) amellyel vastag betontömb is átvágható.

A munkahely: második otthonunk

De maradjunk a STIHL Családi Napnál. Még az 1970-es években egy nemzetközi sajtótájékoztató alkalmával volt alkalmam a cég központi, waiblingeni gyáregységében megismerni a motorfűrész-gyártás folyamatát. S megbámulni a közmondásosan híres német alaposságot, precizitást, ötletességet, szervezőképességet, ami a megbízhatóság alapja. De kis bepillantást nyerhettem ott egy akkori „nyugati” nagyvállalat belső életébe is. S már akkor (mintegy negyven évvel ezelőtt) kiemelttem, hogy a vállalat vezetése milyen nagy gondot fordít a jó vállalati belső légkör fenntartására. Arra, hogy az ott dolgozók (a sok külföldi vendégmunkás is), amint mondani szokás: *második otthonuknak érezzék munkahelyüket, s büszkék lehessenek arra, hogy a Stihl-cég alkalmazottai.*

Ez a családi légkör átplántálódott a Magyarországon 1991-ben létrehozott kereskedelmi társaságba is, amelynek igazgatója, Bakon Gábor okl. erdőmérnök (korábban a Pilisi Parkerdő Zrt. Budapesti Erdészetiének vezetője) nagy gondot fordít arra, hogy ez így legyen és folyamatosan fejlődjön. A Családi Nap délelőttjén ő üdvözölte házigazdaként a szép számú megjelent közönséget is, amelynek kb. egyharmada gyermek volt.

Felnőtteknek, gyerekeknek egyenként szült

A rendezvénynek lényegében három fő súlypontja volt: **1. A nagy sátor,**

a kellemes élőzene melletti étkezések helyszíne és egyben pihenőhely. **2. A fedett színpad** a központi épület északi sarkán, ahol a STIHL Timbersports csapat mutatta be a szakmai körökben — s már azon túl is — ismert favágási ügyességi versenyszámokat. **3. A gyermekszarok,** ahol a sok gyerek kihancúrozhatta magát különböző játékokkal. Például rodeózhatott egy bikaimitáción. S vidám áhítatossággal kísérte figyelemmel a bábszínház előadását, majd az ugráló váron ugrálhatott a kimerülésig. S mind ezeken túlmenően is még többféle játék-lehetőség állt a gyermekek rendelkezésére.

Ezek mellett több helyen is meg lehetett tekinteni, kézbe venni a társaság gazdag termékínálatát. Sőt, kalauzolás mellett *be lehetett járni a hatalmas — és modern raktártechnikával felszerelt — központi raktárat is,* ahová az áru a külföldi gyártóhelyekről beérkezik és ahonnan az országos bolthálózatot ellátják (igény szerint akár 24-36 órán belül is).

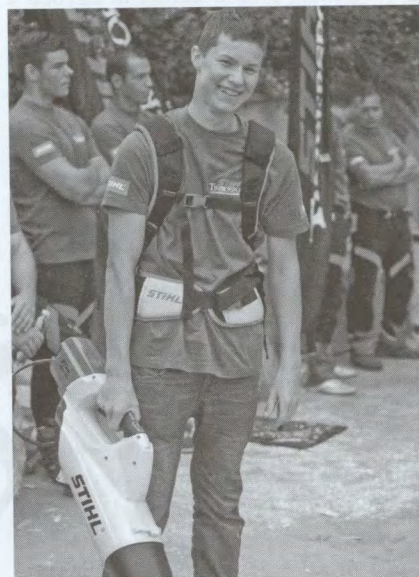
Egy kisebb sátorban jóféle német „cuccokat” lehetett kedvezményes áron vásárolni: sapkákat, pólókat, finom ingeket, összecukható zöldhulladékgyűjtő tartályokat, reklámanyagokat stb.

Nem volt hiány semmiben

Persze, volt *harapni- és innivaló is bőséggel,* ami nálunk a családi hangulat egyik fontos feltétele, például szakértő mester helyben sütötte a friss, finom pizzalángost, de a kemence mellett ott állott a fröccsöző sátor is, hogy ne kelljen távolabb keresgélni a szomjat oltó forrást. Akinek pedig rétesre vagy csokis bevonatú sváb fánkra szottyant kedve tejszínhabos gyümölcssalátával,

az többféle üdítőital közül válogathatott a nagy sátorban.

Meghívottaknak és rendezőknek egyaránt nagy szerencsájük volt, hogy az időjárás oly kellemes volt, hogy jobb már szinte nem is lehetett volna. Így azután nem csoda, hogy már alkonyatba

Fotók: Andreas Stihl Kft.

fordult a szép utolsó tavaszi nap, amikor becsukták a kaput az utolsó vendég után.

A STIHL filozófiáját tükrözte

Mindez azért (is) kívánczított Híradónkban történő közlésre, mert *szakszervezeti szempontból is igen figyelemreméltónak és jó példának tartjuk azt a vállalatvezetési filozófiát,* ami a STIHL Családi Nap mögött meghúzódik. Természetesen tudjuk azt is, hogy a példa nem egyedülálló a szakmában, mert állami erdészeti részvénytársaságaink körében is nem egy helyen rendeznek a dolgozók számára valamilyen hasonló családi részvételű összejövetelt (pl. májális, júniális vagy más elnevezéssel).

A STIHL Kft. abban is példamutató volt, hogy különösen gazdag, változatos, minden korosztályra tekintettel levő programot állított össze. S semmit sem bízott a véletlenre, hanem nagy volt a kis részletek gondos megszervezésében is.

A jó előkészítésnek meg is lett az eredménye. *Emlékezetes, szép nap volt,* s ugyanakkor hasznos is!

Király Pál

175 éve született Bedő Albert, az erdész szakma kiemelkedő alakja

2015. március 20-án Ásotthalmon, a Bedő Albert Erdészeti Szakképző Iskola és Kollégium nevelőtestülete és diákjai az Erdők Nemzetközi Napjához kapcsolódóan Bedő Albertre, az iskola-alapító nevadója születésének 175 évfordulójára emlékeztek.

Az ünnepség 11.00-kor kezdődött. A Himnusz eléneklését követően az igazgatónő, Andrésiné dr. Ambrus Ildikó köszöntötte a megjelent vendégeket. Röviden méltatta Bedő Albert kiemelkedő életútját, sokrétű munkásságát. Majd az intézmény fenntartója, a Földművelésügyi Minisztérium képviselője, Román István agrárszakképzésért felelős helyettes államtitkár köszöntötte a nagy múltú intézményt. Az Országos Erdészeti Egyesületnek az iskola alapításában rendkívül fontos szerepe volt. Ezért az iskolaalapítás nemcsak az iskolának, hanem az Országos Erdészeti Egyesületnek is kiemelkedően fontos eseménye.

**Román István agrárszakképzésért
felelős helyettes államtitkár**

Ezen ünnepi alkalom során Lomnici Gergely, az OEE főtitkára méltatta Bedő Albert munkásságát. Köszöntőjében hangsúlyozta Bedő Albert országos főerdőmester elévülhetetlen érdemét az 1879. évi erdőtörvény megalkotásában, és az iskola alapításában. Ezt követően

Az iskola diákjainak előadása Bedő Albert életútjáról (Fotók: Andrési Pál)

a térség országgyűlési képviselője, B. Nagy László beszélt. Az Erdők Nemzetközi Napjához kapcsolódóan az erdők szerepét hangsúlyozta. Kiemelte, hogy a szakszerű erdőgazdálkodást felelős, magas szakmai szinten, a jövőt szem előtt tartó szakemberekre nagy szükség van. Ehhez olyan iskolák kelljenek, mint a Bedő Albert által alapított ásotthalmi Erdészeti Szakképző Iskola. Ásotthalom nagyközség polgármestere, Toroczka László hangsúlyozta, hogy a település egyik kiemelkedő intézménye a Bedő Albert Erdészeti Szakképző Iskola, ahol magas színvonalú munkát végeznek az intézmény dolgozói, tanulói. A településnek rendkívül fontos ez az intézmény, hiszen országos eredményei, elismertsége nemcsak az intézmény hírnevét öregbítik, hanem a települését is. Sepsikőröspatak-Kálnok képviselőjében Kisgyörgy Sándor polgármester, az anyaországi és a székelyföldi erdészek összefogásáról beszélt. Az összefogás részét képezi Bedő Albert emlékének ápolása, a tervezett Bedő-emlékház megépítése, és az Erdélybe, Kálnokra tervezett egyesületi vándorgyűlés megszervezése.

A köszöntők után az igazgatónő vetítéses előadásában mutatta be Bedő Albert iskolaalapítói munkáját, felidézve az 1879. évi erdőtörvény előírását a szakképzett erdőőri személyzettel kapcsolatban. A törvény hatására négy er-

dőőri szakiskola jött létre a történelmi Magyarországon. 1883-ban Szeged-Királyhalom (ma Ásotthalom), 1885-ben Temesvár-Vadászrdőn, 1886-ban Lipótújváron, 1893-ban pedig Görgény-szentimrén. Előadásában kitért arra, is, hogy hogyan ápolja az iskola ma Bedő Albert emlékét. Ezt követően Katona Márta tanárnő által összeállított és az iskola diákjai által előadott műsor tette felejthetlenné az ünnepet. A műsor Bedő Albert kiemelkedő tevékenységét, ennek lényeges állomásait mutatta be. A megható, lélekemelő műsort óriási vastaps követte. A diákok által előadott műsor bármely színpadon megállná a helyét.

Az Erdészhimnusz eléneklését követően a közel 150 fős ünneplő közönség az iskola főépületébe vonult, ahol ünnepi köszöntőt mondott Kisgyörgy Zoltán a Háromszék című napilap újságírója. A köszöntő után a 2002-ben felavatott Bedő szobor koszorúzására került sor. Bedő Albert emléke előtt a székely himnusz eléneklésével tisztelgetek az ünneplők.

Az Ásotthalmi Bedő Albert Alapítvány Andrési Pál szerkesztésében megjelentetett egy csodálatos könyvet, Bedő Albert, az erdész szakmánk kiemelkedő alakja címmel, melyből a búcsúzó vendégek egy kötetet kaptak emlékül.

Andrésiné Pál

A honfoglaló magyarság vaskohászata

(Kivonat dr. Török Béla tanulmányából és magam olvasmányaiból)

A honfoglaló magyarságot mind a mai napig, részben szándékosan és torzítva, a jó Habsburg kamarillai hagyományoknak megfelelően történelmileg egy barbár hordának kívánják beállítani. A tények elferdítését megkönnyíti, hogy a Római Birodalom bukása után az írásbeliség hanyatlott, alig-alig vannak a korról hiteles történelmi leírások. Ráadásul azok is az egyháztól származnak, nyilván nem volt a történetírók szíve csücske a pogány magyarság.

*

A legnagyobb csúsztatás – amit érthetetlen módon átvett a megelőző rendszer történelem oktatása is – a kalandozásokat csupán egy rablóhadjáratnak leírni. Mindenekelőtt a magyar és szövetséges törzsek egy nomád, vándorló, pásztor és katonanép volt. Ősi türk népcsoport, ami részben üzve, de üzelve is folyamatosan az állatok legelőit kereste. Mint katonanép „bérbe vehető” is volt, ennek hagyománya egész késői időpontig, pl. a hajdúk körében fennmaradt. A kalandozás tehát alapjaiban arról szólt, hogy nyugat „művelt” koronás fői és kiskirályai egymással szemben vívott és egyáltalán nem vértelen háborúban „kibérelte” a magyar hadinépet. Ha másra nem, akkor az ellenfelek hátszágának meggyengítésére, felperzselésére. Na persze a kor szellemének megfelelően derék ősünk saját szakállukra is oda-oda csaptak egyet.

*

Egy-egy időszakban a talán 150-200 000 fős honfoglaló magyarság akár ~ 40 000 főt tartott hadban, aminek a fele „szabad felhasználású” volt. Egy magyar harcos minimum 2, de inkább 4 lóval indult hadjáratba. Az elmúlt néhány évtizedben fordultak a régészeti kutatások, feltárások abba az irányba, hogy életmódjából következően a honfoglalás kori magyarságból leginkább csak a fém, elsősorban vastárgyak és temetőik maradtak fenn. A történelmi hitelesség leginkább a fémkohászat feltárása és megismerése révén állítódott helyre, ma már minden komoly kutató a honfoglalás korabeli magyarságot a katonáskodást kiszolgáló fejlett kézműves és vasműves népnek írja le. Mindezt kitűnően szervezett államrendben.

*

Korábbiakban a vasművességet a meghódított, elsősorban szláv törzsek tevékenységének tekintették. Számos feltárás nyomán, figyelembe véve a kialakult helyneveket is, ma már egyértelműen elváltak a honfoglalás előtti helyben lakó népcsoportok és a betelepülő magyarság fémműves telepei, technológiái. Az ásatások nyomán nagyjából a VII. századtól az államalapításig jól elkülöníthetők az avarok kohótípusa (Ravazd-1997, Tarjánpuszata-1973, 1981, Zamárdi-1986).

Nagy számban és nagyon szervezett hálózatban, részben tudatosan keresve megismertük a honfoglaló magyarság vasműves bázisait, településeit. A honfoglalás kori magyar kohók az úgynevezett bucakemencék. Az ásatások nyomán

ezt „nemeskéri kohótípusnak” nevezték el. Ilyen típusú kohókat találtak a vasműves telepeken Nyugat-Magyarországon (Harka, Soproni-dombság, Kópháza, Nemeskér-1971, Szakony, Csepreg környéke, Tömörd-1978, Vasvár, stb.), de Dél-Dunántúlon (Somogyfajs-1988, 1995, Somogyvámos-1988) és Felvidéken (Vasvárpusztá-Ózd) is. A kohók megtekinthetők pl. Somogyfajszon.

A kohókat ott találták meg, ahol együtt volt vasérc, mégpedig jellemzően gypvasérc, fa (az olvasztáshoz kocsányos, vagy kocsánytalan tölgyből égetett faszenet használtak), jó minőségű csepeztésre alkalmas agyag (a kohó falához, de legfőképp a bőr fűtató pipájához) és víz. Ez volt a szükséges, de nem elégséges feltétel, ilyen adottság nagyon sokhelyütt fennállt.

*

A korai középkorra már kialakultak a hadsereg mozgását biztosító fő hadiutak, nyilván jórészt az ókori Rómától átvéve. Ezekhez a magyar törzsi rendszer is alkalmazkodott, egy-egy fejedelmi család által vezetett törzs megtelepedett és a gypűrendszerrel kiegészítve védte azokat. A vasművesség mindenképpen kötődött az ilyen táborokhoz, erre utal a harka és fajsz név is, ami a korabeli magyarban fejedelmet, magas rangú személyt is jelentett. A telepek nem működtek feltétlenül folyamatosan, egyértelmű jelei vannak annak, hogy időnként félbe-harmadába, közbenső állapotban otthagyták a kohókat. Somogyfajszon pl. Koppány vezér bukását és halálát (997) tekintik ilyen eseménynek.

A hadi utak mellett a hadsereg mozgását megkönnyítő táborhelyek is voltak. Többnyire a várjobbágnak nevezett telepések ezeken a helyeken a javítási munkákat végezték, komoly kézművesipart kialakítva. Ilyen volt az adriai hadiút mellett pl. a zalai Újudvar, ahol mind a mai napig igen sok embert Szíjjártó, Simon, stb. családnévvel ismernek.

Pontos leírások híján Tömörd kapcsán is hasonló eredetet feltételeznek (Temerd, Temird, Tumerd = vas, türk eredetű szó), a Bécsre vezető hadiút mentén. Ezeket a telephelyeket többnyire jellegzetes földvárakkal, fa cölöpvárakkal védték. Számos fennmaradt közülük, valószínűleg ilyen eredetű az Ablánc-patak mentén, az Ilona-völgyben található tömördi vár is.

*

A tatárjárás után kővárak épültek, a hagyományos keleti harcmodor jelentőségét veszítette, részben ki is halt az ország, új típusú fejlődés indult el. Megszűntek ezek a telephelyek,

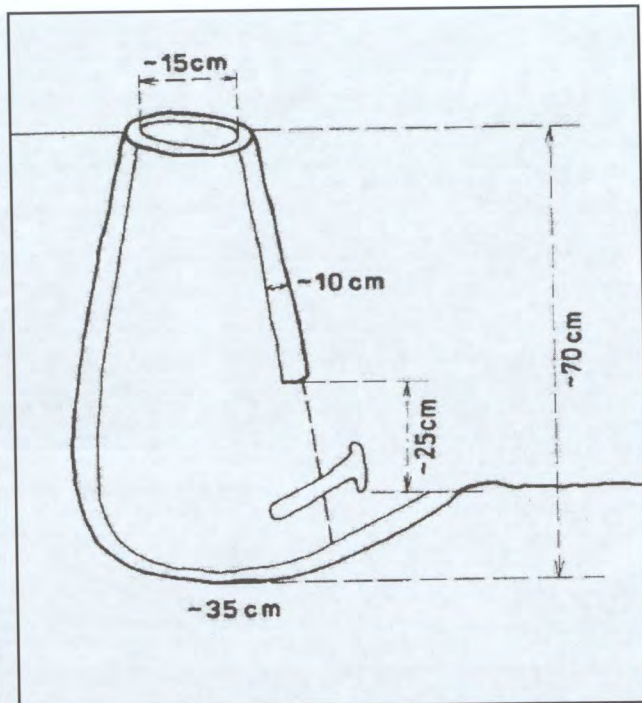
1. ábra: Vasbuca készítés a somogyfaiszi műhelyben

a, 1: a kohó metszete; 2: műhelybővítéskor elbontott kohó, amelynek az alja maradt meg; 3: a bővítés során beépített új kemence; b, 1: fújtatók; 2: a fújtatás művelete; 3: toroknyílás; 4: medence, tüztér; 5: faszénhalmok; 6: vasérckupacok; c, 1: kiemelt mellfal és fűvóka; 2: a vasbuca kiemelése; 3: salakleverés szerszám; 4: buca- és salakkihúzó szerszám; d, 1. a salak kiverése, a buca tömörítése; 2: a buca újraizzítása tisztítás és alakítás közben; 3: a bucából kialakított vastömbök, vasrudak.

Ughy István rajzai, GÖMÖRI (1999).

vagy nem építették újjá azokat. A gyeprüendszer is elvesztette korábbi funkcióját (pl. addig a magyar gyeprük jóval Bécsen túl, az Ens folyó felső folyásáig nyúltak). Károly Róbert egyezett ki a Habsburgokkal, a határt Németújvár, Rohonc, Kőszeg és Léka kővárában meghúzva.

A letelepedett, szocializált magyarság mezőgazdasági termelést, állattartást folytatott, érdekes módon a kohótípus is megváltozott. A XII. századtól az úgynevezett „imolai” kohók terjedtek el (2. ábra), (pl. Rőjtökmuzsaj), amik leginkább abban különböztek a „nemeskéri” kohóktól, hogy mellfalukat nem alakították ki teljesen, így nem kellett a vasbuca kiemeléséhez azt kitörni (1. ábra). A „nemeskéri” kohótípust a tö-

2. ábra: Az imolai kohók metszete és jellemző méretei
GÖMÖRI - TÖRÖK (2002).

mördi kohók képviselik a Diósgyőri Kohászati Múzeumban (Kőszegpatyi kohó néven kiállítva).

Spekulációs alapon – ez persze csekély értékű, mert a kereskedelmet és a hadizsákmányt nem veszi figyelembe – a 160 000 fős honfoglaló magyarság éves nyersvas szükségletét 1 600 tonnára taksálják (Mérey-Kádár Miklós, Mayer János).

Az 1 m³-nél kisebb „nemeskéri” kohó egy „csapolását” 2 kg vasbucára teszik, ami az előpörkölt ércből, faszénnel, 10-12 óra alatt volt csapolható, állandó fújtatás mellett. A faszén folyamatosan pótolni kellett, 15-20 kg előpörkölt ércből lett egy buca. Egy kohót 8-10 alkalommal lehetett használni, de mindig újra kellett építeni a mellfalát és új pipa is kellett.

Folyamat: gyeprüvasérc gyűjtése, faszén égetése, ércpörkölés keverve: fával, faszénnel, külső szabad ráfúvással. Olvasztás kemencében 1000-1300 °C-on. A kész vasbucát kihúzták, utánhevítették és a salakot kikovácsolták belőle. Sok a kérdőjel, úgy tűnik pl., hogy nem használtak meszet. Valószínűleg nem is volt a vas folyékony, mert 1400-1600 °C fokot nem tudtak előállítani.

*

A kor mesterei nehéz fizikai munkával képesek voltak a kezdetleges technológia mellett is kitűnő minőségű lágyvasat előállítani, pedig faszénnel a vas olvadásához szükséges hőfokot elő sem tudták állítani és meszet sem adagoltak.

Nagy Imre
erdőmérnök

A képhez tartozó leírás a 20. oldalon található

A rózsahegyi Fiú-Tápiintézet története

Midőn 1906-ban az Országos Erdészeti Egyesület számot vetett a megalapítása óta eltelt 40 évvel, nem csak azt a hiányosságot állapította meg, hogy a társadalom alsóbb rétegei nem ismerik az erdészeti tevékenységeket, de azt is, hogy szolgálatuk körülményei nem teszik lehetővé az erdészeknek, hogy kellő képen egészséges életfeltételeket biztosítsanak gyermekeiknek. Ennek következményeként hozták létre elsőként az 1909-őszén átadott Fiú Tápiintézetet Rózsahegyen, majd 1910-ben a Leány Tápiintézetet Zborón. Ez utóbbiról az „Erdészeti és Faipari HÍRADÓ” 2014.júniusi lapszámában már megemlékezett.

Az O.E.E által kiadott „Az Erdő” című lap 1912.májusi száma közöl cikket e két intézetről. Ahogy a lapban olvasható: „Óhajtjuk, hogy a szülők a cikket elolvassák egyrészt megismerjék azt a nagyarányú áldozatot, melyet a földművelésügyi kormány ezen intézetek létesítésével és fenntartásával az erdészeti altiszteknek és szolgálóknak hozott és másrészt, hogy bizalmat merítve ezen intézetek iránt, élénken vegyenek részt a következő tanévekre kiírandó pályázatokon”. Az elv: „ép testben ép lélek”. A gyermekek testi és lelki tulajdonságainak fejlesztése a szülők legszentebb kötelességei közé tartozik. Ezt igyekszik segíteni a tápiintézet.

*

A főképpen a kincstári erdészeti altisztek és szolgáló fiú gyermekei részére létrehozott intézet volt nagyérdemű földművelésügyi miniszter, a szociálisan érzékeny dr.Darányi Ignác valóságos belső titkos tanácsos hathatós támogatása mellett jött létre, aki különös szimpátiával viseltetett az erdészek iránt.

Alkalmas helyiségnek bizonyult az internátus céljaira a Felső-Vág legnagyobb – szász alapítású – városa Rózsahegy, mely fontos útkereszteződés központjában fekszik (szepe-si, thuroczi, zólyomi, árvái utak), bányászatáról híres, a volt Liptó vármegye Rózsahegyi Járás központjaként. Például 1918 végéig működött a városban az Országos Hadigondozó hivatal különleges Gyógyintézete, só-posta és gazdasági tisztségi hivatal, egy Leány intézet, a piarista rend is jelen volt. E gazdag és fontos intézményekkel ellátott városban a legjobb lehetőség volt a tápiintézet létrehozása. Rózsahegy (ma Ruzomberok, Szlovákia) belterületén korábban m.kir. honvédlaktanya céljaira szolgáló épület, – melyet az Erdővásárlási Alapból vettek meg – amely némi átalakítással, internátusnak berendeztetve került átadásra. Az épület a gyakorlótér mellett, nagy gyümölcsös kert közepén állt. A kor igényeinek megfelelően vízvezetékekkel, villanyvilágítással, csatornázással ellátva s 40 gyermek részére berendezve. Az internátus a liptóújvári főerdőhivatal felügyelete alatt állt, s igazgatásával a rózsahegyi m. kir. erdőgondnokság vezetője volt megbízva, aki mellett az internátusban bentlakó erdészeti altiszt, mint gondnok és felesége, mint gondnoknő teljesítették a gyermekek feletti közvetlen felügyeletet, azokkal mintegy nagy családot alkotva. A növendékek részére két megfelelő bútorzattal ellátott hálószoba, két mosdó- és fürdőhelyiség, nappali szoba és ebédlő állt rendelkezésre. Ezenkívül volt két kórszoba és egyéb szükséges helyiség. Az internátusban

a gyermekek teljes ellátás mellett gyöngéd gondozásban, nevelésben, tan- és írószerekben, valamint ingyenes orvosi kezelésben részesültek. Az intézetbe felvett gyermekek a város elemi iskolájában tanulhattak. Az éves költségekhez – melyhez a szülők is hozzájárultak erdőhivatali beosztásuk szerint, jelképes 80 -100 -120 koronával – hozzájárult Gróf Serény Béla m.kir. földművelési miniszter úr azzal, hogy az 1910/11. tanévben 10, az 1911/12. tanévben pedig 12 gyermek szülőit mentette fel a csekély hozzájárulás alól. Akkoriban egy nap-számos bére 4-9 korona volt. A gyermekek étellemezése házi kezelésben volt, és a következőképpen történt: reggeli: 0,3 I tej és kenyér, tízórai: kenyér, ebéd: leves, hús és főzelék, hetenként kétszer pedig leves és tészta, uzsonna: kenyér.

1909 szeptemberében 14 gyermek kezdte meg az első tanévet a következő erdőhatósági kerületekből.

Liptóújvári m.kir.főerdőhivatal ker.	7 fő
Ungvári m.kir.főerdőhivatal ker.	1 fő
Besztercebányai m.kir.erdőigazgatóság ker.	2 fő
Kolozsvári m.kir.erdőigazgatóság ker.	1 fő
Zsarnóczai m.kir.erdőhivatal ker.	2 fő
Tótsóvári m.kir.erdőhivatal ker	1 fő

*

Az 1910/11. tanévre már 35 gyermek jelentkezett felvételre. A fenti erdőhivatalok kerületei mellett a Máramaros-szigeti m.kir.erdőigazgatóság kerületéből, a Bustyaházai m. kir. erdőhivatal kerületéből, az Apatini m. kir. erdőhivatal kerületéből, és a Gödöllői m. kir. erdőhivatal kerületéből is jelentkeztek felvételre. (Ez utóbbi az egyedüli, mely megmaradt a mai Magyarországon szerény erdejeivel 1920 után). A diákok egészségi állapota a tanévek elején kedvezőtlen volt. 1910/11. tanévben vörhenyjárvány lépett fel Rózsahegyen, öten megbetegedtek, sőt egyik növendék, dacára a gondos ápolásnak, a járvány áldozatává is lett. Néhányukat szüleik hazavitték otthoni ápolásra, így azévből a felvett 35 növendékből 29-en fejezték be a tanévet. A tanévek végére a gyerekek mindig jobb egészségi állapotban voltak, köszönhetően az intézet gondoskodásának. A tápiintézetbe felvett növendékeket szívesen látták a helyi elemi iskolákban, mert a növendékek legnagyobb része magyarul beszélt, ami a magyarosodás szempontjából ezen a nemzetiség lakta vidéken öröndetes volt.

Hogy mindezen eléggé nem méltányolható előnyök mellett a tápiintézet létszáma sokszor nem volt teljes, annak oka az, hogy a nehéz megélhetési viszonyok mellett az intézet-től távolabb lakó szülők, gyermekeiknek az intézetben való elhelyezését, a felmerülő nagy utazási költségek miatt nem vehették igénybe.

A szomorú sorsú zborói Leány Tápiintézettel szemben a rózsahegyi Fiú Tápiintézetnek némileg kedvezőbb a története. Az első világháború alatt is tovább működött, egészen a háború végéig. Az „Az Erdő” 1916.júliusi száma az alábbiakat közli:

„A már két éve dúló világháború dacára, a m. kir. kincstári erdészeti altisztek és szolgáló fiú gyermekei részére Rózsahegyen berendezett tápiintézet 41 fővel az 1915-16. tanévet

Természetközeli élmények a Deseda környékén – átadták a Kalanderdőt

Befejeződtek a turisztikai fejlesztések a Kaposvárhoz közeli Deseda-tavat övező arborétumban és parkerdőben, így mindenki bejárhatja a „Kalanderdő”-t. A SEFAG Zrt. kezelésében lévő területen európai uniós forrásból alakítottak ki tanösvényeket, erdei tantermet, építettek kalandra csábító játszótereket, madármegfigyelőt és helyeztek el tájművészeti alkotásokat.

Lombfedelesterem
(Berényi Gyula felvétele)

A DDOP-2.1.1/A.B-12-0037 kódszámú, „Kalanderdő” – Természetközeli élmények a Deseda környékén című projekt során 130 millió forintnyi európai uniós forrást fordítottak a kapcsolódás és a környezeti nevelés segítésére. A Deseda-tó Magyarország leghosszabb mesterséges tava, amely rendkívül változatos élővilágnak ad otthont. Viszonylag kis területen megfigyelhető a vízi, vízparti és az erdei növény- és állatvilág több tucatnyi képviselője, így a fejlesztések különösen vonzó célt jelenthetnek mind a környezetismeret órák kibővítését tervező iskolás csoportok,

mind a nyugodt környezetben kapcsolódásra vágyó családok számára.

Kalandjátszótér
(Dobos Ildikó felvétele)

A fiatalabbak az erdei játszótérrel próbálhatják ki, míg a nagyobbakat a több erő és ügyességet igénylő kalandpálya várja. Eközben a felnőttek a kerékpárúton, vagy épp a tornapályán élvezhetik természetes környezetben a sportolás örömét. A fejlesztések közös jellemzője, hogy a tájba illeszkedően, természetes anyagok felhasználásával készültek el, így az erdőben megépített nagyobb objektumok sem törnek meg a festői táj szépségét. Ilyen például a kétszintes madármegfigyelő, melyről zavartalanul szemlélhető a tópart több tucat védett madárfaja. Az „Elmerengő”-ben pedig, melyet a talajba mélyítve alakítottak ki, időutazásra invitálják az erdőjárókat, mivel itt megtekinthető az évezredek alatt egymásra rakódott talajrétegek szerkezete.

A projekt nagy hangsúlyt fektetett az oktatásra: négy barangolhatnak be a diákok. Ezek találkozási pontjánál áll a

lombfedelesterem, amely tökéletesen alkalmas arra, hogy az iskolapadból kiszabadulva, a természetben beszélhessék át a tanáraik segítségével a látottakat. A tanösvények mentén információs táblákkal találkozhatnak a túrázók, melyet az olvasott információk megértését és feldolgozását segítő munkafüzetek egészítenek ki. Az erdőben járva így akár önállóan is játszva tanulhat az elsőstől a nyolcadikosig minden fiatal, a saját tudásszintjének megfelelő nehézségű kérdésekre válaszolva.

Tovább színesíti a parkerdőt és az arborétumot az ösvények mentén elhelyezett számos tájművészeti (land art) alkotás, valamint a tájékoztató táblák tömkelege, melyekről érdekes információkat tudhatunk meg a környező élővilágról, Kaposvár és a megye leghíresebb személyeiről és a terület történelméről, nevezetességeiről egyaránt. Minden játék és információs tábla kiegészül a vakok tájékozódását segítő Braille-írással felirattal is. Sőt, kialakítottak egy speciális, kerek székkel is bejárható „guruló tanösvényt” a mozgásukban akadályozottak, illetve a kisgyermekes családok részére.

Forrás: SEFAG Zrt.

kellő időben megkezdhetette és zavartalanul befejezhette. Mély hála tölti el az érdekeltek szívét a magas kormány iránt, hogy a háborúból kifolyólag az állami háztartást terhelő rendkívüli kiadások dacára, a tápintézetet a letelt tanévben is fenntartotta és hogy a jövő tanévre való felvételre a pályázat kiírását megengedte. A rózsahegy római kat. elemi iskola Értesítője szerint a 41 növendék közül kitűnő osztályzatot 21-en, jelést 15-en, Jót pedig 5-en nyertek.,,

A növendékek között található a korábban említetteken túl a Vinkovici Főerdőhivataltól is és a Selmeczi főiskola részéről is egy-egy növendék.

Ugyan ebben a cikkben érezhetően lemondtak a zborói intézet újra indításáról.

1918 végével a háború elvesztése és később a trianoni diktátum végleg megpecsételte a Fiú Tápintézet sorsát, mint

ahogy annak a kb. 4,5 millió ha erdőnek is mely határainkon kívül maradt.

Az intézet szűk egy évtizede alatt közel 300-an lettek egészséges, tisztességes emberré nevelve. Összefüggést vélek felfedezni az 1926-ban megalakított MEVME és a tápintézet története között. Minden bizonnyal ezért is léptek be a MEVME-be oly hirtelen és oly sokan, ahogy ezt a korabeli írásokból olvashatjuk.

A volt laktanyát a második világháború utáni években elbontották. Nyomtalanul tűnt el a magyar királyi erdőgazdaság áldozatos munkájából létrehozott intézet, de a szellemisége még sokáig tovább élt.

Inokai Balázs
erdőmérnök

Nyugdíjasoknak - nyugdíjasokról

Ismét nyugdíjas találkozó

Három év kihagyás után folytattuk az évtizedes hagyományt, hogy az EFDSZ megszervezte a nyugdíjas találkozóját. A Pilisi Parkerdő Zrt. Valkói Erdészetének kezelésében levő Isaszegi Vadászházban jöttünk össze 2015. március 19-én. A rendezvényre meghívtak névsorát valamennyi tagszervezetünk ajánlása alapján állítottuk össze. A megnevezett nyugdíjasainkat kivétel nélkül meghívtuk egy kötetlen formában lezajló ebéddel egybekötött baráti beszélgetésre. Örömről szolgált, hogy a 29 meghívást elfogadó, volt beosztástól független nyugdíjasaink közül – egészségi okok miatt – 26-an jöttek el az autóbusszal történt utazással szervezett programra.

Halász Gábor felvétele

A kötetlen beszélgetés alaphangját Szentpéteri Sándor az erdőgazdaság koordinátora és Magyar Ferenc erdészetvezető adta meg. Először a Parkerdő Zrt. tevékenységéről kaptunk átfogó tájékoztatást, majd a Valkói Erdészet munkájáról, gondjairól, sikereiről számolt be az erdészetvezető. Ebben az ismertetésben kiemelte a 2014. év végén történt, soha nem látott jégkár által okozott óriási abiotikus kártételt és annak következményeit, a kártétel felszámolásával járó tendőket.

Ezek után valóban következett a kötetlen beszélgetés, amely először kérdés-felelet formában az elhangzott témákhoz kapcsolódott, majd elkezdődött a baráti hozzászólások sora. Nagy figyelemmel hallgattuk a különböző aspektusból megvilágított, sok esetben mosolyt fakasztó történeteket. Volt miről mesélni, hiszen a házigazdánk kivételével mindannyian

65 év felettiiek voltunk, a korelnök dr. Szász Tibor volt, aki ez év őszén tölti be a 92. életévét.

A beszélgetést a házigazdák izletes ebédje szakította félbe, amely elkészítéséért és a szívélyes kiszolgálásért hálás köszönet illeti Szilágyi Ildikót és munkatársait.

Miután lassan lejárt a rendelkezésünkre álló idő, autóbusszal szállván viszszaautaztunk Budapestre azzal búcsúzva egymástól, hogy az elkövetkező években is találkozunk, annak az egyhangú kérésnek teljesítésével, hogy egy kicsivel hosszabb időt tölthessünk együtt.

Végezetül köszönjük Zambó Péter vezérigazgató úrnak és megnevezett munkatársainak a magas színvonalú fogadtatást.

Tájékoztatás az Idősek Tanácsának Üléséről

2015. április 15-én tartotta soros ülését az Idősek Tanácsa a Parlamentben. A tanácskozásról az Emberi Erőforrások Minisztériumának felelős államtitkarsága közleményt juttatott el az MTI-nek, melyben emlékeztettek arra, hogy 2014. október 1-től Idősek Tanácsa néven kibővült hatáskörrel működik a testület, amely nemcsak az idősek életkörülményeit közvetlenül érintő intézkedésekkel kapcsolatban, hanem egyfajta „bölcsek tanácsaként” az általa fontosnak tartott bármely kérdésben is ajánlásokat fogalmazhat meg a kormánynak.

A nemzedékek közötti összefüggésben a testület kiemelte a köznevelés szerepét. Tájékoztatás hangzott el arról, hogy a Nemzeti alaptantervben miként jelenik meg az idősek tisztelete, a generációs kapcsolatok erősítése. Szó esett az iskolai közösségi szolgálatról is, amely hozzájárulhat az idősek tapasztalatainak átadásához.

A közlemény szerint az önkéntességgel összefüggésben elhangzott a helyi közösségek megerősítése, a kisközösségek fejlesztése, valamint az idősek önkéntes tevékenységgel kapcsolatos programokba bevonása, amely hozzájárul az idősek társadalomban elfoglalt helyének megerősítéséhez, ezt a minisztérium pályázati lehetőségekkel támogatja.

Az Idősek Tanácsa méltányolta a nyugdíjak reálértékének emelkedését is.

Döntöttek abban, hogy a tanács a jövőben a kiemelt feladatokkal kapcsolatos állásfoglalások kialakítására munkacsoportokat alakít.

Tájékoztató a 2015. január 1-jével kialakult nyugdíjak és ellátások alakulásáról

A KSH legfrissebb adataira támaszkodva kitűnik, hogy 2014-ben megállt a nyugdíjasok számának növekedése, sőt enyhén csökkenésbe ment át a trend, ám a megtorpanás vélhetően csak átmeneti jelenség (2 millió 17 ezer fő, 13 ezer fővel csökkent). A nyugdíjkiadások viszont a létszámcsökkenés ellenére növekedtek. Az éves nyugdíjszámla 2015-ben meghaladhatja a 3000 milliárd forintot (2014-ben 2916,3 milliárd ment nyugdíjra).

Az átlagnyugdíj nőtt, a nyugdíjkorhatárt egyre több volt korhatár előtti el látott éri el.

120 ezer nő élt a 40 év szolgálati idő után járó előrehozott nyugdíj lehetőségével. (Az ellenzéki Jobbik részéről kezdeményezés látott napvilágot, hogy a férfiak számára is lehetővé szeretnék tenni a 40 év munkaviszony utáni nyugdíjba vonulást. (Forrás: Sneider Tamás az Országgyűlés alelnöke)

Idén az átlagnyugdíj összege 117.372.- Ft, míg az öregségi legkisebb összege sajnálatosan 2008 óta nem változott, ma is 28 500.- Ft

Az ONYF adatai alapján 2015-ben a nyugdíjasok száma és a részükre kifizetendő összegek a következők szerint alakultak:

50 000 Ft és az alatt	72 989 fő
50 000–99 999.- Ft	1 052 127 fő
100 000–199 999.- Ft	796 143 fő
200 000.- Ft és felette	101 646 fő

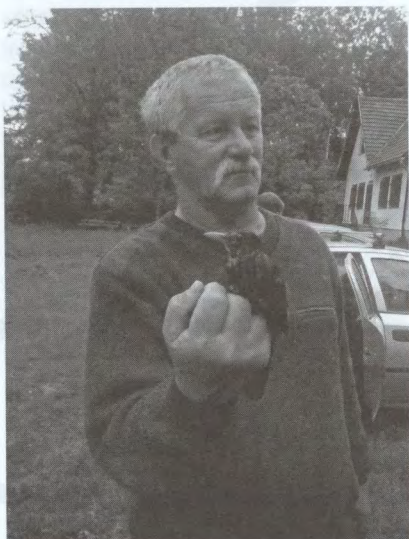
A fenti adatok szerint viszonylag kevesen kapnak 50 000 forint alatti összeget, míg az ellátottaknak több mint a fele 100 000 Ft alatti nyugdíjból él! Ellenben nagyon sokan, majdnem 800 ezren kapnak 100 000.- Ft felett. És megközelítőleg 101 ezren vannak, akiknek a megélhetése nem igazán jelenthet gondot, hiszen ők 200 000.- Ft, vagy afelletti nyugdíjat kapnak. Mindezek átlag adatok, hiszen az adott nyugdíjas családi, egészségi és egyéb körülményei, erőteljesen befolyásolják a felhasználást.

Összeállította: Berényi Gyula

Madarászokról és madarokról

Megérdemelt elismerés

Az MME Tápió-vidéki helyi csoportjának oszlopos tagját Benei Bélát, az MME elnöke Bajor Zoltán és dr. Halmos Gergő az Egyesület igazgatója, Czernel István Emlékéremmel tüntette ki a 2015. május 16-án rendezett Küldött Közgyűlésen Budapesten a MOM Kulturális Központ Kupolatermében.

**Benei Béla, a kitüntetett
(Berényi Gyula felvétele)**

A Chernel István Emlékérmeket a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület alapította 1979-ben Chernel István ornitológus, a magyar madártan kimagasló egyénisége emlékére.

Az emlékéremmel az elnökség az egyesület azon tagjait tünteti ki, akik ki-

emelkedő tudományos, gyakorlati vagy társadalmi tevékenységet fejtettek ki, illetve kiváló eredményeket értek el az Egyesület munkáját és ezen keresztül a madár-és természetvédelem fejlesztését kimagasló módon elősegítették. Az elbírálásnál figyelembe vehető: önálló tudományos- vagy gyakorlati munkásság, önálló tanulmányok, kiváló és eredményes egyesületi szervezői tevékenység, amely teljesen vagy részben az Egyesület keretei között jutott kifejezésre. Az Emlékérem 80 mm átmérőjű, bronzból készült, az egyik oldalán Chernel István dombormű arcképe a következő körirattal: Chernel István szellemében. Az érem Muray Róbert munkája.

Tagtársunk 1974 óta tagja a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesületnek. Az önálló madárgyűrzéshez szükséges vizsgát 1975-ben tette le. A tagsági igazolványának a száma 8-as! Az 1970-es években az összes madárgyűrző táborban megfordult Fülöp-házától Kisorosziig. A madárgyűrzés mellett 1978-tól 1990-ig folyamatosan küldte az adatokat a tápiószecsői halastavaknál megfigyelt madarokról, az MME vízimadár védelmi szakosztályának. A látványos gólyagyűrzés (Gólya Road Show) egyik kitalálója és aktív résztvevője. A CES programhoz az elsők között csatlakozott, amit immár 11 éve irányít Kókán. Az utóbbi években az MME Ragadozómadár-védelmi Szakosztályának munkáját is segíti. Madárgyűrző bemutatókat tart erdei iskolákban, természetvédelmi táborok-

ban és a helyi csoport programjain. Közel 10 éve fő érdeklődési köre az erdei szalonka jelölése, valamint vöcsökfajok éjszakai gyűrzése.

Szívből gratulálunk tagtársunknak a rangos elismeréshez és jó egészséget kívánunk a további közös munkához.

Vidra Tamás
elnök

Kertész László
titkár

MME Tápió-vidéki Helyi Csoport

*

Megjegyzés: CES= állandó helyű madárgyűrzés, amellyel nyomon követik a fészkelő madárállomány mennyiségi és faji változását egy adott élőhelyen.

Ezek minden évben ugyanabban az előre meghatározott időpontokban történnek azonos helyen, ugyanakkora hálófelülettel.

Benei Béla az EFDSZ elnökségi tagja, a NEFAG Zrt. szakszervezeti titkára, a Magyar Madártani Egyesület (MME) tagja.

Az EFDSZ tagjai nevében nagy megbecsüléssel és tisztelettel gratulálunk ehhez a komoly kitüntetéshez. Kívánjuk, hogy még hosszú éveken keresztül folytassa e magas színvonalon végzett tevékenységét.

Berényi Gyula

Zalai siker Lengyelországban

A Lengyelországi Erdészeti Szakszervezet 2015. február 25-28. között rendezte a Lódz közeli Nagórzyce területén, Swolszewice Male település határában a XXIII. Lengyelországi Erdészek Nemzetközi Sakkbajnokságát, amelyet magyar és román versenyzők részvételével nemzetközivé.

A háromfős magyar csapatban az EFDSZ döntése alapján a ZALAERDŐ Zrt. részéről Németh József a Zalaegerszegi Erdészet kerületvezető erdésze,

valamint Papp Nándor a központ nyugalmozott építési előadója kapott helyet. A harmadik csapattag Sípós Imre elnökségi tag, szakszervezeti titkár a KAEG

Zrt. kereskedelmi csoportvezetője volt. A 11 fordulós verseny végül óriási zalai sikert hozott, hiszen Papp Nándor veretlenül, 9,5 ponttal megnyerte a versenyt, Németh József pedig 7,5 ponttal harmadik helyezett lett. Emellett a csapatversenyt a két dobogós helyezést elért mellett Sípós Imre részvételével kiegészülve 17 ponttal 1 pontos előnnyel sikerült megnyerni a lódzi, valamint a wroclawi csapat előtt. Gratulálunk!

Forrás:

ZALA ERDŐ dolgozók lapja
B.Gy.

Szatmártól Gödöllőig

Dr. Jereb Ottó okleveles erdőmérnök-tanár úr, mindnyájunk (értve ez alatt a magyar erdész szakmát) szeretve tisztelt Ottó bácsija széles körben ismert alakja közéletünknek. Erdészgenerációk nőttek fel a keze alatt soproni szakközépiskolánkban, amely fennállásának eddigi 125 esztendeje alatt hol ilyen, hol olyan elnevezést viselt. Ami nem változott a hosszú egy és negyed század alatt: a szellemisége. Erdő-, haza- és szakmaszeretet, fegyelem, becsület, tisztesség, baráti összetartás – hogy csak néhány jellemző erényét említsük az iskola lelki-szellemi atmoszférájának.

*

Annak, hogy ez így van, a legfőbb öre a tanári kar, amelynek a gerincét mindig olyan példaképek szolgálták, mint Ottó bácsi, aki jelenlegi, gödöllői otthonában immár – mindnyájunk öröme – a tizedik X-et tapossa, lévén 1922-es születésű. Tegyük hozzá: irigylésre méltóan magas korához képest viszonylag jó erőben-egészségben. Ő ugyan hamiskásan mosolyog, valahányszor ez az erő-egészség téma szóba kerül; mindazonáltal se szeri, se száma azoknak az évfolyamtalálkozóknak, amelyeken egykori diákjai szíves meghívása alapján a Tanár úr, az Oszályfőnök úr részt vesz, többnyire Sopronban.

*

Ottó bácsi 2014-ben meghökkenette tisztelőit, barátait, ismerőseit, talán még régi tanártársait is. Mégpedig azzal, hogy megmutatta azt az arcát is, amelyet az említettek nagy része egyáltalán nem ismert. Sőt bizonyára még gondolatban sem feltételezte az erdészeti tudományok, különösen a botanika nemzetközi színvonalú, kitűnő művelőjéről, hogy – poéta!

*

Márpedig ez így van. Bizonyíték rá az a csinos, 87 oldalas kis kötet, amely 2014-ben jelent meg a Dunaker Kft. kiadásában és támogatásával (amelynek üv. igazgatója Palaczki József); de úgy hírlík, hogy a Soproni Öregdiákok Baráti Körének – élén az elnök Dr. Bárszony Lajos erdőmérnökkel – is szerepe volt a megjelenítésben. A kötet címe: *Szatmártól Gödöllőig*; alcíme pedig: *Jereb Ottó verses emlékei*. Pápai Gábor rendezte nyomda alá és a fotók is az ő felvételei. Ezek egyes oldalakon alnyomatként növelik a mű könyvészeti-esztétikai értékét.

*

A cím tulajdonképpen kifejezi, hogy a nagybányai születésű Ottó bácsi hosszú élete eddig e között a két földrajzi pólus között mozgott. Ami pedig az időhatárokat illeti, a versek között az első dátum 1939. a legutóbbi pedig 2010.

Ha jól számoltuk, a 66 verset tartalmazó kötet költészeti elemzésére nem vállalkozunk, mert a verselés különösen az a kényes terület, amellyel kapcsolatban szokás mondani, hogy „az emberek és ízlések különbözők”. Ehhez már tapasztalt, szakértő szépirodalmi esztéta szükségeltetik. Ezért eme kis recenzió szerzője csupán zárójelbe foglalt magánvéleményét adja közre: neki tetszenek, különösen, ha nem csak azt veszszük figyelembe, ami írva van, hanem azt is, hogy ki írta.

*

Ami leginkább sugárzik a sorokból, az az érzelemdusság. S nem csak igen erőteljes a versek érzelmi töltete, hanem széles skálán is mozog, a helyenként szinte keserű komorságtól az aranyló jóságon át a vidám, olykor évődő jókedvig, leginkább a tartalom függvényében.

Ennek a hangulati skálának a tágasága bizonyára annak is köszönhető, hogy a kis kötet tematikailag is nagyon gazdag. Jelen van benne a szülőföld, a haza, a történelem, Isten, a szerelem és a család, az elhunyt kedves szülők, élet és halál, s persze a csodálatos nagy természet és benne az erdő, a fa, az erdei élet gazdagsága. S benne van a szeretve szeretett Sopron, ahová Ottó bácsi gondolatai és érzései újra és újra visszatérnek még Gödöllőről is.

*

2003. augusztus 5-én „Temetői búcsú” című versében – ki tudja, milyen érzettől hajtva, bizonyára csak egy borúlátó órájában – a gödöllői premontrei szerzetesi temetőben ezt írta:

„Hosszú életem végéhez közeleg,
Erőm fogytán van már, kezem, lábam remeg.”

Azóta eltelt 12 esztendő, volt szerencsénk Ottó bátyánkkal számos alkalommal találkozni, de szerencsére soha nem kellett olyan állapotban látnunk, mint aki már a végéhez közeleg. Ne is gondoljon rá, mert a 60 éve érettségizett egykori diákjai már nagyon várják, hogy az augusztusi soproni találkozójukon személyesen kezéből átvéve hozzájuthassanak verseskötetének utánnymotott példányaihoz, minthogy az első kiadás bizony napok alatt teljesen elfogyott. 2016-ban pedig várja őt a Nyugat-magyarországi Egyetem rektora és az Erdőmérnöki dékánja is, hogy mérnöki oklevele megszerzésének 70 évfordulója alkalmából átadja részére tiszteletdíplomáját, a rubin oklevelet.

Hogy mi lesz azután? Ehhez csak azt tudjuk hozzáfűzni: jó szerencsét!

K. P.

forestpress
erdész – faipar – vadászat természetvédelem

Veteránoktól búcsúzunk

Budapesten életének 93. évében meghalt **Pandula Zoltán** Ferenc vasokleveles erdőmérnök, aki 1922-ben Tibolddarócon született, diplomáját pedig 1947-ben szerezte meg Sopronban. Szakmai pályafutásának zöme az egykori *Erdőgazdasági és Faipari Tervező és Szervező Irodához* (ERFATERV) fűződött, amelynek alapítása óta dolgozója volt. Mindig az iroda által tervezett létesítményekhez kapcsolódó pénzügyekkel foglalkozott (költségvetések készítése, gazdaságossági számítások stb.), mint a *kalkulációs osztály vezetője*. Ekként is vonult nyugállományba. Tiszteletreméltóan magas kora mellett is szinte haláláig rendszeresen részt vett az OEE Szeniorok és Tiszteletbeli Tagok Tanácsának munkájában, mint annak tagja. Hamvait a Budapest-kelepföldi Szent Gellért Plébániatemplom urnatemetőjében helyezték el.

*

Ugyancsak Budapesten, egy kórházban hunyt el már gyógyíthatatlannak bizonyult súlyos betegségben **dr. Barcsay László** Károly gyémántokl. erdőmérnök, aki Berettyóújfalun született 1930-ban, diplomáját pedig 1953-ban szerezte meg Sopronban. Pandulához hasonlóan ez ő szakmai pályafutása is túlnyomó részben az ERFATERV-hez kapcsolódott, de a *magasépítéshez*. Kiváló tervezőmérnök volt; „*Dr. univ.*” címét is „*A hazai erdészeti épületek értékelése*” című doktori disszertáció alapján nyerte el, Sopronban 1985-ben. Úgy tudjuk, hogy hamvait szülővárosában helyezték végső nyugalomra.

*

Gödöllőn hunyt el Pénzváltó Gézáné szül. **Libel Erzsébet** gyémántokl. erdőmérnök, aki 1928-ban Nagykikindán (ma: Szerbia) született, diplomáját pedig 1953-ban szerezte meg Sopronban. *Egyike volt az első magyar erdőmérnök-nőknek*.

Az oklevél átvétele után az egykori Gödöllői Áll. Erdőgazdaságnál dolgozott, mint erdészeti szakelőadó és erdészetvezető-helyettes, majd a vállalati központban terveysportvezető.

Az erdőgazdaság összevonás következtében történt megszűnése után a Debreceni Áll. Erdőrendezőség Szolnoki Erdőfelügyelőségének állományába került, ahol birtokpolitikai feladatokkal foglalkozott. 1976-tól az akkori Mezőgazdasági és Élelmészügyi Minisztérium Statisztikai és Gazdaságelemző Központja (MÉM-STAGEK) osztályvezetőjeként dolgozott tovább 1983-ban történt nyugállományba vonulásáig. Gödöllőn temették el.

*

Csak utalni tudunk arra, hogy Sopronban hosszú, súlyos, gyógyíthatatlannak bizonyult betegségben elhunyt Prof. emer. **Dr. Molnár Sándor** DSc okl. faipari mérnök, aki 1944-ben Törökszentmiklóson született, diplomáját pedig 1968-ban szerezte meg Leningrádban (ma: Szentpétervár). Igen széles körű ismertségnek és rokonszenvnek örvendett. Utalásunk pedig azt jelenti, hogy mozgalmas életútjáról, eredményekben gazdag pályafutásáról a „*Vivat Academia*” c. egyetemi folyóirat idei 1. száma közölt *részletes nekrológot*.

Király Pál

Obermayer György emlékére

1932. november 15-én született Budafokon. Nyolcgyermekes munkáscsaládban 8., fiúként. Szeretetteljes, egyszerű környezetben nevelkedett; az elemi iskola után elvégezte a

polgári iskolát is. Hajdani osztálytársaival idős korában, élete végéig jó barátságban voltak. Következett az Oleg Kosevoj Intézet, mint középiskola, ahol alapvetően meghatározódott világnézete, sorsa. Ösztöndíjjal a Szovjetunióba, Harkovba küldték tanulni. Az ottani Mezőgazdasági Akadémia Erdészeti fakultásán szerzett erdőmérnöki oklevelet, amit honosítottak.

Hazatérve az Ugodi Erdészetről beosztott, majd vezető, az Erdőmér-

női Főiskolán adjunktus volt. 1960. januártól 1977 április végéig a szegedi Erdészeti Technikum igazgatója, ahol 1959-ben újraindították a mezőgazdasági képzést is. Ugyanekkor az Ásotthalmi Erdészeti Szakiskolának is igazgatója 1963-ig, annak önállóvá válásáig.

Az erdőművelés tanítása mellett a gyakorlati oktatás fejlesztése volt szívügye. A csemete-kert, gépműhely, mezőgazdasági gyakorlóállomás, faipari műhely segítette az ásotthalmi erdő mellett az erdészeti, a tsz-ek, állami gazdaságok területei mellett az oktatást 1977. áprilisáig, amikor visszatért a gyakorlati erdőgazdálkodáshoz. A Soproni Tanulmányi Erdőgazdaság igazgatójaként 1991. júliusáig itt is szívügye volt a mérnök és technikus hallgatók oktatása. E mellett működése alatt épültek vadászházak, közjóléti, idegenforgalmat is szolgáló létesítmények, valamint elkészült az új fűrészház. Bekapcsolta a gazdaságot a külkereskedelembé.

Kapcsolatai az irányító hatóságokkal már szegedi működésétől jók voltak, azokat az általa vezetett intézmények, munkatársai, beosztottjai javára használta.

Közösségi ember volt. Társadalmi életbeli tevékenységét jól jelzi, hogy vezető letére a MEDOSZ Szakszervezet elnökségi tagja volt.

Nem törekedett elismerésekre. Kapott: Erdészeti Kiváló Dolgozó, Vadas Jenő Emlékérem, Pro Juventute, Ifjúságért Érdemérmeket. Legbúszkább a gyakorlati oktatást díjazó Nagyváthy János Emlékéremre volt.

Nyugdíjasként hajdani iskolatársai, volt munkatársai, szomszédjai barátságát kereste. Egyszerűen, visszavonultan élt. Nem vágyott közéletre, hívságokra. Hajdani tudományos kutatásai kéziratban maradtak.

Búcsúzunk Tőle; az egykori iskolatársak, munkatársak, barátok, szomszédok. Búcsúzik sok-sok tanítványa; erdész és mezőgazdász technikusok, vadásztársak.

Mi is, akárcsak felesége, gyermekei, unokái, rokonai őrizni fogjuk emlékét. Elvhű munkásként, küzdő évtizedeket élt, nyugodjon békében!

Hamvait szűk családi körben szórta a Sopron-Szárhalmi erdő fái közé.

Dr. Bársony Lajos

Pálinka és likőr receptek

gyakorló erdész feleség Úrhölgyeknek, erdész, vadász Uraknak

Rókaomba pálinka

(Eredeti cseh recept, de magyarosított változat.)

Vegyünk (szedjünk) 1 kg rókaombát. Csak friss árut használunk fel, a mélyfagyasztott gomba kétes végeredményhez vezethet. A gombát megmosni nem szabad. A földtől, avartól késsel pucoljuk meg. Ezt egy 5 l-es dunsztosüvegbe rakjuk. Rátöltünk jó minőségű, ~ 50°-os alma, vagy seprőpálinkát, mintegy 2,5 l mennyiségben. Fontos, hogy agresszív, eredeti alapanyag íz nem üthet át, tehát pl. törköly, szilva, kajszire nem jó. Beleváló még ~ 15-20 dk cukor. Ízlés szerint édesíthető, és az erősséget is csökkenthetjük desztillált vízzel, vagy szódavízzel. (Csapi víz nem alkalmas, mert a méz kipelyheseedik a folyadékban.) A dunsztosüveget le kell zárni. Az érlelés 8-10 napig sötét, és valamennyire hűvös – de nem hűtött – helyen történjék. Az anyagot nem árt naponta, kétnaponta megrázogatni. Az érlelés végeztével a likőrt finom gézen át kell szűrni és úgy palackozni. Később is kerülni kell, hogy az italt nagy fény, netán nap érje, mert az okkersárga szín elkezd kioxidálódni, kicsit „rozsdásodik” likőrünk és csökken az aroma erőssége is. A nedűnek palackos utóérlelés nem kell, viszont javasolható az egy hónapra belüli elfogyasztás. Sajnos a rókaombát ki kell dobni, másra már nem használható fel.

A jó rókaomba pálinka magában hordozza a gomba sajátos és kellemes csípős ízét, illatát, az alkonyati fanyar erdei avarszagot. A folyadék tiszta, színe halovány okkersárga

Az igazi „jágermeister”

(Avagy szagos müge pálinka, ami veri a lengyel zubrówkát és a horvát travari-cát.)

Mindenekelőtt keressünk gyertyános-tölgyesben, vagy bükkösben szagos mügét (májusfű, erdőmesterfű). A növényt akkor kell leszedni, amikor a virágzat fele már kinyílott, fele még bimbós állapotú. A gyökérzetre nincs szük-

ség és az alsó, elfonnyadt levélörveket is távolítsuk el. Mosni nem célszerű, mert a pálinka úgyis sterilizáló hatású. A szagos mügét napon kell megszáritani. Így már eltehető, tehát belőle likőrt az év bármely szakában készíthetünk.

Célszerűen a müge likőr is dunsztosüvegben készül, finom aromájú pálinkából (alma, eper, málna, őszi barack, stb.). A növény illata nem agresszív, tehát itt sem szabad aromás pálinkát használni. A szokott mennyiséghez 3-4 „marék” szárított szagos müge, 2,5 l pálinka és ízlés szerint 15-20 dk kristálycukor kell. A rázogatóról ne feledkezzünk meg, a növényen ~ 2 hétig tartsuk rajta a folyadékot. Ezt se a napon érleljük, de a fényre nem érzékeny annyira, mint a rókaomba likőr. A szűrés és palackozás után ~ két hét utóérlelés nem árt, az ízek úgy jobban harmonizálnak. Készen sokáig tárolható.

A jó szagos müge pálinka tiszta, átlátszó, halványzöld színű, illata a májusi erdő virágillata, íze könnyed, felséges, kumarinos. (Szomszédasszonyom szerint bigepálinka, mert a mügének nincs értelme, viszont kitűnő konty alá való ital.) Figyelem! Kifejezetten nem ajánlott fogyasztása annak, aki véralvadástól szed.

Az őrségi mézes almapálinka

(Egy családi recept)

Csak kitűnő minőségű és alma pálinkából készíthető. Fontos még a méz állaga és illata. Lehetőleg akác, vagy hársmézet használunk, folyós állagút. Kemény, kristályosodó repce, netán „cukros” mézek nem jók. 4 l almapálinkába 1 kg mézet csorgatunk (ez lehet, hogy valakinek sok) és 2 csomag egész fahéj is szükségeltetik. A mézet nem kell felmelegíteni. Az elegyet naponta rázzuk, keverjük, mert a méz lassan oldódik. Az érlelés akár 4 hétig is eltarthat. Utána szűrés és palackozás. Fogyasztás előtt 2-4 hét palackos utóérlelés javít a minőségen. Nem szabad, hogy a fahéj csípős íze benne maradjon a likőrben. A méz az italban valamelyest még a lepalackozott állapotában is

leülepszik, így fogyasztás előtt célszerű az üveget felrázni. A mézes pálinka egy kicsit mindig opálos marad.

A jó mézes almapálinka illata és íze olyan, mint a nagymama almás pitéje. A fahéj csak hátul és finoman érződhet, és az almapálinka ízét sem nyomhatja el a méz. Színe mélyebb tónusú okkersárga.

Feleségem zölddió likőre

(Kitűnő, de a receptet még nekem sem árulja el.)

Biztos a pálinka ágy (ez a likőr a nagyon aromás összetevők miatt bármely jó minőségű pálinkából készíthető), és a vágott zöld dió (addig kell leszedni, amíg tüvel átbökhető). Van még benne édesítő (cukor), aromásító (szárított citrom és narancshéj, szegfűszeg, babkávész, ánizs, fahéj,...), gyógyjellegű pedig a kis ezerjófűtől kapja. Azt teljes virágzásban kell és tövestől kiszedni. A legtöbb alkaloida a gyökfőben van. Zölden, szárítás nélkül tesszük az elegybe. (Erdőben védett növény!?) A diópálinkát napon, 4-6 hétig kell érlelni.

A jó zölddió pálinka szurokfekete színű, édes és aromás, kicsi, finom citrusos beütéssel. Kifejezetten aperitív ital, nem mértékkel fogyasztva a sok alkaloida az ember gyerekeit másnap „fejnehézzé” teszi.

Nagy Imre erdőmérnök

Vadászat és természetvédelem Albániában

Nincs könnyű helyzetük az albán természetvédőknek.

A vadászok (helyi és külföldi) a rendszerváltás utáni állapotokat kihasználva gyakorlatilag mindent kilöttek, amit lehetett. A legújabb fejlemény, hogy 2 éves vadászati tilalom van az országban, ami minden fajra érvényes (a tilalom ellenére mozognak kint puskások, de jóval kevesebb a vadászati nyomás, mint ami korábban volt).

A viszonyokat jól jellemzi, hogy például nincs fészkelő gólyájuk, mert esélye sincs a madárnak költésre, ugyanis előbb-utóbb valaki lelövi. Egy nemzetközi konferencia több résztvevője is azt mondta, hogy ilyen feltűnő madárhíány, illetve ilyen kevés madárral még nem találkoztak! Most német, osztrák és szlovén madarászok is besegítenek a vízimadár felmérésekbe.

Az utolsó tengerparti nádasok, vizes élőhelyek most vannak a beárkolás, lecsapolás, kiszáritás állapotában. Helyenként a területek feltöltésre kerültek, hogy a tengerparti házak, nyaralók, szállodák épüljenek rajta! Várható, hogy a nádasok eltüntetése tovább fog zajlani. Az 1900-as évekhez képest a nádasoknak, lagúnáknak, vizes élőhelyeknek csak a töredéke marad meg! Ugyanakkor (még) megmaradt részek nagyon fontosak lennének a vonuló madárfajok számára. A nádasok az eső és vihar miatt megálló fecskéknek (füsti, molnár, parti, vörhenyes) nagyon fontos pihenő és éjszakázó helyek. Fontosak, mint vészmegállóhelyek, durva időjárás idején a nádi énekes madaraknak, illetve egyes fajoknak telelő helyeik is lehetnek. Jelentőségük miatt ezeket a még megmaradt albán nádasokat is szeretnék megőrizni, nem csak a Bojana-Bona deltában, hanem az ország délebbi részein is.

Forrás: MME információ

Erdészeti termék

A népszerű rejtvénylap család legfrissebb számának sokadik oldalán, a megfigyelések hálózatba írása és a kacsaringós határvonal jelölése a feladat (rejtvénysziget). A segítségképpen előre és

szórtan megadott, tucatnyi zárt betű, alig segít az erdésznek az indulásnál.

De, hoppá! A függőleges sorokhoz ömlesztve megadott első meghatározás: „Erdészeti termék”. No, itt lehet keresni valamit.

Nagy az esélye, hogy f-fel, vagy n-nel kezdődik ennek a bizonyos terméknek a neve. És, ha f-fel kezdődődik, akkor nem lehet több kétbetűsnél, ez kiderül a következő sorba kívánczozó hosszabb szó beírásakor. Ha f-fel kezdődik! Ám, úgy se nagy fogás, itt, a kétszáznegyven hálózatból. Csak póré 'FA', ami nagy általánosságban, szinte fabatkát se ér, akkor sem, ha erdészeti termék.

Ha meg nem f-fel kezdődik? Az első függőleges oszlopban nincs nyilvánvaló támpont az 'en' kezdőbetűs erdészeti termék néven nevezéséhez.

Ez a rejtvénysziget, a titkainak feltárására szánt idő eltelté után, alig háborogtatott, és erdészeti termékmentes övezet maradt.

Egészen a 'megfigyelések' oldalhoz lapozásig. Ott, a kitöltött hálózatból jól kiokosodhatott az erdész: 'NYÁRFA-TÖNK' (ld.: nyárfa-tőke; nyárfa tuskó; jobb esetben rönk) az a bizonyos rejtélyes, rejtvényes erdészeti termék, aminél kurrensebb, közismeretre érdemesebb, kapásból nem is jöhetett szóba. Ahogyan, pld., az ősi SAJTÓGÉP, mint nyomdaipari eszköz, lehetne feladvány fejtetőre nyomdászoknak.

Apatóczy István

Hungarikum Kalauz

Nem nagy, mindössze bruttó 92 oldalattal számoló, álló kb. 11 x 19 cm méretű, de nagyon szép kis kiadványt jelentetett meg a *Magyar Ízek Alapítvány* „Hungarikum Kalauz” címmel. Finom, erős, fényes műnyomó papírra nyomott, rengeteg szép színes fényképpel illusztrált kis füzettről van szó, amelynek címe tulajdonképpen önmagáért beszél. Mindazonáltal nem árt az alapfogalom tisztázása, amint azt, a kis kötethez köszöntőt író dr. Fazekas Sándor földművelésügyi miniszter, a Hungarikum Bizottság elnöke is megtette a törvény alapján.

A magyar nemzeti értékekről és a hungarikumokról szóló 2012. évi XXX. törvény így határozza meg a hungarikum fogalmát:

„Megkülönböztetésre, kiemelésre méltó érték, amely a magyarságra jellemző tulajdonságával, egyediségével, különlegességével minőségével a magyarság csúcsteljesítménye, amelyet külföldön és belföldön egyaránt a magyarság eredményeként, kiemelt értéként tartanak számon, természeti érték, kiváló nemzeti termék, amit a Hungarikum Bizottság hungarikummá minősít, és ami a törvény erejénél fogva hungarikum.”

A kötetecske mintegy *negyven eddig deklarált hungarikumot mutat be*, de a miniszter is hangsúlyozza, hogy a lista még távolról sem lezár. Ugyanakkor már most is nagyon változatos; a törkölypálinka és a makói hagyma éppúgy megtalálható benne, mint Puskás Öcsi futball-életműve vagy a 100 tagú cigányzenekar.

S örömmel állapíthatják meg, hogy *benne van a magyar akác és az akácméz is, továbbá a solymászat*, mint élő emberi örökség.

k. p.

421 millió madár tűnt el Európából

30 év alatt több mint 421 millióval csökkent Európában a vadmadarak száma, derült ki az Exeter Egyetem tanulmányából. Az Ecology Letters című tudományos lapban publikált tanulmány 25 ország több ezer egyedi vizsgálatát foglalja össze és 144 madárfaj egyedszámának változását követi nyomon.

Egyre nyilvánvalóbb, hogy a természettel és a vadállatokkal való kapcsolat hozzájárul az emberi jóléthez és az elterjedt madarakat érintő veszteség az emberi közösségekre is rossz hatással van – monda Richard Inger, az Exeter Egyetem munkatársa. A madarak képesek szabályozni a mezőgazdasági kártevőket, terjesztik a magokat, és nagyon sok ember csak a madarak révén kerül kapcsolatba a vadvilággal.

A természetvédők általában a kihalás közelébe került fajokat próbálják megmenteni, pedig a tanulmány alapján az elterjedt fajokkal is foglalkozni kell. A veszteségek 90%-a ugyanis a 36 leggyakoribb madarat érinti, pl. a verebeket, pacsirtákat, foglyokat és seregélyeket.

Forrás: Index.hu

Középső dupla oldalunkon

egy ritka, dokumentum-értékű fényképfelvétel látható, amely 1892. június 26-án készült Selmecbányán, ősi akadémiánk új épületének ünnepélyes felavatása alkalmával. Az eseményről Híradónk 2012/4. számában „Selmeci évfordulók - selmeci ünnepek” címmel részletesen megemlékeztünk.

Most lehetőségünk van az esemény alkalmával készült, szinte panoráma-jellegű fényképet is közölni, amelynek forrása Pauer János akadémiai titkár „A Selmecbányai Magyar Királyi Bányászati és Erdészeti Akadémia története” című könyve. (Selmecbánya, 1896. – Joerges ... Könyvnyomda.)

A felvételt fotótechnika-történeti szempontból is figyelemre méltó alkotásnak tartjuk. Erdészettörténeti szempontból pedig nemcsak azért, mert a tanári kart és jeles közéleti szereplőket is ábrázol, hanem a bányász, kohász és erdész akadémikusok korabeli öltözte, egyenruhája is sokoldalúan tanulmányozható rajta.

Tüntetések az erdőkért

Romániában, mégpedig az „erdők országában”, vagyis Erdélyben – közelebbről: Nagyváradon, Kolozsvárott és az egykori történelmi Csíkszék egyes helységeiben – május 9-én, Európa Napján tüntetéseket rendeztek az erdők megvédése érdekében.

A tüntetők az erdélyi erdők túlzottan tartott kitermelésére kívánták felhívni a közfigyelmet. Továbbá arra: nem helyeslik, hogy a kitermelt faanyag jelentős részét egyes nyugat-európai országokba exportálják. Így a fafeldolgozás nyomán a hozzáadott értékből keletkező többletnyereség azokat az országokat gazdagítja és nem azt a földet, amelyen a fa termett.

A tüntetéseket közvetlenül kiváltó ok az volt, hogy az államfő kontrollra visszaküldte a törvényhozó testületnek

a fakitermelések korlátozására irányuló törvény tervezetét. Az erdők barátai alkalmasint megfelelőnek tartották az időpontot a témával kapcsolatos véleményük tüntetés formájában történő kifejezésére.

Vadászévkönyv 2015

Már hagyományos módon, ebben az évben is értékes, tartalmas, szép kis évkönyvvel ajándékozta meg tagjait az Országos Magyar Vadászakadémiája. A 184 oldalas kötet szerkesztője most is Pechtol János, az OMVK üv. elnöke, aki gondolatokban gazdag előszót is elhelyezett a kötet élén. Ez az előszó már érezhetően az új vadászati törvényre való felkészülés, a vadásztársadalomnak és magának az egész vadászatnak a megújulásáról szól, amely majd megfelelő módon valóra is tudja váltani a törvénynek önmagában holt betűjét. Az üv. elnök elismerőleg említi meg az állami erdőgazdasági részvénytársaságok felgyorsult és eredményes közjóléti irányultságú tevékenységét is.

A könyv a 2015. évi (a Nap és a Hold járását feltüntető) naptári részen túlmenően kb. húsz dolgozatot tartalmaz.

A törvényelőkészítő politikusok figyelmébe is ajánlható a vadállomány helyzetének értékelését és kilátásait, továbbá a vadgazdálkodás bevételeinek húszéves változásait bemutató két fejezet. A vadfajok közül most az „örökzöld” vaddisznóval, továbbá a „frissebb zöld” aransakállal foglalkozik a könyv. Divatos témát ölel fel a biológiai inváziókról szóló dolgozat is.

Jelentős terjedelmet kapott „A barlangfestménytől a digitális fotóig. A vadábrázolás évezredei.” című, igen látványosan illusztrált, négy alfejezetre bontott nagy témakör, amelyből nem hiányozhatott a sajnálatosan korán elhunyt, már klasszikusnak számító természet-és vadfotós, Nagygyörgy Sándor kiemelése (a kötet borítójának címkéjét képező pompás fotó is az ő felvétele.) Mellette már megjelent azonban az egyik reményteljes utód, Máté Bence is.

Címképünk: Deseda tavat övező arborétum és parkerdő bejárata (A fotót Berényi Gyula készítette.)

ERDÉSZETI ÉS FAIPARI HÍRADÓ

XXV. évfolyam 2. szám.

Kiadja:

az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezete,

1146 Budapest, Thököly út 58-60.

Tel.: 331-4369; Fax: 331-9455

E-mail: efdsz@mailbox.hu

A Szerkesztőbizottság elnöke:

Dudás Péter

Tagok:

Berényi Gyula,

Győri István,

Rásó János

A szerkesztésben közreműködik:

Dr. Király Pál.

Nyomda:

Press Time Kft.

1066 Budapest, Lovag u. 15.

Tel.: (06) 1-331-3042

E-mail: grafika@presstime.hu

Felelős vezető:

Schmidt Dániel ügyvezető igazgató

A lap átlagosan negyedévenként jelenik meg.

Hírlapárusi forgalomba nem kerül, terjeszti az EFDSz.

Két szép, alaposan kidolgozott megemlékezés zárja a könyvet: a vadászok mesterirójáról, a 160 éve született Bársony Istvánról és a tudós vadászról, a 150 éve született chernelházi Chernel Istvánról, az ornitológia magyar klaszszikusáról.

A 63.000 példányban (!) megjelent könyv nagyon szép; a tartalom mellett számos bámulatos színes fénykép teszi nemcsak élvezetessé, hanem maradandóan, megőrzésre méltó módon értékessé. Mindez a könyv tervezőjének, Górándásnak, valamint a Dénes Natúr Műhely Kiadónak a kitűnő munkáját is tanúsítja.

K. P.

Erdészeti és faipari **HÍRADÓ**

XXV. évfolyam 3. szám, 2015. szeptember

ERDÉSZETI ÉS FAIPARI DOLGOZÓK SZAKSZERVEZETÉNEK LAPJA

A tartalomból:

Negyedszázad

*

Klímakonferencia

*

Nyugdíjasoknak
nyugdíjasokról

*

Nemzetközi Erdésznapiok
Félixfürdőn

*

A XIX. Országos Erdészeti
és Faipari Sportnapok

*

„A téma az utcán hever”

*

STIHL-verseny
a Szilfa-tisztáson

*

Hatalmas kiállítás volt...

*

Erdővagyon és erdőgazdálko-
dás Magyarországon

Negyedszázad

Már közelebb vagyunk az év végéhez, mint az elejéhez, ám mindazoknak, akik nem csak néznek, hanem látnak-hallanak is, még ma is emlékeztetésében élhet az a szép, tartalmas és szépen is előadott beszéd, amellyel a televízió képernyőjén keresztül dr. Áder János köztársasági elnök szilveszter éjszakáján köszöntötte az egész országot az újév alkalmából.

Pontosan mikortól számítsuk?

Az ország legmagasabb közjogi méltósága üdvözlő beszédében mindekelőtt emlékeztetett arra a most már történelmi léptékű tényre, hogy *jelenlegi politikai rendszerünk, a polgári demokrácia 2015-ben immár fennállásának negyedszázados évfordulójához érkezett!*

Némi bizonytalanság tapasztalható azonban a közéleti szóhasználatban abban a tekintetben, hogy *honnan is számítsuk a rendszerváltás folyamatát?* Ez a kis bizonytalankodás folyamatok esetében talán természetesnek tekinthető. Vannak, akik 1989 májusától, amikor is a közhatalom monopolista megjelenítője, a Magyar Szocialista Munkáspárt beszüntette működését.

Újévi beszéde alapján aligha kétséges, hogy a köztársasági elnök úr – mint az alkotmányjogban járatos ember – 1990 májusát tekinti a *nemzeti paradigmaváltás mérföldkövének*. Amint monddta, hosszú idő után akkor választott ismét szabadon a nép képviselőket az Országgyűlésbe.

Több tucat kis pártocskára bukkott el a választási harcban, s tűnt el a társadalmi élet színpadáról addig, amíg kialakult a politikai pluralizmus parlamenti struktúrája. Az így létrejött új Országgyűlés azután megkezdte a régi jogi és intézményi rendszer átalakítását, lebontását, az új rendszer kiépítését.

A munkaalapú társadalom eszméje

Emlékezzünk vissza: a munka világa, így *szakszervezeti szempontból is érdekes volt az új parlament tevékeny-*

ségét megnyitó első beszéd, amit Kéry Kálmán korelnök mondott. S amelyben *a munkát emelte piedesztálra, erkölcsi magasságba, mint minden létrehozott érték egyedüli forrását.*

Váratlan, meglepő szavak voltak ezek egy volt honvéd vezérkari ezredes részéről. S ugyanakkor reménykeltőek is, mert tulajdonképpen – mai kifejezéssel élve – *egy munkaalapú társadalom eszméjét helyezték előtérbe.*

Tegyük hozzá, hogy nem először a történelemben. Azonban fölöttébb groteszk hatást és félreértést is okozhatna, ha egy szakszervezeti híradóban a Názáreti Jézustól kezdve Marx Károlyon és Leninen át Hitler Adolfig sorolnánk ennek az igének a hirdetőit. Még akkor is, ha a leghatározottabban hangsúlyoznánk „elhatárolódásunkat” az újkori magyar történelemtől, annak bizonyos „izmusaitól”. Ráadásul heterogén ideológiájú és multikulturális társadalmunkban nem is akar mindenki mindentől mindenben elhatárolódni.

Azután jöttek a problémák

Nem lehet célunk a rendszerváltás utáni negyedszázad történelmébe bele-mélyedni és nincs is ehhez terjedelmi lehetőségünk. Annál is inkább nem, mert már mutatkozik ennek komolyabb szakirodalma is. Különben is, kialakult az a hallgatóságos társadalmi közmegegyezés a sok vita, civakodás nyomán, hogy *mindenkinek joga van úgy értékelni a történelmet, ahogyan megélte.* (Lásd a „felszabadítás, vagy megszál-lás?” vitát.)

Abban talán egyet lehet érteni, hogy a rendszerváltás után több minden nem úgy alakult, mint ahogyan egyesek elméletileg előzetesen gondolták. Ezt sem mi állapítjuk meg, hanem a már említett, bontakozó-gyarapodó történelmi irodalom. Íme illusztrációként két-három közismert példa.

Ijesztő mértékben zuhant le a gazdasági termelés, a GDP. Tömegesen szűntek meg a munkahelyek, régen nem tapasztalt mértékűre szökkent a munkanélküliség. A felemásra sikerült privatizáció kapcsán elterjedt a korrupció, legalább is annak gyanúja. Ugyancsak megnöttek a társadalmi-szociális különbségek. Az elszegényedés és azon

belül a mélyszegénység milliós nagyságrendűvé vált a statisztikusok, szociológusok szerint.

Nincs olyan ember az országban, akit ne érintett volna a rendszerváltás; kit így, kit úgy. Irodalmi nyelven kifejezve: minden rendszerváltásnak vannak nyertesei és vannak vesztesei. „Pestiesebben”: van, akinek bejött a Wirtschaft; van, akinek nem jött be ...

Privatizálás és az állami erdők

Persze, a nagy társadalmi folyamatok szakmánkat, a magyar fagazdaságot és benne a szakszervezeti mozgalmat sem kerültk el.

Az izgalmat kezdetben az keltette, hogy *mi lesz a nagy privatizálási láz közepette az állami erdők sorsa, jövője?*

Nem azért támadt a szorongás a szakmában, mintha az erdészek nem értették volna meg a kor szavát, a történelem által feladott új leckét és feltartóztatóivá kívántak volna válni a feltartóztathatlannak. Hanem azért, mert látták a kezdeti spontán privatizáció, majd a kárpótlási eljárás során kialakult lázas helyzetet és ki akartak várni, időt akartak nyerni addig, amíg a helyzet letisztul, a törvényesség megszilárdul. S az erdő nem válik a húsfaszék körül marakodók, ügyeskedők, vagy egyébként jószándékú laikusok prédájává, áldozatává.

Az aggodás talán nem volt egészen alaptalan. Még a *spontán privatizáció* időszakában terjengetek olyan szóbeszéd, hogy némely tehetősebb szakmabeliek is máris kinéztek maguknak egy-egy csinosabb vadászházat hozzá csatlakozó száz-kétszáz hektárocskára erdővel. Amit talán meg is lehetne szerezni „jutányos áron”, úgy, ahogyan – állítólag – jóval a velős érték alatt lehetett jelentős vagyontárgyakhoz jutni; egy ilyen állítást azonban nehéz volna dokumentálni. Az értékbecslő személy vagy szerv volt a helyzet kulcs tényezője.

Amikor azután más kollégák a fejüket csóválták, hogy nem lesz ez így jó, indulatosan felhorkantak: mi az? Talán éppen magunktól sajnáljuk az erdőt?

Jó gazda-e az állam?

Később ezek a hangok elenyésztek, de jött helyükbe újabb lözung: „Az állam nem jó gazda!”

A szakma zsigereibe azonban mélyen beleivódott a *Kaán Károly* által még a tőkés piacgazdaság klasszikus korában kialakított vélemény, ami szerint *csak az állam soha el nem haló kezében van biztos helyen az erdő és annak jövője.* (Ez a nézet segítette át sok erdészt az 1945-ös rendszerváltás utáni államosítások lelki szorongásain is.)

Az már az *Országos Erdészeti Egyesület* korabeli vezetőségének érdeme, hogy az újonnan megválasztott Országgyűlés minden egyes képviselőjéhez névre szólóan eljuttatott egy levelet, kérve benne, hogy ha az állami erdők privatizálása esetleg napirendre kerülne, akkor azt – közérdekből – ne szavazza meg.

Ennek köszönhetően (?) *nem is lett általános erdőprivatizálás* Magyarországon. Csak ott vettek igénybe bizonyos mennyiséget, ahol más művelési ágba tartozó földterületekből nem állt rendelkezésre elegendő mennyiség az igények kielégítéséhez. Az erdők iránti igény egyébként igen nagy volt.

Váltott a szakma is

A kezdeti problémák gyors jelentkezése után az évek múlásával a rendszerváltás az erdészet területén is „fokozódott”. Csupán emlékeztetőül néhány példa: a magánerdőtulajdonlás és -gazdálkodás kialakulása ezredfordulói feltételek között; a bér munka vállalkozói munkává alakulása a termelés szintjén az állami szektorban; részvénytársaságokká alakulás és személyi konzekvenciák ugyanott; új erdő-, vadászati és természetvédelmi törvény. Hébe-hóba még egy-egy erdész is bekerült az Országgyűlésbe. Mindazonáltal szakmánknak az államigazgatási apparátuson belüli viszonylagos autonómiája még a fejlődés útját járja.

Írásunknak ezt a részét dr. Áder János reménykeltő beszédéhez visszakanyarodva zárjuk, aki ország-világ előtt azt vetette fel: miért ne lehetne újévi fogadalmaink egyike az is, hogy *minden napjaink szerves része lesz 2015-ben a természetvédelem.*

A köztársasági elnök úr további megnyilvánulásai, valamint a közjóléti

célú erdőgazdálkodás igen csak látványos, tulajdonképpen nem remélt nagyságrendű örvendetes fejleményei azt mutatják, hogy az erdők ügye, általában a nagy természet ügye nincs magára hagyva a nagy társadalompolitikában.

Szakszervezetünk is ekkor alakult

Ezek után rá kellene térnünk a szakszervezeti mozgalom utóbbi negyedszázadának, s benne az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezetének történetére is.

Az előbbi hosszú és bonyolult história. Az utóbbival kapcsolatban azonban szerencsés helyzetben vagyunk. Ugyanis a közelmúltban, Híradónk 2013/1. számában jelent meg erről hosszú, részletes cikk az *EFDSZ húsz éves fennállása* alkalmából. *A Fővárosi Bíróság 1993. augusztus 13-án vette fel szervezetünket az önálló jogi személyiségek jegyzékébe.*

A cikk írója eme történet dolgában illetékesebb, hitelt érdemlőbb személy nem is lehetne: *Herczeg Miklós* okl. erdőmérnök, Szakszervezetünk megteremtője, majd az első (akkor még üv.) főtítkára egészen 2009-ben, IV. kongresszusunk alkalmával történt visszavonulásáig. Egyébként ezt megelőzően már réges-régen részese volt a szakszervezeti mozgalomnak, amelybe még szakmai – erdőgazdasági és terepi erdőrendezői munkája idején kapcsolódott be. Majd az egykori MEDOSZ központjában folytatta funkcionáriusként, de mindig az erdészetre és az elsődleges faiparra irányulóan. Elismerései között öntudattal őrizheti az *EFDSZ Emlékérmét.*

Sok-sok nevet kellene még felemlítenünk azok köréből, akik – akár „egyszerű” tagként, akár tevékeny aktivistaként, vagy pedig valamilyen vezető funkcionáriusként – tölték közös szekerünket az elmúlt negyedszázadban az eléggé göröngyös, lejtőkkel és ellene-melkedőkkel, olykor nehezen belátható kanyarokkal tarkított úton.

Egyszer talán egy kis kötetben valaki összeállít egy ilyen történelmi névjegyzéket is. Most itt valóban a kezdet kezdetére, a ma már klasszikus időkre szorítkozva még további négy nevet említünk meg azok közül, akik ott álltak Szakszervezetünk bölcsőjénél: *Barta László* elnök, *Nemes József* pénzügyi

vezető, főkönyvelő, *Szenvediné Hujber Ibolya* titkárnő, adminisztratív ügyintéző és *Varga György*, a Nyugdíjas Bizottság elnöke.

Híradónk a XXV. évfolyamában jár

Azt, hogy az imént említett 1993-as, alapvetően fontos, de adminisztratív jellegű dátum és az EFDSZ tényleges tevékenysége a valóságban ekkorra már teljesen megindult – bizonyítja az is, hogy az *„Erdészeti és Faipari Híradó”* már előbb létezett, mint papíron maga a Szakszervezet. *Első száma 1991 áprilisában jelent meg.* Ebből könnyen, gyorsan kiszámítható (és címdoldalunk fejlécében is olvasható), hogy *már a XXV. évfolyamában jár az „ERFA Híradó”!*

Öntetszelgés nélkül írhatjuk, hogy ez már bizony egy tisztességes jubileum. Nem is kicsi egy ilyen alacsony példányszámú szakmai réteglap esetében. Különösen, ha meggondoljuk, hogy ez alatt az idő alatt hány más újság, folyóirat tűnt el az újságos standokról.

Akik elindították

Herczeg Miklós üv. főtítkár – bár talán még nem is volt az – tisztában volt a saját médiumnak a szervezet életében betöltött fontos és sokoldalú szerepével, kohéziós erejével és azzal, hogy a külvilág irányában kiadójának névjegye.

Ezért úgy is, mint a laptulajdonos képviselője, vagyis mint felelős kiadó és úgy is, mint a szerkesztő bizottság elnöke kemény kézzel tartotta a lapot a kitűzött szellemi irányban.

Az újságírói, felelős szerkesztői operatív teendőket először *Krizsán Ferenc* látta el. (Néhány alkalommal *Nemes József* neve is megjelent az impresszumban.) *Krizsán* a maga nemében kitűnő szakember volt. S nyilván *Herczeg Miklóssal* karöltve, ki tudta alakítani a lap külső megjelenését is, úgy, hogy az mindmáig megmaradt. Néhány év múlva azonban előállt a „szétválnak útjaink” helyzet.

Jelen sorok írója 1998 második felében kapott megbízást Herczeg Miklóstól a Híradó szerkesztésére, s folytatta azt 2015 áprilisáig. Ekkor, több mint 45 évi újságírói-lapszerkesztői munkával a háta mögött, a tömérdék betűtől gyöngülő látásától és az idős kor egyéb

Klímakonferencia

Már eléggé közismert médiahír, hogy az ENSZ a következő nemzetközi éghajlatváltozási konferenciáját az idén decemberben Párizsban fogja lebonyolítani.

A téma változatlanul időszerű, mert az ún. üvegház-hatású káros gázok kibocsátása tovább növekszik szerte a Földön. Bolygónk éghajlatának, ózonpajzsának károsítása nyomán már nem csak a légkör állapota romlott veszélyesen, hanem – jórészt ennek következményeként, de közvetlen hatások miatt is – megsínylik ezt a globális ökoszisztéma más alkotóelemei is.

Főként a felmelegedés fenyeget katasztrofális következményekkel. Ez ugyan átmenetileg talán megtorpan, de az éghajlatkutatók nem tudják modellezni, hogy meddig tart ez a stagnálás, amely a tengerek és óceánok hőelnyelő képességének, valamint a növényzet (erdők!) szénmegkötő életani tulajdonságának köszönhető.

Ahhoz, hogy a felmelegedés megállítása tartós legyen, a jelenlegi kibocsátásnak kb. 80%-át mielőbb meg kellene szüntetni!

Egyes kutatók a katasztrofális veszély határát a földi légkör korábbi

normális átlagos évi középhőmérsékletének két fokkal, mások három fokkal történő megemelkedésénél látják.

Abban nagyjából egyetértés van, hogy ebből +1 fok emelkedés már végbement. Tehát mielőbbi és hatásos intézkedések kellenének. Azok elmulasztását, illetve be nem tartását keményen kellene büntetni.

A haladás elérése azonban nehéz, összetett, bonyolult nemzeti és nemzetközi feladat. Érinti a politika, gazdaság, energetika, állambiztonság, tudomány területét, de befolyással van rá az oktatás-képzés, a felvilágosítászaktanácsadás, a környezettudatos életvitel, a szociálpolitika, az érdekegyeztetésen alapuló társadalmi és nemzetközi szolidaritás, s több más tényező.

Mindazonáltal nem perspektívátlan vízgereblyezés folyt eddig sem. Öröndetes értesülések érkeztek arról, hogy az elmúlt évtizedben olyan nagy térségben, mint az Európai Unió, Oroszország és Ukrajna, csökkent az üvegház-hatású káros gázok kibocsátása. Reméljük, hogy a tendencia folytatódni fog.

Komoly feladatai és lehetőségei vannak a problematika kezelésében az erdésznek, valamint a fával való gaz-

dálkodásnak; együtt nem pontosan, de röviden: a fagazdaságnak.

A magyar erdészettudomány (NYME, ERTI, MTA-EB) kapacitásbeli lehetőségeihez mért dimenzióban már huzamos idő óta eredményesen foglalkozik a témakörrel. A többnyire „Erdő és klíma” címmel jelentkező rendezvények, valamint kiadványok is jelzik ezt. S terjesztik az információkat és a szemléletet a szakmában, s még más területeken is.

A feltárt új, vagy felújított és kibővített ismeretek már beépülnek a tananyagokba, a szakmai ismeretterjesztésbe és a közszemléletbe. Mindezeket keresztül pedig a gyakorlati fenntartható erdőgazdálkodásba.

Lényegesnek véljük, hogy mindez egy tágabb dimenziójú fenntartható és harmonikus tájgazdálkodás - vidékfejlesztés filozófiájának építőköveként realizálódjon elméletben és gyakorlatban egyaránt. Ez már nemcsak az erdészeten múlik. Sőt, biztosra vesszük, hogy – megfelelő esélyegyenlőségi alapon nyugvó szakmai autonómia közegében – az erdészeten nem fog múlni.

K. P.

örömeitől készíttette átadta szerepkörét Berényi Gyula főtítkárnak.

Sajnos, amint lapunk más helyén olvasható, Gyula kollégánknak csak az idei második lapszámunk megalkotását engedte meg a sors. Az elejtett tollat-papírt – beugróként – ismét a régi kéznek, valamint Dudás Péternek, úgy is, mint a Szerkesztő Bizottság elnökének kellett felvennie. Itt tartunk jelenleg.

Köszönet a nyomdászoknak és a közreműködőknek

A lapot eddigi fennállása alatt több helyen is nyomtatták, még vidéken is. Legtovább a jelenlegi, a Schmidt családi név által fémjelzett PressTime (korábban: Cerberus) Kft. nyomdájában.

Nyomdatechnikai vonalon lapunk jelenlegi közvetlen gondozója egy kitűnő nyomdász, Zeier Béla már hosszú évek óta, megelőzően pedig Sándor Pál volt, aki azonban nyugállományba vonult.

Persze, minden sajtótermék nyomdai csapatmunka eredménye és további neveket is fel kellene itt sorolnunk, a nyomdaigazgatótól a szállítóig. Köszönet nekik és mindazon nyomdászoknak, akik szakértelmükkel és két kezük munkájával a gondolatot nyomtatott betűvé formálták. S köszönet mindenkor szerzőinknek, fotósainknak, a szerkesztő bizottság tagjainak, az elnökségnek titkárainknak, s mindazoknak, akik valaha is valamilyen formában Híradónk ügyét előbbre vitték.

Híradónk múltunk tükre

Szakszervezetünk történetének legjobb tükre a kezdetek óta és forrása. Nevek, események sokasága bukkan fel oldalain, sok gondolatot tükröz, és gondokat is. Úgy csillan meg benne a magyar erdész és az erdész sors, mint cseppben a tenger. Tagságunk jelentős részének azért is jelentenek ezek az írá-

sámokban, mert részesei, személyes átélői voltak az eseményeknek, ismerői szereplőiknek; esetleg saját maguk voltak azok.

A Híradó fenntartásával kapcsolatban Szakszervezetünk elnöksége a tagdíjbefizetéseken alapuló szerény éves költségvetéséből, vagyis pénzügyi lehetőségeihez mérten nem csekély összeget áldoz a lapfenntartásra. Készítői pedig nem csekély munkát, miközben igyekeznek elkerülni a párhuzamos közléseket is más szakmai sajtóorgánumokkal. Mi magunk elégedetlenek vagyunk önmagunkkal is és a befektetett munka határfokával is. Ezt azonban majd megvizsgálja a pillanatnyilag még csak papíron megújult szerkesztő bizottság.

A XXV. születési évünk alkalmából mit kívánhatunk önmagunknak és T. Olvasóinknak? Egyelőre legalább egy újabb negyedszázadot és hozzá jó szerencsét!

Király Pál

Nyugdíjasoknak - nyugdíjasokról

In memoriam Berényi Gyula

Ezt a rovatunkat Nyugdíjas Bizottságunk elnöke, a már szintén „szépkorú” Berényi Gyula kollégánk gondozta, az EFDSZ főtítkárává a múlt év májusában történt megválasztása után is.

Így kellene lennie ennek jelenlegi lapszámunk esetében, sőt magának az egész Híradónknak az esetében is. Hiszen idei második lapszámunkat már ő készítette, per-

szek a Szerkesztő Bizottság elnökének irányításával, e sorok írójának a szerkesztéstől történt, véglegesnek vélt és már éppen időszerű visszavonulása után.

Arra sem gondoltunk még álmunkban sem, hogy a márciusban a P.P. Zrt. Gödöllői Erdészet területén lebonyolított, jól sikerült bizottsági kihelyezett ülésünk az utolsó, amelyet ő szervezett és amelyről Híradónk júniusi számában – szintén utoljára – beszámolt. Kegyetlenül váratlan haláláról már az általunk írt alábbi megemlékezésben olvashatnak. (Életrajzát főtítkárrá történt megválasztása alkalmából Híradónk 2014/2. számának 3. oldalán közöltük. Ezért Dudás Péter búcsúbeszéde csupán annak legfontosabb dátumait eleveníti fel.)

Lakóhelyén, Veresegyház város római katolikus temetőjében helyezték koporsóját végső nyugalomra az egyház szertartása szerint, igen széleskörű részvételt kísérve. Családi életét a szertartást celebráló lelkész méltatta. A város életében játszott szerepét, a zöldfelületek gondozásában kifejtett munkásságát pedig a polgármester. A szakma és Szakszervezetünk nevében Dudás Péter elnökünk mondott búcsúbeszédet a ravatalnál. A továbbiakban ezt idézzük.

*

„Kemény a Sors – csapása gyors!”, tartja a régi közmondás. Valóban, július 9-én, ezen a szikrázóan fényes, meleg, szép nyári napon a felhőtlen, tiszta kék égből villámcsapásként jött a drámai esemény: veresegyházi otthonában váratlan hirtelenséggel meghalt Berényi Gyula, az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezetének funkcióban levő főtítkára. 67 éves volt.

Dél előtt még Szakszervezetünk budapesti központjában, Thököly úti irodánkban a reá mindig jellemző lendülettel és alaposággal végezte az napi teendőit. Dél tájban azonban kellemetlen közérzete támadt, nagy fáradtság ereszkedett rá. Munkatársnője, Brannerné Erzsike javasolta: függessze fel másnapig a munkát, s otthonában próbáljon regenerálódni.

Ez a másnap azonban már soha többé nem jött el a számára. Az erős akarata és az előző években sokat szenvedett, megrendült szervezete közötti kemény küzdelemben az utóbbi lett a győztes: estére már nem volt az élők sorában.

*

Budapesten született 1948. június 22-én. Az erdészpályát választotta hivatásul. Ezért az általános iskola után a szegedi Kiss Ferenc Erdészeti Technikumban szerezte meg az ehhez szükséges szakismereteket.

1966-ban az Erdészeti Tudományos Intézetben vették fel munkára. Akkor bizonyára maga sem gondolta, hogy aktív pályafutásának ez az első munkahelye egyben az utolsó is (egy rövid, mindössze négyéves kis vargabetű kivételével), mert itt dolgozott egészen nyugállományba vonulásáig.

Az első 16 évet, vagyis nem kevés időt a terepi szintű kísérleti munkában töltötte az ERTI Budakeszi Kirendeltségének dolgozójaként. A kirendeltség profiljának megfelelően főként erdővédelmi, a továbbiakban pedig erdőművelési és vadgazdálkodási feladatok végrehajtásában vett részt.

Munkájával olyannyira kivívta előljáróinak elismerését, hogy 1982-1997 között már az ERTI személyügyi és igazgatási vezetőjeként dolgozhatott tovább.

Ez az érzékeny, speciális munkakör már erősebb elméleti megalapozást kívánt. Ezért a pécsi Janus Pannonius Egyetemen felsőfokú szakirányú képzettséget, okl. humánszervező diplomát szerzett.

*

Közben magával a tudományos kutató munkával sem szűnt meg a közvetlen kapcsolata. 1989-től részt vett annak a kutató csoportnak a munkájában is, amely országos szinten a diófa (*Juglans regia*) szélesebb körű erdészeti hasznosításának lehetőségeit vizsgálta. A munka közvetlen eredménye egy érdekes kis kötet lett, amely a „Diófából erdőt” címet kapta.

Ez a téma egyébként napjainkban sem veszített időszerűségéből, sőt! Az említett könyvet pedig könyvtárakban vagy aukciókon is hiába keresnénk, annyira elfogyott és értékes ritkasággá vált.

*

Elhunyt barátunk pályafutásában az említett kis vargabetűt az jelentette, hogy 1998-99-ben az akkori Munkaügyi Minisztérium Közmunka Tanácsához irányították az erdészeti végzendő közmunka beindítása céljából, illetve irányítására. A következő két évben pedig a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Rektori Hivatalának titkársági osztályát vezette.

Nem tudunk arról, hogy nagy történelmi múltú és nemzetközi hírnévnek örvendő Műegyetemünk rektorának már lett volna valaha is erdész titkára Berényi Gyulán kívül. Nem mindennapi karrier!

2002-ben főigazgatói megkeresésre visszatért az ERTI-be és az intézet titkárságát vezette 2010-ben, 62 éves korában történt nyugállományba vonulásáig.

Berényi Gyula élete éppúgy összeforrt a szakszervezeti mozgalommal, mint az erdészettel és a tudomány világgal.

Intézeti munkatársai, miután közelebbről megismerték, előbb bizalmijukká, majd az intézményben tevékenykedő szakszervezeti bizottság elnökévé választották.

Hosszúra nyúlna, de talán mellőzhető is ilyen irányú tevékenységének részletezése. Vezetői állásba kerülve azonban összeférhetetlenség állt volna elő. Ezért szakszervezeti funkcióját átadta egyik munkatársának.

*

Az EFDSZ-ben már nyugdíjasként – az ugyancsak felejtetetlen Varga György kollégánk, *Nyugdíjas Bizottságunk* elnökének 2010-ben szintén meglepetésszerűen gyors halála után – a visszaesett aktivitású bizottság talpraállításán fáradozott, annak új elnökeként.

Eközben érkezett el múlt évi vezetőségválasztó kongresszusunk ideje, amikor is a jelölő bizottság munkája azt tárta fel, hogy Gyula barátunk igen széles körű bizalmat élvez a főtítkári tisztség betöltésére irányulóan.

Maga a kongresszusi procedúra egyáltalán nem volt formális aktus, hanem valódi kemény, éles választási harc. Berényi Gyula *főtítkárrá való megválasztása biztos fölénnyel történt.*

*

Vezetői funkcióba kerülésének ezek a militáns körülményei talán még inkább serkentették arra, hogy teljes mellbedobással vesse magát felelős beosztásnak minél jobb ellátásába, (Nem kizárt, az előző évek betegségeinek ismeretében, hogy talán célszerűbb is lett volna magát egy kissé jobban viszfogni.) Mindenesetre kétségtelen, hogy az utóbbi három évtizedben megszerzett vezetői rutinja, emberismerete, szakmai jártassága és közéleti látóköre birtokában nem jelentett számára nehézséget az új munkakörbe történő beilleszkedés.

*

Szakszervezetünk vezetésének munkáját a harmonikuság jellemezte és nem csak töretlenül tudtuk folytatni, hanem hozzáfoghattunk megújulásunkat szolgáló perspektivikusabb teendőkhöz is.

Ilyen például kapcsolati rendszerünk regenerálása. Mindenekelőtt helyreállítása és örvendetes fejlődése szakmánk közvetlen főhatóságával, a Földművelésügyi Minisztérium-

mal, azon belül is az Állami Földekért Felelős Államtitkársággal és az annak keretében működő Erdészeti és Vadgazdálkodási Főosztállyal, valamint az FM által felügyelt állami erdészeti részvénytársaságokkal. (Utóbbiak dolgozói alkotják szakszervezeti tagságunk zömét.)

Hosszan sorolhatnánk más partnerszervezeteinket is, konföderációnktól, az Értelmiségi Szakszervezeti Tömörüléstől kezdve a tagságunk természetes utánpótlási forrását jelentő szakmai tanintézetekig. Sőt, ez a sor túlmutat országhatárainkon is, külföldi partnereinkig, s az Európai Erdészek Tanácsáig (CEF).

Mindez nagy terhet rótt Gyula barátunkra, éppúgy, mint a Pápan és Székesfehérvárott lebonyolított, sikeres Sportnapok szervezésében való részvétel, Híradónk összeállítására és még számos más feladat megoldására.

*

Egy temetési búcsúzás azonban nem a munkabeszámoló helye. A megemlített néhány példával csupán érzékeltetni kívántam, hogy Gyula barátunk *rövidre szabott főtítkári tevékenysége alatt is mély nyomot hagyott Szakszervezetünk életében* és nehéz lesz az utána keletkezett űrt betölteni.

*

Személy szerint engem (t.i. Dudás Pétert) azért is ért taglölütsékként ez a drámaian váratlan haláleset, mert Gyulával *réges-régi, mély barátság* kötött össze. A választási jelölő bizottság előtt sem titkoltam: az elnöki poszt vállalását is csak úgy tudom elképzelni, ha oldalamon főtítkárként Berényi Gyula lesz a segítőtársam. A Sors, az Életnek nevezett nagy színdarab főrendezője azonban másként gondolta ...

Ezért most kétszeresen is fájó szívvel búcsúzom Szakszervezetünk elnöksége, titkári testülete, egész tagsága és a magam nevében főtítkáruktól, kollégáinktól és barátunktól.

Kedves Gyula! Amíg élünk – nem felejtünk!

Nyugodjál békében!

*

Dudás Péter elnöki búcsúbeszédének elhangzása után a gyászolók sokasága a koporsót a sírhelyhez kísérte (amely Berényi Gyula korábban elhunyt feleségének közelében van), majd a hantot elborították a részvét és tisztelet virágai.

Király Pál

Kiemelt természeti értékek 2015-ben

Az egyes témákban illetékesnek tekintett szakmai és természetvédő szervezetek döntése alapján 2015-ben a közfigyelem fókuszába ajánlott természeti értékeink listája a következő.

Az év emlőse: az ürge.

Az év madara: a búbos banka.

Az év kétélűtje: a dunai tarajos göte.

Az év hala: a kecsege.

Az év rovára: a nagy szentjánosbogár.

Az év fája: a kocsányos tölgy.

Megemlítjük, hogy *2015 a Talajok Nemzetközi Éve*, továbbá – az UNESCO határozata alapján – a *Fény éve* is. A potrohán fény kibocsátására képes szentjánosbogarat ebből a szempontból is mérlegelni kell. A felsoroltak között az ürge a legértékesebb: eszmei értéke 250.000 forint.

Az Európai „Év Fája” versenyben magyar részről azt az öreg platánfát ne-

vezték be, amely a *tatai Öreg-tó partján* áll. Korát kb. 230 évre becsülik.

A nemzetközi zsűri a helyezések odaítélésénél nemcsak az egyes fák habitusára vannak tekintettel. *Azt is mérlegelik, hogy a fa az elmúlt évszázadok során milyen szerepet töltött be a helyi közösség életében.* Pl. milyen szokások, esetleg babonák, nevezetes eseményei stb. fűződnek hozzá.

k.p.

Nemzetközi Erdésznapiok Félixfürdőn

Erdészek találkoznak szeptember elején, most már évek óta a Nagyváradi melletti Félixfürdőn, ahol a sportversenyek mellett az európai erdők sorsáról is szó esett az Európai Erdészek Tanácsának (CEF) ülésén, illetve az idén a nemzeti erdőstratégiák értékelését szolgáló szimpóziumon.

A helyszín is érdekes, mert egyik legjelentősebb melegvizes fürdőhellyé nőtte ki magát a környék, olyannyira, hogy a gomba módra szaporodó teljes szolgáltatást nyújtó szállodák és egyéb vendéglátók működése folytán veszélybe kerülhet maga a hévíz készlete is, ugyanis az utóbbi időben már csökkenő hozamról beszélnek az illegális vízkivétel kapcsán.

A rendezvény két helyszínen zajlott. A sportversenyek Băile 1 May (egykor Püspökfürdő), míg a szellemi foglalkozások Băile Felix (Félixfürdőn) kerültek megrendezésre.

Érdekes néhány szót ejteni a fürdők történetéről

Forrásunk Péteri I. Zoltán tanulmánya, mely az erdélyi Korunk folyóiratban jelent meg 2009 augusztusában, a Nagyváradi melletti termálfürdőkről. A gazdag irodalommal alátámasztott tanulmány alapján, maradva a magyar elnevezésnél, Püspökfürdő, mint a nevében is benne van, az egykori nagyváradi püspökség tulajdonába került királyi adományként, viszonylag korán, már az 1300-as évek második felében. Akkoriban Szent László fürdőjének nevezték. („Szájhagyomány szerint I. László király erre vonulván seregével nagyon megszemjázott, de nem talált a közelben vizet. Egyszer csak lova felrúgott egy követ, s alóla gazdag forrás tört elő.”) A fürdő környéke már a legrégebbi időkben is lakott terület lehetett. Ezt számos neolitikumi és római kori lelet is bizonyítja.

A fürdőt még maguk a Váradot elfoglaló törökök is megkímélték és a visszafoglalás után a püspökök tovább folytatták a fejlesztéseket. Igazi nagy fordulat a múlt század elején történt, új épületek és medencék létesültek, melyek kisebb átalakításokkal egészen a rendszerváltásig kitartottak. Sőt, a 20. század elején még hullámfürdő is épült, mely még ma is szolgál. Az 50-es évek államosítása után

a település neve is változott a „hangulatos” Május 1. (1 Mai)-ra. A régi épületek nagy részét lebontották és sajnos a szabálytalan vízkivételek miatt apadóban van a patakot tápláló Bugyogó forrás vize is. Emiatt a természetes tóban élő, híres, itt is honos tündérrózsa (*Nymphaea Lotus var. thermalis*) állománya is jelentősen sérült.

Korabeli leírás szerint „Mint gyógyfürdő, a Püspökfürdő már sok száz év óta nagy látogatottságnak és hírnévnek örvend, különösen reumatikus és hűdéses bántalmaknál van csodálatos hatása. Vize 35–41 C° meleg kénes víz, melyet természetes melegségben közvetlenül a forrásból emelnek egy kicsiny gázmotor segítségével a medencékbe...”

A fürdőt tápláló források vizét a Nagyváradon átfolyó híres Pece patak viszi el. A „Pece parti Párizs”-tól alig néhány kilométer a távolság.

Félixfürdő jóval később keletkezett. A krónikák szerint a tulajdonos „váradi premontrei birtok első adminisztrátora 1711–1721 között Helcher Félix volt. A hagyomány szerint – ahogy azt később Telepy Marcell szentmártoni plébános lejegyezte – a szentmártoni pusztán az erdőséget vizsgálva Helcher Félix észrevette, hogy a kondás az erdő aljában, a Luncs patak nádasában őrizi a gazdaság sertéseit. Megfedte a kondást, amiért a decemberi téiben nem ment a disznókkal az erdőbe. A kondás azt felelte, hogy ez a hely jobb a sertéseknek, mert a nádas vize meleg. Helcher erre kitisztította a forrást, és deszkából valamilyen kis fürdőházat építtetett a forrás fölé. Hasonlóan írta le Mayer Antal is e történetet az 1861-ben kiadott füzetében, aki szerint a fürdőt később az adminisztrátorról nevezték el Félixnek.”

A fürdő fejlődését egy természeti esemény is felgyorsította, „1834. október 15-én földrengés rázta meg a környéket. Ennek következtében, amint Mayer Antal írta, a víz „hőmérséklete gyarapodott”, 37,5–45 Celsius fokos lett.”

A 19. század nyolcvanas éveire a forrás hozama elégtelennek bizonyult. Ezt látva új artézi kút fúrását határozták el. „Zsigmondy Vilmos mérnök 1885. október 22-én kezdte el a fúrást, és december 4-én 47,14 méter mélységből elemi erővel tört fel a 49 Celsius fokú vízoszlop nyolc méter magasságra. Az így nyert

forrást az adminisztrátorról (t.i. a tulajdonos intézője) Bálint-forrásnak nevezték el. A következő fürdőidényre az új forrásnak és a beindult vaskóhi vasúti közlekedésnek köszönhetően megnőtt a fürdő látogatottsága.” Szállodák épültek, gyógymedencék és gyógyépületek.

A történelemben nagyot ugorva, a II. Világháború rombolásainak kijávitása után ezt a fürdőt is államosították, sőt „Május 9. –Viktoria”-ra változtatták, de ez a korszak nem sokáig tartott, mert 1963-tól újra Félix néven szerepel a fürdő.

A fejlesztések nem álltak meg és újabb építési hullámban gyógyklinikák és gyógyszállók épültek a 70-es években. Ezek egy részét az elmúlt években jelentősen korszerűsítették.

„Az ezredforduló környékén fokozatosan felújították, korszerűsítették a szállodákat, a medencéket, jó részüket privatizálták is. És bár a kommunista rezsim jogfosztó döntését 1990-ben érvénytelenítették, a premontrei rend azóta is hiába követeli vissza elorzott vagyonát.”

A mai fürdőhely már szépen parkosított. A park közepén egy régi (ortodox) fatemplom áll, melyet a váradi múzeumkertből szállítottak ide. Jó állapotban van, de semmi jel nem mutat arra, hogy működne. A gyógyturizmus mellett jelentőssé vált a wellness és a kapcsolt konferencia rendezvények szolgáltatás is. Ebben sokkal előbbre jár, mint idősebb szomszédja, Püspökfürdő.

Aki többet akar tudni a két helységről, érdemes az interneten kalandozni. Bőven találunk magyar nyelvű forrásokat is.

Nemzetközi erdészetalákozó

De térjünk vissza eredeti témánkhoz. A találkozót szeptember 4-én ünnepélyes keretek között nyitották meg Félixfürdőn (Băile Felix), a Termál Hotelben.

A megnyitón a hazai erdészek mellett a meghívott külföldi delegációk képviselői is részt vettek. Moldáviából, Ukrajnából, Törökországból és Magyarországból érkeztek küldöttségek. Németországot Barbara Koch professzorasszony, a CEF jelenlegi elnöke képviselte.

Kétnapos nemzetközi verseny több száz résztvevővel

A sportversenyek résztvevőit és a konferenciára érkezetteket előbb Marian Stoicescu a Consilva Szakszervezeti Konföderáció elnöke majd a román államerdészet vezetője, dr. Adam Crăciunescu köszöntötte és röviden beszámolt az erdészet helyzetéről, várható feladatairól. A megnyitón a több köszöntő mellett a vendégek is kaptak szót, így a magyar delegáció vezetője is. A megnyitót egy szép fotókiállítás bemutatása zárta, melyet a nagyváradi fotóklub pályázatának díjnyertes képeiből állította össze Gardó Zoltán. A fentiekből is látható, hogy Romániában is együttműködik a munkáltató és a munkavállalói oldal, ha ilyen közös ügyről van szó.

A nap folyamán párhuzamosan futottak a rendezvények. A sportolók átmentek Püspökfürdőre. A versenyek ott folytak két napon keresztül. A sportágak közül a futball volt a legnépesebb, 17 csapat vetélkedett a tróféáért. Ezen kívül asztalitenisz, sakk, táblajáték (angolul backgammon), whist, az itt népszerű (angol eredetű) kártya játék és darts sportágakban lehetett versengeni. Csapatunkból a Mecsekerdő Zrt. fiatal focistái vezetőjük Tiringerné Balázs Anikó SZB Titkár buzdításával, remekül állták az időnként eldurvuló játékot, de nem jutottak el a másnapi döntőig. Dartsban Ivádi László (Egererdő Zrt.) és Górász László (VADEX Zrt.) indult, utóbbi az elődöntőig jutott, sakkban pedig Garamszegi István („Garam” az Egererdő Zrt.-től) a 9. helyet szerezte meg. Az asztaliteniszben Górász László (VADEX Zrt) próbálkozott az erős mezőnyben, kevés sikerrel.

Ülésezett az Európai Erdészek Tanácsa

A CEF (Európai Erdészek Tanácsa) ülés és a konferencia résztvevői a Termál Hotelben folytatták a munkát. Ezen a magyar felet Dudás Péter EFDSZ elnök és Grédiés Szilárd AGFEE szakértő képviselték.

Röviden összefoglalva, a CEF és szakértői csoportjának (AGFEE) várható irányultságát, a CEF soros elnöke, Barbara Koch professzorasszonynak a jövőről alkotott képe szemlélteti a legjobban. A céljaink eléréséhez legfontosabb a többi azonosan gondolkodó erdészeti szervezetek közötti összefogás. Erre le-

velében, az Európai Bizottság DG AGRI igazgatója is felhívta figyelmünket. Aki történetesen lengyel, és pl. saját országának civil szervezetét is javasolta bevonni a kezdeményezésekbe. Koch elnök asszony a CEF ez évi eddigi működéséről és terveiről beszélt. Elmondta, hogy az eddigi tevékenysége során is nagy erővel próbált nyitni egész Európa, a világ felé, felhívni a figyelmet az erdészetre. A tanács tagjai nagyon jónak ítélték meg tevékenységét.

Várhatóan három fontos rendezvény lesz a jövőben, melyek esetében a Tanács tagjainak részvételére is számítanak.

- Ankarában október 12-én az ENSZ által rendezendő „Elsivatagosodás elleni küzdelemről szóló egyezmény” (UNCCD) tárgyalása lesz napirenden
- Brüsszelben, október 8-án, az EU Agrárkutatókért felelős állandó bizottsága rendez konferenciát a „**Fenntartható mezőgazdaság, erdőgazdálkodás és halászat a Biogazdaságban – Kezdeményezés Európáért**” címmel
- Madrid, október 20-21, **Miniszeri Konferencia, a „Forest Europe” joghatással bíró egyezmény várható ratifikálása.**

Az ülés résztvevői különböző formában, de nagyjából azonos tartalmú és irányultságú határozatokat fogadtak el az erdők fenntarthatóságával, szerepével és jövőjével kapcsolatban, melyet a fenti rendezvényeken fognak ismertetni.

Ezek a dokumentumok felhívják a figyelmet a következőkre:

- a fenntartható erdőgazdálkodás érdekében használják ki a szektorban dolgozó erdészek, szervezeteik aktivitását és tapasztalatait a nemzeti és nemzetközi erdészeti stratégiák és politika kidolgozásában,
- az európai erdészek javaslata a nemzeti, nemzetközi szervezeteknek, hatóságoknak a fenntartható erdőgazdálkodás biztosítása minden erdőre, azonos tekintettel az erdők gazdasági, szociális és ökonómiai funkcióira,
- az erdészeti szektor a fenntartható erdőgazdálkodás által elősegítheti a foglalkoztatást azok számára, akik ebben a szektorban dolgoznak, segít felszámolni a szegénységet a népességnek ezen a területén,
- a képzés és az erdészeti kutatás erősíthető a nemzeti és nemzetközi erdészeti stratégiák által, hozzájárulva az erdők jövőjéhez és az élethez.

A CEF elnöksége ezután szervezeti kérdésekkel foglalkozott. Szóba került a következő elnökség kérdése is. Az ukrán és a moldáv fél később vállalná ezt a szerepet. Marian Stoicescu AGFEE elnök információi szerint várhatóan a moszkvai Állami Erdészeti Egyetem adja ebben az esetben 2016-tól a soros elnököt.

Az Ülés után sajtókonferenciát tartott Barbara Koch elnök asszony.

Legyen szava az erdősz szakembereknek is az európai országok erdészeti stratégiáinak kidolgozásában!

A délutáni szimpózium témája „az erdészek és az erdészeti szervezetek szerepe Európa különböző országaiban és Európa intézményeinél az erdészeti politika és az erdészeti stratégia alakításának vonatkozásában”.

A címbe sok minden belefért, így az Európa különböző országaiból érkezett résztvevők előadásai is sokszínűek voltak. Természetesen a magyar fél is tartott egy rövid prezentációt erdőgazdálkodásunk általános ismertetése mellett a magyar erdészeti politika céljairól. Érdekes volt a moldáv küldött bemutatója, aki, miután még nem tagjai az Európai Uniónak, országában világbanki hitellel folyó erdőtelepítési programjukat mutatta be. Érthető módon más és más problémával küzd a fejlett Németország és a kelet európai térség országainak erdészete, de mindegyik előadó fontosnak és elkerülhetetlennek tartotta az erdők védelmében, a klímaváltozás okozta „szárazodás” elleni fellépés szakmai és tudományos együttműködés támogatását.

Az ülés előadóinak a helyi sajtó képviselői is tehettek fel kérdéseket. Ezek a kérdések az illegális fakitermeléssel, az erdészek és az állam viszonyáról szóltak főképpen, ami a jelenlegi romániai helyzetet tükrözi.

*

A több napos rendezvényt a sportversenyek díjkiosztója zárta egy hangulatos műsorral egybekötött zenés-táncos vacsora keretében. Az EFDSZ vezetői külön megköszönték Marian Stoicescu elnöknek, a helyi szakszervezeti és vállalati vezetőknek a meghívást és a kitűnő szervezést. Miután itthon is szervezünk hasonló rendezvényeket, tapasztalatokat is gyűjthettünk a következő évekre.

Dudás Péter

A XIX. Országos Erdészeti és Faipari Sportnapok „... nem a győzelem, hanem a részvétel a fontos.”

A fenti filozofikus kijelentést - a köztudattal ellentétben - nem a francia arisztokrata, Pierre de Coubertin báró írta, hanem Pennsylvania püspöke, Ethelbert Talbot, aki 1908-ban, a londoni „olimpiai” miséje közben összegzett így. Coubertin eredeti szövege pontosan idézve így szól: „Nem a győzelem a fontos, hanem a küzdelem maga.” Mind két megállapítás pontosan ráillik a szakszervezeti sportnapokra.

*

Szakszervezetünk elnöksége az I. Európai Játékok évében a VADEX Mezőföldi Erdő- és Vadgazdálkodási Zrt.-re szavazott bizalmat, hogy megszervezze Székesfehérváron 2015-ben a XIX. Országos Erdészeti és Faipari Sportnapokat. Az utóbbi években tapasztalható emelkedő külföldi létszám miatt a sportrendezvény végső meghatározása (több korábbi változat után) XIX. NEMZETKÖZI ERDÉSZETI ÉS FAIPARI SPORTNAPOK lett. Meg kell jegyezni, hogy a 2015. évi rendező személye már az előző szombathelyi sportnapon eldőlt, mivel már a záró vacsora vendégserege előtt kinyilvánította a rendezés szándékát Majoros Gábor, a VADEX Mezőföldi Zrt. vezérigazgatója.

A szervezés során komoly segítséget nyújtottak az előző évek tapasztalatainak birtokosai, akik a váci, szolnoki, pápai és szombathelyi rendezési események speciális ismereteit nyíltan, korrekten átadva hozzájárultak az ideai sikeres rendezéshez. A rendezvény szervezése komoly szakmai munkát igényelt, ám a versenynapokon és azt követő napokban beérkezett hírek alapján nyugodtan kijelenthető, hogy a VADEX kollektívája egyértelműen megfelelt a kihívásnak.

*

A sportági versenyek legfontosabb helyszíne a Bregyóközi Sportközpont volt, azonban a pénteki lövészet a soponyai lőtérén, az úszás a Csitány G. Emil uszodában és a bowling Fehér Palota Five X Bowling Center parkettjén, valamint a sárkányhajó futamok a Csónakázó tavon kerültek megrendezésre. A megnyitó helyszínétől a szombati legtávolabbi verseny (bowling) helyszíne 2,3 km-re lévő Fehér Palota volt, amely gyalogosan

is félórás sétával elérhető távolságnak számított. Az előző évektől eltérően a rendezés időpontja nem augusztus vége, hanem a tanév befejezését követő első hétvégére esett, 2015. június 19-21 között. A versenyszámok két napon lettek megrendezve, hiszen a lövészetben résztvevő több, mint 100 fő pénteken teljesítette a 100 korongos pályát, így az elmúlt esztendőkhöz képest másnap megnézhetette csapattársainak nemes versengését, illetve indulhatott saját versenyszámokban is. Ezt a kedvező változtatást több lövő is köszönettel vette, és élt a lehetőséggel, hiszen a nevezéskor 36 fő lövő 63 versenyszámot jelölt meg szombatra, amelyben indulni szándékozott. A lövők tekintetében a legnépszerűbb versenyszámnak a sárkányhajó evezés számított, de a bowling és rönkhajítás is 10 fő, vagy annál több versenyzőt ihletett meg indulásra.

Fontos megjegyezni, hogy az egész rendezvény megszervezése során rengeteg akadályt kellett leküzdeni és elhárítani. A magas létszám miatt a vacsora helyszínének kijelölése komoly feladatot jelentett, mivel a 1000 m²-t meghaladó, és a csendrendeletnek is megfelelő helyszín megtalálása nem csekély fejtörést okozott a rendezőknek, de az összes akadályt sikerrel vették. A vezérigazgató kiemelt figyelmével a szervezőmunkában első helyen kell említeni Fajkuszné Bodrogi Zsuzsanna közjóléti és kommunikációs osztályvezető nevét, aki a teljes lebonyolítást koordinálta. A sportági szervezést Kővári Barnabás műszaki előadó és Górász László közgazdasági osztályvezető irányította. A rendezvény teljes kiszolgálásnak megszervezésében Magi Mónika turisztikai osztályvezető vállalt kiemelkedő szerepet, a részletek koordinálása Tóth Károly termelési vezérigazgató-helyettesre hárult. Ezen a helyen meg kell említeni, hogy az összes sportági felelős és a rendezésben részt

vállaló aktív és nyugdíjas VADEX dolgozó kiemelkedő munkát nyújtott. Köszönet érte mindenkinek.

*

Az idei sportnapok lövészverseny résztvevőinek regisztrációja június 19-én reggel 7 órától, Soponyán, a lőtérén indult. Ezt követően kezdődött a lövészverseny, amely 100 korong lelövését igényelte személyenként, amelyet mindenki saját puskával teljesített. A 104 fő versenyző vetélkedésének 16:45 körül lett vége, az eredményhirdetés a helyszínen 17:10-től zajlott. Ezután indultak versenyzők a szállást elfoglalni a székesfehérvári Nemes Nagy Ágnes és a József Attila Kollégiumba, valamint a Platán Hotelbe, ahová már az ország minden részéből 15 órától folyamatosan érkeztek a szombati versenyre érkezők. A szállások elfoglalásakor minden résztvevő kapott egy szerény ajándécsomagot és a sportnap forgatókönyvét, az alapinformációkat tartalmazó térképes ismertetőt.

A rendezvény előtt pontosított jelentkezői lista alapján a szállásra igénytartók, a szombati napon csak a sportrendezvényen résztvevők és a rendező VADEX sportolók száma együttesen 680 főt tett ki. Ezzel a látogatottságot tekintve az eddigi sportnapok történetében a legnagyobb rendezvénynek minősíthető a 2015. évi XIX. VADEX szervezésű sportnap.

A pénteken beérkezett csapatok tagjai 18:00-19:30 között vacsoráztak, majd indultak felderíteni Székesfehérvár látványosságait, a belvárosban található Országalmát, Romkertet, a Püspöki Palotát, a 2013-ban felújított Fő utcát, valamint kereshettek olyan helyet is, ahol mindenki talált magának megfelelő „hűsítőt”. Azok a sportolók, akik 2012. előtt is jártak Székesfehérváron meglepődve tapasztalhatták, hogy a város központja jelentősen átalakult, megszépült, több színes szökőkúttal gazdagodott. A belváros sétálóutcaja méltó képét mutatja a királyi városnak.

Ezalatt 20 órától megkezdődött a technikai értekezlet, ahol többek között elhangzottak a legfontosabb információk a verseny szervezésével és lebonyolításával kapcsolatban. Ekkor történt meg a labdarúgás és streetball csapatok, vala-

mint az asztalitenisz sorsolása, illetve az összes sportág rendezésével kapcsolatos tudnivaló és szabály ismertetése. Ezen kívül elhangzottak a legfontosabb szervezési információk. A jelenlevő csapatképviselők itt teheték fel kérdéseiket. A pörgősen lebonyolított szabályismertető 21 óra 30 percre befejeződött, így még minden csapatvezető csatlakozhatott saját csapattársaihoz a városnéző programokon.

Másnap reggel a reggeli csomagok kiosztását követően mindenki elindult a megnyitóra, ahol a szombaton érkezettek fogadása és eligazítása történt. A sportversenyekre nevezett személyek időpon-ti besorolása a regisztrációs ponton és az információs sátornál is ki lett függesztve, így az összes induló megnyugvással vette tudomásul, hogy a versenyszámok milyen sorrendben teljesíthetők. Az erdőgazdasági sportnapra érkezők pontos időben, rendkívül fegyelmezetten és lelkesen gyülekeztek a megnyitóra, amely a tervezett időpontban, 20-án szombaton 8:30 perckor kezdődött.

*

A XIX. NENZETKÖZI ERDÉSZETI ÉS FAIPARI SPORTNAPOK megnyitója a Bregyóközi Szabadidő Központ Alba Regia Atlétikai Klub létesítménykomplexumában zajlott. A helyszín stílusos hangulatot biztosítva elegáns környezetet jelentett, amely minden igényt kielégített. A kürtösök előadása foglalta keretbe a megnyitó programját, amelyen a magyar himnusz is felcsendült.

A színpadon Dr. Fazekas Sándor Földművelésügyi Miniszter, dr. Cser-Palkovics András Székesfehérvár Megyei Jogú Város polgármestere, dr. Bitay Márton Őrs Földművelésügyi Minisztérium állami földért felelős államtitkára, Dudás Péter EFDSZ elnök, Jung László Egererdő Zrt. vezérigazgató és Majoros Gábor VADEX Mezőföldi Zrt. vezérigazgatója tartózkodott az ünnepélyes megnyitás érdekében. Először a ven-

déglátó Majoros Gábor vezérigazgató úr köszöntötte a népes sportoló csapatokat, majd Dudás Péter EFDSZ elnök beszélt a hagyományokról. Ezután Dr. Cser-Palkovics András Székesfehérvár Megyei Jogú Város polgármestere tartotta meg rövid üdvözlő beszédét. Ezt követően a XIX. NENZETKÖZI ERDÉSZETI ÉS FAIPARI SPORTNAPOKAT Dr. Fazekas Sándor Földművelésügyi miniszter nyitotta meg.

*

A szombati program labdajátékokat, technikai és szellemi sportokat egyaránt tartalmazott (zárójelben a VADEX sportág felelős neve és az indulásra jelentkező/induló sportolók száma):

- kispályás labdarúgás (Górász László; 184/184 fő) 4 füves pályán 17 csapat 4-es csoportban körmérkőzések után a 2 csoportelső tovább jutásával egyenes kieséses szakasz helyosztókkal,
- streetball (Kisteleki Péter; 52/52 fő) 2 betonpályán 10 csapat 5-ös csoportokban körmérkőzések után helyezések eldöntésével,
- futás (Király Zoltán; 73/67 fő) 100 és 800 méteres síkfutás női és férfi kategóriában mért idővel és a 100 m-en döntővel,
- asztalitenisz (Sebestyén János; 37/32 fő) 7 asztalnál 2 női és 5 férfi csoportban körmérkőzések majd azután kieséses rendszerben a helyosztók,
- biatlon (Kővári Barnabás 28/25 fő) 3 időfutam alapján a mért idő szerinti besorolás női és férfi kategóriában,
- tarokk (Balsay Miklós 17/16 fő) 4 asztalnál 4 fős csoportokban több fordulóban
- ulti (Tokodi László 12/10) 4 asztalnál 3 fős csoportok több fordulóban,
- sakk (Vágvölgyi László 23/22 fő) a nőknél körmérkőzés a férfiaknál svájci rendszerű szervezés,
- bowling (Hefler László 189/163 fő) 10 pályán 4 fős csoportokban történt időbeosztás alapján a verseny női és férfi egyéni és csapatverseny,
- úszás (Vajda Márton 46/38) 50 és 100 méteres egyéni verseny női és férfi kategóriában és vegyes váltó (2x 50 m mell+ 2x 50 m gyors),
- rönkhajítás (Sipőcz László 37/26 fő) 3 dobásból a legmagasabb távolság szerinti eredmény,

- sárkányhajó (Czövek Zoltán 216/165 fő) 15 csapat jelentkezett, 4 csapatos futamokban a legjobb időt elérő döntő futamba kerülve, a döntőn kívüli csapatoknál mért idő alapján történő helyezés eldöntéssel.

A megnyitót követően 9:30 perctől megkezdődtek a sportversenyek a labdarúgás, a streetball, az asztalitenisz, tarokk, ulti, sakk sportágakban. A 9:40 perckor kezdődő 800 m-es férfi síkfutást dr. Bitay Márton Őrs államtitkár úr startpisztoly lövése indította, amellyel megkezdődtek az atlétikai versenyek 800 és 100 méteres távon férfi és női kategóriában. A szombati versenyeken az első győztest a férfi 800 méteres futásban hirdették. 10 órától kezdődött a bowling és a rönkhajítás, 11 órától az úszás, míg 12 órától a sárkányhajó futamai indultak. 14 órától zajlott a biatlon versenyszám.

A több sportági helyszín miatt az ARAK stadionban tartott ebédnél nem kellett sokat várakozni, mindenki nyugodt körülmények között, zsúfoltság nélkül fogyaszthatta el az ebédjét 11:30 és 14:30 között. A versenyek során a népes csapatok általában megtekintették a saját társaikat. A füves pályákra jól rálátott az, aki felült a tribün árnyékos felső területére. A jó tájékozódáshoz segítséget nyújtott az ARAK stadionban működő műsorvezető, aki felhívta a figyelmet a következő versenyszámok helyszínére és időpontjára, míg a futásokról, a streetball verseny döntőjéről és a labdarúgó döntőről is élőben kommentálta az eseményeket. Az információs táblákkal és a térképek használatával együttesen biztosított volt, hogy senki nem tévedett el és időben megtudott jelenni a sportági helyszíneken, ha akart.

Szükséges kiemelni a sárkányhajó evezős versenyt. Nem csak azért, mert az egyik legtöbb versenyzőt megmozgató sportágnak minősült, hanem mert a nézők közül talán ezen a helyszínen fordultak meg a legtöbben. Az utolsó selejtezőn, 15 órától és azt követő döntőn - amely 16:15 kor kezdődött - a nézők száma biztosan meghaladta a 100 főt. Ehhez csatlakoztak a székesfehérvári lakosok, akik a környékből a nagy forgatag, vagy a hangos dobzó miatt jöttek el megtekinteni a versenyt. Ők is komoly szurkolásnak lehettek tanúi. A sárkányhajó döntő élő műsor közvetítéssel zajlott. A selejtező futamokon is szoros versenyek alakultak ki, míg a döntőben célfutóra volt szükség az eredmény pontos megál-

lapításához. A döntőbe jutott 4 csapatból az az egység nyerte a versenyt (Zalaerdő), amely a legjobban kapta el a rajtot és fokozta a tempót. A teljes verseny értékelésekor utólag derült ki, hogy ez az utolsó győzelem döntötte el erdőgazdasági pontversenyt.

A versenyek a szokásos sportszerű légkörben zajlottak. Sajnos egy komoly bokasérülés is előfordult a Bakonyerdő labdarúgójánál, aki ezért különdíjat kapott, amit az eredményhirdetésen a csapatvezető vett át.

A versenyszámok eredménye a sportági versenyek befejezés után folyamatosan kikerült az információs sátnál lévő hirdető táblára, illetve a sportnap honlapjára. Ez alapján mindenki meggyőződhetett az eredményekről, illetve panasz esetén meg tehetette a reklamációját. Ez a lehetőség jó módszernek bizonyult, mivel az úszás sportágban még az eredményhirdetés előtt sikerült a gépi és kézi nyilvántartás eltéréseit kijavítani, így a helyes eredményt megállapítani. Ezzel együtt néhány pontosítást követően a sportnapot követő hétfői napon alakult ki a sportágak és a csapatverseny pontos végeredménye.

*

A sportversenyek 17 órai zárása után a szálláson minden meghívott felkészülhetett a záró eredményhirdetésre és az azt követő vacsorával egybekötött baráti találkozóra, amely a Bregyóközi Sportcentrum ARAK épületében lett rendezve. Ide a kollégiumoktól autóbuszok szállították a résztvevőket. A kijelölt ülésrend alapján lehetett helyet foglalni. Néhány csapatnál kisebb létszám érkezett meg a

tervezettnél, de még így is meghaladta a létszám az 500 főt. A sportesemény eredményhirdetését és rendezvény bezárását az Ugron Ákos Gábor helyettes államtitkár, Berényi Gyula EFDSZ főtitkár és Majoros Gábor VADEX vezérigazgató végezte. A hangosítás ugyan nem volt tökéletes, de a tömeg így is komoly köszöntéssel fogadta a versenyeken jó eredményt elért versenyzőket.

*

Az eredményhirdetés előtt és után komoly tapasztalatcsere zajlott. Volt lehetőség a nap izgalmas eseményei, a sikerek és a gyengébb eredmények, az emlékezetes pillanatok felelevenítésére, ám maradt idő a korábbi versenyek emlékeit is visszaidézni. Akik jól szerepeltek, elégedetten aratták le gratulációkat és emelték poharukat a szép eredményre. A többi résztvevő sem búslakodott, mivel a büfé szolgáltatásai, illetve a zenekar talp alávaló ritmusai hatására sikerült kellemes hangulatot varázsolva egy jó estét eltölteni.

A sportnap zárás egyik legfontosabb pillanata volt, amikor a VADEX vezérigazgatója átadta a következő évi, a XX-dik jubileumi Sportnap rendező kollektíva képviselőjének, Ivádi László és Schmotzer András részére - staféta bot gyanánt - a rönkhajító verseny közel 25 kg-os sporteszközét. Ezzel hivatalossá vált, hogy 2016-ban az Egererdő Zrt. rendezi a következő sportági megméretést.

*

A díjazottak felsorolása előtt meg kell említeni a különdíjban részesült sportolókat. Különdíjat kapott a két legfiatalabb versenyző Kun Bálint László, a VADEX Zrt. és ifj. Pálinkás Ákos a Zalaerdő Zrt., valamint vigaszdíjat Barca Bálint a Bakonyerdő Zrt. csapatából.

Górász László

A XIX. NENZETKÖZI ERDÉSZETI ÉS FAIPARI SPORTNAPOK hivatalos végeredménye

Egyéni sportágak:

Asztalitenisz női: 1. Birkás Mária, (Mecseki Erd. Zrt.), 2. Molnár Katalin (Északerdő Zrt.), 3. Szarkáné Mátrai Tímea (Északerdő Zrt.)

Asztalitenisz férfi: Markó András (Tanulmányi Erd. Zrt.), 2. Máthé Gyula (Szombathelyi Erd. Zrt.), 3. Abonyi László (Északerdő Zrt.)

Biatlon női: 1. Rakovics Andrea (SEFAG Zrt.), 2. Freller Mónika (SEFAG Zrt.), 3. Rakovics Jánosné (SEFAG Zrt.)

Biatlon férfi: 1. Neukum Tamás (Vadex Mezőföldi Zrt.), 2. Oláh Lajos (Bakonyerdő Zrt.), 3. Kövári Barnabás (Vadex Mezőföldi Zrt.)

Bowling női: 1. Göncz Vivien (Bakonyerdő Zrt.) 2. Török Ramóna (Szombathelyi Erd. Zrt.) 3. Pál Éva (Bakonyerdő Zrt.)

Bowling férfi: 1. Kecskés Róbert (Bakonyerdő Zrt.), 2. Gaál Albert (Zalaerdő Zrt.), 3. Kozma Csaba (Kisalföldi Erd. Zrt.)

Futás 100 m női: 1. Tóth Alexandra (Tanulmányi Erd. Zrt.), 2. Gulyás Lilla (Vértési Erdő Zrt.), 3. Hodács Nikolett (Szombathelyi Erd. Zrt.)

Futás 100 m férfi: Nagy József (Bakonyerdő Zrt.), 2. Hüll László (Bakonyerdő Zrt.), 3. Fehér János (Északerdő Zrt.)

Futás 800 m női: 1. Tóth Alexandra (Tanulmányi Erd. Zrt.), 2. Hodács Nikolett (Szombathelyi Erd. Zrt.), 3. Pálmai Katalin (KASZÓ Zrt.)

Futás 800 m férfi: Lovrencsics Tamás (Zalaerdő Zrt.), 2. Bódis Pál (Minisztérium), 3. Lucza Gábor (Egererdő Zrt.)

Lövészet női: 1. Juhász Lenke (DALERD Zrt.), 2. Gyüre Kázmérné (Vértési Erdő Zrt.), 3. Schmidt Alexandra (Tanulmányi Erd. Zrt.)

Lövészet férfi: 1. Bölcskei Gábor (Gyulaj Zrt.), 2. Hajzer Szabolcs (Északerdő Zrt.), 3. Csapó Károly (Gyulaj Zrt.)

Sakk női: 1. Czigoláné Németh Diána (Zalaerdő Zrt.), 2. Farkas Rita (SEFAG Zrt.), 3. Máté Zsoltné (Bakonyerdő Zrt.)

Sakk férfi: 1. Dumitru Viorel (Román csapat), 2. Papp Nándor (Zalaerdő Zrt.), 3. Kutas Lajos (Szombathely Zrt.)

Úszás 50 m gyors női: 1. Stefcsik Viktória (Kisalföldi Erd. Zrt.), 2. Baranyai Zoé (Kisalföldi Erd.Zrt.), 3. Joós Eszter (Zalaerdő Zrt.)

Úszás 50 m gyors férfi: 1. Szabó Péter (Bakonyerdő Zrt.), 2. Lovrencsics Tamás (Zalaerdő Zrt.), 3. Krivarics Tamás (KASZÓ Zrt.)

Úszás 100 m gyors női: 1. Stefcsik Viktória (Kisalföldi Erd. Zrt.), 2. Gosztola Júlia (Bakonyerdő Zrt.), 3. Sipos Dorina Anna (Kisalföldi Erd. Zrt.)

Úszás 100 m gyors férfi: 1. Szokolai Attila (Vadex Mezőföldi Zrt.), 2. Lovrencsics Tamás (Zalaerdő Zrt.), 3. Szabó Péter (Bakonyerdő Zrt.)

Úszás 50 m mell női: 1. Palka Réka (Mecsekerdő Zrt.), 2. Joós Eszter (Zalaerdő Zrt.), 3. Sipos Dorina Anna (Kisalföldi Erd.Zrt.)

Úszás 50 m mell férfi: 1. Vajda Péter (Vadex Mezőföldi Zrt.), Vajda Márton (Vadex Mezőföldi Zrt.), 3. Krivarics Tamás (KASZÓ Zrt.)

Úszás 100 m mell női: 1. Palka Réka (Mecsekerdő Zrt.), 2. Joós Eszter (Zalaerdő Zrt.), 3. Stefcsik Viktória (Kisalföldi Erd. Zrt.)

Úszás 100 m mell férfi: 1. Szokolai Attila (Vadex Mezőföldi Zrt.), 2. Vajda Márton (Vadex Mezőföldi Zrt.), 3. Vajda Péter (Vadex Mezőföldi Zrt.)

Rönkhajtás: 1. Markó Péter (Mecsekerdő Zrt.), 2. Vincze Gergely (Egererdő Zrt.), 3. Tompa István (Bakonyerdő Zrt.)

Tarokk: 1. Barna Péter (KEFAG Zrt.), 2. Farkas Csaba (SEFAG Zrt.), 3. Börzseiné Udvarhelyi Sarolta (Nyírerdő Zrt.)

Ulti: Dózsa Zsolt (Északerdő Zrt.), 2. Barbina József (KASZÓ Zrt.), 3. Tóth Zoltán (Zalaerdő Zrt.)

Csapat sportág:

Bowling női: 1. Bakonyerdő Zrt. III., 2. Mecsekerdő Zrt. I., 3. Bakonyerdő Zrt. IV.

Bowling férfi: 1. Bakonyerdő Zrt. I., 2. Kisalföldi Erd. Zrt.I., 3. ZalaerdőZrt I.

Lövészet férfi: 1. Gyulaj Zrt., 2. Északerdő Zrt. I., 3. Zalaerdő Zrt.

Úszás 4x50 m váltó: 1. Vadex Mezőföldi Zrt., 2. Kisalföldi Erd. Zrt., 3. Bakonyerdő Zrt.

Labdarúgás: 1. Mecsekerdő Zrt., 2. Bakonyerdő Zrt., 3. Román csapat

Streetball: 1. Vadex Mezőföldi Zrt., 2. Egererdő Zrt., 3. Zalaerdő Zrt.

Sárkányhajó: 1. Zalaerdő Zrt., 2. Gemenc Zrt., 3. NEFAG Zrt.

Hely.	Erdőgazdaság	Pont
1	Zalaerdő Zrt.	104
2	Bakonyerdő Zrt.	101
3	Vadex Mezőföldi Zrt..	70
4	Északerdő Zrt.	60
5	Kisalföldi Eg. Zrt.	55
6	Mecsekerdő Zrt.	48
7	Tanulmányi Eg. Zrt.	29
8	Szombathelyi Erd. Zrt.	28
9	SEFAG Zrt.	26
10	KASZÓ Zrt.	21
11	Vértess Erdő Zrt.	20
12	Egererdő Zrt.	19
13	Gyulaj Zrt.	18
14	KEFAG Zrt.	17
14	Román küldöttség	17
16	NEFAG Zrt.	9
16	Pilisi Parkerdő Zrt.	9
18	Minisztérium	8
19	DALERD Zrt.	7
19	Gemenc Zrt.	7
21	Nyírerdő Zrt.	4
22	VERGA Zrt.	3
23	Szlovén küldöttség	1
24	Budapesti Eg. Zrt.	0
24	ERTI	0
24	Ipoly Erdő Zrt.	0
24	Kormányhivatal	0
24	Osztrák küldöttség	0

Kis farkas Borsodban

Egy állandó jelleggel az erdőbe helyezett, nyilván megközelítő mozgásra bekapcsoló filmfelvevő kamera az Aggteleki Nemzeti Park területén egy fiatal, a kölyökkorból éppen csak félig-meddig kinőtt kis nőstény farkast vett filmre. A felvevőgép közelébe került állat kétszer-háromszor a készülékre nézett, ám a fajra jellemző félnék óvatossága visszatartotta a közvetlen testközelségtől. Inkább megfordult és elbaktatott.

A rövid, jó fényviszonyok mellett készült, tiszta, éles filmfelvételt – amelyet televízió csatornákon keresztül utólag a tv-nézők is láthattak – Szilágyi Zsolt, a Budakeszi Vadaspark egyik szakértője (akinek a munkakörébe tartozik az ott elhelyezett három felnőtt hím farkas gondozása is) igen értékesnek minősítette. Amint mondotta, nagyon ritkán sikerül ilyen jó és közeli filmfelvételt készíteni

a rendkívül óvatos és hírhedségétől eltérően félnék természetű farkasról az erdőben, a szabad természetben (legalábbis hazánkban).

A kutatók a hamarjában Zselykének elnevezett farkas által hátrahagyott testmintákat genetikai szempontból értékelni tudják. Tervezik, hogy az állatot befogják arra a rövid időre, amíg műholdvevő készüléket erősítenek rá, aminek a révén követni tudják vándorlását, meg tudják állapítani tartózkodási helyét. Ez elősegítheti származási helyének megállapítását is.

A farkas nagy mozgásigényű vadon élő állat, gyors és kitartó futó. Egyhuzamban több tíz kilométert tud futni, nagy területet tud bejárni. Ezért életre, az egy példányra számított terület is jóval több más szőrmés ragadozókénál. Falkába verődve vadászik. S a kisze-melt zsákmányállat legyen akár a szintén

gyors és kitartó futásra is képes szarvas, a farka a végkimerülésig üldözi és akkor végez vele.

*

Az ismertetett borsodi jelenséggel kapcsolatban emlékeztetbe idézzük, hogy a tudományos farkaskutatást – legjobb tudomásunk szerint – a Sopronban sajnálatosan idő előtt elhunyt Prof.Dr. Köhalmi Tamás D.Sc. intézetigazgató egyetemi tanár (1936-2003) a vadgazdaságtan és vadászat sokoldalú, nemzetközi szakmai hírnévnek örvendő tudós oktatója és kutatója kezdte el. Mégpedig a szóban forgó térségben, az északkeleti országrészben, a Zempléni-hegység országhatárhoz közeli vidékein. Ezért akkoriban egyesek enyhén megmosolyogták, mert kizártak tartották, hogy a farkas itt ismét valaha is megjelenjen. Íme...

K. P.

„A téma az utcán hever” Másként: a szegénység volt napirenden

Az elmúlt nyáron a hazai közélet egyik kiemelkedő eseménye az volt, hogy az Európai Parlament szocialista és demokrata frakciója Magyarországon ülésezett. A média munkatársai egymás között gyorsan el is nevezték ezt „szocialista csúcs”-nak.

Az esemény – érthető okokból – nem keltett akkora figyelmet a tudósítások szűkszavúsága miatt, mint amekkorát talán megérdemelt volna. Tárgya viszont – szintén érthető okokból – jócskán érinti a szakszervezetek tevékenységét (a dolgozók és nyugdíjasok jövedelme, szociális helyzete, segítség és segélyezések stb.).

A nemzetközi tanácskozás fő helyszíne az Országház ülésterme volt.

*

Időben és térben csatlakozó rendezvény volt az ugyancsak nemzetközi jellegű konferencia, amelyet a Magyar Szocialista Párt parlamenti frakciója rendezett szintén az Országházban, de annak un. felsőházi termében. Ennek főszervezője Korózs Lajos országgyűlési képviselő volt (MSZP), az OGY Népjóléti Bizottságának alelnöke, a párt régi, nagy tapasztalatokkal rendelkező, széles körben ismert, szociális témákkal (pl. idősgügy) foglalkozó szakpolitikusa.

*

A konferencia témája így hangzott: „Szegénység elleni küzdelem és a generációk együttműködése.” Időszerűségét és fontosságát jelezte a nagyfokú érdeklődés is: a hatalmas, pompás termet a több mint 600 hazai és külföldi résztvevő teljesen megtöltötte. Amint Korózs Lajos elmondta, a témában érdekelt nagyon sok szervezetet hívtak meg. Szakszervezetünket még Berényi Gyula főtitkár képviselte (aki ezt követően nemsokára sajnálatos módon, váratlan hirtelenséggel elhunyt).

*

A megjelenteket Korózs Lajos üdvözölte. Ennek során elmondta a konferencia megrendezésének indokát is: *a szegénység jelen van az életünkben és nem lehet nem tudomásul venni. Ha a jelenlegi állapotok konzerválódnak – abból nagy baj lehet!*

Megnyitó beszédet a házigazda és főszervező szerepét betöltő Magyar Szocialista Párt elnöke, Tóbiás József mondott. A megrendezés iménti indokát megtoldotta azzal, hogy az MSZP számára elfogadhatatlan egy lemaradó Magyarország. *Ma bűn arról beszélni, amit látunk az utcán.* (Saját megfogalmazásunk szerint: a téma – helyenként szó szerint – városaink utcáin hever.) Ehelyett célszerűbbnek látszik elhallgatni vagy ódsi módon kezelni a problémát. Megfelelő források hiányában az önkormányzatok is tehetetlenek ezen a téren. Az MSZP – közösen a szakmákkal és a civil világgal – felvállalná a szegénység ügyének képviseletét.

*

Mi viszont területi okok miatt nem tudjuk vállalni a több órán át tartó, hazai és külföldi előadók sorát felvonnultató tanácskozás bőséges anyagának tüzesebb ismertetését, az előadók hivatali-társadalmi rangját-megszólítását, közelebbi bemutatását. Csupán a főbb gondolatok kiemelésére vállalkozhatunk.

*

Egy német és egy finn EU-képviselő egyaránt az oktatásba-képzésbe történő beruházás fontosságát hangsúlyozta az egyre növekvő szegénység megoldása szempontjából, mondván, hogy *Európa jövője: a tudás!* Ez éppoly fontos, mint a gazdasági beruházások.

Álláspontjukat mindkét ország legújabbkori történelme támasztja alá. A német példa közismert. Finnországé is sikertörténet. A II. világháború után az ország az európai államok sereghajtói közé tartozott a szociális fejlettség szempontjából, ma pedig az élvonalba. (Miközben hazánkban – úgy hírlik – némelyik egyetemi karon a térítéses formában egy-egy szemeszter elvégzése a milliós nagyságrendhez közelítve terheli a szülők zsebét.)

Az előadók felhívták a figyelmet arra, hogy a témát differenciáltan kell kezelni. A legérzékenyebb, legsérülékenyebb rétegek: a nők, a gyermekek, az ifjúság, továbbá az idősek, nyugdíjasok. Hangoztatták: *minden ember számára társadalmi biztonságot kell adni.*

*

A finn miniszter asszony, aki egyébként a Finn-magyar Szövetségnek is az elnöke, s finn oktatástörténeten belül *kiemelte az iskola és a tanár meghatározó szerepét.* Megszívlelendő megállapítása volt, hogy az iskola nem sziget, hanem a társadalom része. Ezt fordíthatjuk úgy is, hogy az iskola a társadalom tükörképe. Amilyen a társadalom, olyan az iskolája. A tanár pedig kincs és egyben a közösség tisztelt vezetője Finnországban.

*

Ujhelyi István, az Országgyűlés egykori alelnöke, EU-képviselő az MSZP részéről főleg az ifjúság helyzetére koncentrált előadásában. Szerinte *nem csak a bevándorlás, hanem a kivándorlás is nagy problémánk.* (Közbevetve megjegyezzük, hogy a konferencia idején a déli irányból érkező migráció még nem is volt olyan drámai jellegű, mint az utána következő hetekben.)

Természetesen elsősorban és közismerten a fiatalok keresik külföldön a boldogulásukat. Amit erősít az a körülmény is, hogy Magyarországon mostanában 18,8% a munkanélküliek aránya a 25 év alattiak körében.

Az MSZP célja a teljes foglalkoztatás elérése ebben a körben. Továbbá az EU ifjúsági garancia program korhatárának 30 évre történő felemelése.

A képviselő elmondta azt is, hogy 2010 óta a magyar gazdasági emigráció mintegy megtízszereződött. A kivándoroltak nem is kívánnak hazatérni, bár retorikájukban ez is megjelenik, főleg kifelé menet. *Mi lesz így a nyugdíjrendszerünkkel a már nem is nagyon távoli jövőben?*

*

Az utóbbi kérdéshez szervesen kapcsolódott dr. Barát Gábornak, az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság volt elnökének, nyugdíjszakértőnek szókimondóan kritikus előadása is. Azt mondta ugyanis, hogy a szociális biztonsághoz és az ellátáshoz való jog megfelelően volt szabályozva a régi alkotmányban. Napjainkra azonban az ellátás szociális segéllyé silányult. A szerzett jogokat leépítették, s megrendült a nyug-

dijrendszer iránti társadalmi bizalom. *Több szerénység – kevesebb szegénység*, mondotta. *A nyugdíjrendszert hideg fejjel és forró szívvel kell kezelni és nem fordítva*. Megítélése szerint a problémák egy része nem magyar specialitás, hanem általános gond Európában.

*

Dr. Simonovits András, az MTA Közgazdasági Bizottságának elnöke, szintén nyugdíjszakértő *„Az európai nyugdíjrendszerek fenntarthatósága és finanszírozhatósága”* című előadásában főleg a volt szocialista országok ilyen irányú problémáival foglalkozott. Megítélése szerint *a jelenlegi nyugdíjak összszegszerűségükben nem lesznek sokáig tarthatók, csökkenteni kell őket!* Elsősorban a kirívóan magas nyugdíjakat, de nem drasztikus ütemben.

A várható átlagos életkor növekszik (férfiak esetében mintegy 80 év, nők esetében 79-85 év), de a termékenység csökken. Minél tanultabb a népesség, annál könnyebb foglalkoztatni.

A korai nyugdíjazás nem oldja meg a foglalkoztatás problémáját, *a közmunka pedig hasonló a kapun belüli munkanélküliséghez*.

Fontosnak tartotta dr. Simonovits András, hogy a nyugdíjrendszer egyszerű, könnyen áttekinthető és kiszámítható legyen.

Az előadó *a jövő nyugdíjrendszere alapjának a magánnyugdíj-pénztári befizetéseket tartotta*, bár elismerte, hogy még folynak a viták a „monopillér versus vegyes rendszer” dolgában.

Az önkéntes nyugdíjpénztár *saját számlára történő befizetést jelent* a munkavállaló részéről, *amit az állam kiegészít bizonyos százalékkal*. A számláról történő utólagos pénzkivétel pedig csak büntetőfeltételek mellett lehetséges.

A rendszernek „hordozhatónak” kell lennie. Vagyis olyannak, hogy a befizető valamely külföldi országba történő költözése esetén ott is hozzájuthasson nyugdíjához.

*

Szanyi Tibor, a Szocialista Párt EU-parlamenti képviselője *a minimálbér* témájával foglalkozott, mégpedig nemzetközi kitekintésben.

Hazánkban jelenleg 604 forint az egy órára eső minimálbér, míg *a német minimálbér* Magyarországra levetítve

1.426 Ft/óra. Tehát még az sem jelentene veszélyt önmagunkra nézve, ha a saját minimálbérünket egyik napról a másikra megdupláznánk.

A létminimum hazánkban jelenleg 93 ezer forint. Úgy kellene a minimális órabér megállapításával operálni, hogy egy hónapra vetítve elérje a létminimum összegét. Ehhez azonban szükséges az is, hogy számítási rendszerünk azonos legyen az EU-éval. A versenyképesség szempontjából pedig egyenesen *globális partnerségre van szükség*, hogy a szociális normák is standardizálhatók, szabványosíthatók legyenek (mert például az USA beleszól az EU ügyeibe ezen a téren is, amire az ún. G8 megbeszélések alkalmat adnak).

*

Herczog Mária ENSZ szakértő, szociológus *a gyermeki jogok* érvényesülését és annak a szociális biztonság megteremtésében játszott fontosságát fejtegette előadásában.

Bevezetesként emlékeztetett az ENSZ keretei között 1989-ben létrehozott gyermekjogi egyezményre, amit azután 2000-ben, majd 2014-ben is kiegészítettek. S ezzel kapcsolatban emlékeztetett *az államok kötelességeire*, mint például a gyermekek egyéni panaszjogának helyben történő intézményesítése, vagy a szülők segítségén keresztül a gyermekek jólétének előmozdítása. Ilyen feladat a friss diplomások oklevelének kölcsönös elfogadtatása is más országok viszonylatába.

*

A konferencia témájának érzelmi szempontból talán a legérzékenyebb pontját érintette Herczog Mária, amikor *a gyermekszegénységről* beszélt. Ezen a téren nem kell távoli tájakra menni a példákért. *Az Európai Unióban 28% a szegénynek minősülő gyermekek aránya, hazánkban pedig kb. 40%*. Ráadásul nálunk nem csak nagyon mély a gyermekszegénység, hanem az említett aránya is gyorsan növekszik. Lecsúszóban vannak a gyermekekkel foglalkozó felnőttek is, mivel az őket alkalmazó önkormányzatok is alulfinanszírozottak. Tapasztalati tény továbbá, hogy a szegénység gyakran jár esélyegyenlőtlenséggel, kirekesztettséggel is.

A finn előadóhoz hasonló gondolatokkal zárta Herczog Mária is az előadását, mondván: *a gyermekekbe történő*

befektetés – befektetés a jövőbe! Az „el-spórolásokkal” a jövőnket vágjuk el.

*

Sorrendben utolsóként dr. Harangozó Tamás, az MSZP frakcióvezető-helyettese lépett az előadói emelvényre.

Előadása mintegy *zárszóként* foglalta össze a konferencia legfontosabb mondanivalóit, természetesen egy baloldali politikus szemszögéből értékelve. Európai Magyarországot akarunk, mondotta. Esélyt kell adni az életnek, az emberi méltóságnak. *Itt akarunk Finnországot teremteni*, munkát, kenyeret, fedelet, tisztességes béreket, demokráciát. *A gyermekeink legyenek nálunk jobbak, gazdagabbak, boldogabbak!* – Úgy legyen!

Király Pál

Utóirat. Már lapzártánk után olvastuk a napi sajtóban, hogy *elfogadták* a cikkünkben is szereplő *Ujhelyi István ifjúsági munkanélküliséget csökkentő programját Brüsszelben*. Már önmagában azt a tényt nagyra értékeljük, hogy magyar képviselő ilyen nagy horderejű ügyben ilyen sikert tudott elérni az Európai Parlamentben. A „Youth on the S.P.O.T. – Special Partnership on Tourism” című program alapján az EU érdemi forrásokat biztosít hat a közeljövőben az érintett fiatalok számára új munkahelyek közvetlen megteremtésére, gyakornoki és szakmai lehetőségek kialakítására a turisztikai szektorral együttműködésben. (MTI.)

Azt is a „Metropol” c. napilap szeptember 8-i számában olvastuk, hogy a „Gyerekjogok a fókuszban” című tudósításban, hogy az UNICEF Magyar Bizottságának gyermekjogi igazgatósága, valamint a Pannonhalmi Bencés Gimnázium közös gyermekvédelmi programot indított az iskolában „Ébresztőóra” címmel. A gyerekjogi képzésben valamilyen diák részt vesz és nem csak megismeri jogait és a rá leselkedő veszélyeket, hanem kiképzést kap arra is, hogy adott esetben képes legyen azokat meg is védeni. A kisgyermekkori veszélyérzet hiánya a későbbi évekre is kinyúlhat. A gimnáziumban, illetve a Főapátságban egy bizottságot is létrehoztak, amely nemcsak tanácsadást nyújt gyermekeket vagy időseket ért visszaélés, netán bántalmazás esetén, hanem jogsegély és terápia lehetőségét is felkínálja, sőt akár feljelentést is tesz az ügyben.

STIHL-verseny a Szilfa-tisztáson

Jelenős és látványos, sokakat megmozgató, értékeket hordozó nagyrendezvényekben gazdag közéletünkben ezeknek a sorát gyarapította a XIV. STIHL Országos Fakitermelő Bajnokság. Főszervezője természetesen a Bakon Gábor erdőmérnök által vezetett Andreas Stihl Kereskedelmi Kft. volt. A közvetlen operatív közreműködő pedig a Pilisi Parkerdő Zrt.-nek Boda Zoltán erdőmérnök által vezetett Budapesti Erdészete, minthogy a bajnokság helyszíne is ennek területén volt: a budakeszi erdőben levő nagy Szilfa-tisztás, már nem első alkalommal.

A többi állami erdészeti zrt. is kivette a részét a verseny létrehozásából csapatok küldésével és még sokan mások (erdésziskolák, vállalkozások stb., összesen 41 csapat).

Egész napos esőben

„A feltételeket mi biztosítjuk, az időt a vendégek hozzák!” – mondta verseny megnyitásakor üdvözlő beszédében Ba-

kon Gábor, akinek nyugalját, derűsségét nem tudta megtörni az egész nap hulló időnként csak néhány percre szünetelő eső sem. Az őszi áldás azért is hatott kesernyés módon a kedélyekre, mert ezen a vidéken a forró, aszályos nyár folyamán hetekig egy szem csapadék sem hullott.

Mindazonáltal a jó példa ragadós, mivel a versenyzők és a bírók hasonló nyugalommal és derűvel állták a sarat. Bizonyos idő után már szó szerint is, mivel az egyébként példásan rendbe tett, frissen nyírt tisztás talaja a sok víztől felpuhult, majd a járás-keléstől latyakossá vált. Ám a markos fiúk pólóra vetkőzve, jókedvű izgalommal futottak ki sátraikból a pástra, a bírók esőköpenyben-gumicsizmában végezték rendületlenül mérési feladataikat.

Kitűnő volt a szervezés

Mert azt talán említenünk is felesleges, hogy minden csapatnak saját kényelmes sátra volt. Továbbá volt egy hatalmas közös étkező sátor is, ahol meleg ételt fogyaszthattak, s persze a harapnivalót sem esővízzel kellett lenyomtatni.

A vendégek, érdeklődők részére is tágas sátor, pihenőhely állt rendelkezésre. Sajnos, a komisz idő miatt a közönség száma szerényebb volt az ilyenkor megszokottnál.

Tekintettel az időjárásra, a verseny csak egyfordulós volt. A fokozott balesetveszély miatt pedig nem volt kötelező a védőkesztyű használata (csúszós felfagyás miatt).

Az eredmények

Az élbolyban a helyezések a következőképpen alakultak a csapatok között.

I. Vértesi Erdészeti és Faipari Zrt. (Lábodi Géza, Lábodi Csaba, Ibolya Milán, Bogdán Róbert). **II.** Délalföldi Erdészeti Zrt. (Bozsó Zoltán, Zsótér Zoltán, Strubel József, Mészáros Gergő). **III.** Ritrovi Kft. (Rittlinger Róbert, Solymos Tibor, Geszthelyi Károly, Geszthelyi Sándor).

A Vérteserdő csapata a fő versenyszámban is az első lett, a DALERD pedig a szerelési számban (a fő számban a harmadik). A Ritrovi Kft. csapatát a fő számban elért jó eredménye lendítette fel a győzelmi emelvényre.

A teljes, részletes, hosszú eredménylista még inkább alátámasztani látszik azt a megfigyelésünket, miszerint az eredmények egyáltalán nem „papírforma” szerint alakultak. Ami egyben azt is jelenti, hogy még komoly tartalékok húzódnak meg ennek a szakmai motorsportnak a hátterében.

Különben is, erre az alkalomra is érvényes volt a régi elv, ami szerint a részvétel a fontos, a közös együttlét, a kollegiális barátság erősítése egy nemes vetélkedés keretében.

De tovább élhet a győzelem reménye is, hiszen a versenyek folytatódnak – ha jól sejtjük, Sopronban és Gyulán.

A tudósító:
Király Pál

Veszélyeztetett nagymacskák

A National Geographic Society adatai szerint jelenleg már csak mintegy 30.000 oroszlán, 10.000 jaguár, 10.000 gepárd, 7.500 hópárduc és 3.000 tigris él szabadon a Földön. Az elmúlt ötven évben Afrikában az oroszlánok egyed-száma 90%-kal csökkent. Tigrisből már több él fogságban, mint a természetben. A gepárdok eredeti élőhelyük 75%-áról kiszorultak, kipusztultak. Az orvvadászat következtében 1930 óta a tigriseknek három alfaja pusztult ki.

A Nat.Geo. „Big Cats Initiative” elnevezéssel természetvédelmi programot

indított a kihalás szélére sodródó nagymacskák megmentésére.

k. p.

*

A bukásról – másként

Egyik közismert mai médiából, a nagy példányszámban ingyenesen terjesztett (nyilván hirdetési díjakból fenntartott) „Metropol” újságból, közelebb-ről: augusztus 4-i számában Bus István tollából „Vidám bukás” című tárcából idézzük a következő, megszívlelhető kis morfondírt.

„Akkor távolodtunk el igazán a bukástól, ha már jóízűen tudunk nevetni rajta. Ha saját ballépésünket vagy kudarcunkat úgy tudjuk előadni, mint egy vicces sztorit, akkor feldolgoztuk, és túl vagyunk rajta. Magyarországon, ha valaki elbukik, onnantól kezdve bukott ember – rajta van a bélyeg. Máshol viszont a bukás a siker elengedhetetlen része. „Ha padlót fogsz, szedd össze, amit ott találsz – mondja a pszichológia falvédőszövege. Holott ez teljesen hasznos tanács.”

Az idézethez kapcsolódó egyetlen kérdésünk csupán az, hogy hol van az az említett „máshol”?

K. P.

Hatalmas kiállítás volt...

...a 77. Országos Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Kiállítás és Vásár, bizonyára az egyik legnagyobb, amit 1881 óta sorszámozottan ebben a műfajban rendeztek. A helyszín változatlanul a Hungexpo kőbányai vásárvárosa volt, jelmondata is megegyezett az előző (2011, 2013) kettőével: „A magyar föld legjava”. A 77-es számot egyenesen bővös számnak minősítette megnyitó beszédében Varga Mihály nemzetgazdasági miniszter, aki válaszolt azt a gyors iramú fejlődést, amely hazánkban végbe megy. A számos adatot tartalmazó beszédből most két gondolatot örökítünk meg a magunk számára: *mult nélkül nincs jövő* (Babits Mihály) és *a hagyományokat nem ápolni, hanem megőrizni és gyarapítani kell*.

Ugyancsak köszöntőbeszédet tartott Kövér László, az Országgyűlés elnöke, és Fazekas Sándor földművelésügyi miniszter is. A miniszter a vidék és a helyi termékek fontosságát hangsúlyozta, a házelnök pedig a haza, a termőföld és a termelők védelmét. *Isten áldja meg a magyar földet, a belőle és a rajta élőket!* – fejezte be beszédét Kövér László.

A több mint 900 kiállító megtöltötte a vásárváros összes csarnokát és a szabadtéri kiállítótérét. Közöttük voltak saját szép standjukkal az állami erdészeti részvénytársaságok is. Utóbbi része volt a Földművelésügyi Minisztérium jókora standjának és az erdészet közjóléti célú tevékenységének bemutatására koncentrált. Ez volt a tárgya a kiállítás ideje alatt a „K” épületben lebonyolított erdészeti konferenciának is, amely egyike volt a rengeteg rendezvénynek. A konferenciát dr. Mózes Csaba Ph.D. erdőmérnök, az FM Erdészeti és Vadgazdálkodási Főosztályának vezetőhelyettese vezette. Részt vett és előadást is tartott dr. Bitay Márton, az Állami Földekért Felelős Államtitkárság vezetője, továbbá helyettese, Ugron Ákos Gábor is.

Négy előadás hangzott el a megnyitót követően a szakkonferencián.

Zambó Péter, a Pilisi Parkerdő Zrt. vezérigazgatója, az Országos Erdészeti Egyesület elnöke „Állami erdők az emberért” c. előadásában az állami erdészeti társaságok közjóléti beruházásait és fejlesztési terveit ismertette. Elmondta, hogy annyi pénzt még soha nem költött a magyar állam ilyen célokra, mint

mostanában és a következő években. De aláhúzta azt is, amire az államtitkár is figyelmeztetett: *nem elég a létesítményeket létrehozni, hanem majd fenn is kell tartani azokat* és meg kell termelni ennek pénzügyi feltételeit, mert az EU a fenntartást már – egyelőre? – nem támogatja.

A vezérigazgató a jövő szempontjaként a következőket sorolta fel: természetközeli erdőkezelés; az erdőgazdálkodás anyagi biztonságának megőrzése; turisztikai hálózatok (ökoturisztikai központok) kialakítása; turisztikai objektumok fenntartása; értékalapú kommunikáció. A „favágó erdészről” alkotott képet fel kell váltani – fejezte be előadását Zambó Péter.

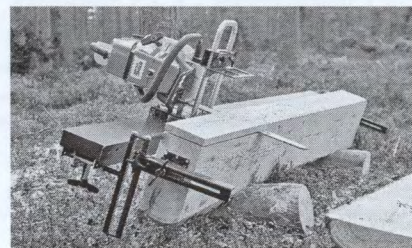
Luzsi József, a Magán Erdőtulajdonosok és Gazdálkodók Országos Szövetségének elnöke ugyanezt a témát fejtette ki, de a magántulajdonban levő erdők vonatkozásában. Szavaiból kilátlott, hogy a magánszektor még mindig mily sok nehézséggel küzd és mennyire rászorul a támogatásra (elaprózottság, tökeszegénység, a szabályozás merevségei stb.). Mindazonáltal a szektor a rendszer-váltás óta kb. 1 milliárd csemete elültetése révén 200.000 hektárral gyarapította az ország erdőterületét és *jelenleg 1.600 közmunkásnak nyújt munkaalkalmat 146 erdőtulajdonos*. Kifejezte afölötti aggodalmát, hogy 2016-ban a magánerdőgazdálkodás már kikerül a közmunkaprogramból.

Walter Dániel, a Miniszterelnökség osztályvezetője „Az erdők közjóléti fejlesztési lehetőségei a 2014-2020-as uniós időszakban” c. előadásában az EU erdészeti intézkedéseinek újdonságaira és prioritásaira koncentrált. Kiemelte az innováció támogatását, a közjóléti gazdálkodás tervezésének fontosságát, a támogatások feltételei között pedig az *elszámolások megbízhatóságát* (ami szorosan összefügg az erdőfelügyelet tevékenységével), s azt is, hogy az erdészeti támogatásokat a többi gazdálkodó szektor támogatásával összefüggésben, rendszerben kell szemlélni.

Sorrendben utolsó előadóként **Majoros Gábor**, a VADEX Mezőföldi Erdő- és Vadgazdálkodási Zrt. vezérigazgatója az állami vadhús-feldolgozásról és annak jövőképeiről szóló előadásában rámutatott, hogy a feldolgozás két hazai súlypontja Soponya és Öreglak, a piac súly-

pontja viszont jelenleg Nyugat-Európa, vagyis az export. *Kevés vadhúst fogyaszt a magyar*, pedig nagyon értékes, egészséges táplálék. Vadászati eredményeink nemzetközi elismertségnek örvendenek, trófeáink rekordokat arattak, de a vadhústermelésben még nagy tartalékok vannak. Következésképpen *fokozni kell a belföldi forgalmazását*, ami állami célkitűzés is. A VADEX Székesfehérváron már megnyitotta Delikatesz szaküzletét, de hasonló vadhús-szaküzletek egész hálózatának kiépítésére van szükség, azért, hogy az értékes alapanyag ne börtén hagyja el az országot és ottani feldolgozása ne mások gazdagságát gyarapítsa, hanem hazánkét. A feldolgozás során azonban körültekintően kell eljárni és olyan termékek előállítását kell megíranyozni, amelyek megfelelnek a vásárlói ízlésnek.

Előadása végén Majoros Gábor elmondta, hogy a *Vadgasztronómiai Fesztivál* iránti érdeklődés igen nagy, ezért 2016 májusában Soponya helyett Budapestén, a Hungexpo területén fogják lebonyolítani.

A tömördek kiállítási látnivaló egyike volt a veszprémi LOGOSOL Kft. motorfűrészrel kombinált deszkametsző adaptere, (A kép cég-fotó.)

A konferencia interaktív jellegű volt, vagyis az előadások után kérdéseket lehetett feltenni az előadóknak, illetve hozzá lehetett szólni az elhangzottakhoz. Sok érdekesség hangzott el ezek során is. A konferencia és a kiállítás egyben egy nagy találkozóhely is, ahol a „civiliek”, vállalkozások vezetői és a mező- vagy erdőgazdaságban dolgozók cserélhettek véleményt. Amit majd szervezett körülmények között folytatni tudnak a megújuló ágazati párbeszéd bizottságok, pl a Faipari, Bútoripari, Erdészeti Ágazati Párbeszéd Bizottság keretei között. Végeredményben *nagy élménnyel és sok értékkel gazdagodott az, aki ellátogatott a 77. OMÉK-ra!*

K. P.

Helyesbítés

Az ERFA Híradó 2015. 2. számában, a 14. oldalon, Nyugdíjasoknak - nyugdíjasokról cikkében dr. Szász Tibort jelöltük meg a jelenlevők korelnökeként, de Sebestyén László olvasónk szerint a szintén jelenlevő dr. Jereb Ottó (aki 1922. szeptember 2-án született) majdnem egy évvel idősebb. Jó egészséget kívánunk mindkettőjüknek!

*

Erdőértékszámítás – anno 1943

Erdőt eladni, venni: ma is szokás. A nagy kérdés azonban mindig az, hogy mennyit ér az üzletkötés tárgya, az erdő?

Egy régi, 1943-ban kelt *nyugat-dunántúli* erdőingatlan adás-vételi ügyletével kapcsolatos magánokmányban bukkantam az erdő korabeli értékelésével kapcsolatos következő kis információra; idézem.

Az erdő értékelése az F.H.I. (Országos Földhitelintézet – K.P.) praxisában, amennyiben 70-80 éves erdőről van szó és nem fekszik lehetetlen távolságra vasútállomástól, a legjobb földével azonos. Középmínőségű erdő rosszabb el-fuvarozási lehetőségekkel ennek nagyjából a fele. Természetesen ezt nagyban befolyásolja a fák minősége, sűrűsége, az erdő forgója stb. Eddig az idézet.

*

A dokumentum további szövegéből az derül ki, hogy számszerűen kifejezve az említett „legjobb (föld) érték” minimum 2.000 pengőt jelentett katasztrális holdanként. Valamint azt is, hogy az adás-vételi szerződés megkötéséhez *mellőzhetetlen volt az akkori M.Kir. Földművelésügyi Minisztérium előzetes hozzájárulása* (alkalmasint az Állam-erdészeti központi igazgatásán belül az

I/C.2. Erdőingatlanforgalmi Ügyosztályé).

Sajnos, én azt ma már nem tudom értelmezni, hogy több évre elnyújtott *részletfizetés* esetén mit jelentett az évi fizetőrészletnek és az – általában 5% mértékű – kamatának „búzaértékben” történő számítása. Csupán feltételezem, hogy – már háborús évek lévén – az évekkel korábban pengőben megállapított vételár éppen esedékes törlesztőrészletét a búza ugyancsak éppen kurrens árával aktualizálták. Vagyis a jellemzően agrárius Magyarországon *a stabil értékviszonyítási alap* nem az arany- (vagy ezüst-) pengő lett volna, hanem *a búza*; még erdő esetében is? (A pengő-érmekeket ekkor már alumíniumtömbökből sajtolták.)

A kérdésre a biztosabb választ a kereskedelem- és pénztörténet berkeiben lehetne keresni.

*

Mindez ma már csak erdészettörténeti emlék, s aligha valószínű, hogy az erdőértékszámítás valaha is visszatérne az ilyen paleolit módszerhez.

Mindazonáltal, azért, hogy kerek legyen ez a kis kép, egy körülményt még ajánlatos figyelembe venni. Nevezetesen: *a faji törvények* ekkor már alaposan beletenyelereltek az üzleti életbe is. Főleg *a zsidók közéleti és gazdasági térfoglalásának korlátozásáról* hozott 1939. évi IV. törvénycikk, továbbá *a zsidók mező- és erdőgazdasági ingatlanairól* szóló 1942. évi XV. t.c. S még több más jogszabály is az erdőbirtokpolitika, a faellátás és faforgalom köréből (pl. a zsidók tulajdonában levő egyes ingatlanok elidegenítésének szabályozásáról szóló 5300/1942.M.E. sz. rendelet).

*

Külön terjedelmes tanulmányt jelentene ezeknek a jogszabályoknak és összefüggéseiknek, az általuk alkotott rendszernek az elemzése annak bemutatása érdekében, hogy mindez milyen

Címképünket és a sportnapok-ról közölt cikkünkben szereplő képeket *Körtvélyes Tivadar* készítette.

ERDÉSZETI ÉS FAIPARI HÍRADÓ

XXV. évfolyam 3. szám.

Kiadja:

az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezete,

1146 Budapest, Thököly út 58-60.

Tel.: 331-4369; Fax: 331-9455

E-mail: efdsz@mailbox.hu

A Szerkesztőbizottság elnöke:

Dudás Péter

Tagok:

Berényi Gyula,

Győri István,

Rásó János

A szerkesztésben közreműködik:

Dr. Király Pál.

Nyomda:

Press Time Kft.

1066 Budapest, Lovag u. 15.

Tel.: (06) 1-331-3042

E-mail: grafika@presstime.hu

Felelős vezető:

Schmidt Dániel ügyvezető igazgató

A lap átlagosan negyedévenként jelenik meg.

Hírlapárusi forgalomba nem kerül, terjeszti az EFDSZ.

hatást gyakorolt az erdők adás-vételére és ezzel összefüggésben az erdőértékszámításra.

Erre a nagy feladatra nem tudok most vállalkozni. Csupán érzékeltetni szerettem volna, hogy egy adott korszak piacgazdasági körülményei között keletkezett néhány üzleti mondat mögött is milyen mélységek húzódnak.

Király Pál

forestpress
erdészeti – faipari – vadászati természetvédelem

Erdővagyon és erdőgazdálkodás Magyarországon

Szemelvények a 2014. évi NÉBIH Erdészeti Igazgatóság tájékoztatójából

Erdővagyon és erdőgazdálkodás

Magyarországon

Összefoglaló adatok

Erdőgazdálkodási célú terület: 2 059,5 ezer ha

Erdősültség: 20,8%

Élőfakészlet:

369,6 millió bruttó m³

Évi br. folyónövedék:

13,1 millió m³

Fakitermelés:

7,9 millió br. m³

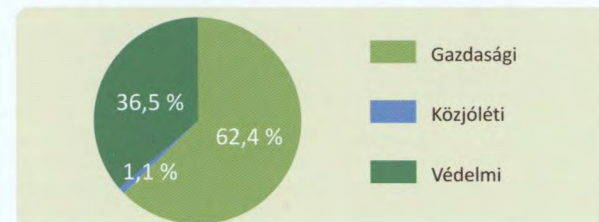
Ezen belül véghasználat:

5,686 millió br. m³

Erdőtelepítés: (első kivétel) 2530 ha

Forrás: Országos Erdőállomány Adattár 2014. jan. 01., NÉBIH Erdészeti Igazgatóság

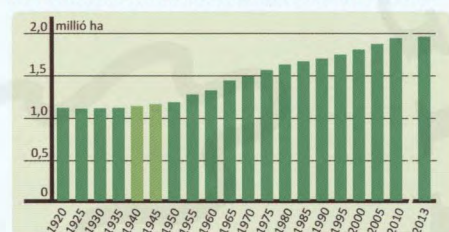
Az erdőterület megoszlása elsődleges rendeltetés szerint

A védelmi rendeltetésű erdőkhöz tartoznak: a talajvédelmi, a vízvédelmi, a településvédelmi, a természetvédelmi stb. rendeltetésű erdők. Területük és arányuk folyamatosan növekszik.

Forrás: NÉBIH Erdészeti Ig., Országos Erdőállomány Adattár 2014. jan. 1.

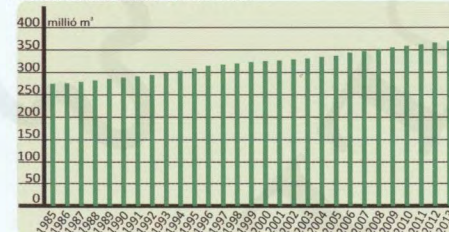
Az erdőterület változása 1920-2013 között

Az erdőterület aránya 1920-2013 között 11,8%-ról 20,8%-ra nőtt az átlalilag, illetve az Európai Unió által támogatott, és a rendszerváltás óta főleg magángazdálkodók által kivitelezett erdőtelepítési programoknak köszönhetően.

1940-ról és 1943-ról nem áll rendelkezésre adat, e két időpontban becsült értékek szerepelnek. Forrás: NÉBIH Erdészeti Igazgatóság, Országos Erdőállomány Adattár

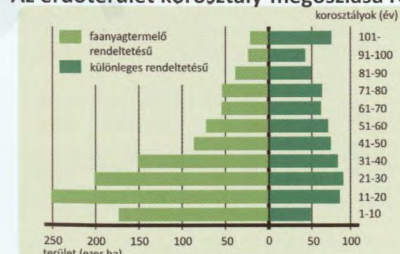
Az élőfakészlet változása

Mivel a folyónövedék minden évben meghaladja a fakitermelést és a természetes fapusztulást (mortalitást), az erdőállomány élőfakészlete folyamatosan növekszik.

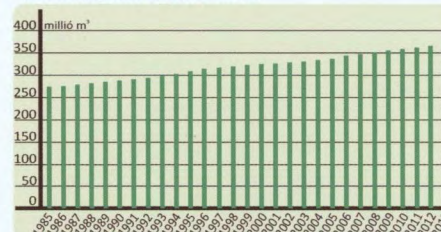
Forrás: NÉBIH Erdészeti igazgatóság, „Beszámoló az erdősitésekről és a fakitermelésekről a 2013. évben”, illetve Országos Erdőállomány Adattár 2014. jan. 1.

Az erdőterület korosztály-megoszlása rendeltetés szerint

Forrás: NÉBIH Erdészeti Ig., Országos Erdőállomány Adattár 2014. jan. 1.

Az élőfakészlet változása

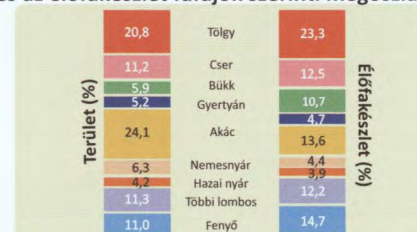
Mivel a folyónövedék minden évben meghaladja a fakitermelést és a természetes fapusztulást (mortalitást), az erdőállomány élőfakészlete folyamatosan növekszik.

Forrás: NÉBIH Erdészeti igazgatóság, „Beszámoló az erdősitésekről és a fakitermelésekről a 2013. évben”, illetve Országos Erdőállomány Adattár 2014. jan. 1.

Az évi folyónövedék és a fakitermelés alakulása

Az erdőterület és az élőfakészlet fajták szerinti megoszlása

Az erdőterület 63%-át őshonos fajták, 37%-át idegenhonos vagy meghonosított fajták (akác, vörös tölgy, egyes fenyők), illetve klónozott fajták (nemesnyarak) foglalják el.

Forrás: NÉBIH Erdészeti Ig., Országos Erdőállomány Adattár 2014. jan. 1.

ERZSÉBET
UTALVÁNY
CSALÁD

MAGYARORSZÁG UTALVÁNYA

BUSINESS
Superbrands^{2x}

Superbrands²⁰¹⁵

www.erszebetutalvany.hu

Erdészeti és faipari **HÍRADÓ**

XXV. évfolyam 4. szám, 2015. december

ERDÉSZETI ÉS FAIPARI DOLGOZÓK SZAKSZERVEZETÉNEK LAPJA

A tartalomból:

Kitüntetések

S.O.S. – Bajban az erdészet?

Magánerdőben esett meg az eset

Felfigyeltek a cégre

	JANUÁR		FEBRUÁR		MÁRCIUS	
1	Péntek	Újév, Fruzsina	Hétfő	Ignác	Kedd	Albin
2	Szombat	Ábel	Kedd	Karolina, Aida	Szerda	Lujza
3	Vasárnap	Genovéva, Benjámín	Szerda	Balázs	Csütörtök	Kornélia
4	Hétfő	Titusz, Leona	Csütörtök	Ráchel, Csenge	Péntek	Kázmér
5	Kedd	Simon	Péntek	Ágota, Ingrid	Szombat	Adorján, Adrián
6	Szerda	Boldizsár	Szombat	Dorottya, Dóra	Vasárnap	Leonóra, Inez
7	Csütörtök	Attila, Ramóna	Vasárnap	Tódor, Rómeó	Hétfő	Tamás
8	Péntek	Gyöngyvér	Hétfő	Aranka	Kedd	Zoltán
9	Szombat	Marcell	Kedd	Abigél, Alex	Szerda	Franciska, Fanni
10	Vasárnap	Melánia	Szerda	Elvira	Csütörtök	Ildikó
11	Hétfő	Ágota	Csütörtök	Bertold, Marietta	Péntek	Szilárd
12	Kedd	Ernő	Péntek	Lidia, Livia	Szombat	Gergely
13	Szerda	Veronika	Szombat	Ella, Linda	Vasárnap	Krisztián, Ajtony
14	Csütörtök	Bódog	Vasárnap	Bálint, Valentin	Hétfő	Matild
15	Péntek	Lóránt, Lóránd	Hétfő	Kolos, Georgina	Kedd	Nemzeti ünnep, Kristóf
16	Szombat	Gusztáv	Kedd	Juliana, Lilla	Szerda	Henrietta
17	Vasárnap	Antal, Antónia	Szerda	Donát	Csütörtök	Gertrúd, Patrik
18	Hétfő	Piroska	Csütörtök	Bernadett	Péntek	Sándor, Ede
19	Kedd	Sára, Márió	Péntek	Zsuzsanna	Szombat	József, Bánk
20	Szerda	Fábián, Sebestyén	Szombat	Aladár, Álmos	Vasárnap	Klaudia
21	Csütörtök	Ágnes	Vasárnap	Eleonóra	Hétfő	Benedek
22	Péntek	Vince, Artúr	Hétfő	Gerzon	Kedd	Beáta, Izolda
23	Szombat	Zelma, Rajmund	Kedd	Alfréd	Szerda	Emőke
24	Vasárnap	Timót	Szerda	Szőkönap	Csütörtök	Gábor, Karina
25	Hétfő	Pál	Csütörtök	Mátyás	Péntek	Irén, Irisz
26	Kedd	Vanda, Paula	Péntek	Géza	Szombat	Emánuel
27	Szerda	Angelika	Szombat	Edina	Vasárnap	Húsvét, Hajnalka
28	Csütörtök	Károly, Karola	Vasárnap	Ákos, Bátor	Hétfő	Húsvét, Gedeon, Johanna
29	Péntek	Adél	Hétfő	Elemér	Kedd	Augusztá
30	Szombat	Martina, Gerda			Szerda	Zalán
31	Vasárnap	Marcella			Csütörtök	Árpád

Boldog és sikeres 2016. esztendőt!

	JÚLIUS		AUGUSZTUS		SZEPTEMBER	
1	Péntek	Tihámér, Annamária	Hétfő	Boglárka	Csütörtök	Egyed, Egon
2	Szombat	Ottó	Kedd	Lehel	Péntek	Rebeka, Dorina
3	Vasárnap	Kornél, Soma	Szerda	Hermína	Szombat	Hilda
4	Hétfő	Ulrik	Csütörtök	Domonkos, Dominika	Vasárnap	Rozália
5	Kedd	Emese, Sarolta	Péntek	Krisztina	Hétfő	Viktor, Lőrinc
6	Szerda	Csaba	Szombat	Berta, Bettina	Kedd	Zakariás
7	Csütörtök	Apollónia	Vasárnap	Ibolya	Szerda	Regina
8	Péntek	Ellák	Hétfő	László	Csütörtök	Mária, Adrienn
9	Szombat	Lukrécia	Kedd	Emőd	Péntek	Ádám
10	Vasárnap	Amália	Szerda	Lőrinc	Szombat	Nikolett, Hunor
11	Hétfő	Nóra, Lili	Csütörtök	Zsuzsanna, Tiborc	Vasárnap	Teodóra
12	Kedd	Izabella, Dalma	Péntek	Klára	Hétfő	Mária
13	Szerda	Jenő	Szombat	Ipoly	Kedd	Kornél
14	Csütörtök	Örs, Stella	Vasárnap	Marcell	Szerda	Szeréna, Roxána
15	Péntek	Henrik, Roland	Hétfő	Mária	Csütörtök	Enikő, Melitta
16	Szombat	Valter	Kedd	Ábrahám	Péntek	Edit
17	Vasárnap	Endre, Elek	Szerda	Jácint	Szombat	Zsófia
18	Hétfő	Frigyes	Csütörtök	Ilona	Vasárnap	Diána
19	Kedd	Emília	Péntek	Huba	Hétfő	Vilhelmina
20	Szerda	Illés	Szombat	Szt. István, államalapítás ünnepe, Vajk	Kedd	Friderika
21	Csütörtök	Dániel, Daniella	Vasárnap	Sámuel, Hajnalka	Szerda	Máté, Mirella
22	Péntek	Magdolna	Hétfő	Menyhért, Mirjam	Csütörtök	Móric
23	Szombat	Lenke	Kedd	Bence	Péntek	Tekla
24	Vasárnap	Kinga, Kincső	Szerda	Bertalan	Szombat	Gellért, Mercedesz
25	Hétfő	Kristóf, Jakab	Csütörtök	Lajos, Patrícia	Vasárnap	Eufrozina, Kende
26	Kedd	Anna, Anikó	Péntek	Izsó	Hétfő	Jusztina
27	Szerda	Olga, Liliána	Szombat	Gáspár	Kedd	Adalbert
28	Csütörtök	Szabolcs	Vasárnap	Ágoston	Szerda	Vencel
29	Péntek	Márta, Flóra	Hétfő	Beatrix, Erna	Csütörtök	Mihály
30	Szombat	Judit, Xénia	Kedd	Rózsa	Péntek	Jeromos
31	Vasárnap	Oszkár	Szerda	Erika, Bella		

	ÁPRILIS		MÁJUS		JÚNIUS	
1	Péntek	Hugó	Vasárnap	Munka ünnepe, Fülöp, Jakab	Szerda	Tünde
2	Szombat	Áron	Hétfő	Zsigmond	Csütörtök	Kármén, Anita
3	Vasárnap	Buda, Richárd	Kedd	Tímea, Irma	Péntek	Klotild
4	Hétfő	Izidor	Szerda	Mónika, Flórián	Szombat	Bulcsú
5	Kedd	Vince	Csütörtök	Györgyi	Vasárnap	Fatime
6	Szerda	Vilmos, Bíborka	Péntek	Ivett, Frida	Hétfő	Norbert, Cintia
7	Csütörtök	Herman	Szombat	Gizella	Kedd	Róbert
8	Péntek	Dénes	Vasárnap	Mihály	Szerda	Medárd
9	Szombat	Erhard	Hétfő	Gergely	Csütörtök	Félix
10	Vasárnap	Zsolt	Kedd	Ármin, Pálma	Péntek	Margit, Gréta
11	Hétfő	Leó, Szaniszló	Szerda	Ferenc	Szombat	Barnabás
12	Kedd	Gyula	Csütörtök	Pongrác	Vasárnap	Villő
13	Szerda	Ida	Péntek	Szervác, Imola	Hétfő	Antal, Anett
14	Csütörtök	Tibor	Szombat	Bonifác	Kedd	Vazul
15	Péntek	Anasztázia, Tas	Vasárnap	Pünkösöd, Zsófia, Szonja	Szerda	Jolán, Vid
16	Szombat	Csongor	Hétfő	Pünkösöd, Mózes, Botond	Csütörtök	Jusztin
17	Vasárnap	Rudolf	Kedd	Paszka	Péntek	Laura, Alida
18	Hétfő	Andrea, Ilma	Szerda	Erik, Alexandra	Szombat	Arnold, Levente
19	Kedd	Emma	Csütörtök	Ivó, Milán	Vasárnap	Gyárfás
20	Szerda	Tivadar	Péntek	Bernát, Felícia	Hétfő	Rafael
21	Csütörtök	Konrád	Szombat	Konstantin	Kedd	Alajos, Leila
22	Péntek	Csilla, Noémi	Vasárnap	Júlia, Rita	Szerda	Paulina
23	Szombat	Béla	Hétfő	Dezső	Csütörtök	Zoltán
24	Vasárnap	György	Kedd	Eszter, Eliza	Péntek	Iván
25	Hétfő	Márk	Szerda	Pünkösöd, Orbán	Szombat	Vilmos
26	Kedd	Ervin	Csütörtök	Fülöp, Evelin	Vasárnap	János, Pál
27	Szerda	Zita, Mariann	Péntek	Hella	Hétfő	László
28	Csütörtök	Valéria	Szombat	Emil, Csanád	Kedd	Levente, Irén
29	Péntek	Péter	Vasárnap	Magdolna	Szerda	Péter, Pál
30	Szombat	Katalin, Kitti	Hétfő	Janka, Zsanett	Csütörtök	Pál
31			Kedd	Angéla, Petronella		

Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezete.

	OKTÓBER		NOVEMBER		DECEMBER	
1	Szombat	Malvin	Kedd	Mindenszentek, Marianna	Csütörtök	Elza
2	Vasárnap	Petra	Szerda	Halottak Napja, Achilles	Péntek	Melinda, Vivien
3	Hétfő	Helga	Csütörtök	Győző	Szombat	Ferenc, Olívia
4	Kedd	Ferenc	Péntek	Károly	Vasárnap	Borbála, Barbara
5	Szerda	Aurél	Szombat	Imre	Hétfő	Vilma
6	Csütörtök	Brúnó, Renáta	Vasárnap	Lénárd	Kedd	Miklós
7	Péntek	Amália	Hétfő	Rezső	Szerda	Ambrus
8	Szombat	Koppány	Kedd	Zsombor	Csütörtök	Mária
9	Vasárnap	Dénes	Szerda	Tivadar	Péntek	Natália
10	Hétfő	Gedeon	Csütörtök	Réka	Szombat	Judit
11	Kedd	Brigitta, Gitta	Péntek	Márton	Vasárnap	Árpád
12	Szerda	Miksa	Szombat	Jónás, Renátó	Hétfő	Gabriella
13	Csütörtök	Kálmán, Ede	Vasárnap	Szilvia	Kedd	Luca, Otília
14	Péntek	Helén	Hétfő	Alíz	Szerda	Szilárda
15	Szombat	Teréz	Kedd	Albert, Lipót	Csütörtök	Valér
16	Vasárnap	Gál	Szerda	Ödön	Péntek	Etelka, Aletta
17	Hétfő	Hedvig	Csütörtök	Hortenzia, Gergő	Szombat	Lázár, Olimpia
18	Kedd	Lukács	Péntek	Jenő	Vasárnap	Augusta
19	Szerda	Nándor	Szombat	Erzsébet, Zsóka	Hétfő	Viola
20	Csütörtök	Vendel	Vasárnap	Jolán	Kedd	Teofil
21	Péntek	Orsolya	Hétfő	Olivér	Szerda	Tamás
22	Szombat	Előd	Kedd	Cecília	Csütörtök	Zénó
23	Vasárnap	Nemzeti ünnep, Gyöngyi	Szerda	Kelemen, Klementina	Péntek	Viktória
24	Hétfő	Salamon	Csütörtök	Emma	Szombat	Ádám, Éva
25	Kedd	Blanka, Bianka	Péntek	Katalin, Katinka	Vasárnap	Karácsony, Eugénia
26	Szerda	Dömötör	Szombat	Virág	Hétfő	Karácsony, István
27	Csütörtök	Szabina	Vasárnap	Virgil	Kedd	János
28	Péntek	Simon, Szimonetta	Hétfő	Stefánia	Szerda	Kamilla
29	Szombat	Nárcisz	Kedd	Taksony	Csütörtök	Tamás, Tamara
30	Vasárnap	Alfonz	Szerda	András, Andor	Péntek	Dávid
31	Hétfő	Farkas			Szombat	Szilveszter

Negyedszázad

Előző lapszámunkban Király Pál megszokott stílusú történelmi áttekin-tésében kitért arra is, hogy lapunk az Erdészeti és Faipari Híradó (ERFA Hír-adó) is éppen a negyedszázadik évében jelenik meg.

Az ERFA Híradó 25 éve

Abból a kis írásból mindannyian azt is kiolvashattuk, hogy lapunk, mintegy magára vállalta az önállóvá válás meg-hirdetését a világ és a szakmai közönség előtt. Azóta kisebb változások mellett, a lap mindig időben, érdekes tartalommal és a szokásos terjedelemben jelent meg.

Mindez köszönhető volt a lap szer-kesztőinek, a legutóbbi 16-17 évben dr. Király Pál nyugalmazott szerkesztő úrnak és a bedolgozó cikkíróknak, se-gítőknak, nyomdászoknak valamint az egyes számok támogatóinak, a Magyar Nemzeti Üdülési Alapítványnak, az Ér-telmiségi Szakszervezeti Tömörülésnek és nem utolsó sorban az Faipari, Bútor-ipari és Erdészeti Ágazati Párbeszéd Bi-zottságnak.

Most, bizony, alapvető változásra kellett kényszerülnünk. Király Pál nem tudta tovább vállalni a szerkesztést és a temérdek cikk írását. Ígérete szerint mellettünk marad, mert szívügyének, saját gyermekének tekinti az ERFA Hír-adót.

Változások az ERFA életében

Szakmai közönségünket tekintve úgy látjuk, a nyomtatott lapra szükség van. A történelmi írásokat, mivel azok lapunk egyedülálló értékét adták, nem

akarjuk megszüntetni, de eddigi fő ku-tatónk-szerkesztőnk (dr. K.P.) maga dönti el, hogy mennyivel tud hozzá-járulni ehhez a témához. Ugyancsak igyekszünk megtartani a szinte állan-dónak számító rovatainkat is. Ami új lenne, az a lap megjelenítése, bizonyos technikai korszerűsítések mellett a hír-anyagok mennyiségének növelése. Azt hisszük, fontos a szakszervezeti lap ka-rakter erősítése. Lehetőleg riportok és hírek formájában beszámolni a hozzánk tartozó tagok életéről, munkavállalói és munkaadói szemszögből is. Erősíteni kívánjuk az érdekvédelem megjelenését is lapunkban.

Megújulva, de nem elszakadva múltunktól

Lapunk szerkesztését ettől a szám-tól kezdődően, remélhetőleg jó ideig, Zétényi Zoltán erdőmérnök-újságíró jegyzi. Reméljük, új nevek is felbuk-kannak majd a lapszámokban, mint ezt már e számban is tapasztalhatjuk Nagy László, szakmánkat jól ismerő újságíró személyében is.

Tisztelettel kérem az olvasót forgas-sa a lapot szeretettel. Az EFDSZ tes-tületei a szerkesztő és a lap mögött állnak. Mindannyian tudjuk, hogy a lapnak ha-gyományainkat megőrizve, de a kor kö-vetelményeinek megfelelően, tovább kell élnie, mert hiánya a szakszervezet hazai elismertségét is csökkentené.

Végezetül békés karácsonyt és ered-ményekben gazdag boldog újévet kívá-nok munkatársaim és a magam nevében minden kedves olvasónknak!

Dudás Péter

Tartalom

S.O.S. – Bajban az erdészet?	2
EFDSZ Emlékérem kitüntetések – 2015	4
Kitüntették Király Pált	6
Áder János megköszönte a jégkárt szenvedett erdők helyreállítását	7
Magánerdőben esett meg az eset	8
'Aranyért sem adnám oda'	10
Jegyzőkönyv kivonat az EFDSZ Országos Titkári Testület üléséről	12
Felhívás Nyugdíjasainkhoz!	13
Felfigyeltek a cégre	14
Hasonló hibák a többi erdészeti társaságnál is	15
Első horvát-magyar összehasonlító munkajogi szeminárium	16
Az OEE Ünnepi Küldöttgyűlése	17
Hírek	18
Összetartás Csicsón	20

ERDÉSZETI ÉS FAIPARI HÍRADÓ

XXV. évfolyam 4. szám. **Kiadja:** az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezete

1146 Budapest, Thököly út 58-60. Tel.: 331-4369; Fax: 331-9455; E-mail: efdsz@mailbox.hu

Szerkesztőbizottság: Dudás Péter elnök, Győri István, Nagy László munkatárs, Rásó János, Zétényi Zoltán mb. szerkesztő

Címlapfotó: Zétényi Zoltán

Nyomda: Press Time Kft.1066 Budapest, Lovag u. 15. Tel.: (06) 1-331-3042; E-mail: grafika@presstime.hu

Felelős vezető: Schmidt Dániel ügyvezető igazgató

A lap negyedévenként jelenik meg. Hírlapárusi forgalomba nem kerül, terjeszti az EFDSZ.

S.O.S. – Bajban az erdészet?

Benne vagyunk az adventi hetekben, bár a várakozást a Megváltó érkezésére a meglepetések vásárlásának mindennapi örülete rántja földközbe. Az ünnepi készülődést, a békés hangulódást a szakma számára kellemetlen meglepetések zavarták meg a közelmúltban.

Mintha bajban lenne az erdészet.

Legalább is erre engednének következtetni azok a kiszivárogtatások és vizsgálati jelentések, amelyek a Kormányzati Ellenőrzési Hivatalból (Kehi) eredtek szélnek, illetve amelyeket az Állami Számvevőszék (ÁSZ) hozott nyilvánosságra a közelmúltban.

Kockázatelemzést követően hat erdőgazdaság gazdálkodását vizsgálta meg a Kormányzati Ellenőrzési Hivatal – tudtuk meg.

A Kehi forrásból származó 2015. október 7-én megjelent hírek szerint az erdészetek gazdálkodásának elemzése botrányos eredményre vezetett: az erdőgazdálkodáshoz kapcsolódó feladatok teljes kiszervezéséről, 406 millió, a szerződés betartásáért fizetett díjprémiumról, az alvállalkozóknak megvásárolt, majd veszteséggel bérbe adott gépekről szólt a fáma.

Az ellenőrzéseket követő feljegyzés szerint az összesen 22 erdészeti zrt. közül, amelyek egymillió hektáron gazdálkodnak és évi 94 milliárd forint bevételt érnek el, a Bakonyerdő, az Egererdő, a Verga, a Mecsekerdő, a Sefag és a Zalaerdő 2010–2013 közötti gazdálkodását vizsgálták, és súlyos hiányosságokat tártak fel. Az erdőgazdaságok tulajdonosi jogait 2010-ig a Magyar Nemzeti Vagyongazdálkodási, majd 2014-ig a Magyar Fejlesztési Bank gyakorolta, amikor a Földművelésügyi Minisztériumhoz kerültek.

A Kehi feljegyzése általánosságban szólt az alapvető folyamatok szabályozatlanságáról, a tulajdonosi érdekek háttérbe szorulásáról, az átláthatatlan gazdálkodásról és a kontroll hiányáról. Kiemelkedő kockázatnak nevezi azt, hogy az erdőgazdálkodáshoz kapcsolódó feladatokat teljes mértékben kiszervezték a társaságok.

A kiszervezett feladatokra a vállalkozókat versenyeztetés nélkül választották ki, évről évre ugyanazokkal kötöttek szerződést, az árakat pedig nem a piaci viszonyok határozták meg. Összesen mintegy nettó 7,6 milliárd forintot fizet-

tek ki a vállalkozóknak, miközben a díjak között jelentős eltérés volt.

Ugyanannak a fakitermelési módnak az átlagos díja az egyik társaságnál a feljegyzés szerint 3437 forint volt köbméterenként, míg a másiknál 4998.

Ez utóbbinál a fakitermelési díjon felül 2012-ig nettó 406 millió díjprémiumot is fizettek egy vállalkozásnak azért, mert az adott munkát határidőre, megfelelő minőségben elvégezték, noha ez egyébként is a vállalkozó szerződéses kötelezettsége lett volna.

Gondot jelentett az is, hogy a fakitermeléshez szükséges, olykor több tízmillió forintos gépekkel előfordult, hogy azt az erdőgazdaság vette meg a vállalkozó helyett, majd bérbe adta annak, akire rábízta a munkát, ám engedélyezték, hogy a vállalkozó azzal harmadik személynek dolgozzon.

A jelentés említi, hogy két társaság a tűzifa közel felét erőműveknek értékesítette, miközben a lakosságnak 1300–2200 forinttal drágábban adta a kemény tűzifa köbméterét.

A jelentés kiemelte, hogy az erdőgazdaságok eredménye rendkívül alacsony, a bevétel alig három százaléka. Ennek ellenére volt olyan vezérigazgató, aki 8,4 millió, 10,8 vagy 11 millió forint prémiumot kapott.

A hangulateltető hírcsokor megjelentését követően az MTI is megjelentetett egy hírt:

Mind a 22 állami tulajdonban lévő erdőgazdaságra kiterjesztette a Kormányzati Ellenőrzési Hivatal azt a vizsgálatot, amelyet hat állami erdőgazdasági cégnél kezdett el – mondta a Kehi kabinetfőnöke. Bócz Sándor közölte: a vizsgálat kiterjesztését Lázár János Miniszterelnökséget vezető miniszter rendelte el, miután a vizsgálat alá vont hat erdészeti cégnél alapvető és súlyos hiányosságokat tárt fel a Kehi.

A föladvott labdát először a zöldpárt erdész körökben jól ismert képviselője ütötte le:

„Lázár János azzal érvelt a földprivatizáció mellett, hogy az állam ügyis csak szétlopja a földeket. Szavai be is igazolódtak, mivel egy Kehi jelentésből kiderült, hogy az állam az erdészeteket is rossz gazdaként üzemelteti: politikai kegyeltek kitarására használja, szabad-

rablást engedve hazánk erdeiben. Az állami erdészetek sok vidéki munkahely fenntartásához járulnak hozzá, de felső vezetésük politikai adományként cserélődik, és az itt kezelt vadászati jog pedig a korrupció melegágya.

Az LMP csak remélni tudja, hogy a Kehi jelentését követően Lázár János nem jelenti be az állami erdészetek értékesítését is sajátos logikája alapján. Az erdőgazdálkodás ugyanis a termőföldhöz hasonlóan, épp úgy meghatározó lehetne a jövőben a vidéki foglalkoztatás megőrzésében, fejlesztésében.

Az LMP szerint az állami termőföldeket meg kell tartani, az állami erdészeteknél végre rendet kell tenni, és végre kikényszeríteni, hogy az állam jó gazdaként felügyelje hazánk közös tulajdonban lévő nemzeti természeti erőforrásait! Ez jelenti a valós megoldást és nem a privatizáció – mondta Sallai R. Benedek országgyűlési képviselő.

A pártos visszhangra Lázár János válaszolt újságírói kérdés kapcsán: A Kehi vizsgálatok ellenére sem merül fel az állami erdőterületek privatizációja kormányban. A Kehi hat erdőgazdaságnál vizsgálódik a 2012–2013-as időszakra vonatkozóan. Az általa kért 22 vizsgálatról azonban nem tudott nyilatkozni. A Kehi vizsgálódásában nincs semmi novum – tette hozzá. Lázár azt mondta, hogy akik ismerik őt, azok nem lepődnek meg, ha egy eset kapcsán további ellenőrzést rendel el. De a már eddig megismert információk alapján úgy vélte, jó néhány dolog nincs rendben.

És itt álljunk meg egy szóra!

Amikor az erdészeti társaságok „talpasai”, tömellelti beosztott munkatársai találkoznak a fenti hírhurrikánnal, csak kapkodják a fejüket a szélviharban, ráadásul fogalmuk sincs, hogy honnan is fúj a szél.

Érzik, hogy valami nincs rendjén. A munkabékét zavarórepülés akarja kiközösíteni. Alkatuktól, beosztásuktól függően reagálnak az olvasottakra, hallottakra. Ki így, ki úgy. De bizonyára mindenki azonosulva a szakmával, empátiával gondolva a vezetőkre, némi szorongással viseli a kialakult helyzetet. Mert annak senki sem örül, ha a szakmára, a munkaadó fejére hoznak bajt. És talán a legfőbb baj ott van, hogy senki

sem tud biztosat. Ebben pedig nem siet a segítségükre senki.

Ám a baj nem jár egyedül.

Rendszerszintű szabálytalanságok az állami erdőgazdaságoknál – jelentette az MTI 2015. november 17-én.

Az Állami Számvevőszék ellenőrzései sorozatos és rendszerszintű szabálytalanságokat tártak fel az állami erdőgazdaságoknál – jelentette be az ÁSZ elnöke. Domokos László közölte: az erdőgazdaságoknál nem volt megoldott az általuk kezelt állami vagyon és a saját vagyonuk, illetve a kezelésükben lévő vagyonelemek elhatárolása. A kezelt vagyont a társaságok nem a jogszabályi előírásoknak megfelelően szerepeltették mérlegükben.

Emellett a tulajdonosi jogok gyakorlásának ellenőrző rendszere nem támogatta sem a vagyonkezelés tárgyának, sem a vagyonkezelés díjának teljes körű meghatározását. Ezek alapján kerültek az ÁSZ kockázatelemző rendszerének látóterébe az állami erdőgazdaságok – mondta az elnök.

Az ellenőrzési tapasztalatok szerint az állami vagyon tulajdonosi joggyakorlásának évek óta fennálló problémája ezen a területen, hogy a vagyon-nyilvántartási adatok nem megbízhatóak, és nem teljes körűek. Így az átláthatóság és az elszámoltathatóság nem biztosított. Az ÁSZ az állami erdőgazdaságoknál a 2009 és 2014 első féléve közötti vagyongazdálkodásnak, a vagyonérték-megőrzésnek és a vagyongyarapítási tevékenységnek a szabályszerűségét vizsgálta.

Az ÁSZ elnöke kitért rá: az első 12 lezárt ellenőrzés során minden társaságnál megállapítható volt, hogy az erdőgazdaságok mérlege nem a valós állapotot tükrözte. A kezelésükben lévő erdők értéke ugyanis nem szerepelt mérlegeikben. Továbbá a vagyonkezelésbe vett eszközöket pedig nem mutatták be a kiegészítő mellékletben, mérlegtételek szerinti bontásban.

Domokos László felhívta a figyelmet arra is, hogy a beszámolókat auditáló könyvvizsgálók egy esetben sem kifogásolták a szabálytalanságokat. Ezt az ÁSZ jelezte a Magyar Könyvvizsgálói Kamarának. Az ellenőrök általános jelleggel megállapították azt is, hogy a társaságok vagyonnyilvántartása nem felel meg a jogszabályban foglaltaknak. Vagyis: a működésük az 1996-ban megkötött ideiglenes vagyonkezelési szerződés alapján történik a mai napig.

Az ellenőrzés feltárta azt is, hogy a tulajdonosi joggyakorlók – a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt. és a Nemzeti Földalapkezelő Szervezet – nem szüntették meg a vagyonkezelési szerződésekkel kapcsolatban feltárt hiányosságokat. Nem éltek a kezelt vagyon használatára vonatkozó ellenőrzési jogukkal.

Az ellenőrzések megállapításai alapján az ÁSZ a 22 állami erdőgazdaság esetében összesen 21 jelzést küldött a könyvvizsgálói kamarának, kettőt pedig az illetékes nyomozóhatóságnak – vélelmezett vagyoni hátrány miatt –, 87 javaslatot pedig a munkajogi felelősség megállapítása miatt fogalmaztak meg.

Az ÁSZ javasolja az MNV Zrt. vezérigazgatójának, valamint az NFA elnökének: tegyen intézkedéseket az erdőgazdasági társaságok közreműködésével a tényleges állapotot rögzítő és a hatályos jogszabályi előírásoknak megfelelő vagyonkezelési szerződések megkötésére. Továbbá a vagyonkezelési szerződésekkel kapcsolatban feltárt szabálytalanságok tekintetében tisztázzák a felelősséget. Emellett a két szervezet vezetőjének javasolja az ÁSZ azt is, hogy intézkedjen a társaságok vagyonnyilvántartása hitelességének, teljességének és helyességének, jogszabályban foglaltak szerinti ellenőrzéséről.

Az állami erdőszeteket vezető vezérigazgatóknak többek között javasolja az ÁSZ, hogy tegyenek intézkedéseket a tényleges állapotoknak és a jogszabályi előírásoknak megfelelő vagyonkezelési szerződések megkötése érdekében. Emellett intézkedjenek a valós mérlegadatokat szerepeltetésére a társaságok mérlegében. Továbbá alkossák meg a közérdekű adatok megismerésére vonatkozó szabályokat.

A jelenlegi tulajdonosi jogokat gyakorló Földművelésügyi Minisztérium (FM) pedig ekként reagált a megállapításokra: „Az állami erdőgazdaságok esetében az Állami Számvevőszék által vizsgált, 2009 januárjától 2014 júniusáig terjedő időszakban nem a Földművelésügyi Minisztérium volt a tulajdonosi joggyakorló. Az FM közleménye emlékeztet: az állami erdőszeti társaságok az erdőtörvényben foglaltakból következően a fenntartható erdő érdekében gyarapítják az erdővagyonot, teljesítik a közjóléti feladataikat. Továbbá több ezer, az alvállalkozói körbe bevont kisvállalkozóval együtt több tízezer munkahelyet

tartanak fenn. Így hozzájárulnak a vidék fejlődéséhez, a regionális törekvésekhez.

Az erdőszeti társaságok részt vállalnak a közjóléti feladatok ellátásában, a társadalom számára a „nyitott erdő” megvalósításában, a szociális tűzifa-programban és a rezsi-szociális támogatásban. Az állami erdőszeti társaságok nyereségesen gazdálkodnak. Az FM folyamatosan felülvizsgálja az erdőszeti társaságok gazdálkodását is, jogköréből adódóan szakmai iránymutatásokat, szabályzatokat, utasításokat ad ki, feladatokat szab számukra.

Az FM az átvétel után – a 2014-es választásokat követően – aktualizálta a társaságok működési kereteit biztosító alapszabályokat, megválasztották a felügyelőbizottságokat, szükség esetén vezetőcserét hajtott végre. Az idén új felügyelőbizottsági ügyrendeket, javadalmazási szabályzatokat fogadtak el a társaságoknál.

Az állami erdőgazdaságok a jóváhagyás alatt álló 2016-2018. közötti stratégiai tervekben – a tulajdonosi elvárásnak megfelelően – a fenntartható gazdálkodás szem előtt tartásával, valamint pozitív üzemi és adózott eredmény elérésével számolnak. A gazdálkodás felügyelete a kontrolling jelentéseken, rendszeres adatbekéréseken keresztül is megvalósul” – szövegi le közleményében az agrártárca.

Ember legyen a talpán, aki a fenti vizsgálatok részeredményei alapján a végsőhöz közeli eredményre tud következtetni. Ha igaz, az állami erdőterületeket nem szándékozik privatizálni a kormány. De nem szól a fáma a gazdasági társaságok vagyonáról.

Az erdőszeteket, az erdőszeti társaságokat, az erdőszeteket sokat és sokszor támadták már. Néha okkal, többnyire ok nélkül. Nincs új a Nap alatt.

Hogy mit kezd a szakmai vezetés a felsorolt vádak közül a tulajdonosi érdekek háttérbe szorulásával, az átláthatatlan gazdálkodással, az ideiglenes vagyonkezelési szerződések ügyével, az alacsony földbérleti árakkal, a nem megbízható vagyon-nyilvántartási adatokkal, a nem valós mérlegekkel, amelyekben az erdők értéke nem szerepelt... Nem tudom. És a könyvvizsgálókról még nem is beszéltem.

Mindenesetre jó volna, ha a jelenlegi tulajdonosok fölvennék a kesztyűt, és lépnének a felrótt hiányosságok orvoslása ügyében. (Folytatás a 4. oldalon.)

EFDSZ Emlékérem kitüntetések - 2015

Az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezete, Alapszabályának megfelelően, híven eddigi hagyományaihoz, „EFDSZ Emlékérem” kitüntetést adományoz a tevékenységüket önzetlenül végző vagy segítő személyeknek, a szervezethez tartozó munkavállalók érdekében kifejtett munkájának elismerésére.

Az EFDSZ által alapított kitüntetést az Elnökség javaslata alapján az EFDSZ Országos Titkári Testülete adományozza.

Idén, hosszú szünet után, három tagtársunk, Göde József nyugdíjas (TÁEG ZRT.), Horváth Ferenc Imre gazdasági vezérigazgató helyettes és Papp Nándor nyugdíjas (Zalaerdő Zrt.) kapja ezt a szép kitüntetést. Gratulálunk és további jó egészséget kívánunk aktív illetve a tevékeny nyugdíjas éveikre.

Az EFDSZ Elnöksége

*

Göde József

Göde József bánya mérnök édesapja és a családot összetartó édesanyja gyermekeként 1950. január 7-én született Sopronban.

Az Oroszlányi Gimnáziumban 5+1 oktatási formában végezte középfokú tanulmányait és itt is érettségizett 1968-ban. Ezután a Péch Antal Bányaiipari Akadémia Technikumban tanult két évet. Már akkor megmutatkoztak ambíciói, így jelentkezett és felvételt nyert Sopronba az Erdészeti és Faipari Egyetem-

re. 1971-ben, mint előfelvételi katonai szolgálatot teljesített. Faipari mérnökként végzett az egyetemen, 1975-ben.

Még abban az évben munkába állt a Vértesi Erdőgazdaságnál. Megbízhatóságát, rátermettségét, szorgalmát gyorsan bebizonyította, így hamarosan üzemvezető lett, majd műszaki vezetőként és kereskedelmi előadói munkakörben is dolgozott.

1980-ban a Tanulmányi Erdőgazdaságnál helyezkedett el. Megfontolt döntéseit az is mutatja, hogy nyugdíjazásáig kitartott munkahelyén. Üzemvezető-helyettesi posztjától műszaki vezetői beosztáson át igazgatási előadói munkakörökben dolgozott. Terhelhetőségét felismerték, így a munkavédelmet, tűzvédelmet, energetikát, vagyonvédelmet és az emelőgépek ügyműködését is órá bízták. 1980-81-ben a Gödöllői Agrártudományi Egyetemen megszerezte a munkavédelmi szakmérnöki képesítést, majd ezt az irányt folytatva 1987-ben az Országos Energiagazdálkodási Hatóság keretében elvégezte a felsőfokú energetikai tanfolyamot. Ezt követően 1991-92-ben Felsőfokú Vagyonvédelmi végzettséget szerzett. 2001-ben pedig középfokú tűzvédelmi szakképesítést szerzett.

1999-2000-ben a Nyugat-magyarországi Egyetem Erdőmérnöki Karán környezetvédelmi szakmérnöki diplomát szerzett.

1977-ben fia, 1985-ben lánya, majd 1991-ben ismét fia született. Szilárd egyénisége, törekvése, céltudatossága, állandó fejlődni vágyása mintát adott gyermekeinek, amit követve lánya az orvosi hivatást választotta, egyik fia pedig vadgazda-mérnökként dolgozik a Vértesi Erdő Zrt-nél.

Társadalmi munkái közül érdekvédelmi munkáját kell elsősorban kiemelni, a szakszervezetnek 1968 óta tagja.

Addig is igyekszünk megtudni az ÁSZ szakértőitől, miként is kellene megállapítani az erdők valós értékét a mérleghez...

Egyébként pedig lapunk úgy tudja, hogy az új vagyonkezelési szerződések már aláírásra készen ott sorakoznak egy bizonyos asztalon.

A munkavállalókat pedig meg kellene nyugtatni, mert a bizonytalanság talán

1994-ben Götzben a Phare Demokrácia Program keretében tanfolyamon vesz részt, és diplomát is szerez.

1990-ben a TÁEG titkárává választják, majd 2009-ben az országos vezetőség alelnökének, mely tisztséget a tagok teljes megaláztatására tölti be.

A mandátum lejártakor nem indul újra, mivel akkor már nyugdíjas, és stroke betegsége is közbeszól.

A találkozókra szívesen eljár, a rendezvényeken segíti a szakszervezet munkáját.

Gazdag életútja példaértékű, átlag feletti szorgalma, a többre és jobbra törekvése, igyekezete mindenképpen elismerést érdemel.

Kívánjuk, hogy élvezze hátralevő éveiben kemény munkájának eredményeit!

Horváth Ferenc Imre

1952-ben született Zalaegerszegen. Erdőmérnöki oklevelét 1976-ban szerezte meg az Erdészeti és Faipari Egyetemen, Sopronban. 1976. szeptember 1-jén a Zalai Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaság Nagykanizsai Déli Erdészeti és Faipari Osztályának vezetőjévé nevezték ki, de még ebben az évben a vállalat központjába helyezték, ahol a Közgazdasági Osztály bérigazgatója lett. Munkaköréhez 1981-ben felsőfokú munkaügyi képesítést szerzett.

1977. szeptember 1-jétől szállítási műszaki vezetőnek nevezték ki, de még ebben az évben a vállalat központjába helyezték, ahol a Közgazdasági Osztály bérigazgatója lett. Munkaköréhez 1981-ben felsőfokú munkaügyi képesítést szerzett.

1977. szeptember 1-jétől szállítási műszaki vezetőnek nevezték ki, de még ebben az évben a vállalat központjába helyezték, ahol a Közgazdasági Osztály bérigazgatója lett. Munkaköréhez 1981-ben felsőfokú munkaügyi képesítést szerzett.

a legrosszabb dolog a világon, ellensége a testi és a lelki egészségnek, a munkabékének.

Különösen akkor fontos ez, amikor végre enyhülni kezdett az erdészellenes közhangulat, és erdéspárti, bátorító vélemények is egyre gyakrabban eljutnak hozzánk.

(zétényi)

(Folytatás a 3. oldalról.)

Az pedig végképp rossz taktika volna, ha sündisznóállásba gömbölyödve sértett kisgyermekként durráskodnánk. Nyílt tekintettel kellene megköszönni az észrevételeket, biztosítani a bírálókat a hiányosságok kijavításáról, és javaslatot tenni a számviteli törvényből az erdőgazdálkodás kivételes elbírálására. A kríziskommunikáció szakértői ezt tanácsolják.

1982. április 16-tól közgazdasági osztályvezetőnek, 1986. április 1-től közgazdasági osztályvezető-főmérnöknek nevezték ki. 1988-ban vezetőutánpótlás-képző tanfolyamot végzett, majd 1991-ben a Pénzügyi és Számviteli Főiskolán, Zalaegerszegen mérnök-üzemgazdász oklevelet szerzett. 1992. szeptember 16-tól munkaköre ellátása mellett megbízták az igazgatóhelyettesi feladatok ellátásával is. Abban az évben felsőfokú személyügyi képesítést is szerzett. Az átalakuláskor vállalata jogutódjánál, a Zalaerdő Rt.-nél, 1993. szeptember 1-jétől gazdasági igazgatónak nevezték ki, s egyúttal engedélyezték részére a vezérigazgató-helyettesi cím használatát. Napjainkban is ezt a munkakört látja el. 1995-ben mérlegképes könyvelő képesítést szerzett.

1982 és 1993 között középvezetőként, ezt követően pedig felsővezetőként tevékeny résztvevője és alakítója volt a vállalati közgazdasági munka gyökeres átalakításának. Az 1990-es évek első felében zajló átalakulásban, gazdasági társaságba való átszervezésben és az erdészeti társaságok profiltisztításában kiemelkedő szerepet játszott. A kialakított rendszereket a szakma és a tulajdonos egyaránt elismerte, s több erdészeti társaság is átvette azokat.

1982 óta tagja a szakszervezetnek. Már az EFDSZ jogelődjénél is jó kapcsolatot alakított ki a társadalmi szervek vezetőivel. A szakszervezeti feladatokkal kapcsolatos közös állásfoglalások kialakításában, döntések előkészítésében minden esetben számítani lehetett rá.

Az OEE Erdész Csillag Alapítványa Felügyelő Bizottságának 2001 óta tagja. Az Erdészeti és Faipari Dolgozók Önkéntes Nyugdíjpénztárának alapító tagja, Ellenőrző Bizottságának 1994-től – az MKB Nyugdíjpénztárba való beolvadásáig – elnöke volt, 2004 óta pedig az MKB Nyugdíjpénztárnál az Erdészeti és Faipari Dolgozók tagozatának vezetője. 1998-tól az FVM Országos Erdészeti Tanácsa megszűnéséig tagja volt. Az MTA Erdészeti Bizottsága Erdészettudományi Albizottsága Erdővagyon-gazdálkodási Munkabizottságának 2003 óta tagja.

Az Országos Erdészeti Egyesületbe 1976-ban lépett be, s mai napig tagja a 2001-ben újjáalakult Közgazdasági Szakosztálynak is. 2009 óta tagja a

Magyar Vadgazdálkodói Egyesület Ellenőrző Bizottságának. 2010 és 2014 között az OEE Ellenőrző Bizottságának is tagja.

Horváth Ferenc Imre „EFDSZ Emlékérem Kitüntetés”-re való felterjesztését közelgő nyugdíjba vonulása alkalmából, több évtizedes szakmai, közösségi munkája elismeréseként kezdeményezték.

Papp Nándor

1952-ben született Nagykanizsán. Iskoláit Pécsen végezte, 1966-70 között a Pollack Mihály Építőipari Technikumban építész technikus képesítést, majd 1971-74 között a Pollack Mihály Műszaki Főiskola magas-

építő szakán magasépítő üzemmérnök, építésmérnök diplomát szerzett.

Sorkatonai szolgálat után 1976-ban nősült, felesége erdélyi, Pap Ilona óvónő. Két leánygyermekük született. Eszter konduktor, Kata óvónő.

Három unokájuk van, Evelyn 8, Lia 5, Olivér 4 éves.

1966 óta versenyszerűen sakkozik. 1990-2002 között az országos első osztályú csapatbajnokságban, később a második vonal csapatbajnokságában játszik. Az immár nyolcszoros országos csapatbajnok AQUAPROFIT Nagykanizsai TUNGSRAM Sakk Klub csapatának vezetője.

A Zalai Erdő- és Fafeldolgozó Gazdasághoz 1977-ben került építési előadói munkakörbe. Feladata a magas- és mélyépítési (út-, vasút építési) munkák műszaki ellenőrzése, bonyolítása, magasépítési beruházások tervezése. A munkaköre az 1980-as évek közepétől vált igazán érdekessé, ugyanis a Gazdaság akkor indított el egy szisztematikus, azóta is tartó építési, felújítási programot. Ekkor kezdődtek a vadászházak építései, felújításai, a letenyei furnér üzem építése, a fafeldolgozó üzemek, irodák rekonstrukciói, az út- és vasútépítések, felújítások, majd az erdei iskola.

Az 1980-as évek közepétől aktívan bekapcsolódott a szakszervezetünk életébe. Bizalmi, majd a vállalat központjában főbizalmi lesz. 1993-2002 között a vállalati szakszervezet és üzemi tanács elnöke. Egészen addig, amíg 2002-ben Nagykanizsa Megyei Jogú Város önkormányzati képviselőjévé, bizottsági elnökké nem választották.

Az 1996-ban életre hívott Országos Erdészeti Sportnapoknak mondhatni állandó résztvevője. Az eddigi tizenkilenc sportnap közül egyszer, 2008-ban, éppen Nagykanizsán hiányzott, igazoltan.

A sakkversenyek sokszoros első helyezettje, szinte mindig dobogósa, mind egyéniben, mind csapatban (ameddig volt csapatverseny).

1997-től sokszor képviselte szakszervezetünket a lengyelországi, horvátországi, valamint 2008-ban egy alkalommal - Magyarországról egyedülként -, a romániai testvérszervezetünkénél.

Ezekon a versenyeken is kiválóan szerepelt. Lengyelországban négyszeres egyéni, ötszörös csapatgyőztes, Horvátországban csapatgyőztes (itt nem volt egyéni verseny), Romániában egyéni győztes, 100 százalékos teljesítménnyel, tízből tíz ponttal.

2012. március 31-én rendkívül súlyos infarktust kapott, amelyből szerencsére fölépült.

2012 augusztusában, öt hónap után, már ott volt Szolnokon, a soros XVI. Sportnapon, és meg is nyerte a sakkversenyt. Hét erdészeti sportnapon vett részt, öt első-, egy második- és egy negyedik hellyel.

2015. november 1-től nyugdíjas, ám szakszervezetünknek továbbra is tagja. Bízunk benne, hogy továbbra is aktív résztvevője marad a szakmai sporteseményeknek.

Kitüntették Király Pált

Dr. Király Pál erdőmérnököt, újságíró életútja alapján, szakújságírói és szerkesztői tevékenységének befejezése alkalmából a „Kétmilliomodik hektár magyar erdő” 2015. évi sajtódíj emlékéremmel tüntették ki az október 23-ai ünnepség keretében.

Dr. Király Pál
(Fotók: Zétényi Zoltán)

Mindahhoz képest, amit másfél évtizeden át a Börzsönyben tevékenykedett, és amire a továbbiakban készült, hatalmas fordulatot, nagy pályamódosítást jelentett a Budapesti Lapkiadó Vállalat állományába és az ERFA Szerkesztőségbe kerülése. Meg kellett tanulnia egy új szakmát, megismerni annak írott és íratlan szabályait, szereplőit. Egy fél év állt ehhez rendelkezésére, amíg elvileg az Ipolyvidéki EFAG állományába tartozott, úgymond szaktanácsadóként. Azonban egy napot sem töltött ott, hanem a szerkesztőségben a lapkészítés tudnivalóit sajátította el újságíró-gyakornokként Ákos László lapszerkesztő és Bisztray Kálmán újságíró oldalán.

Saját bevallása szerint, szerencséje volt új főnökeivel, akik nem didaktikus módon tanítottak, hanem napi munkájukon keresztül példájukkal, s közben el ejtett kis életbölcsesekkel. (Például: „Az újságírás – nem Szentírás”; „Szabad ország szabad sajtója azt ír, amit szabad” stb.) A gyakorlatban szerzett ismereteit később kiegészítette az újságíró szövetség (MÚOSZ) által üzemi lapok szerkesztői számára szervezett kétéves elméleti tanfolyammal, amit munka mellett lehetett elvégezni.

Újságírói pályafutásának első emlékezetes konfliktusa erre a gyakornoki időre esett, melyre így emlékezik: „1970 áprilisában volt Lenin születésének 100. évfordulója, s újdonság firkásként azt a megtisztelő feladatot kaptam, hogy eb-

ből az alkalomból megemlékezést írjak a lapba. Igyekeztem az írást a szokásos ömlengő közhelyek elkerülésével, apolitikus tartalommal lehetőleg Lenin és a szabad természet közötti kapcsolatra koncentrálni elkészíteni (vadászat stb.). A gépirónő azonban Lenin szibériai száműzetésének évszámát elütötte és 1897-1900 helyett 1917-1900-at gépelt a kéziratba.

A nyomdában a szedő a hibát észrevette és csoportvezetőjéhez fordult a helyes dátum megtudakolása végett. Azonban a csoportvezető elvtárs nem tudta. Ezt követően a kézirat az egész nyomdai belső hierarchiát bejárta, a pártirodát is beleértve, de a helyes évszámot senki nem tudta. Végül (ahelyett, hogy az ott bizonyára bőséggel rendelkezésre álló politikai irodalomban utánanézték volna a megoldásnak) a nyomda munkás-számazású, „foxi-maxi egyetemet” végzett igazgatója – leplezendő zavarát – egy dörögdelmes levelet küldött a Lapkiadó Vállalat igazgatójának: gondoskodjon arról, hogy a jövőben a szerkesztőségek ne küldjenek „súlyos politikai hibával terhelt kéziratokat” a nyomdának.

A levél másolatát azután Ákos László is megkapta – de saját igazgatónk ironikus sűgásától kísérve. Így tudtuk meg, hogy tulajdonképpen mi történt. Szeretve tisztelt, bölcs tanítómesterem csendes heherészéssel olvasta el a levelet, majd megmutatta, mondván: ha akarom, az átvétel igazolása után megkaphatom, s otthon kifüggeszthetem a WC-helyiség ajtajának belső oldalára...

Ez a látszólag egyszerű, inkább csak mosolyt fakasztó epizód (amely azonban akkoriban kevésbé rugalmas vezetők esetén rosszabbul is elsülhetett volna) egy nagyon fontos tapasztalatsor első mozzanata volt számomra.

Nem sokkal később, már önálló lapszerkesztőként megtanultam, hogy egy nagyon kényes munkaterületre tévedtem. Az újságíró a közélet színpadán reflektorfényben mozog, ahol minden mondatát, minden szavát, sőt amint a bemutatott példa is mutatja, minden betűjét figyelő szempárok sokasága követi. S a konfliktusveszély ott leselkedik minden írása mögött. Érzékeny ember ne bocsátkozzon dzsungelharcba, amihez a körültekintés mellett bátorság és konfliktustűrő képesség igényeltek. Meglepetésekben, konfliktusokban azután bőséggel volt részem a következő negyed században.”

Az újságírói tevékenység pozitív vonatkozásairól és az aktív szakasz befejezéséről így vallott:

Fazekas Sándor miniszter
átadja a kitüntetést

„Lapszerkesztői, majd 1971-től az ehhez társuló (OEE) főtáskari minőségben megnyílt előttem az ország, sőt megnyílt a világ. A helyhez kötöttséget, irodai bezártságot soha nem bírtam, talán ezért is lettem erdész. Most pedig még színesebb, még mozgalmasabb lett az életem.

A szakma minden lényeges megmozdulásáról értesültem, szinte minden számottevő eseményre meghívót kaptam és számos úgynevezett háttér anyagot is, amihez a termelő szférában, vagy köznap emberként nem igen juthattam volna. Kötetlen munkaidőben dolgoztam, szabadon járhattam-kelhettem az országban, nagyon sok tájat, embert, intézményt megismerhettem. Hamarosan megkezdődtek a külföldi kiküldetések is. Európa számos országába eljutottam, sőt a tengeren túlra is, különböző szakmai rendezvények révén (konferenciák, kiállítások, cserélátogatások, stb.). persze többnyire „magyar módra”, vagyis a másodosztályú napidíj 30 százalékának garasáival a zsebemben. Mégis szerencsésnek éreztem magamat, mert sok más kollégámnak ennyi sem jutott azokban az évtizedekben. Persze cifra eset, konfliktus, ezeknek az utaknak a során is bőséggel adódott, ezek megírása külön kis kötetre rúgna. Az általánosítható tapasztalat: az utazás az egyik legjobb tanulás, de a nemzetközi munka roppant kényes terület.

Érdekes módon lapszerkesztői munkám is kellemetlen módon ért véget. A rendszerváltás után a lap tulajdonjogát több más minisztériumi lappal együtt egy kft. kapta meg, amely két év után csődbe ment, vezetője eltűnt. Az újabb kft. kezén is csak hanyódott a lap egy fél évig, s akkor úgymond, meghatározatlan időre felfüggesztette megjelentetését. Mivel

Áder János megköszönte a jégkárt szenvedett erdők helyreállítását

A köztársasági elnök köszönetet mondott az erdészeknek és a jégkárt szenvedett erdők helyreállítását adományokkal támogatóknak november 16-án, miután megtekintette Pilisszentkereszt közelében a Pilisi Parkerdőben folyó csemeteültetési munkálatokat.

Áder János emlékeztetett arra, hogy 2014 decemberében 30 ezer hektárnyi erdő károsodott súlyosan, és több mint kétfélmillió csemetét kell elültetni, hogy a kárt orvosolni lehessen.

A köztársasági elnök kiemelte, hogy a nagy cégek segítségével mellett sok ember támogatta egy-egy telefonhívással a közszolgálati televízió tematikus napját, amely segítséget nyújtott abban, hogy az állampolgárok is részt vegyenek a magyar erdők megújításában.

A csemeteültetés megtekintése előtt a királykúti vadászkunyhónál Zambó Péter, az Országos Erdészeti Egyesület elnöke tájékoztatta Áder Jánost a helyreállítási munkálatok eredményeiről.

Az egyesület elnöke elmondta, 2015. október végéig csaknem 200 ezer köbméter jégkárt szenvedett fát termeltek ki, 2016 végéig további kitermelés várható. A jégkárral érintett területek erdősítéséhez csaknem 2,3 millió csemete és 6 tonna makk szükséges.

Zambó Péter tájékoztatása szerint a Médiaszolgáltatás-támogató és Vagyonkezelő Alap (MTVA) által meghirdetett S.O.S. - Bajban az erdő! kezdeményezéshez - a jégkárral foglalkozó tematikus nap eredményeképpen - 45 ezer telefonáló csatlakozott, és rövid idő alatt 10 millió forint gyűlt össze. Az akciót több nagy cég is támogatta, így az Országos Erdészeti Egyesület 45 millió forintot oszthat szét a jégkárban érintett erdőgazdálkodók között.

Az egyesület elnöke a jégkárok felszámolásához nyújtott támogatásért

ezüst erdészjelvényt és emléklapot adott át Áder Jánosnak, Siklósi Beatrixnak, az MTVA főszerkesztőjének, valamint az Andreas Stihl Kft., a CBA, az OTP Bank, a Mountex Kft. és a Szerencsejáték Zrt. egy-egy képviselőjének.

Az S.O.S. - Bajban az erdő! kezdeményezéshez a 13600-as telefonvonal 2015 végéig működik, a 90-es kód megadásával lehet 250 forintot felajánlani a károsodott erdők felújítására.

(MTI)

Fotó: Zétényi Z.

Áder János a klímaváltozás társadalmi konfliktusairól

A klímaváltozásnak gazdasági és társadalmi hatása egyaránt van - hangsúlyozta Áder János köztársasági elnök november 24-én a Budapesti Corvinus Egyetemen tartott előadásán.

Az államfő kifejtette: az ENSZ tudományos tanácsadó testületének jelentése szerint, ha a környezeti terhelés a jelenlegi szinten marad, akkor a jövőben számolni kell az áradások és az aszályok, valamint a természeti katasztrófák gyakoribbá válásával, a hidrológiai ciklus felgyorsulásával, az élelmiszertermelés feltételeinek romlásával, a tengerek savasodásával, a jégtakaró olvadásával, politikai, társadalmi konfliktusokkal, új kórokozók megjelenésével.

zásaként idézzünk még egy-két mondatot tőle:

Dolgozni lehet fizetésért is, de alkotni csak hivatástudatból lehet.

Én az erdészihivatás legszebb megfogalmazásának a legnagyobb magyar erdész, Bedő Albert mondását tartom, amellyel még az OEE történetének megírásakor, a '60-as években találkoztam.

A köztársasági elnök előadásában felhívta a figyelmet arra, hogy a klímaváltozáshoz jelentősen hozzájárult a gyorsuló világ, a népességszaporulás, az urbanizáció erősödése, egyebek közt példaként említette, a lakosság 50 százaléka most városokban él, és arányuk 25 év múlva 75 százalék lehet.

Áder János szólt arról, hogy a széndioxid kibocsátás szintje jelentősen nőtt az ipari forradalom óta.

Kitért arra, hogy a koppenhágai csúcshoz képest a közelgő párizsi konferencián optimizmusra adhat okot, hogy 156 ország már leadta nemzeti klímavállalását, az olajipari cégek szóban támogatják a megállapodást, az áramtermelésben a napelemek egyre inkább terjednek és versenyképesek lehetnek a fosszilis energia árával. Megjegyezte, a világ áramtermelésében a fosszilis energia még mindig többségben van, de a tendencia megfordult, az idén fordult elő először, hogy több tiszta energiát előállító erőműkapacitás épült, mint fosszilis.

Áder János előadásában hangsúlyozta, hogy Magyarország klímapiacizója a világban előkelő helyen van, növekvő gazdaság mellett csökken az ökológiai lábnyoma, 1990 óta az ország GDP-je 31 százalékkal emelkedett, miközben 20 százalékkal javult az energiahatékonyság, és 40 százalékkal mérséklődött a káros anyag kibocsátás.

Kérdésre válaszolva Áder János elmondta, optimistábban látja a korábinál, hogy a párizsi konferencián eredményt lehet elérni, hiszen az Egyesült Államok és Kína is nemzetbiztonsági kockázatként tekint a klímaváltozásra, és a részvevők körében nagyobb elszántság, elkötelezettség mutatkozik a megállapodás mellett.

(MTI)

támogatást saját erdészeti főhatóságunk akkori vezetőjétől sem kaptam, nem láttam további perspektívát és én is „bedobtam a törülközőt”, vagyis nyugállományba vonultam. Munkálatómtól még egy búcsú kézfogást sem kaptam.”

Végezetül, munkásságának eszmei mondanivalójaként, életcél megfogalma-

Azóta – szép grafikai kivitelben – beke-retezve függ íróasztalom fölött. Sokszor adott erőt, amikor elfáradtam, netán a csüggedés, s kishitűség kerülgetett:

„Gondolatomnak és munkásságomnak soha meg nem szűnő tárgya az erdő, s hazám erdészetének jövője.”

Halász Gábor

Magánerdőben esett meg az eset Kis adalék a harmonikus tájgazdálkodáshoz

A közelmúltban egy kis esemény jutott tudomásunkra, amelynek konkrét adatait, úgymint helyének, pontos dátumának, szereplőinek konkrét megjelölését mellőzzük. Célunk csupán néhány elvi következtetés, gondolat felvetése. Mégpedig azért, mert folyamatban van mind a Nemzeti Erdőprogram, mind az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi törvény (röviden: az Erdőtörvény, Etv.) átdolgozása, megújítása. Talán nem egészen haszontalan ilyen időszakban egy ilyen mini-esettanulmány sem.

Előrebocsátjuk azt is, hogy írásunkért a felelősséget csak megosztva tudjuk vállalni. Ugyanis a helyszínen nem tekintettük meg a történetet, hanem közben információkra támaszkodhattunk. (Informátorainkat megilleti a jogvédelem, adataikat csak velük szembeni bünvádi eljárás során adhatjuk ki az illetékes hatóságoknak, a tényfeltárás sikerének előmozdítása érdekében.)

Elvileg csaknem mindegy, mert a mezőgazda és az erdőgazda közötti súrlódások, esetleg kárkeletkezéssel járó hasonló kis konfliktusok évszázadok óta előfordulnak szerte az országban.

Bizonyára mostanában sem ez az egyetlen eset. Tehát régi nóta ez már, csak a zenészek változnak, esetleg a technika.

Egy jó kis erdő, valahol...

Röviden: adva van egy mezőgazdasági szántóterületen szigetszerűen álló magán-erdő, kis-közepesnek tekinthető területtel, növedékfokozó gyérités korában levő, vegyes, de főleg kemény lombos faállománnyal. A jó karban levő erdőt 11 ismert című, regisztrált erdőtulajdonos birtokolja közösen, akik részben közel, részben távol laknak, és a kárpótlási eljárás során jutottak a birtokhoz.

Az erdőkezelést kezdetben a birtokos közösség egyik erdőmérnök tagja irányította gondos szakértelemmel, megfelelő gyakorlattal és alapos adminisztrációval. Ő tartotta a kapcsolatot a területileg illetékes szakhatóságokkal is (erdőfelügyelet, földhivatal). Intézkedett az erdő folyamatos védelme iránt is.

Teltek-múltak az évek és úgy tűnt, hogy minden rendben van, szép az élet.

Az erdőkezelő kolléga azonban bizonyos idő után, sajnos, egy birtokcsere-ügylet nyomán megvált erdejétől, itteni arányrészétől, a közösségtől. Az erdőgazdálkodást irányító jelenlegi személy kilétéről adataink homályosak.

Jött egy energikus szomszéd...

Történt a tavasz folyamán, hogy az erdővel szomszédos szántóterületet hasznosító, mezőgazdasággal foglalkozó korlátozott felelősségű társaság (a továbbiakban röviden: Kft.) külön-külön, névre szóló levelet küldött az erdő tulajdonosainak, feltehetően valamennyinek.

Levelében azt kérte a Kft. a tulajdonosoktól, hogy a közös határvonal „teljes hosszában szíveskedjenek a fák lombkoronáját lenyesni és megtrikítani”, mégpedig 2015. június 15-ig. Ha ezt nem teszik meg, akkor azt a Kft. elvégzi, illetve közös költségen elvégezteti.

A határidős záradék már „felszólítjuk” módban íródott. A Kft. a vetésterület határsávjának árnyékolásával, gépi megművelésének ellehetetlenítésével indokolta felszólítását. Véleménye szerint a határ menti törzsnyesés, koronaritkítás nem okoz az erdőben értécsökkenést, azt nem károsítja.

Egy kis bekeményítés

A kérés előadása után a levél hangneme bekeményít, és birtokháborítást emleget az erdőtulajdonosok részéről. Megemlíti azokat a jogszabályokat, amelyekkel a fennálló helyzet ütközik (tilos önhatalom, a rendeltetészerű vagyonghasználat gátlása, szomszédjogok, régi és új Ptk. stb.)

Csinos, hasznos gyűjtemény lehet ez is azok számára, akik hasonló cipőben járnak.

Az ultimátumra adott válaszok összességét nem ismerjük. Azt sem tudjuk, hogy reagált-e valamennyi címzett. A rendelkezésre álló információ-morzskákból arra következtetünk, hogy a válaszok inkább negatívak lehettek, de ezt nem állítjuk.

...és egy agilis tulajdonostárs is

Az ügy következő mozzanata, hogy az egyik erdőtulajdonos-társ az említett levél kézhezvétele után helyszíni bejárást végzett az erdőnél, amit júliusban megismé-

telt (már az erdőt is meggyőrtő idei aszály idején). Utóbbi alkalommal azt tapasztalta, hogy a Kft. a levelében követeltek végrehajtotta.

A látottakat jogszabályba ütközőnek, sőt, súlyos természetkárosításnak minősítette, s törvényes kötelezettségének érezte, hogy bejelentést tegyen a rendőrségen és az erdészeti hatóságnál.

Nagyjából itt tartott ez az ügy írásunk papírra vetése idején. Amit serkentett az a körülmény is, hogy megtudtuk: az erdőtükrözési átdolgozói hangsúlyt kívánnak helyezni a törvényben az erdőségély szakszerű kialakítására is. Ezért írásunknak ezen a helyén most pontosvesszőt teszünk, mert a zárópont helye még arrébb van.

A továbbiakban egy kis morfondírozást engedünk meg magunknak, mivel úgy tűnik: ebben az esetben is úgy tükröződik az egész problematika, mint a mondás szerint a cseppben a tenger.

Az erdőségély ütközési zóna

Nyilvánvaló, hogy egyrészt az erdő és gazdája, másrészt a külvilág közötti súrlódások túlnyomó része az erdőségély-nél kezdődik. Ez az a demarkációs vonal, amelyenél az erdész ütközhet az illegális erdei haszonvétele különböző formáival (falopás, vadászás), az erdő önhatalmú közjóléti igénybevételeivel, tilos legeltetéssel és tűzgyújtással, szemét, lom, hulladék, sőt veszélyes hulladék lerakásával, jogtalan területfoglalással. Továbbá szakszerűtlen vagy egyébként elkerülhető vízgazdálkodási, energiagazdálkodási műveletekkel és létesítményekkel, a közlekedési és hírközlési hálózat nem eléggé átgondolt fejlesztésével. A példák sorát még folytathatnánk.

Az erdőségély tehát a szakmai tájékozatlanság, hozzá nem értés gondatlanság, súlyosabb esetben a szándékosságból fakadó konfliktusok leggyakoribb gyűjtőhelye.

Kiemelt figyelmet érdemel

A magunk részéről igyekszünk objektíven közelíteni a témához.

Bár talán nem volna az sem zokon vehető, ha mint egy szakmai érdekképviseleti szervezetnek, nekünk is magunk felé hajlana a kezünk. Vagyis az erdő felé, bárki legyen annak a tulajdonosa, kezelője, ha-

szonbérője. Hiszen az erdő védelme mindenki kötelessége, még országunk Alaptörvénye szerint is. Olykor magával a tulajdonossal, annak hozzá nem értésével, netalán profitérdekeltségével szemben is.

Az erdőszegély szakszerű kezelésével kapcsolatban a vélhető szakmai tájékoztatatlanság ebben az ügyben is megcsillan. Hiszen a Kft. levelében azt írja, hogy ez a beavatkozás az erdőben kárt, értécsökkenést nem okoz.

A fenntartható módon folytatott erdőgazdálkodás nem ismeri az erdőszél felnyesésének és a szélső fák koronaritkításának fogalmát (különösen nem a vegetáció beindulása után, a nyár elején). Ellenkezőleg: az erdőszegély megkülönböztetett gondozásának már külön kis szakirodalma is bontakozik. A Földművelésügyi Minisztérium illetékes helyettes államtitkáranak, Ugron Ákos Gábornak a tájékoztatásából is úgy tudjuk, hogy az erdőtörvény-novella munkálatai során erre megkülönböztetett figyelmet fordítanak.

A Kft.-hez hasonló indokok alapján elvileg máris rengeteg fasort, facsoportot, erdősavot (amint röviden emlegetni szokták: lineáris erdőt, fákbl álló vonalas létesítményt) lehetne kiirtani csak azért, mert árnyékot vet a szomszéd földjére, vagy zavarja annak művelőjét munkájában. Holott az erdőn kívüli fásítások egyik célja éppen az, hogy a fenntartható mezőgazdaság ökológiai feltételeit kedvezőbbé tegye. (Bezég, a júliusi Nap által égetett legelőn, az itatókút körül álló néhány öreg vackor árnyékában meghúzódó juhásznak vagy gulyásnak nem kell ezt magyarázni, de még az erdőszélén ebédelő mezei munkásoknak sem.)

A fenntarthatóság harmónia

Oldalakon át folytathatnánk még a neuralgikus témával kapcsolatos fejtegetéseinket. Ehelyett egy gondolatot vetünk fel. Nevezetesen: a fenntarthatóság fogalmába foglaljuk bele a közgondolkodásban is, esetleg szóban mellé írva is a „harmónia” fogalmát, vagy ha a mondat úgy kívánja, a „harmonikus” jelzőt. A fenntartható erdőgazdálkodás fogalmát pedig a „fenntartható és harmonikus tájgazdálkodás” keretbe illesztve, annak egyik fontos alkotó elemeként kezeljük.

Röviden fogalmazva ez alatt azt értjük, hogy egy adott tájban annak valamennyi – gazdálkodási és infrastrukturális jellegű – tényezője egymás támogatására törekedve, szolidárisan, kötelezettségeiket és érdeke-

iket egyeztetve, ésszerű kompromisszumokra építő módon, az érdekek hierarchiáját és az össztársadalmi érdekek primátusát elismerve folytatja tevékenységét. S egyik sem azon spekulál, hogy miként kerekedhetne a többi fölé.

Ki legyen a főkormányos?

Tudjuk, hogy ez így, első olvasatra elég gubancosnak tűnik. Talán illuzórikusnak is. Hiszen az „érdekek hierarchiája” emlegetése máris felveti a kérdést: ki lesz a rangsor meghatározója? A harmonizáló? Ki lenne az ilyen jellegű tájgazdálkodás koordinátora, a részeket főirányban tartó főkormányos? Ki garantálja az egyes részterületek viszonylagos szakmai autonómiájának hosszú távú biztonságát? Ki védi meg a kisebbet, a gyengébbet a nagyobbtól, az erősebbtől, például az erőforrások és a haszon szétosztásakor?

A válaszadáshoz némi fogódzót nyújthat Magyarország Alaptörvénye /AT/.

Az AT „Alapvetés” című fejezetének P/ cikke felsorolja azokat a természeti erőforrásokat, amelyeket kiemelten kezel: termőföld, erdő, vízkészlet, biológiai sokféleség (honos növény- és állatfajok).

A felsorolás egyenlőségi alapot tükröz, nem rangsorol; helyet hagy a felsoroltak közötti versengésnek, küzdelemnek is.

A főkormányos szerep emlegetésekor elsőként a jelenlegi közigazgatási rendszer, a megyei kormányhivatal fogalma kattan be az ember gondolatvilágába. Csúcsszerveként pedig a Miniszterelnökség Vidékfejlesztési Államtitkársága. Ám mindezt jobban körül kell járni, mert a kulcs közismereten mindig a részletekben rejlik. Videant consules!

Erdészeti a tájgazdálkodásban

A konkrét eset mögött álló elvi téma fölötti elmélkedésünk során emlékeztetünk arra is, hogy a tájgazdálkodási szemlélet egyáltalán nem új keletű valami az erdészeten, sőt! Történelmi fejlődésének egyik markáns határköve Babos Imre „Magyar-

ország táji erdőművelésének alapjai” című könyve (Mezőgazdasági Kiadó, 1954.). Jelentőségét mutatja, hogy a magyar állami erdőgazdálkodás szervezete is ezt követően stabilizálódott hosszú időre.

Az erdőgazdaságok működési területének határait természetföldrajzi tájegységek határait követve húzták meg. Az erdőművelés ökológiai alapokra helyezésével alakult ki az erdőgazdálkodás kombinált rendszere, amikor is a táji gazdálkodást összhangba hozták az erdő- és termőhely-tipológiával. Ennek emlékeztető határkövét jelenti a „Danszky-féle zöld könyvek-ként” emlegetett könyvsorozat az 1960-as évek első felében.

A tájépítészet, tájgazdálkodás fogalomkörébe tartozó, vagy terminológiájában így jelentkező tevékenység inkább a más jellegű és nagyobb felületen operáló agrár-gazdaságban fejlődött napjaink szintjére. Az egyes tájkomponensek közötti harmonizáció egyre inkább nemzetgazdasági érdek!

Az erdőtörvény-novella

Írásunk elején abból indultunk ki, hogy megújítási folyamat, erdőtörvény-novella folyik a jelenleg érvényes, 2009-ben alkotott erdőtörvényünkkel kapcsolatban. Cikkünk végén ide is kanyarodunk vissza.

Korábbi erdőtörvényeink érezhetően és érthető módon erdő-centrikusak voltak, önvédelemre berendezettek, nyilván a XIX. századi törvényalkotásra nehezedő agráriusi és fakereskedelmi érdekek reakciójaként.

Ehhez képest az erdőtörvények sorozatában újszerű előrelépésnek, tágabb nyitásnak vélnénk az erdőhatáron túlmutató, a tájgazdálkodás tágabb térsége felé történő elmozdulást. Például egy „Vidékfejlesztés, tájgazdálkodás és az erdőgazdálkodás” című fejezet beiktatásával. Mégpedig a jogszabály preventív jellegének hangsúlyozásával, ami egyébként is a törvénykezés régi alapelve. Vagyis az, hogy a jogalkotó igyekezzen minél jobban elébe menni a várható konfliktushelyzeteknek, a jog eszközeivel megelőzni azok kibontakozását, mert a legjobb eset az, amelyik meg sem történik. A tudatos prevenció a bekövetkezett helyzetek utólagos kezelését is megkönnyíti.

Persze, erre is lehet azt a megjegyzést tenni, hogy ez sem más, mint csigaházunkba való passzív visszahúzódás, körkörös-védelemre történő berendezkedés. Most azonban többről van szó!

Király Pál

'Aranyért sem adnám oda'

Az Erdészeti Zsebnaptár története: 1882 – 1919 – 1943

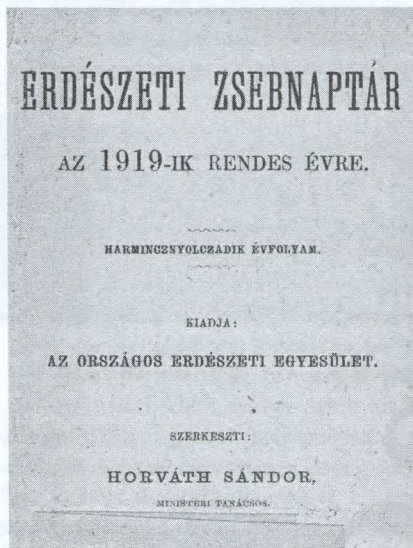
Részletek az egykori szerkesztő, dr. Mihályi Zoltán okleveles erdőmérnök, az Országos Erdészeti Egyesület titkárának a könyvhöz írt előszavából, valamint e sorok írójának gondolatai az esedékes évfordulók kapcsán.

75 évvel ezelőtt, 1940 tavaszán küldte szét előfizetési felhívásait az Országos Erdészeti Egyesület, abban a reményben, hogy 1941. január 1-re meg is jelenik a kis könyv, az Erdészeti Zsebnaptár.

Ám a kitűzött határidőig (1940. szeptember 1.) csak egyetlen kézirat érkezett be, az utolsó csak 1943. január hó elején került a szerkesztőhöz. A késedelem indoklásául az új világháború kezdetét érezve, a rendkívüli viszonyok lépten-nyomon jelentkező súlyos akadályait nevezte meg a szerző. Az ország területének örvendetes gyarapodása, az 1000 esztendő magyar erdők jelentős részének a visszatérése, egyik napról a másikra nagy erdőmérnök hiányt idézett elő, és igen jelentősen növelte a hallgatóság létszámát is az ősi főiskolán. A tanszékek vezetői – segéderők nélkül – csak a legnagyobb nehézségekkel küzdve tudták felelősségteljes oktatómunkájukat elvégezni. Így alig maradt idejük a zsebnaptár részére anyagot írni.

A kezdetben előirányzott terjedelmet később a szerzők jelentős mértékben túllépték. Az 1300 oldalt meghaladó kétkötetes kiadás, az utolsó 1919-es zsebnaptár megjelenésétől számítva, számos új ismeretet és anyagot tartalmazott. Ahogy a szerző írta: „...meggyőződésem szerint 23 évi várakozás után legfőbb kötelességünk csak az lehetett, hogy minden tekintetben korszerű, kifogástalan kiadvánnyal lépünk a nyilvánosság elé...”

Az Országos Erdészeti Egyesület igazgató-választmányának 1936. december 15-ei ülésén Orosz Antal ny. m. kir. főerdőtanácsos indítványozta, hogy az egyesület újból adja ki az Erdészeti Zsebnaptárt. A javaslat és a megjelenés között eltelt több mint hét év késedelem azonban igazi mérnöki teljesítménnyel szolgált.

A Horváth Sándor által szerkesztett Erdészeti Zsebnaptár

A cél az volt, hogy a gyakorlat minden ágát felölelő, megbízható vezérfonalat adjanak a könyvecskék szerzői a magyar erdőmérnöki kar kezébe. A beérkező megrendelések közel kétharmada erdőmérnököktől jött. Így kerültek teljesen új anyagok a könyvbe pl.: a talajtan és éghajlat, mely akár tankönyvül is szolgál és számos táblázat. Egy kis enciklopédia lett a kiadvány a régi jó zsebnaptárból, olyan szerzőkkel, mint Roth Gyula, Krippel Móric, Fehér Dániel, Modrovich Ferenc, Sébor János, Haracsi Lajos, vitéz Botvay Károly és sok más neves főiskolai tanár. Ők tudásuk legjavát adták, az eltelt 23 év legújabb ismereteivel, akár a külföldi szakirodalom szerzőit is megkeresve, hogy bocsássák rendelkezésükre tudományos anyagaikat. A szerzők a magyar nyelvről is vallanak: „A Zsebnaptár bátran és büszkén tesz hitet legnagyobb nemzeti értékünkéről, édes anyanyelvünkéről is. A könyvek mindennapi használatra készültek, ezrek fogják forgatni, legnagyobbbrészt annak a hivatásrendnek a tagjai, mely tántoríthatatlanul és áldozatos hűséggel szolgálta mindig hazáját.”

Számomra a könyvek egyik legérdekesebb része az 50 oldalt felölelő „Cím-tár”. Ahol számos érdekes információt találtam. Ez a rész egy egész korszakot mutat be részletesen, annak az időszak-

nak szinte valamennyi résztvevőjével, akiknek bármi köze volt az erdészethez és vadászathoz. Ilyen pl. gróf Esterházy László, aki számos erdész-vadász és ebtenyészítő egyesület elnöke volt azokban az években.

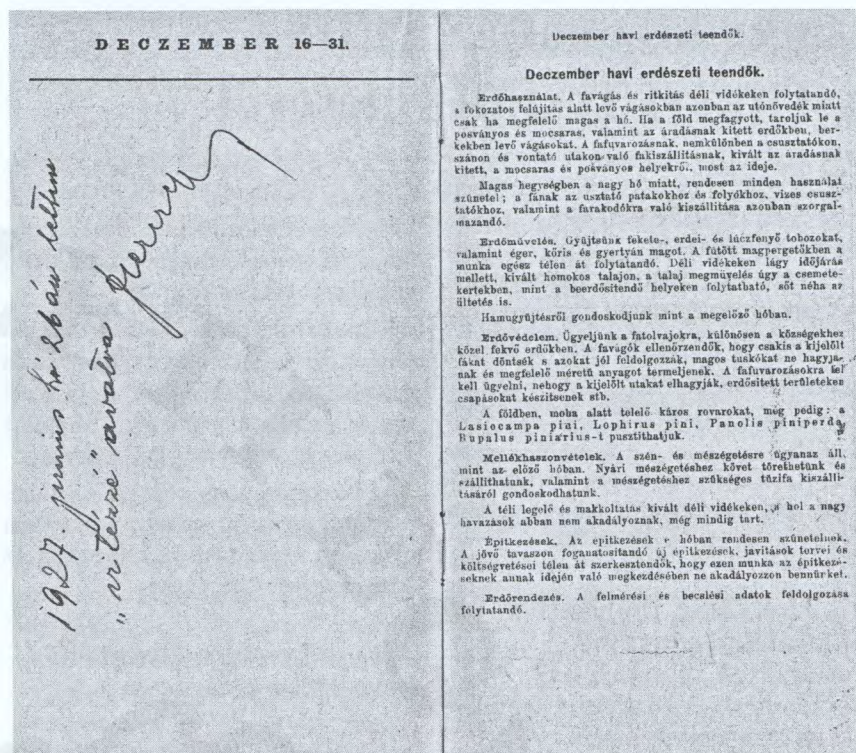
Az Erdészeti Zsebnaptár 1943. évi „...megjelenését a m. kir. földművelésügyi minisztérium teljes erkölcsi és anyagi támogatása tette lehetővé. Jelen-tős anyagi és erkölcsi támogatást nyújtott vitéz Teleki Mihály gróf, akkori földművelésügyi miniszter, Molcsányi Gábor miniszteri osztályfőnök és Ajtai Sándor dr. miniszteri tanácsos. Bíró Zoltán Öméltósága, az Országos Erdészeti Egyesület ügyvezetője az erdőgazdaság minden ágazatára kiterjedő páratlan enciklopédikus tudásával segítette a szerkesztőt.” A szerkesztő köszönetet mond a nyomdászoknak, a táblázatok szerkesztőinek.

Az előszót az alábbiakkal zárja: „Könyvünket megnyugvással és teljes bizalommal tesszük le olvasóink kezébe. Tiszta szakszeretettel és önzetlenül csak arra törekedtünk, hogy minél többet, minél jobbat adjunk...”

Az Erdészeti Zsebnaptárt a bekövetkező II. világháború miatt többé nem adták ki. Még évekig használták elődeink a háború után is, de ma is rendszere-sen lapozzák, ha bármilyen információ-ra van szükség.

Nem mehetünk el szólanul a korábbi (1919) és a fent említett 1943-as kiadás közt eltelt 23 év mellett. Az első világháborút követő összeomlás az egyesület anyagi alapjait is megrendítette. Az Erdészeti Lapokat is csak a legnagyobb erőfeszítéssel – havi egy ív terjedelemben – tudta fenntartani. A zsebnaptár kiadására a 70 százalékkal megcsappant és értékét veszített tagdíj-jövedelem már nem nyújtott fedezetet. Az 1919-ben utoljára kiadott zsebnaptár a háborút követő időszakban – mivel elhasználdtak – egyre keresettebbé vált. Már-már „aranyért” sem lehetett kapni egyetlen példányt sem (1943-ban).

90 évvel ezelőtt, a legválságosabb időkben, 1925. július 28-án írta meg könyvének előszavát Fekete Zoltán a m.

Bejegyzések az 1919-es kiadású zsebnaptárban

kir. Bányamérnöki és Erdőmérnöki Főiskola rendes tanára Sopronban, a magyar erdőgazdaság segítségére sietve. A példás gondnal összeállított „Erdőmérnöki segédtablák” című kézikönyvét – amely a legégetőbb hiányok pótlására törekedett –, nagyobb alakja ellenére is igen szívesen, teljes elismeréssel fogadta és eredményesen alkalmazta a szakközönség. Ma már ebből is alig van néhány elérhető példány (1943-ban).

Fekete Zoltán a könyvéhez írt bevezetőjében az alábbiakat írja: „A háború szülte nyomorúság minden téren éreztette bénító hatását (...) a szellemi haladás jövőjének kérdése méltán a legkomolyabb aggodalmakat kelthette (...) ez áll az erdészeti szakirodalomra is.”

A régi olvasóközönség száma ötdécre csappant, nagyobb terjedelmű elméleti művek kiadását a fennálló viszonyok között az egyesület nem bírta el. (Azokban az években ezrével éltek vagonokban az elszakított területekről menekült munkanélküli tisztviselők). Fekete Zoltán felismerve a nehézséget, bár az ilyen természetű munkák szigorúan véve kívül esnek a katedrai hivatás megszokott körén, az elmélet művelésének az előbbieken vázolt nehézségeire való tekintettel, erdőmérnöki segédtablák kiadását kísérelte meg, mint ame-

lyekre a gyakorlatnak a legsürgősebben szüksége van. Számos hazai munka mellett (Krippel Móric, Modrovich Ferenc és mások) megszerezte több külföldi szakmai mű kiadási jogát, és alkalmazta azokat a hazai és a kor megfelelő állapotaira. (Feistmantel, Schwappach, Grundner stb.) Igazi mérnöki segédtablázat volt.

Ennek, a szinte csak táblázatokkal teli alapos munkának azonban, nem volt része az emberi megközelítés, a mindennapok problémái, melyek később, az 1943-as kiadásból is hiányoztak.

Így jutunk el az „igazi, mindentudó” Erdészeti Zsebnaptárhoz, melynek szerkesztője, Horváth Sándor, a magyar erdőmérnöki kar egyik legkiválóbb képviselője, aki 1882-től 38 éven át volt hűséges kísérője az erdővel és fával foglalkozóknak. A zsebnaptár nemcsak az erdőmérnökök, a fatermelők és erdőaltisztek mindennapi munkáját könnyítette meg számos vonatkozásban, hanem komoly haszonnal forgatták az erdőbirtokosok és a fakereskedők is. Tartalmában az évek folyamán keveset változott, de olcsósága (2 korona) és a függelékül közölt címtár általános érdeklődéssel kísért adatai annyira közkedvelté tették, hogy a szakközönség minden évben megvette az új kötetet. Horváth Sándor

– aki fiatal kir. erdőfelügyelőként szakbéli lelkesedésből hosszú ideig az egyesület titkári teendőit is ellátta –, amikor a zsebnaptár első kötetét összeállította, s miniszteri tanácsor korában, az államerdészet vezetőjeként sem restellte a szerkesztéssel járó fáradságot. A régi sorozatnak mind a 38 évfolyama az ő nevét viseli. Horváth Sándor halála után pedig nem is akadt senki, aki a szerkesztés terhes munkáját vállalta volna.

Ez a kis zsebnaptár – melyet szándékosan hagytam a végére – volt a legalkalmasabb, hogy a nevéhez illően zsebben hordható legyen. Az 1943-as kiadás a két kötetből sok volt, az „Erdőmérnöki Segédtablák” nagy volt ehhez, és egyik sem tartalmazta azt a fontos kis részt, ahová az erdők mélyén élő sok, a század elején hazájából elkerült, elűzött fiatalember a legbizalmasabb bejegyzéseit beírja. Nekik ez, a mindig maguknál hordott könyvecske volt az eldugható, titkos bizalmasuk, ahová legbensőbb, személyes ügyeiket jegyezték fel. Nálunk, lassan 100 év elteltével is olvashatók nagyapám példányában a bejegyzései.

60 évvel ezelőtt, a II. világháború után – más elvek mellett – 1955-ben kapta feladatául Madas András erdőmérnök, hogy a legrövidebb időn belül szerkesszen meg egy, az Erdészeti Zsebnaptárhoz hasonlót. A könyvet a kor legjobb szakemberei írták és lektorálták pl. Haracsi Lajos, Pankotai Gábor, Sali Emil, Majer Antal, Partos Gyula, Tury Elemér erdőmérnökök. Az igen rövid idő ellenére jól kezelhető és használható könyv készült el, de a zsebnaptár jelleget már nem tudta biztosítani. Az 1956-ban megjelent könyv címe „Erdészeti Kézikönyv” volt.

Az 1943-as kiadást nagyon ritkán megtalálni különböző árveréseken 6-10.000 Ft.-ért. Az „Erdőmérnöki Segédtablák” csak elvétve bukkannak fel szakmai könyvtárakban. Az 1882-től 1919-ig kiadott könyvecskek nem érhetőek el, a családi gyűjtemények mélyén várják, hogy bele-belelapozzon valaki. Az enyémet, valóban, „aranyért” sem adnám oda senkinek sem, hiszen egy másik világ – egész életút – rejtőzik a lapjai között, amit csak én ismerek.

Inokai Balázs
erdőmérnök

Jegyzőkönyv kivonat az EFDSZ Országos Titkári Testület üléséről

Készült: 2015. november 11-ikén

Helyszín: Budapest, Thököly út 58-60.
II. em. Alapítványi Terem

Jelen vannak: a jelenléti ívet aláírók

Dudás Péter elnök megnyitotta az ülést, köszöntötte a titkárokat, bejelentette, hogy határozatképes az ülés, és elfogadtatta, hogy hangfelvétel készül. Megnevezte a jegyzőkönyv-vezetőt és a jegyzőkönyv hitelesítőt. Napirendi pont módosításként kérte beszúrní az Ágazati Párbeszéd Bizottságban a tagságunk ügyét. Elfogadták.

1. Alapszervi alapszabályok készítésének mérföldkövei

Az alapszervi alapszabályokat kötelező elkészíteni. Az EFDSZ alapszabálya mérvadó az alapszervek számára, de ott lehetnek speciális kitételek, eltérések, mélyebb a részletezettség.

Az elnökségi megbeszélések során egy Minta Alapszabály elkészítése volt a javaslat.

Górász László alelnök aggodalmát fejezte ki, hogy ha nem készítjük elő kellő mértékben, akkor a fórumon túl sok egyedi probléma fog felmerülni. Szerinte nem lesz elég a témára egy nap.

Horváth Borbála elnökségi tag azon a véleményen volt, hogy a jogásznak előre meg kell küldeni a kérdéseket, hogy legyen kellő ideje felkészülni.

Kolozsvári Ákos szerint - nem bármi áron - ésszerű anyagi ráfordítással kell kivitelezni.

Dudás Péter összefoglalta a vita során kialakult megállapodást.

Az ügy menete:

- jogász megkeresése
- árajánlat kérése
- személyes és írásbeli konzultáció
- januárban elnökségi ülés, mely foglalkozik az Alapszabály ügyekkel
- munkaértekezlet 2016. február I. felében az Alapszabály megalkotására.

Az Elnök szavazásra bocsátotta a tervezett menetrendet, melyet egyhangúan elfogadtak a jelenlevők.

2. Az EFDSZ Emlékérem kitüntetésre javasolt személyek munkájának értékelése, kitüntetett személyek megszavazása.

Dudás Péter: Az EFDSZ Kitüntetési Szabályzata lehetővé teszi a szakszervezet támogató személyek emlékéremmel való jutalmazását.

Bárki jelölhetett, a Szabályzat feltételeinek megfelelően, a javaslatokat az elnökség megvizsgálta és elfogadásra javasolta a titkári testületnek, majd kiküldték a titkároknak a felterjesztést és a felterjesztett személyek életútját bemutató anyagot. Erre nem érkezett vissza ellenvélemény.

Javasolt személyek	Javaslatot tevő
Göde József	TÁEG Zrt. Alapszervezete
Horváth Ferenc Imre	Zalaerdő Zrt. Alapszervezete
Papp Nándor	dr. Király Pál

A titkároktól hozzászólás nem érkezett, egyhangúlag megszavazták.

Várhatóan az ERFA Híradóban is megjelenik az esemény.

3. Ágazati Párbeszéd Bizottság (ÁPB) megújításában való részvételünk

Dudás Péter ismertette a Faipari, Bútoripari és Erdészeti ÁPB szerepét, megalakulásának és szerveződésének történetét, fontosságát, céljait. A Bizottság mandátuma december 31-én lejár.

Az ERFA Híradó szerkesztésére támogatást kapunk az ÁPB-től, ezért kötelezettséget vállaltunk az ágazati párbeszéd résztvevőit érintő hírek közlésére és Hírlevél kiadására.

Emiatt sürgős volt a vállalat bejelentése és egy koalíciós szerződés aláírása a MÉDOSZ Szövetséggel. A kérelem aláírásának és benyújtásának az NGM felé, még ez évben meg kell történnie.

Előzetesen nem volt mód a titkárok jóváhagyására, így most utólagosan egyhangú kézfeltartással elfogadják az ÁPB-ben való tagságunkat.

4. Egységes tagnyilvántartás bevezetése, elvárások

Dudás Péter tájékoztatót, hogy ezt kötelező bevezetni. Előzetesen kiküldtünk egy excel táblázatot.

Hozzászólásukban többen tiltakoztak, hogy a nyilvántartás túlságosan részletes, ezt nem tudják vállalni, nincs kapacitás. Javaslatként könyvelési program egy funkcióját javasolják, ám ez sem kivitelezhető. Így megállapodtak, hogy szűkítik a felvett adatokat és évente kétszer, június 30-ig és december 31-ig megküldik az EFDSZ Központba. A kötelezően felvett adatok: név, lakcím, (születési dátum).

Szavazáskor 12 fő elfogadja, 1 fő tartózkodik (nem érintett).

8/2015 Határozatot hozza a titkári testület: az alapszervek számára kötelezővé teszi az adatszolgáltatást a fenti adatokkal. (név, lakcím, születési dátum).

Felelősök a titkárok.

Határidő: 2016. január 1-től

5. Nyugdíjas tagok nyilvántartása az alapszervezeteknél

Dudás Péter elmondta, hogy a szakszervezetnek nyugdíjasokat felkaroló szerepe is van, félő, hogy kisodródna, ezért szeretnénk létszámukról tudni. A szakszervezet régen kérhette a különösen alacsony nyugdíjak emelését a nyugdíjbiztosítástól, ma már sajnos

nincs rá lehetőség. Ezért is kell figyelemmel kísérni az aktív életből kikerült volt tagjaink életét.

Sajnos, az EFDSZ nem tudja felvállalni a nyugdíjasaink teljes körének problémáit forráshiány miatt, de ha valakinek súlyos gondjai vannak, elnökségi javaslatlalt támogatható 1-1 rászoruló.

Régebben volt listánk a nyugdíjasainkról, de ez folyamatos frissítésre szoruló.

Gilicze Péter, a Nyugdíjas Bizottság elnöke beszámolt a NYOK ülésekről, eredményekről.

Horváth Borbála elmondta, hogy nem szükséges minden alapszervezetnél programokat szervezni, mert náluk például a cég anyagilag is támogatja a nyugdíjas klubot, így pezsgő nyugdíjas élet van, mennek kirándulni, színházba, az újságban saját rovatuk van, stb. Párhuzamosan szükségtelen szervezni.

A titkárok beszéltek a „jóléti keret” lehetőségéről, tapasztalatot cseréltek a felhasználási módokról.

A titkári ülés elfogadta azt a célkitűzést, hogy az alapszervek figyeljenek nyugdíjasokra és támogassák őket a lehetséges módokon.

6. Tagdíj befizetések helyezte nyilvántartásunk alapján (2014. év görgetett – 2015. III. negyedévig)

Dudás Péter beszámolt a titkároknak a befizetések helyzetéről. A befizetési morál jónak mondható.

Górász László alelnök készítette a könyvelési adatokon alapuló kimutatást,

melyben naptári befizetések láthatóak. Ez azonban nem láttatja az éven áthúzódó befizetéseket, elmaradásokat.

Branner Lászlóné ügyintéző az OTP kivonatokról készíti a kimutatást, ami rugalmasan kezeli az éven átívelő utalásokat, görgetett egyenleget tartalmaz. Ezek a táblák kimentek a titkárokhoz, az egyeztetés folyamatban van.

Dudás Péter újra felhívta a figyelmet, hogy a pontos létszámadatok nélkül nem lehetséges pontos kimutatás készítése, így felszólította a titkárokat, hogy szíveskedjenek megadni azt rendszeresen.

Horváth Borbála kérte, hogy azok az alapszervezetek, amelyeknek még idén jóváírás jár, jó előre jelentsék be számdéukat, különben az EFDSZ költségvetése veszélybe kerülhet. Kéri, hogy a következő évtől elkülönítve kezeljék a négy szervezet befizetéseit.

7. Egyebek

Dudás Péter beszámolt az ÉSZT üléseken elhangzottakról. Munkavédelmi képviselők számára november 26-án képzés lesz.

ÉSZT bérstratégiát készít, várják a javaslatokat a versenyszférából is.

Az MNŰA-tól támogatást kapunk, amiért cserébe Erzsébet utalvány program megjelenítését vállaltuk a Híradóban és a honlapunkon. Az első már meg is történt, most folyik a következő szerkesztése.

Az ERFA Híradó szerkesztőségét meg kell újítani. A legfrissebb számot már Zétényi Zoltán szerkeszti Nagy

László, dr. Király Pál és Dudás Péter közreműködésével.

Bemutatta az újságírók munkáját, törekvéseit. Egy számra vonatkozóan megtörtént a megállapodás. Reményei szerint az újság megújul, frissül.

Valószínűleg nyomdát is kell majd váltani.

Az antalyai rendezvényre nem vállalkozott senki előadónak, ezt tudattuk a szervezőkkel (vadászati téma).

2015. november 9-én, Brüsszelben volt egy megbeszélés a CEF AGFEE vezetése és az EU DG AGRI igazgatójával, de időhiány és költségkímélés miatt nem vettünk részt.

Górász László beszámolt a horvát-magyar munkaügyi konferenciáról. Anyaga mellékletként csatolva.

Major László, VSZB titkár megosztott egy pozitív tapasztalatot: Kaposvár polgármestere évente kétszer megvendégeli a város fontosabb cégeinek, vállalatainak képviselőit, beleértve a szakszervezeteket is, hogy lehetőséget adjon mindenkinek, hogy elmondhassa a polgárok gondját-baját, problémáit és meghallgathassa a javaslatokat, segítő szándékot, javító ötleteket. (Ez annak kapcsán merült fel, hogy az ÉSZT is erősíti regionális – megyei – képviselőt. Górász László a Fejér megyei képviselőt látja el.)

Kolozsvári Ákos bejelentette, hogy a PEB hamarosan pénzügyi ellenőrzést tart a 2014. év gazdálkodásáról. Az ülésre Pintér Szilviát, a könyvelő iroda vezetőjét is várják.

Az elnök végezetül hozzászólás vagy kérdés hiányában az ülést berekesztette.

Felhívás Nyugdíjasainkhoz!

Közeleg Karácsony ünnepe. Ilyenkor mindenki igyekszik egy évben legalább egyszer felkeresni az elhanyagolt ismerősöket, rokonokat, régi kollégákat, barátokat. Sok vállalatnál, intézménynél meghívják volt munkatársaikat egy kis, fehér asztal melletti beszélgetésre is. Sok helyütt ez a szakszervezet közreműködésével történik, és van olyan cég is, ahol maga az alapszervezet a meghívó.

Az EFDSZ vezetősége arra törekszik, hogy egykori – vagy még ma is – tagjai sorsával-gondjaival foglalkozzon, és lehetőségeihez mérten az országos fórumokra is eljuttassa problémáikat.

A titkári testület legutóbbi ülésén elfogadta azt a célkitűzést, hogy az alapszervek figyeljenek nyugdíjasokra, és támogassák őket a lehetséges módokon.

Kérjük ezért lapunkat olvasó nyugdíjas tagjainkat, keressék a kapcsolatot helyi alapszervezeteinkkel, és ha lehetséges, hívják fel tisztségviselőink figyelmét az őket érintő kérdésekre. Lehet, hogy ezek egy része helyben orvosolható, de az EFDSZ vezetősége is igyekszik segíteni a maga sajátos eszközeivel.

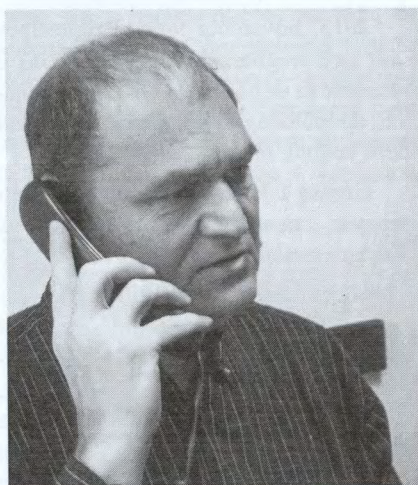
Kedves volt Kollégánk!

Vegyél részt a szakszervezet életében, és tapasztalataiddal segítsd az alapszervezetek munkáját! Várunk Téged is!

az EFDSZ elnöksége

Felfigyeltek a cégre

Ha másból nem, hát az idei – immár nemzetközivé is lett – sportnapok házigazdjaként, egyik fő szervezőjeként, országszerte sokan megismerhették Górász Lászlót, a VADEX Mezőföldi Erdő- és Vadgazdálkodási Zrt. közgazdasági osztályvezetőjét. E helyt azonban, mint szakszervezeti vezetőt kérdezzük.

– Mindenekelőtt bevallom, nem vagyok erdész, sőt, csak jövőre lesz húsz éve, hogy ennél a cégnél dolgozom. Persze azért ez, – ismerve az erdővel, és az e területen dolgozókkal történeteket –, igen csak nagy időnek számíthat. Ezen kívül az is az igazsághoz tartozik, hogy a szakszervezettel is csak később kerültem kapcsolatba. Ennek oka, hogy előző munkahelyeimen, a honvédségnél és a büntetés-végrehajtásnál nem volt szakszervezet. Katonai, majd pénzügyi főiskolát végeztem, közgazdasági területen dolgoztam. A VADEX-hez is ilyen munkára érkeztem. Először elemző közgazdásznak, majd belső ellenőr lettem.

Később ehhez társult a szakszervezeti munka. Ez hogyan kezdődött?

Ha megkésve is, de természetesen előbb funkció nélküli tag lettem, mint az itt dolgozók többsége. Aztán 2007-ben a korábbi titkár, Kálmán József nyugdíjba ment, és az ő ajánlására engem választottak utódjának.

Az akkoriakhoz képest hogyan változott maga a szakszervezet?

Nos, akkor ötven-hatvanan szavaztak. Most pedig százhuszan vagyunk.

De a legnagyobb létszámunk közelítette a százötvenet is. Ez akkor meghaladta az ötven százalékos szervezettséget. Mindehhez vegyük hozzá, hogy ekkorra a korábban ezeröttszáz cég dolgozó létszáma harmadára, negyedére csökkent. Most kétszázkilencven dolgozóból százhusz a szakszervezeti tag.

Ez is, az is jelzi a megváltozott időket.

Valóban. Amint az is, hogy míg addig, nyugdíjazásokkal, kiszervezésekkel fogyott a tagság, amikor 2010-ben napirendre került az új kollektív szerződés, újra lett tétje a dolognak. Érdekek ütköztek, illetve érdekeket kellett védeni. Például a munkaidő, a munkabeosztás és a kapcsolódó bérelszámolás változása váltott ki vitát. Ez a szezonaritást és főleg a fizikai dolgozókat érintette. Akkor körbejártam a munkahelyeket, az erdészeteknél, a vadfeldolgozónál, a faipari üzemeknél próbáltam agitálni, hogy együtt talán többre megyünk... Különösen, hogy előtte sokszor megkaptam: „Hányan vagytok?!”. „Akkor mit akartok?!...”

És mit értek el? Mert ugye, igazán ez számít.

Majdnem megkétszereződött a tagság és főleg, hogy nem csaldódtak az eredményekben...

Viszont ennek is már öt éve.

Ehhez tudni kell, hogy a mi szakszervezetünk nem független, hanem másik három céggel együtt az EFDSZ központhoz tartozunk. Miközben a többi, más társaságnál önálló a szakszervezet.

Akkor, kicsit túlozva : vannak is, meg nincsenek is.

Ennek van/lehet előnye, hátránya, de így alakult. Például az elszámolási egységeknél levő alapszervezeteket ez aligha érinti. Amint a bizalmiakat se. Sőt, a belőlük álló szakszervezeti bizottságot se, aminek én vagyok a titkára, és a központi vezetőségnek is a tagja. De hangsúlyozom: a végeken Balinkán, Mezőfalván vagy Soponyán és itt a központban, Fehérváron nem igazán az számít önálló jogi személy vagyunk-e, illetve, hogy van-e bankszámlánk vagy nincs.

Hanem mi?

–A létszámról, mint súlynővelő tényezőről már esett szó. Ezen kívül, a partneri, ha úgy tetszik beszélő viszonyon túli, emberi viszony. Hiszen végül is az ügynevezett ellenérdekű feleknek abban közös az érdekük, hogy cégszinten jól, jobban alakuljanak a dolgok. Sőt, végül is az ezt befolyásoló feltételeket többnyire rajtunk kívül határozzák meg. Vagyis mindenkinek megvannak a maga korlátai.

Erőt lehet viszont mutatni más területen. Például a sportnapokon, amelyek idén a házigazdái voltak.

Remélem nem hat öndicséretnek, de sikerült is nagyot dobunk. Erre a közel hétszáz résztvevő a bizonyosság. Ez a részünkről csapatmunka volt. Amint az egyesületi vándorgyűlés megszervezéséhez, úgy ennek megrendezéséhez is kell az adott helyen működő cég, illetve a vezetőjének a közreműködése.

De míg ott – sok egyéb kellemes dolog mellett – teret kap a szakmaiság, itt nem ez a jellemző.

Nem is az a cél. Amint ott is, minimum egyenrangú az emberi kapcsolatok erősítése, úgy itt is. Végül is az, hogy az emberek jól érezzék magukat, azért tenni, vállalható szakszervezeti feladat. Mi pedig megtettük a magunkét.

Valóban szép siker volt. Sőt, nemzetközi siker. Ez is a cél?

Szakszervezetünknek a sporttól függetlenül is vannak külföldi kapcsolatai. Ezek sorába már az előző szombathelyi rendezvény kapcsán bekerült a sportnapok is. Ezzel is felhívtuk magunkra a figyelmet. Ide tartozik, hogy – a létszám mellett – felfigyeltek ránk: Fehérvárról eljött a polgármester, Budapestről a miniszter, az ágazat szinte teljes vezérkara. Megváltozott a világ, igenis e téren is nyitni kell!

Akkor tehát ez nem valami helyett került napirendre?

Valóban, a szervezőkön kívül a tagság, a vendégek számára ez csak pár nap. A szakszervezet számára viszont az érdekvédelem, a partnerség, a munkakörülmények, a bérezés javítása, a káféteria rendezése viszont folyamatos feladat.

Hasonló hibák a többi erdészeti társaságnál is

Az Állami Számvevőszék (ÁSZ) december 1-jén hozta nyilvánosságra a 22-ből a még hiányzó 10 állami erdőgazdaság ellenőrzését is befejezte és hasonló hibákat tárt fel ezeknél is: a társaságok a vagyongazdálkodási szerződéseket nem aktualizálták, az erdőgazdaságok a vagyongazdálkodásukban lévő állami erdők értékét nem szerepeltették a mérlegeikben, a vagyongazdálkodásba vett eszközöket pedig nem mutatták be a kiegészítő mellékletben mérlegképezési szerinti megfontolásban.

A most lezárt ellenőrzések során az ÁSZ - az első 12-höz hasonlóan - általánosságban hasonló hiányosságokat állapított meg, a mostani ellenőrzésen egyetlen kivételt találtak, a Kaszói Erdőgazdasági Zrt-t, ahol a mérleg a valós állapotot tükrözte, valamint egy további társaság - a Budapesti Erdőgazdaság

Zrt. - volt, ahol csak egy évre, 2010-re vonatkozóan tártak fel szabálytalanságot a számvevők.

A most ellenőrzött 10 társaság esetében is általános szabálytalanságként alapította meg az ÁSZ a vagyonyllvántartás hiányosságait, továbbá a tulajdonosi joggyakorlók - a Magyar Nemzeti Vagyongazdálkodó Zrt. és a Nemzeti Földalapkezelő Szervezet - tevékenységével kapcsolatos hiányosságokat. A tízből három társaság a saját vagyon mellett a Honvédelmi Minisztériumtól használatba vett vagyonnal is gazdálkodott.

Az intézkedést igénylő megállapítások alapján az ÁSZ javaslatokat fogalmazott meg mind a társaságok vezérigazgatóinak, mind a tulajdonosi jogokat gyakorló szervezetek vezetőinek - illetve a három érintett társaság esetében a honvédelmi miniszternek -,

amelyekre 30 napon belül intézkedési tervet kell készíteniük.

A mérleg kapcsán felmerült hiányosságok ellenére a beszámolókat auditáló könyvvizsgálók nem kifogásolták a feltárt szabálytalanságokat, ezért a 22 társaság közül 21 esetében, ebből a most ellenőrzött 10 társaság közül 9-nél a Magyar Könyvvizsgálói Kamarához fordultak - közölte az Állami Számvevőszék.

A számvevőszék az állami gazdaságok vagyongazdálkodási, vagyongazdálkodási és vagyongyarapítási tevékenységének szabályszerűségét értékelte 2009 és 2014 első féléve közötti időszakban.

A számvevőszék korábbi ellenőrzési tapasztalatai alapján döntött a 22 állami erdőgazdasági társaság ellenőrzéséről.

(MTI)

Ebben mennyire vannak speciális VADEX-es feladatok?

Szerintem nincsenek igazán. Az más kérdés persze, hogy a nálunk jobb adottsággal rendelkező vagy gazdagabb cégek azonos versenypályán is mire képesek dolgozóik érdekében, illetve mire képes a VADEX. Lehet, hogy a mi cégünk számszerűen kisebb eredménye mögött az itteni dolgozóknak több munkája van. Bonyolítja a helyzetünket, hogy a mi társaságunk nem az egyszerű erdőgazdálkodók körébe tartozik. Így a másutt kaptafára húzható szabályok ránk nem lehetnének mindenben érvényesek. Konkrétan, tőlünk függetlenül hátrányosak. A több lábbon állás is kényszer, ez pedig ennek kényszerű következménye. A vad- és fafeldolgozás, a műszaki vállalkozás, a kereskedelem, a szervizelés a piacnak fokozottan kitett, kevésbé kiszámítható területek. De - és

ez nem utolsó szakszervezeti szempont - az embereknek mégis munkát, kenyeret jelent. E körül aztán cégen belül is keletkezhetnek érdekellentétek, amiknek feloldásában a szakszervezetnek is vannak feladatai. Nos, ha innen nézzük, ez lehet VADEX-es specialitás. Ha úgy tetszik piaci, közgazdasági alapon lehet magyarázni, hogy ugyanaz a munka egyik évben hozhat százötven milliós nyereséget, a másikban meg ugyanannyi veszteséget. De szakszervezeti alapon ugye kicsit más a helyzet...

Köszönöm a beszélgetést.

Nagy László

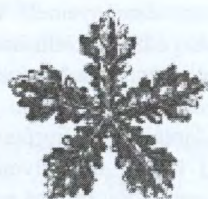
*

A szerkesztő megjegyzése: A fentiekből is leszűrhetjük, mi mindennel foglalkozik egy erdőgazdaság és ez hogy érinti az ott dolgozókat, sőt bővebb értelemben a környezetüket. Az is

egyértelmű, hogy a szakszervezeti titkári funkció ma már önmagában nem elég arra, hogy az érdekeket érvényesíthesse, a megoldásokat megtalálja. Ugyanis mindenkor azonos és ellentétes érdekek jelennek meg. A háttérben ott kell állnia egy erős szakszervezetnek, amely összefoghatja tagságának érdekeit, és a munkaadók hasonló szervezetével - no, meg a tulajdonossal - összefoghatják az ágazati munkabékét. A szakszervezetek véleménye az, hogy mindezek megjelenítésére és feloldására hozták létre közösen a rokon ágazatokban a Faipari, Bútoripari és Erdészeti Ágazati Párbeszéd Bizottságot. Jó lenne, ha a jövőre megújuló Bizottság felvenné munkatervébe például a szakszervezet által már kidolgozott, régóta esedékes Ágazati Kollektív Szerződés módosítását is. Szép feladat lenne, és sokat segítené a munkahelyi szerződések megkötésénél is.

forestpress

erdészet – faipar – vadászat természetvédelem

Első horvát-magyar összehasonlító munkajogi szeminárium

Az ELTE ÁJK Munkajogi és Szociális Jogi Tanszékének és a Zágrábi Egyetem Jogi Kara Munkajogi és Szociális Jogi Tanszékének szervezésében 2015. október 1-2 között került sor az Első horvát-magyar összehasonlító munkajogi szemináriumra a budapesti Benczúr Hotelben.

A szervezők pályázati források felhasználásának köszönhetően előzetes jelentkezés mellett ingyenes részvételt tudtak biztosítani. A jelentkezők száma jóval meghaladta a tényleges résztvevők létszámát, ami főleg a magyar szervezőknek okozott fejtörést. Az Erdészeti és Faipari Dolgozók Szakszervezete képviselőjében Ivády László és Górász László alelnökök vettek részt a rendezvényen.

Magyarország és Horvátország munkajogi szabályozásában hasonló a múlt, illetve közös a jelen és a jövő. A modern munkajogi szabályozás a szocialista társadalmi berendezkedés jegyében jött létre. A politikai rendszerváltozást követően az európai uniós tagság – a szomszédságból is eredő hasonló társadalmi-gazdasági determináltság alapján – közös követelményén nyugvó, de egyben jelentős belső mozgásteret biztosító munkaügyi jogalkotás létrejöttéhez vezetett.

A közelmúltban mindkét államban megváltozott a szabályozás, amely aktuálissá tette az összehasonlítást. Magyarországon 2012. július 1-jén lépett hatályba az új Munka Törvénykönyve. Mindez Horvátországban 2014. augusztus 7-én történt meg, emellett elfogadták a Munkaadói és a Szakszervezeti Szövetségek reprezentativitásáról és a munkahelyek megőrzéséről szóló törvényeket is.

A szeminárium gerincét a közelmúltban elfogadott magyar és horvát munkajogi szabályozás meghatározó jogintézményeinek komparatív analízise adta. Az előadások egyik kiemelt célja annak a bemutatása volt, hogy a magyar és a horvát jogalkotás miként adaptálta az Európai Unió munkajogi tárgyú irányelveit. Mindez egyben szemlélteti, milyen mozgásteret biztosít a közösségi szabályozás jogközelítési

kritériumrendszere a tagállami szabályozásnak. A zömében magas színvonalú előadások fókuszában az állt, mennyiben képes a munkajogi szabályozás a rugalmas biztonság követelményének megfelelni. Kiemelten fontosnak mutatkozott annak bemutatása is, hogy a munkaügyi szabályozásban milyen súllyal van jelen a szociális partnerség, az állami munkajogi szabályozás mellett milyen súllyal van jelen a kollektív szerződés a munkaügyek rendezésében.

A szervezők a kétnapos szemináriummal – a hatékony időfelhasználás érdekében szinkrontolmácsolás biztosításával – átfogó képet adtak a két állam munkajogi szabályozásának közelmúltjáról, a hatályos szabályozás struktúrájáról és jellemzőiről, részletesen összehasonlítva a két állam verseny- és nonprofit szférájában hatályos munkajogi szabályozás meghatározó jogintézményeit.

A hallgatóságot sikerült meggyőzni arról, hogy van jövője a hasonló rendezvényeknek, hiszen sok információt és új ismeretet lehetett szerezni a rövid, tömör előadásokból. A szeminárium hozzájárult a munkajogi tudás szélesítésével, a másik ország munkajogi szabályozásának – illetve a szabályozás kritikájának – szisztematikus megismerésével ahhoz, hogy a hallgatóság kellő rálátással rendelkezzen a két ország munkaügyi múltjára és jelenére. A szeminárium összehasonlító jellege egyben kiváló keretet biztosított a hatékony konzultációra is.

A magyar szervezők tervei szerint a jövőre nézve a szeminárium egy kétoldalú – de akár a régió más államaival is bővülő –, munkajogi kooperáció kialakításának célzott, első lépése volt, mind a tudomány művelői, mind a munkajog gyakorlatában eltérő státuszban dolgozók és a téma iránt érdeklődők számára is. Megfelelő tájékoztatói lehetőséget biztosított az oktatóknak, bírácoknak, ügyvédeknek, a humánpolitika szakembereinek, valamint a szociális partnerek vezetőinek és szakértőinek.

Összességében ez az első szeminárium elérte célját, a szükséges tanulságok levonásával lehetőséget adott egy szom-

szédos állam munkajogi rendszerének megismerésére, a jogalkotástól a munkáltatói gyakorlatig.

Dr. Horváth István az ELTE ÁJK habilitált egyetemi docense volt az ötletgazda, aki a magyar vendéglátó részéről a rendezvény megszervezését, és a szeminárium levezetését is elvállalta.

A népes horvát delegációt prof. dr. Željko Potočnjak, a Zágrábi Egyetem Jogi Kar tanszékvezető egyetemi tanára vezette.

A házigazda nevében köszöntött mondott dr. Sonnevend Pál, az ELTE ÁJK dékánhelyettese, míg a megnyitót az Országos Bírósági Hivatal elnöke dr. Handó Tünde és Boros Péterné a Szakszervezeti Együttműködési Fórum alelnöke tartotta.

Ezt követően a témakörökben egymást követve a vendégek és vendéglátók részéről nyolc-nyolc előadó tartotta meg előadását, a horvát fél részéről egy témában több előadó is szerepelt. A szinkrontolmácsolás színvonalával mindenki elégedett volt, a tolmácsok munkáját a hallgatóság a pénteki napon rövid tapssal jutalmazta.

Az első témakörben a munkajogi szabályozás rövid történetét, a hatályos szabályozást – struktúra és jellemzők –, a munkaviszonyra vonatkozó szabályok rendszerét mutatták be. Előadók: Prof. dr. Željko Potočnjak tanszékvezető egyetemi tanár, *Zágrábi Egyetem Jogi Kar* és dr. Horváth István habilitált egyetemi docens, *ELTE ÁJK*.

Rác Réka ügyvéd

A második előadás a tipikus munkaviszony és az atipikus foglalkoztatás, munkaerő-kölcsönzés, távmunka, határozott idejű munkaviszony, behívás alapján történő munkavégzés, munka-

körmegosztás, a több munkáltató által létesített munkaviszony meghatározó szabályait foglalta össze.

Előadók: Prof. dr. Ivana Grgurev egyetemi tanár, *Zágrábi Egyetem Jogi Kar*, dr. Rác Réka ügyvéd, oktató, *ELTE ÁJK*.

Ivana Grgurev egyetemi tanár
(Fotó: Friedrich Eberth Alapítvány)

Az ebédszünet után a „munkaviszony megszüntetése miként veszi figyelembe a munka törvénykönyve a munkavállaló szociális és a munkáltató gazdasági érdekeit?” című témakör következett.

Előadók: Prof. dr. Željko Potočnjak tanszékvezető egyetemi tanár, *Zágrábi Egyetem Jogi Kar*, dr. Petrovics Zoltán tanársegéd, *ELTE ÁJK*.

A nap utolsó témája az idő és pénz – a munkaerő foglalkoztatásának alappillérei, a munka- és pihenőidő szabályozása – az állam jogalkotói beavatkozása a munka díjazásának szabályozásába.

Előadók: Marina Kasunić Peris miniszterhelyettes, *Munka- és Nyugdíjügyi Minisztérium*, dr. Dudás Katalin ügyvéd, oktató, *ELTE ÁJK*.

Az utolsó előadást követően rövid konzultáció keretében lehetett véleményt nyilvánítani az aznap hallottakról.

Pénteken a munkáltatói és a munkavállalói kárfelelősség alapintézményeit – a szociális szempontokat és a munkáltató kockázatát mutatták be.

Előadók: Dr. Ivana Vukopera adjunktus, *Zágrábi Egyetem Jogi Kar*, dr. Ajtay-Horváth Viola PhD-hallgató, *ELTE ÁJK*.

A következő előadás a munkaügyi kapcsolatokról – a szociális partnerek szerepéről az állami szabályozásban – szólt, továbbá a kollektív szerződésekről – szintekről, hatáskörökről és a valós szerepről a szabályozásban. Végül

a munkavállalók képviselői és jogaik témakört foglalta össze.

Előadók: Nataša Novaković jogi tanácsadó, *Horvát Munkáltatók Szövetsége*, dr. Viktor Gotovac adjunktus, *Zágrábi Egyetem Jogi Kar*, dr. Czuglerné Ivány Judit adjunktus, *ELTE ÁJK*.

A munkavállalók részvételi jogai, az üzemi tanács, a sztrájkjog került terítékre az ebédet követően.

Előadók: Dr. Viktor Gotovac adjunktus, *Zágrábi Egyetem Jogi Kar*, dr. Iva Bjelinski Rádić tanársegéd, *Zágrábi Egyetem Jogi Kar*, dr. Hungler Sára adjunktus, *ELTE ÁJK*.

A befejező témakör a munkaügyi viták – igényérvényesítés, igazságszolgáltatási fórumrendszer, alternatív vitarendezés, illetve a kollektív viták rendezése – egyeztetés és döntőbíráskodás volt.

Előadók: Dr. Darko Milković bíró, *Horvát Köztársaság Legfelsőbb Bírósága*, dr. Tanczos Rita bíró, *Kúria*.

A pénteki előadásokat kérdések és konzultáció zárta.

A szeminárium hasznosságát mindkét delegáció vezetője kiemelte záró beszédében, hiszen ez az új kezdeményezés egy tartós kapcsolat megalapozását is jelentheti, amely a továbbiakban más országok részvételével tovább erősítheti a kapcsolatokat a munkaügyi és munkaügyi terület oktatóinak, a humánpolitika szakembereinek, valamint a szociális partnerek vezetőinek és szakértőinek, a bírának, illetve ügyvédeknek.

A továbbiakban a Horvátország összehasonlításából szerzett tapasztalatok rövid összefoglalása következik:

Mindkét országban alkalmazták, az ENSZ által 1948-ban elfogadott Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata 23. cikkelyét. Ez alapvető jogként rögzíti a munkához, valamint a tisztességes munkafeltételekhez való jogot, a tisztességes és egyenlő bérhez való joggal együtt.

Az Európai Szociális Karta 1. cikkében rendelkezik a munkához való jogról, amely a teljes foglalkoztatásra, és a szélesebb értelemben vett foglalkoztatás biztonságára vonatkozó törekvést fogalmazza meg. Ez és a további Európai Unió irányelvek beépítése munkaügyi jogszabályokba tetten érhető, azonban mindkét ország megtartotta magának azt a jogot, hogy sajátosan értelmezzen bizonyos előírásokat.

Az előadások és a konzultációk legfontosabb megállapítása érdekvédelmi oldalról az lehetett, hogy ugyan a horvát szakszervezetek taglétszáma is folyamatos csökkenést mutat – az idősebb tagok a kor előre haladtával nem tudják kellő hatékonysággal átadni a fiataloknak a staféta botot –, de a szakszervezetek érdekvédelmi hatása manapság jóval erőteljesebb, mint Magyarországon. Több olyan konkrétum is elhangzott, hogy a politikai pártok a szakszervezetekkel „együttműködve”, a szavazóképes rétegeknek kedvezményt ígérve próbálták a választásokon eredményt elérni, majd amikor hatalomra jutottak teljesen vagy csak részben tartották be az ígért vállalásokat. Szomorúan kellett tudomásul venni, hogy a horvát minimálbér már meghaladja a magyart, miközben az egy főre eső GDP, illetve a vásárlóerő paritáson mért egy főre eső GDP Magyarországon a magasabb. A munkavállalók munkahely megőrzésének lehetősége kedvezőbb a szomszéd országban. Megállapítást nyert, hogy a hatályban lévő Munka Törvénykönyv a déli szomszédunknál nevezhető inkább munkavállalóbarát szabályozásnak.

Górász László

Az OEE Ünnepi Küldöttgyűlése

2015. december 8-án tartotta az Országos Erdészeti Egyesület 150 éves jubileumi évét megnyitó Ünnepi Küldöttgyűlést a Földművelésügyi Minisztérium, Darányi Ignác termében, Budapesten.

A jubileumi évét Fazekas Sándor földművelésügyi miniszter nyitotta meg. Az Országos Erdészeti Egyesület 2015. évi tevékenységét Zambó Péter elnök értékelte.

Oroszi Sándor az OEE 150 éves történetéről tartott előadást, Lomniczi Gergely főtitkár a Jubileumi Év programjairól adott tájékoztatást.

Madas András Emlékiratai II. kötetét Madas Anna és Madas Katalin mutatta be.

Gróf Keglevich Béla, az OEE első elnökének életútját és az egykori elnökök tevékenységét Sárvári János, a Könyvtár őre ismertette.

A szakszervezetek béremelést javasolnak

Négy nagy szakszervezeti tömörülés egységesen a minimálbér 9 százalékos és a garantált bérminimum 13 százalékos emelését támogatja - közölte Palkovics Imre, a Munkástanácsok elnöke az érintett szakszervezetek november 30-ai sajtótájékoztatóján Budapesten.

A kezdeményezést a Munkástanácsok Országos Szövetsége mellett a Magyar Szakszervezeti Szövetség (MaSzSz), az Értelmiségi Szakszervezeti Tömörülés (ÉSZT) és a Szakszervezetek Együttműködési Fóruma (SZEF) is támogatja. Kordás László, a MaSzSz elnöke elmondta: a szakszervezetek egységes célja, hogy 2016. január 1-jétől a minimálbér érje el a bruttó 114 500 forintot, a garantált bérminimum pedig a bruttó 138 ezer forintot. Palkovics Imre kiemelte: a jelenlegi alacsony munkabérek nemcsak a társadalmi igazságtalanság hordozói, hanem a gazdaság további növekedését is gátolják. Hozzátette: a munkabérek növelése a munkaerő kivándorlás folyamatát is lelassítaná.

Kuti László, az ÉSZT elnöke elmondta, hogy mindenben támogatják a Munkástanácsok és a MaSzSz törekvéseit, azonban azt is szeretnék elérni, hogy a minimálbér-emelés a közalkalmazotti bértábla mellett a köztisztviselői bértáblára is legyen hatással. (MTI)

*

Fekete Péntek helyett Erdei Péntek

Nem csak a hazai sajtót, a világhálót, a közösségi médiumokat is elöntötték a tudósítások a Fekete Péntek óriási árleszállítási lehetőségeit kihasználó igyekvő embertömegekről. Úgy tűnik, az emberi természet alapvonásaiban kontinensektől függetlenül sokban hasonló.

Az amerikai fotókat nézve megállapítható, hogy elsősorban feketék tülekednek a bevásárló központok bejáratánál. A tömegben ritkán képviselt

fehérek pedig láthatóan minden bizonynyal nem a középosztályhoz tartoznak.

A Twitteren ezzel egy időben márkás mozgalom indult a Black Friday ellenében ForestFriday jelszóval. Ez a közösségi felület köztudottan csak rövid közleményeket és képi információkat továbbít, így nem szaporították a szót csak rövid mondatokban hívták föl az olvasók figyelmét arra, hogy milyen szép az őszi erdő, gyérünk ki a természetbe.

The Center for International Forestry Research (CIFOR), az USDA Forest Service, a UBC Faculty of Forestry, a Private Forest Landowner Association (PFLA), hogy csak néhány közismert erdész oldalt idézzek az Erdei Pénteket favorizálók közül.

Követendő kezdeményezés.

*

Segíthetünk Bőjte Csabáéknak?

Ismeretes, hogy a Dévai Szent Ferenc Alapítvány számai alatt az utóbbi 10 évben már több, mint 5000 gyerek nevelkedett. Az Alapítvány most is közel 2400 gyerek – akiknek a szülei nem képesek az elemi létfeltételeket sem biztosítani – ellátásáról és neveléséről gondoskodik, jobbára Erdélyben. A gyerekek az Alapítvány által fenntartott otthonokban családiás légkörű kis közösségekben, „családokban” élnek szerető és lelkes nevelők felügyelete alatt. Az Alapítvány zömmel támogatásokból fedezi a közel 70 „ház” fenntartását, a gyerekek igényeit és az iskolába járás költségeit.

2013-ban született a gondolat, hogy az Alapítvány gyerekeinek épülésére és nyaralásuk, pár napos kikapcsolódásuk biztosítására szervezzen a Budapesti Erdőgazdaság néhány osztálynyi gyerekek az erdei iskola és a cserkész tábor előnyeit ötvöző táborozást. Azóta már Bujákon, Süttön és Uzsán is lezajlott a táborozás és a gyerekek sok élménnyel gyarapodva az erdő és az erdészet megismerésében is jelentősen előrejutottak.

A tavalyi, süttői táborozás után mondta el Bőjte Csaba, hogy az Alapítvány egyik legnagyobb gondja jelenleg az, hogy a 18 éves kort elért fiatalok, akik a felnőtté válásukkal kikerülnek az Alapítvány óvó ernyője alól, nagyon nehezen találják meg a megélhetésük forrását tőke, föld, kapcsolatok és szakmai ismeretek hiányában. Az Alapítvány a szakmai ismeretek terén segíthet, igyekszik olyan szakmát adni a gyerekeknek, amellyel a szülőföldjükön egzisztenciát teremthetnek maguknak. Az erdélyi megélhetési lehetőségek köre elég szűk, a rendelkezésre álló forrásokat a föld, az erdő, a vadállomány és a fejlődő idegenforgalom biztosíthatja. Mezőgazdálkodási oktatás egyébként folyik Erdélyben magyar nyelven, de a hatékonysága nagyon alacsony és a kapacitása – az igényekhez mérten – elenyésző.

A budapesti Földművelésügyi Minisztérium 2015. tavaszán megállapodást kötött az Alapítvánnyal a fenti célok segítése érdekében. Az FM az általa felügyelt gazdasági társaságok és intézmények támogatásának segítségével igyekszik a fenti ügyet előmozdítani, különösen az erdészeti oktatás, elsősorban a szakmunkásképzés beindítása/kiszélesítése területén. Csaba testvér véleménye szerint főleg az oktatást segítő eszközök és tananyagok, könyvek hiányoznak a hatékony képzéshez, de a szakmai gyakorlat lehetősége és az oktatásban való aktív magyarországi részvétel is nagyon sokat segítené az előrelépésben.

*

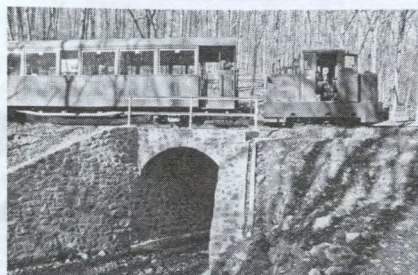
Elkészült a vasúti pálya a Márianosztra és Nagyirtás közötti szakaszon

Az Ipoly Erdő Zrt. beruházásában megvalósult a Márianosztra és a nagybörzsönyi Nagyirtáspusztát összekötő, mintegy 7 km hosszú erdei vasúti pálya rekonstrukciója.

A célra elnyert kiemelt pályázat támogatását az erdőgazdaság a saját forrásaival egészíti ki.

Kiegészítették és megerősítették a vasúti pálya földművét, elkészültek a vízelvezetést biztosító műtárgyak, új ágyazati körétegre új sínpár került. Akadálymentes peronok épültek a megállóhelyeken. A 2016 májusában várható üzemkezdetre készülnek a vasút kiszolgáló épületei Márianosztrán és

Nagyirtáspusztán. Új, erre a pályára tervezett gördülőállomány beszerzése van folyamatban.

A jelenleg üzemelő két erdei vasút összekötésével Magyarország leghosszabb fővonalú hegyvidéki erdei vasútja jön létre, amit nemcsak a kisvasút barátok vártak már régóta. Az egyedülálló tájképi értékeken kívül kiemelendő jelentőségű, hogy a hazánkban utolsóként fennmaradt, Kisirtás és Nagyirtás közötti csúcsfordító (Z nyomvonalú, részben tolt menettel bejárható) vonalrész országos jelentőségű ipartörténeti műemlék.

*

Károlyi-kilátó a Kis-Milícen

Magyarország legészakibb részén, a magyar-szlovák határ mentén, a 880 méter magas Kis-Milic hegy csúcsán építette meg a Károlyi-kilátót az Északerdő Zrt. A létesítményt

november 26-án Ugron Ákos Gábor, a Földművelésügyi Minisztérium helyettes államtitkára, gróf nagykárolyi Károlyi László, dr. Sárhegyi Zoltán, az erdészeti társaság felügyelő bizottságának elnöke és Zay Adorján vezérigazgató avatta fel.

Az Északerdő Zrt. vezérigazgatója arról beszélt, hogy az idei év kiemelkedő a társaság számára, hiszen több olyan közjóléti beruházás ért véget, amelyen kollégáikkal és partnereikkel együtt évek óta dolgoztak.

Ugron Ákos Gábor, a Földművelésügyi Minisztérium helyettes államtitkára beszédében azt mondta: nincs miért szégyenkezni annak ellenére sem, hogy az erdészeket számtalan vád érte a közelmúltban. Kijelentette: a tulajdonosi oldalról nézve szakmailag kiválóan

működnek az erdőgazdaságok. 2010 és 2015 között több mint 12 milliárd forintot fordítottak közjóléti célú beruházásokra a cégek. 40 új kilátót adtak át, 12 kilátót felújítottak, 9 új erdei iskolát, 16 új szálláshelyet, száznál több erdei pihenőhelyet létesítettek.

Az Északerdő Zrt. munkatársai úgy határoztak, hogy a Kis-Milic kilátóját a nagykárolyi Károlyi család előtt tisztelve, Károlyi-kilátónak nevezik el.

A 16,8 méter magas, tájba illeszkedő kilátó tartószerkezete rétegelt fenyőből, a járófelület tölgyfából készült. A négyszögletes, háromszintű építmény legmagasabb járószintje 11 méteres magasságban van.

*

Talajtanos szakmai nap a Hanságban

A Kisalföldi Erdőgazdaság Zrt. és az Országos Erdészeti Egyesület Győri Erdőgazdasági Helyi Csoportja „Talajtanos Szakmai Napot” szervezett 2015. november 12-én a Hanságban.

A Talajok Nemzetközi Éve alkalmából rendezett programon a KAEG szakemberein kívül a NÉBIH (erdészeti hatóság) és a Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatóság képviselői is részt vettek. Meghívott terepi „előadójuk” dr. Kovács Gábor egyetemi docens volt, a Nyugat-magyarországi Egyetem részéről, aki nemcsak a katedrán, hanem a mindennapi gyakorlat földszagú, gumicsizmás valóságában is képes egyszerűen közvetíteni a termőhely-ismertant.

A rendezvényen részt vett Balsay Endre, nyugalmazott erdészeti igazgató is, aki a Hanság múltjának nagy ismerője, a „Fejezetek a Kapuvár környéki erdők történetéből” című könyv szerzője.

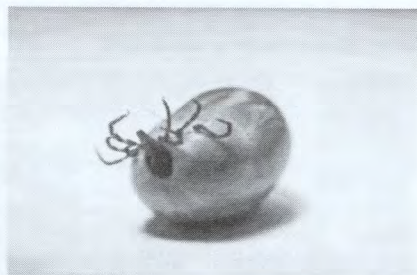
Az elmúlt 60 évben a tőzegréteg vastagsága évente fél centiméterrel csökkent a térségben. Ennek megfelelően a talajvízszint ugyanilyen ütemben kerül közelebb a felszínhez, ami egyes he-

lyeken már nagyon komoly problémát okoz a fafajválasztásban. A tapasztalatok szerint a nemesnyarak bírják legjobban a tartós elöntést (ráadásul intenzív anyagcseréjükkel nagyban elősegítik a vízszint csökkenését), szemben a természetvédelem által favorizált égerrel.

*

Új, feltehetően kullancs által terjesztett baktériumot fedeztek fel

A kullancsok képesek továbbítani a különböző betegségeket állatok és emberek között. Néhány jól ismert, a kullancsok által terjesztett betegség közé tartozik például a kullancs-encephalitis (TBE) és a Lyme-kór. A parazitológusok a Candidatus Neorhlichia baktérium egy új formáját fedezték fel nemrégiben egy vörös rókában az ausztriai Vorarlberg tartományban. Ez a kórokozó is átvihető az emberekre – figyelmeztetnek a kutatók.

A Bécsi Állatorvos-tudományi Egyetem (Vetmeduni) kutatói „forró nyomon” követték a kórokozókat, és megállapították, hogy kullancsok hordozzák.

Adnan Hodžić, a Bécsi Állatorvos-tudományi Egyetem Parazitológiai Intézetében a kullancsok által terjesztett kórokozókat kutatja. Különösen a vadon élő ragadozók (róka és a farkas) érdeklik, amelyek esetleges hordozók és így fertőzés forrásai lehetnek az emberek és más állatok szempontjából. (Forrás: sciencedaily.com)

*

A Kecskeméti Arborétum ünnepi nyitva tartása

A KEFAG ZRT tájékoztatja a kedves látogatókat, hogy a Kecskeméti Arborétum december 1-től 25-éig ZÁRVA tart! Megértésüket köszönjük!

December 26-ától minden nap nyitva 8-tól 16 óráig.

Összetartás Csicsón

Ismét együtt voltak az erdőtervezők, a felügyelők és a központ munkatársai a XIX. Erdőrendezési Napok alkalmával Balatoncsicsón, a Bakonyerdő Zrt Balaton-felvidéki Erdészeti Erdei Iskolájában 2015. október 15-16-án.

A hivatalos megfogalmazás szakmai továbbképzésnek nevezi ezeket az összejöveteleket, de a szervezőtudomány már régen nagyobb jelentőséget tulajdonít az efféle találkozónak, semmint egyfajta fejtágításnak.

Az idei Erdőrendezési Napok témaként a távérzékelés lehetőségeit járták körül az előadók.

Wisnovszky Károly, a NÉBIH Erdészeti Igazgatóság vezetője emlékeztetett, hogy a Halász Gábor főigazgató-sága idején kezdődött találkozósorozat haladó hagyománya három évvel ezelőtt megakadt. A remény hal meg utoljára, vagyis a jövőben újra szeretnék évről-évre megrendezni a találkozót.

Wisnovszky Károly igazgató

A házigazda erdészeti társaságot Horváth Iván vezérigazgató-helyettes képviselte, aki utalt a közelmúltban megjelent sajtóhírekre, és azokat cáfolva leszögezte, hogy a Bakonyerdő Zrt a gazdálkodás szakmai színvonalát és tisztaságát mindig szem előtt tartva működött.

A szakember szervezeti és természeti okokban jelölte meg a hazai erdőgazdálkodásra veszélyt jelentő tényezőket.

Az egyik az erdészeti igazgatás szinte állandósuló átszervezése, ami óhatatlanul bizonytalanságot vált ki a kollégákban, akik ezt különbözőképpen reagálják le, s számosan elhagyják a szervezetet. Más jellegű gondokkal fenyeget a természeti károk gyakoribbá válása. A társasághoz tartozó Balaton-felvidéki területen, négyezer hektáros erdőpusztulással néznek szembe. Egyedül a molyhos tölgy dacol a romló élő-

helyi körülményekkel. A szakhatóság nem kedveli a „felnyíló erdőket”, de sajnos meg kell szokniuk ezt a jelenséget. A nyílt dolomit sziklagyepeken új lágyszárúak telepednek meg, és ezt az erdei ökoszisztéma gazdagodásaként, a biológiai sokszínűség bővüléseként kell tekinteni. Sajnálatosul jegyezte meg, hogy némely területen le kell mondani a gazdasági célú erdészkedésről akár évszázadokra is.

Szentpéteri Sándor, az Országos Erdészeti Egyesület elnöksége nevében köszöntötte az Erdőrendezési Szakosztályt. Emlékeztetett, a hazai szakmatörténetben, az oktatásban és a gyakorlatban az erdőrendezés mindig kiemelt szerepet töltött be Mária Terézia korától egészen a legutóbbi időkig.

Az egyesület jövőképét felvázolva kiemelte, hogy egységes és erős szakmai szövetséget szeretnének látni a továbbiakban is, történelmi alapokon, a selmeci szellemben, hogy korszerű szakmai háttérrel szolgálhassák az erdő és az erdészek érdekeit, és folytassák a szakma befolyásának, ismertségének és presztízsének növelését.

Wisnovszky Károly reményét fejezte ki, hogy a szakigazgatás meg tudja őrizni azokat a szakmai értékeket, amelyeket hosszú évtizedek során felhalmozott. Hangsúlyozta, hogy a szabályozás az erdőtervezésen alapul. Jó hírrel is szolgált az igazgató, hisz a földhivatali nyilvántartás aktuális állapotának adatait harminc év után végre megkaphatta az erdészeti hatóság. Ezt hatalmas előrelépésként nyugtázta a szakember.

A szakmai előadások sorát Maucha Gergely és dr. Lehoczki Róbert a FÖMI munkatársai nyitották a COPERNICUS nagyfelbontású erdő adatbázisok bemutatásával.

Őket Horváth Tamás (Nyugat-magyarországi Egyetem) követte az Erdőmodellezés a kezdetektől napjainkig című előadásával.

Czimer Kornél (Nyugat-magyarországi Egyetem) a Korszerű erdőbecslési és modellezési technikákról tartott előadást.

Magyar Zsolt (NÉBIH EI) az Erdőterkép a weben címmel adott elő.

Végül Jagicza Attila (Bakonyerdő Zrt.) a képelemzés erdőrendezési gyakorlatáról beszélt.

Az alkalmat megtisztelte jelenlétével Ugron Ákos Gábor, az FM helyettes államtitkára, dr. Mózes Csaba főosztályvezető-helyettes és Szepesi András főtanácsadó. Az utóbbiak egyébként évekkel ezelőtt az erdészeti igazgatás központjának kötelékéből szakadtak ki.

Az esti baráti találkozó folyamán Wisnovszky Károly és Szentpéteri Sándor szakmai elismeréseket adott át.

A kitüntetettek

Erdőrendezői díjat kapott:

*Szrnka Mihály
Kormos János*

Erdőfelügyelői díjat kapott:

*Fetzer Zoltán
Török Tamás*

Pályázatkezelési és Támogatási díjat kapott:

*Braunitzer Richárdné
Gyurkó Zsuzsanna*

*Czirok István szakosztály elnök,
Halász Gábor korábbi főigazgató,
Farkas Attila erdészeti igazgató*

A másnapi terepi program során szakmai és kultúrtörténeti látnivalókkal traktálta a hallgatóságot Nagy Frigyes, a Veszprém Megyei Kormányhivatal Földművelésügyi és Erdőgazdálkodási Főosztály erdőtervezési koordinátora és Farkas Attila, a Monostorapáti Erdészeti igazgatója.

(z)

ERZSÉBET
UTALVÁNY **plusz**

Erzsébet-utalvány Plusz

Magyarországon, Magyarországnak

Az Erzsébet-utalványcsalád tagjai – az Étkezési, az Ajándék, az Iskolai, a Kultúra, a Sport és a Gyermekevédelmi Erzsébet-utalvány – immáron elektronikus formában is elérhetők **az Erzsébet-utalvány Plusz kártyára töltve**. A kártyát a munkavállalóknak munkáltatóik igényelhetik, idén ingyenesen.

Az **Erzsébet-program** több mint **600 000 embernek**, köztük több mint **300 000 gyermeknek** biztosította a kedvezményes üdülés, táborozás örömét az elmúlt négy évben. A Program többek között az Erzsébet-utalványok forgalmazásának pénzügyi eredményéből valósul meg.

www.erzsebetutalvanyplusz.hu